

KUMMALLIS- VAALIT 2021

MISTÄ KUNTAVAALEISSA ON KYSE?

*Marko Hamilo (toim.), Matti Virén, Samuli Salminen,
Olli Kekkonen, Mikko Kangasoja, Mika Koivisto, Kai Karhukorpi,
Kalervo Björkbacka, Arto Luukkanen, Manolis Huuki, Silvia Koski,
Matias Turkkila, Piia Kattelus-Kilpeläinen*

SISÄLLYSLUETTELO

Suurimmaksi puolueeksi kuntavaaleissa 2021 ja kohti eduskuntavaaleja 2023.....	5
Kummallisvaalit – 2021 mistä kevään vaaleissa on kyse?	19

KESKITTYMINEN KAUPUNKEIHIN EI OLE LUONNONVOIMA.....	23
Pelastaako etätyö syrjäseudut?	31
Kun city-vihreät hallitsevat, laskun maailmanparannuksesta maksaa autoileva pientaloasuja.....	39

MAAHANMUUTTO TULEE KALLIIKSI KUNNALLEKIN.....	53
---	----

Matti Virén:

Ratkaiseeko maahanmuutto kuntien talousongelmat?	57
Johdanto	59
Kuntatalouden haastava tilanne	75
Maahanmuutto ja kuntien väestökehitys.....	85
Maahanmuutto ja kuntien menot: tilastollisia analyyseja.....	101
Johtopäätöksiä.....	115

Samuli Salminen:

Johdanto	129
Saatuja sosiaalietuuksia koskevia tilastotuloksia.....	135
Yhteenveto	143
Kuntatalouden kantokyky	147

© Suomen Perusta 2020

ISBN 978-952-7145-51-7 (painettu)

ISBN 978-952-7145-52-4 (pdf)

Ulkoasu: Janne Turunen

Suomen Perusta -ajatuspaja on saanut toimintaansa tukea Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

KUUNNELKAA KOKEMUSASIAINTUNTIJOITA.....	157
Olli Kekkonen: Rahtarin hommista kaupunginvaltuutetuksi ja Arkadianmäelle.....	161
Mikko Kangasoja ja Mika Koivisto: Raisiossa maahanmuutto saatiin alas.....	169
Kai Karhukorpi: Kuinka kyläkoulu pelastetaan.....	177
Kalervo Björkbacka: Kuinka Lapin jätkästä tuli kaupunginvaltuutettu.....	183
Arto Luukkanen: Kun Järvenpään ”alfaitu” nuupahti – onko Järvenpäässä eletty yli varojen?	191
Manolis Huuki: Onko muilla puolueilla mahdollisuuksia keskustaenemmistöisessä kunnassa?	205
Silvia Koski: Kulttuuripersun kokemuksia pienestä maalaiskunnasta.....	213
Matias Türkila: Suomen kummallisin valtuusto?	223
KURKISTUKSIA ALKIOLAISEEN SIELUNELÄMÄÄN.....	235
Piia Kattelus-Kilpeläinen: Kuinka minusta tuli perussuomalainen?	239
Suomen Perusta -ajatuspajan julkaisuja	244

Kirjassa esitetyt näkemykset ovat kirjoittajien omia eivätkä välttämättä vastaa Suomen Perusta -säätiön tai perussuomalaisen puolueen linjaa.

SUURIMMAKSI PUOLUEEKSI KUNTAVAALEISSA 2021 JA KOHTI EDUSKUNTAVAALEJA 2023

UUODEN 2021 KUNTAVAAALIT LÄHESTYVÄT

Perussuomalaisen puolueen tuleva nousu maamme johtavaksi kuntapuolueeksi on täysin mahdollista.

Vanhoille puolueille tällainen tulevaisuus on uhka. Reaktiot siihen ovat olleet sen mukaisia. Perussuomalaisia parjataan toistuvasti mediassa. Näyttää siltä, että valtamedia ei ole meidän puolellamme.

Kyse on kansainvälisestä ilmiöstä. Myös muualla Euroopassa vanhat puolueet menettävät kannattajiaan eivätkä ne suhtaudu kovinkaan innostuneesti ajatukseen siitä, että ne menettäisivät myös valtansa.

Kaikesta mustamaalaamisesta huolimatta ihmiset kuitenkin haluavat muutosta. Vanhat vallan keskittymät eivät enää herätä vastakaikua.

Poliittisen muutoksen ainekset ovat selvät: ihmiset etsivät elävää demokratiaa. Sellaista, joka vastaa heidän toiveita vaikuttamisesta ja paremmasta tulevaisuudesta.

Kohtuutta.

Vääjäämätön perussuomalainen tulevaisuus näyttää heijastuvan myös nykyisen Sanna Marinin hallituksen toimintaan. Vaikka eduskuntavaaleihin on vielä pari vuotta, sen politiikka on epävarmaa ja hapuilevaa. Hyvänä esimerkkinä tästä epävarmuudesta on se, että hallitus on palkannut avukseen ennätyksellisen määrän avustajia ja poliittisia konsultteja.

Samalla se pyrkii poliittisin perustein valtaamaan itselleen virkakoneiston. Lyhyesti: Sanna Marinin hallitus horjuu, suunnittelee, sommittelee ja kääntyyille sinne tänne yrittäessään täyttää aina jonkin ääripään toiveita. Hallituksen horjuvuus on hämmästyvää myös siksi, että koronakriisin alussa Sanna Marista tuli lyhytaikaisesti vihervasemmiston ”Kennedy” ja kriisi satoi demareiden laariin. Kyseistä ilmiötä on tutkittu poliittisessa historiassa ja sille on annettu nimi ”rally round the flag effect” (koonnutaan lippujen luokse).¹

Selkosuomeksi se tarkoittaa sitä, että kriisin aikana kansalaiset etsivät turvaa hallitukselta. Kyseessä on painovoimaan verrattava poliittinen ilmiö, joka ei liity periaatteessa mihinkään puolueeseen.

Epävarmuuden aika on kuitenkin latistanut tämän ilmiön. Erityisesti EU:n tukipaketti ja syksyllä 2020 alkanut taloudellinen syöksykierre on nakertanut hallituksen suosiota. Todellisuus on tyly eikä se ojennu omien kuvitelmien mukaan. Sanna Marinin hallituksen hupeneva kannatus on johtanut toisenlaiseen paniikkiin. Hallituksella on nyt kaikkea alkaen lainarahasta mutta ainoa mikä siltä puuttuu, on taju siitä mihin suuntaan pitäisi mennä.

Talouden kurjistuminen heijastuu kaikkeen sen toimintaan. Syksyllä 2020 monet tehtaat ja tuotantolaitokset ilmoittivat lopettavansa tuotantonsa Suomessa. VR ja Finnair lomauttavat työläisiään. Pääministeri Sanna Marin on vastannut talouden ikäviin uutisiin sättimällä yrityselämää sen puuttuvasta yhteiskuntavastuusta.

MIKSI IHMISET SITTEN KÄÄNTYVÄT YHÄ ENEMMÄN KANSALLISMIELISTEN PUOLEEN?

Mihin perussuomalaisten menestys sitten perustuu?

Se perustuu siihen, että me kuuntelemme ihmisiä.

Ihmiset reagoivat etsimällä uutta, kun kansallisvaltiot näyttävät ole-

van hampaattomia. Mutta ei pelkästään uutta - uuden etsiminen merkitsee myös sen kysymistä, onko vanhoissa arvoissa jotain joka sopisi meille? Ihmiset ovat turhautuneita kun globalistit vievät kaiken sen, mitä ennen pidettiin itsestäänselvyytenä alkaen kansojen itsemääräämisoikeudesta, liikenteestä, sairaanhoidosta, koulutuksesta, vedestä tai sähköstä.

Kyse on syvästä poliittisesta kriisistä, jossa vanhat puolueet ovat Euroopassa jalattomia ja kädettömiä kylmien tosiasioiden ja uusien haasteiden edessä. Entiset poliittiset instituutiot eivät näytä kykenevän löytämään vastauksia niihin kysymyksiin, jotka askarruttavat ihmisiä.

Järkytys on molemminpuolista. Valtamedia ja eliitti kauhistelevat aidosti nyt sitä miksi Euroopan kansat pyrkivät spontaanisti säilyttämään itsemääräämisoikeutensa maailmanlaajuisten talousmahtien edessä. Onko sananvapaus syypää? Eikö sitä osata käyttää ”vastuullisesti”? Pitäisikö some kieltää? Tai arvostelu? Miksi ihmeessä ihmiset eivät ole tyytyväisiä vanhoihin puolueisiin ja kasvavaan EU:n rooliin? Erityisesti EU-intoilijoita taitaa harmittaa se, että ns. populistien sanoma viehättää yhä useampia. Erityisesti Iso-Britannian esimerkki pelottaa.

Sen antama positiivinen esimerkki näkyy joka puolella. Iso-Britannia on löytänyt itsensä. Se positiivinen kansallinen henki, joka näkyy esimerkiksi Proms-konserteissa, näkyi myös 31. p:nä tammikuuta 2020 Lontoon juhlinnassa, kun Iso-Britannia jätti virallisesti EU:n.

Brittien eurokansanedustaja Nigel Farage puki sen sanoiksi viimeisessä puheessaan 29. tammikuuta 2020 EU:n parlamentissa. ”The British are too big to bully...it (EU) is a bad project, it isn't just undemocratic, it is anti-democratic...” ”...Iso-Britannia on liian iso peloteltavaksi, EU on huono projekti, se ei ole vain ei-demokraattinen vaan demokratian vastainen..”

Lyhyesti: ihmiset etsivät elävää demokratiaa, jossa he voivat vaikuttaa. Uudet poliittiset puolueet Euroopassa tarjoavat sen mahdollisuuden – ihmisen valinnan.

PS ON SUOMALAISTEN VAIHTOEHTO

Suomessa kansalaisten etsinnän ja muutoksen voimaksi on osoittautunut perussuomalainen puolue. PS on suomalaisen positiivisen muutoksen ytimessä – yksityisen kansalaisen tasolla, lähikunnan ja kansankunnan tasolla.

Perussuomalainen puolue tähtää kansalliseen tulevaisuuteen, joka on osa eurooppalaista kulttuurista maailmaa – kuitenkin omana itsenään ja itsenäisenä. Perussuomalainen puolue pyrkii sellaiseen elävään demokratiaan, jossa ihmisillä on oikeus vaikuttaa yksilöinä ja kansakuntana. Me seisomme kansanvallan ja demokratian puolella: emme kyhjötä ääripäissä tai marginaaleissa. Poliittiselle väkivallalle ja laittomuudelle sanomme päättävästi ei: se kuuluu ääripäiden poliittisen taistelun keinoihin.

KEITÄ ME EUROOPPALAISET JA SUOMALAISET OLEMME?

Edellä mainittu henkinen etsintä perustuu siihen, että tavalliset ihmiset eivät koe saavansa kohtuullista kohtelua omassa elämässään. Yhteiskunnallinen eliitti ei näytä tosiasiallisesti ajavan niitä arvoja, joita se juhlapuheissa kannattaa: vapautta, taloudellista hyvinvointia, tasa-arvoa ja kohtuullisuutta. On syntynyt reaktio tavallisia ihmisiä vastaan: aggressiivinen ilmastohysteria, raivokas identiteettipoliittikka ja innokas ihmisten jakaminen erilaisiin ideologisiin leireihin. Vapaus, veljeys ja tasa-arvoisuus ovat unohtuneet.

Vielä II maailmansodan jälkeen läntiset yhteiskunnat korostivat liberaalien demokratioiden tasa-arvoisuuspyrkimyksiä - tai kuten USA:ssa - ne lähtivät ajamaan ihmisoikeuksia kaikille, tai naisten oikeuksia. Näissä saavutettiin suuria voittoja tasa-arvon alalla. Samoin läntiset yhteiskunnat pyrkivät varmistamaan universaaleja ihmisoikeuk-

sia vastapainona kommunistiselle maailmalle. Tämä visio kuitenkin haaleni 1960-luvulla kun uudet sodanjälkeiset sukupolvet nousivat esiin.

Neuvostoliiton innostamalle uusvasemmistolle ”porvarillisten vapauksien” puolustaminen ei kelvannut. Uudet sukupolvet olivat halukkaita omaksumaan uudenlaisia ideologisia vaihtoehtoja ja KGB:n ohjaamana vasemmisto pyrki jatkamaan nuorten parissa syntynyttä liikehdintää ja viemään sitä luokkataistelun tielle.

ENSIMMÄISEN POLVEN IDENTITEETIPOLITIikka PERUSTUI MARXILAISEEN IDEOLOGIAAN – TOISEN POLVEN IDENTITEETIPOLITIikka PERUSTUU NARSISTISEEN VIHREÄN IDEOLOGIAAN

Syntyi ns. ensimmäisen polven identiteetipolitiikka, jonka lähtökohdaksi oli marxilaisessa luokkataistelussa. Siinä ei perätty ihmisoikeuksia tai luonnonsuojelua vaan sitä että toisilleen vihamieliset sosiaaliluokat kamppailisivat vallasta. Kyse oli vastakkainasettelusta: me vastaan he. Valkeus vs. Pimeys. Hyvä vs. Paha. Lännessä vasemmistolaisesta ajattelusta sukeutuikin vähitellen sitova ja orjuuttava henkinen pakkopaita ihmisille, jotka olivat tottuneet valinnan vapauteen ja vapaaseen sanaan.

Merkillisintä oli se, että vasemmisto ei suinkaan pyrkinyt myöhemmin 1980-luvulla kamppailemaan teollisuuden rakenteiden muutoksen ongelmia vastaan. Sitä ei kiinnostanut se, että työn uudelleen jakautuminen globaalisessa maailmassa vei perinteiset työpaikat pois ja tarjosi tavallisille ihmisille ja keskiluokalle kurjuutta yhä kovemmilla arvoilla. Ajatus siitä, että jokaisella voisi olla työ, josta saa kunnan palkan muutui vähitellen ylellisyydeksi. Vasemmistolle tämä sopi; työläisten olosuhteita ei haluttu parantaa.

Kun maailma sitten kylmän sodan jälkeen avautui ja globalistinen kehitys jatkui, vasemmisto unohti työntekijät ja alkoi ns. toisen polven

identiteettipolitiikka, joka sai nyt uuden sisällön. Siitä tuli nyt vähemmistöjen ahdistavaa uhriutumisen politiikantekoa, jossa rotu, uskonto, sukupuoli tai seksuaalisuuden eri muotojen ajaminen toimivat polttoaineena matkalla narsistiseen yhteiskuntaan, joka korostaa vain subjektivisen minän ylivaltaa suhteessa yhteiskuntaan ja valtioon.

Oli myös paradoksaalista, että kylmän sodan loputtua vasemmisto menetti myös entisen kompassinsa, jossa tärkeintä oli puolustaa reaalisosialismia Neuvostoliitossa. Vasemmiston isäntävaltio tuhoutui. Piti löytää uusia isäntiä.

Sen jälkeen aatteet saivat uutta väriä; punaisesta tuli vihreä. Neuvostoliiton tuhoutumisen jälkeen vasemmistolaisten tai myöhemmin vihreiden ryhmien ainoa yhdistävä tekijä on joko uhatuksi uskotun sukupuoli-identiteetin puolustaminen, maahanmuuton kaikinpuolinen edistäminen tai vaikkapa ilmastoajattelun raivokas ajaminen. Tai sitten populismin vastustaminen, josta on tullut oma uskontonsa.

Aatteellisen virran imu on ollut vahva. Esimerkiksi meillä konservatiiviset puolueemme: kokoomus ja kepu ovat tässä yleisessä ajan virrassa menettäneet oman identiteettinsä ja kelluvat nyt mukana yhteisellä ristiretkellä ns. populismin vastustamisessa ja ilmastotaistelussa. Suurin osa niiden kannattajista ei pidä tilanteesta mutta ei uskalla protestoida. Muuten kuin äänestyspaikoilla.

IHMISET HALUAVAT TAVALLISTA ONNEA

Tavallisille ihmisille narsistiset identiteettitaistelut, leppymättömät migraatioaaltojen puolustamiset, jyrkät ilmastokamppailut ja raivokkaat populistijahdit ovat vaikeita asioita. He eivät tietenkään halua uhrata kansallisvaltiota globalismin alttarille tai migraation mielettömille vaatimuksille mutta ihmisten on vaikea vastustaa näitä asioita ilman joukkovoimaa tai poliittista puoluetta.

Siksi tarvitaan perussuomalaisia. Me pystymme muutokseen. Yhdessä.

Toisaalta, myös konkreettiset asiat ovat tärkeitä. Kansalaiset eivät innostu siitä, että he joutuvat luopumaan autoista, lihasta, vedestä, maasta tai normaaleista työpaikoista. Näyttää siltä, että uuden äärihervasemmiston politiikka johtaa Kehä III:n ulkopuolisen Suomen dramaattiseen kurjistumiseen ja suomalaisen elämänmuodon äkilliseen muutokseen. Minkä hinnan me haluamme maksaa tästä uudesta viher-vasemmistolaisesta näystä?

Myös tämän takia tarvitaan perussuomalaisia. Me haluamme puolustaa kouriintuntuvia asioita. Suomalaisten maanviljelyä ja ruoantuotantoa. Suomalaista metsäyrittämistä ja teollisuutta. Suomalaisen elämänmuodon rikkautta. Niin Helsingissä kuin Utsjoella.

Toisaalta kansalaisten huolissa ei ole kuitenkaan pelkästään kyse leivästä ja sirkushuveista tai auton käytöstä ja lihansyönnistä. Euroopassa yleisestikin ihmiset kysyvät myös itseltään: onko meidän pakko sulautua ja menettää oma identiteettimme ja halveksia sitä. Samoin: pitääkö meidän tuhota oma taloutemme, tulevaisuutemme ja elämämme siksi, että jotkin ulkoiset suuret voimat haluavat sitä?

Edellä mainittu vasemmiston ns. toisen polven suuri identiteettihanke on vierottanut kansalaisten enemmistön ja työväenluokan heistä itsestään. Näyttää siltä, että kansalaisten suuri enemmistö on irtautumassa vasemmistolaisesta radikalismista omaksi konservatiiviseksi voimakseen.

Eurooppalaiset etsivät nyt omaa identiteettiään poliittisen korrekti-suuden vastustamisesta, ”tolkun politiikasta”, uhattujen kansallisvaltion ja hyvinvointivaltion saavutusten tukemisesta, kristinuskoon perustuvien arvojen puolustamisesta, maaseudun arvostamisesta ja vaikka perhearvojen takana seisomisesta. Ihmiset janoavat unelmaa normaalista elämästä, yksilön mahdollisuuksista ja tulevaisuuden toivosta.

Juuri näitä asioita perussuomalaiset haluavat. Yhdessä ihmisten kanssa.

KIIHKOTTOMAN JA PAREMMAN TULEVAISUUDEN PUOLELLA

Suomi valmistautuu nyt vuoden 2021 kunnallisvaaleihin ja lopulta myös vuoden 2023 eduskuntavaaleihin (mahdollisesti myös vuoden 2022 maakuntavaaleihin). Kansalaiset etsivät uutta suuntaa ja hakevat puoluetta, joka olisi aidosti sen puolella.

Perussuomalaiset ovat tässä taistelussa järkevän ja kiihkottoman toiminnan puolella. Sen kannattajat kysyvät yhdessä muiden eurooppalaisten kanssa sitä, miksi hyvinvointivaltion perusteita tuhotaan, ja miksi eurooppalainen elämäntapa, nationalismi, uskonto, kulttuuri ovat nyt niin myrkyllisiä, että niitä vastaan pitää taistella? Emme me voi muuttaa perimäämme tai historiaamme eikä niiden unohtamisessa ole mitään järkeä. Ne eivät ole ketään vastaan. Päinvastoin. Suomessa nationalismi ja ns. suomalainen projekti mahdollistivat hyvinvointi-Suomen perustamisen.

Uudet poliittiset puolueet kysyvät hyvällä syyllä sitä, miksi meidän päällemme langetaan syyllisyyttä asioista, joita me emme ole tehneet ja miksi ilmastotaistelu merkitsee vain sitä, että eurooppalaiset kansat maksavat. Tärkein kysymys liittyy poliittiseen vaikuttamiseen: miksi meidät on unohdettu? Miksi kukaan ei puhu meidän puolestamme? Me vastaamme: perussuomalaiset eivät ole unohtaneet.

KYSYMYKSIÄ SUURIMMAKSI KUNTAPUOLUEEKSI HALUAVALLE PUOLUEELLE

Perussuomalaiset suunnistavat kevääseen 2021 ajatuksenaan tulla Suomen suurimmaksi kuntapuolueeksi. Erityisesti maaseudulla.

Kun valmistaudumme kuntavaaleihin, on meillä edessämme suuria mahdollisuuksia, mutta myös kuitenkin mietinnän ja harkinnan paikka. Minkälaiseksi liikkeeksi me aiomme tulla? Minkälaista politiikkaa

me ajamme? Mikä tulevaisuudenkuvia meillä on? Minkälaisia vastauksia meillä on suomalaisille? Mitä haasteita meillä on?

Esitän tässä nyt provosoivia kysymyksiä ja toivon, että puolueen väki voisi keskustella keskenään, tupa-illoissa ja tapaamisissa ennen vaaleja. Älköön kukaan pahoittako mieltään niistä.

Ilman kunnon keskustelua ei ole edistystä.

Lähdetään perusteista. Esitän kursiivilla kaksi kysymystä. Ne on asetettu jokaiselle perussuomalaiselle.

Kansalaiset ymmärtävät hyvin, että me olemme vaihtoehto. Mutta min-käläinen vaihtoehto me sitten olemme? Avaammeko oikean vuoropuhelun ihmisten kanssa?

Ihmiset alkoivat vuoden 2017 jälkeen ymmärtää – ensin hämärästi mutta sitten selvemmin – että PS merkitsee todellista ja vakavaa vaihtoehtoa vanhoille poliittisille puolueille. Nyt Perussuomalaiset ovat eräs Suomen suurimpia poliittisia puolueita ja kannatuksen kasvu jatkuu kovaa vauhtia. Suomi muuttuu perussuomalaiseksi. Hitaasti mutta varmasti.

Perussuomalaisten edessä on kuitenkin tärkeitä haasteita. Onko PS-puolueen tarkoituksena saada vain joku ministerinpaikka tai ehkä perussuomalaisen pääministerin johtama yhteishallitus, joka tekee mättiä kompromisseja? Ollaanko tyytyväisiä näennäisiin muutoksiin vai halutaanko jotain isompaa? Tyydytäänkö joihinkin kosmeettisiin uudistuksiin tai vanhojen symbolien palauttamiseen? Silloin edessä on vuoden 2015 kehitys, jossa ihmiset menettävät illuusionsa politiikan teon mahdollisuuksista.

Entä kenen kanssa kansallinen muutos tehdään? Kutsummeko me yhteistoimintaan kaikkia vai ainoastaan muutamia? Onko tarkoitus, että perussuomalaiset olisi tulevaisuudessa sulkeutunut ja periaatteelliseen vastustukseen sitoutunut ”vanhojen persujen sakki”, joka uskoo siihen,

että vain puhtaat ”kantaperussuomalaiset” voivat ohjata tätä maata?

Näin ei varmasti ole ollut, mutta kyse onkin siitä, minkälaisen julkisuuskuvan me annamme? Valtamedia kohtelee meitä apartheid-asenteella mutta osaammeko me vakuuttaa kansalaiset meidän sanomastamme myös vaikka olemmekin alakynnessä? Eli kyhjötämmekö nurkassa ja huutelemme vai seisommeko vakaasti keskellä toria kaikesta hälinästä huolimatta – etsimässä kansalaisia ja keskustelemassa kansalaisten enemmistön kanssa? Avaammeko puolueena keskustelun kaikkien kanssa? Se, että vanhoista poliittisista puolueista tulee meille koko ajan lisää väkeä, kertoo siitä, että me yhdistämme – emme erota. Me olemme esittäneet kutsun koko kansalle mutta osaammeko me houkutella heidät mukaan näihin talkoisiin?

Vielä enemmän: onko perussuomalainen puolue sitä mitä sen vastustajat luulevat ja toivovat: puolue, joka ei pysty ajamaan omia tavoitteitaan politiikan todellisuudessa? Tällaisen ranskalaisen hallitusvisiitin jälkeen edessä olisi taas puolueen hajoaminen ja pettyneiden matka kohti poliittista passiivisuutta alkaisi. Voiko Perussuomalaiset olla tulevaisuudessa Suomen pitkän ajan kansallisen projektin puolue, joka pyrkii valtaan – ei ainoastaan 4 vuodeksi – vaan 40 vuodeksi? Ei 20 prosentin tuella vaan 40 prosentin kannatuksen myötätulessa.

Näyttää siltä, että mikäli ja kun keväällä 2021 PS saa vaikuttavan voiton on sillä edessään kahden vuoden tulikoe, jonka aikana media ja vanhat puolueet pyrkivät horjuttamaan sen asemaa niin sisältä kuin ulkoa. Tässä taistelussa käytetään hyväksi niin oikeuslaitosta, syyttäjiä kuin myös julkista sanaa. Meille vakuutellaan, että jos vuonna 2023 puolue saa niukan enemmistön sitä ei joko lasketa pääministeripuolueeksi tai sitten se kahlitaan mätien kompromissien tai täyttämättä jäävien hallitusohjelmien kuonokoppaan.

Mikäli se kuitenkin saa vakuuttavan ja ”veretseisauttavan” vaalivoiton vuonna 2023, sillä voisi olla mahdollisuus lähteä uudelleenlaiseen kan-

sallisen intressien politiikkaan, jolla turvattaisiin maamme olemassaolo. Yhdessä kaikkien niiden kanssa, jotka haluavat muutosta.

Seuraava kysymys on oikeastaan jatkoa edelliselle.

Meidän on ajateltava isosti ja pitkälle tulevaisuuteen, mutta onko meillä suurta kansallista tehtävää tulevaisuudessa?

Jokaisen perussuomalaisen pitäisi kysyä itseltään: aikooko PS-puolue olla tulevaisuudessa johtava puolue? Pitkän aikaa ja kestävästi? Vai aikooko se jähmettyä sen vastustajien toivomaan taisteluasenteeseen muuta yhteiskuntaan vastaan? Hakeeko se aktiivisesti uusia kannattajia lapsiperheiden, naisten, nuorten, duunarien, keski-ikäisten ja seniorien keskuudesta.

Avaako se keskusteluyhteyden niiden kanssa, jotka haluavat pelastaa Suomen vai suljemmeko me vuoropuhelun portit? Aiommeko me yhdistää kansan vai hajottaa sen kahteen leiriin? Onko meillä kansallinen tehtävä, joka edellyttää sitä, että me saamme mahdollisimman paljon ihmisiä tekemään työtä yhdessä paremman Suomen puolesta? Onko meillä yhteiskunnassa voimia ja ihmisiä, joiden kanssa voisimme tehdä yhteistyötä?

On myös ajateltava suuria ja Suomen kestäväää tulevaisuutta. Onko Suomi tulevaisuudessa teollistunut ja hyvinvoiva vai menettänyt teollisen tuotantonsa ja kurjistunut? Osaammeko unelmoida savupiippujen Suomesta? Suomalaisten insinöörien suunnittelemien ja suomalaisten yhtiöiden rakentamista puhtaista savupiipuista?

Itse ajattelen niin, että Perussuomalaisten täytyy lähteä siitä, että meidän pitää yhdistää kansaa ympärillemme siinä, että etsimme kestäväää Isänmaan tulevaisuuden muutosta ihmisten parhaaksi.

Meidän on kerättävä ympärillemme tämän maan nuoriso, seniorikansalaiset, keski-ikäiset, niin naiset kuin miehetkin, meidän on etsit-

tävä enemmän sitä joka meitä yhdistää enemmän kuin sitä joka erottaa meitä.

Perussuomalaisten on kutsuttava kaikkia halukkaita yhteistyöhön. Ajatuksena on rakentaa koko kansan puolue. Me – perussuomalaiset – kaikki!

Askeleet ovat selvät: ensin 2021 järisevä kuntavaalivoitto ja sitten vuonna 2023 ”veretseisauttava” voitto eduskuntavaaleissa.

Helsingissä 6.11. 2020

Arto Luukkanen

Suomen Perusta -säätiön hallituksen puheenjohtaja

Varakansanedustaja

1 https://en.wikipedia.org/wiki/Rally_around_the_flag_effect; tarkemmin: John E. Mueller: Trends in Popular Support for the Wars in Korea and Vietnam – The American Political Science Review, Vol. 65, No. 2.1971.

KUMMALLISVAALIT 2021

MISTÄ KEVÄÄN VAALEISSA ON KYSE?

Tätä kirjoittaessa, marras-joulukuun vaihteessa 2020, ovat monet puolueet jo pitkällä huhtikuun 2021 kunnallisvaalien ehdokasasetelussa. Samalla on käynnissä sote-uudistus, jossa sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimi ovat siirtymässä maakuntien tai vastaavien itsehallinnollisten hyvinvointialueiden vastuulle. Ilmeisesti näillä alueilla tulisi olemaan myös verotusoikeus.

Sote-uudistuksilla on kuitenkin ollut taipumus kaatua viimeistään hallituskauden lopulla, joten on mahdollista, että mikään ei muutu. Puolueet, ehdokkaat ja äänestäjät valmistautuvat siis kunnallisvaaleihin sillä tavoin kummallisessa tilanteessa, että kukaan ei tiedä, millaisen mandaatin ja budjetin huhtikuussa valtuustoihin äänestettävät henkilöt saavat.

Kun sote ja pelastustoimi riisutaan kunnilta pois, valtuustoille jää budjettimielessä suurista asioista jäljelle oikeastaan varhaiskasvatus ja koulutus sekä muulla tavoin vaikutukseltaan suurista asioista maankäyttö (kaavoitus). Lakkautetaanko kyläkoulut, keskitetäänkö väestö kylille, miten houkutellaan hyviä veronmaksajia kuntaan?

Asetelma 2021 kunnallisvaaleissa on kummallinen monella muullakin tavalla.

Koronakriisin takia koko julkinen talous on kuralla. Saavutimme uudestaan vuoden 2008 tuotannon tason vasta 2019, eli olemme käytännössä jo 12 vuotta viettäneet vihreiden hekumoimaa ”ekologista nolakasvua”. Eikä kukaan tiedä, meneekö vuoden 2008 tason saavuttamiseen uudestaan jopa vuoteen 2028, kun hallitus ohjaa elvytysmiljardeja

kaikkealle muualle paitsi kotimaisen kysynnän elvyttämiseen. Kuntatalous oli laajalti kestäväntä jo tätä ennen, kuten käy ilmi tässä kirjassa emeritusprofessori Matti Virénin maahanmuuttotutkimuksesta sekä dosentti Arto Luukkasen tapauskertomuksesta Järvenpään kaupungin holtittomasta taloudenpidosta.

Kummallinen on myös yleispoliittinen tilanne. Kun vuosituhannen ensimmäinen vuosikymmen elettiin niin auvoista talouskasvun ja konsensuksen aikaa, että suurin demokratiaan liittyvä huolenaihe taisi olla kansalaisten, erityisesti nuorten, hiipuva kiinnostus politiikkaa kohtaan, nyt polarisaatio vanhan konsensuksen ja sen tuoreiden haastajien välillä tuntuu pelottavan jyrkältä - onko tulossa 1918 tapahtumien uusinta?

Kunnallisvaaleista on tulossa stressitesti sosiaalidemokraattien johtamalle hallitukselle, jonka punavihreän ideologian tukipuolue keskusta on ymmärrettävästi menettänyt kannatustaan perussuomalaisille. Kunnallisvaalit voivat kaataa myös kokoomuksen puheenjohtaja Petteri Orpon, jonka oppositiopolitiikka ei ole vakuuttanut kokoomusäänestäjiä. Perussuomalaisille kunnallisvaalit 2021 on luonnollisesti suuri mahdollisuus matkalla kohti pääministeripuolueen asemaa 2023 eduskuntavaaleissa. Erityisesti keskustaan pettyneitä äänestäjiä on maaseutu täynnä.

On selvää, että näin kummallisissa oloissa kunnallisvaalien pääteemat eivät tule rajautumaan varsinaisesti valtuustojen käsittelemiin asioihin, vaan yleispoliittisilla kysymyksillä on suuri painoarvo. Raja lainsäädäntötyön ja kunnallisen itsehallinnon välillä on kuitenkin häilyvä. Haihattelevan hallituksen politiikan seuraukset kärsitään usein kuntatasolla.

Tässä kirjassa korostuvat humanitaarisen maahanmuuton rasitus kuntien taloudelle sekä aluepolitiikan epäonnistumisesta niin kasvukeskuksille kuin syrjäseutujen kunnillekin seuraavat ongelmat. On totta, että niin maahanmuutto- kuin aluepolitiikkakin ovat enemmän eduskunta- kuin kunnallisvaalien teemoja. Mutta koska kunnanvaltuute-

tut joutuvat ne luottamustoimessaan kohtaamaan, on myös niistä syytä puhua nyt.

Yksi alueita eriarvoistava tekijä on kiilusilmäiseksikin kutsuttu ilmastopolitiikka, jonka nimissä on korotettu niin bensiinin, dieselin kuin lämmitysöljynkin verotusta. Käymme tässä kirjassa tutkimukseen nojautuen läpi, minkä puolueen äänestäjiin veronkiristykset eniten kohdistuvat.

Kuinka perussuomalaiset sitten vähentäisivät muun muassa liikenteen ja lämmityksen hiilidioksidipäästöjä? Yksi vastaus on ydinvoima, jota Suomen Perusta -ajatuspaja käsittelee erillisessä raportissa vielä ennen kunnallisvaaleja.

Jo tässä raportissa käydään kuitenkin läpi kyselytutkimusta, joka osoittaa etätöillä olevan potentiaalia hidastaa maakuntien tyhjenemistä suurimpiin keskuksiin samalla, kun etätö vähentää liikkumisen tarvetta.

Kunta on edelleen merkittävä päättävä opetukseen liittyvissä kysymyksissä. Ajatuspaja käsittelee myyttejä suomalaisesta peruskoulusta erillisessä raportissa, joka julkaistaan sekin vielä ennen kunnallisvaaleja.

1.12.2020

Marko Hamilo

toiminnanjohtaja

Suomen Perusta -ajatuspaja

KESKITTÄMINEN

KAUPUNKEIHIN EI OLE

LUONNONVOIMA

Jokaisella puolueella on jokin asiakysymys, jonka koko poliittinen kenttä tunnistaa puolueen ”omistamaksi”. Tällä niin sanotulla issue ownershipilla¹, eli huolenaiheen omistajuudella, on suuri merkitys, kun puolueet keskittävät kampanjoitaan tietyn teeman ympärille. Se voi myös ratkaista vaalit silloin, kun vaalien puheenaiheeksi nousee joko median toimesta tai satunnaisten uutistapahtumien johdosta jokin tietty aihepiiri.

Kun puhutaan ilmastonmuutoksesta, vihreät hyötyvät. Kokoomus voittaa ääniä, kun vaalikampanjan aikana puhutaan paljon yrittäjien vaikeuksista, ja PS tekee jytkyn, kun maahanmuuttajien rikollisuus nousee puheenaiheeksi.

Joskus tosin tapahtuu yllätyksiäkin. Media yritti viime eduskuntavaalien alla vaimentaa Oulun seksirikollisuusaallosta syntynyttä kohua puhumalla loputtomiin ilmastonmuutoksesta. Ilmastonmuutos uhkana on tietysti vihreiden omistama huoli. Kalliiksi käyvä ja tehoton ilmastomuutoksen vastustaminen, ”kiilusilmäinen ilmastopolitiikka”, on ol-

lut erityisesti perussuomalaisten hampaissa. Kokoomus on menettänyt uskottavuuttaan autoilijoiden puolueena, kun se on alkanut kilpailla vihreiden kanssa vihreydestä. Niinpä ilmastokysymyksestä puhuminen nostaa sekä vihreiden että perussuomalaisten kannatusta muiden kustannuksella.

KESKUSTA MENETTÄMÄSSÄ OTTEEN ALUEPOLITIIKASTA

Keskustapuolueen, entinen Maalaisliitto, oma kotikenttä on tietysti maaseutu ja aluepolitiikka on sen omistama ”issue”. Kunnallisvaaleissa 2021 se joutuu kuitenkin haastetuksi ehkä ensimmäistä kertaa kotikentällään. Perussuomalaiset ovat jo duunareiden ja pienyrittäjien ykköspuolue², nuorten suosituin puolue³ ja nyt olisi Suomen Maaseudun Puolueen perinteenjatkajalla tilaisuus tehdä isänmurha maakunnissa ja voittaa keskusta sen omilla aseilla eli aluepolitiikalla.

Edelleen käynnissä oleva massiivinen muuttoliike maan sisällä ei kuitenkaan ole enää vain muuttoa maatalouden elättämältä varsinaiselta maaseudulta kaupunkeihin, millaisena se on tietysti vanhasta tottumuksesta helppo mieltää. Mielikuvien tasolla keskusta puolustaa henkeen ja vereen viljelijää, jonka elinkeinosta riippuu koko maaseudun tulevaisuus.

Jo 1990-luvulla muuttotappiokuntien joukkoon liittyi kuitenkin maaseutukuntien lisäksi pieniä teollisuuskaupunkeja, joissa usein koko elinkeinoelämä pyöri yhden suuren työnantajan varassa. Tämä niin sanottu ruostevyöhyke vanhoja kaivos- ja teollisuuskaupunkeja on ollut vuosikymmeniä poliittinen ruutitynnyri niin meillä kuin muuallakin.

Keskittymistä tapahtuu tällä hetkellä oikeastaan kolmessa eri skaalassa, ikään kuin sisäkkäisinä kuvioina:

- 1) Kuntakeskuksien ja muiden taajamien kasvu kuntien syrjäkyläliien ja haja-asutusalueiden kustannuksella
- 2) Maakuntakeskuksien kasvu muun maakunnan tyhjentyessä
- 3) Valtakunnallisiin kasvukeskuksiin keskittyminen

Keskustelua aluepolitiikasta sekoittaa se, että uutta tilannetta on hankala kuvata vanhoin käsittein. Keskittymisen eri tasoilla sekä ongelmien syyt että niihin sopivat lääkkeet ovat aivan erilaisia. Esimerkiksi haja-asutusalueella auto on eri tavalla päivittäinen välttämättömyys kuin isoissa taajamissa - puhuttiin sitten pienistä kunnista tai Espoon kaltaisista suurista kaupungeista, joissa kuitenkin on laajoja maaseutumaisia ja jopa erämaisia alueita.

Syrjäkylillä yksi hyvä keino säilyttää kyläkouluista edes jotakin voisi olla PS-koulutuspoliittisen ohjelman⁴ idea ”0-2-kouluista”, jotka katavat eskarin ja kaksi ensimmäistä koululuokkaa. Ne ovat yksi käytännön tapa mahdollistaa kyläkoulujen säilyminen ensimmäisten luokkien osalta ja ne lisäävät myös pienten oppilaiden kouluviihtyvyyttä ja turvallisuutta. Koulun alkuvuosina yksi luokanopettaja riittää eikä suuressa koulusta ole oppilaille vastaavaa hyötyä.

Kun puhutaan kaupungistumisesta jonkinlaisena väistämättömänä globaalina megatrendinä, unohdetaan, että se mitä nyt tapahtuu kehitysmaissa, on meille tapahtunut jo ns. suuren muuton aikana 1960-luvulla, eli työvoiman siirtyminen alkutuotannosta kauppaan ja teollisuuteen. Jälkiteollisten maiden trendi taas näyttäisi olevan ns. luovan luokan esiinmarssi, johon kuuluvat monipuoliset, hyvin koulutettujen ihmisten työmarkkinat. Kansainvälisten yhtiöiden tuotekehitysosastot tarvitsevat monien alojen huippuasiantuntijoita, ja nämä tullaavat löytymään isojen yliopistokaupunkien työssäkäyntialueilta. Niissä on riittävä kriittinen massa eri alojen asiantuntijoita.

ETÄTYÖ PYSÄYTTI KAUPUNGISTUMISTRENDIN

Kaikki hyvin koulutetut ihmiset eivät kuitenkaan pidä suurkaupungin pöhinää, kulttuuripalveluita ja sosiaalisia verkostoja niin tärkeinä, että ne ylittäisivät väljemmän ja luonnonläheisemmän asumisen hyvät puolet. Luonnollisesti erityisesti lapsiperheet arvostavat maaseutumaisempaa elinympäristöä enemmän kuin muut. Jo nyt moni pendelöi pääkaupunkiseudun työpaikoille esimerkiksi Kirkkonummelta, Nurmijärveltä tai Järvenpäästä.

Tässä kirjassa pohdimme kyselytutkimuksen valossa, voisiko etätyö mahdollistaa suurten keskusten työmarkkinoille osallistumisen kauempaakin - esimerkiksi jos työpaikalle ei tarvitse pendelöidä joka päivä, vaan vaikka vain kerran viikossa.

Myös liikenteen sähköistymisen - jota vihreät kiihkeästi ajavat - pitäisi kaiken järjen mukaan johtaa siihen, että ainakaan ympäristösyistä ei ajettaisi työvoimaa kaupunkeihin, jos työntekijät ovat valmiita pendelöimään sähkö- ja hybridi-autoillaan töihin vähän kauempaakin, silloin kun eivät ole etätoissa.

Yhdysvalloissa tehdyn kyselytutkimuksen mukaan merkittävä osa amerikkalaisista olisi valmis muuttamaan pois nykyisestä asuinpaikastaan, jos etätyö sen mahdollistaa. Erityisen paljon lähtijöitä on nimenomaan suurimmissa kaupungeissa, ja yli puolet muuttohalukkaista oli valmiit lähtemään yli kahden tunnin ajomatkan päähän nykyisestä kodistaan⁵.

Ilta-Sanomien kyselyn⁶ mukaan kasvava ja etupäässä nuorista koostuva joukko haaveilee entistä enemmän Nurmijärvi-ilmiön mukaisesta asumisesta. Taloustutkimuksen tekemä kysely osoittaa, että enemmistö suomalaisista on henkisesti maalaisia.

Kyselyssä ihmisiä pyydettiin kertomaan, minkä kokoisessa asunnossa he haluaisivat asua ja miten etäällä kaupungin keskustasta he ha-

luaisivat asunnon sijaitsevan.

Vastaajista 61 prosenttia kertoi haluavansa asua isossa asunnossa, joka sijaitsee kauempana kaupungin keskustasta. Vain 32 prosenttia halusi asua pienessä asunnossa lähellä keskustaa.

Suomalaisten asumistoiveita ja etätyömieltymyksiä käsitellään seuraavassa luvussa Suomen Perustan Taloustutkimuksella teettämän kyselytutkimuksen pohjalta.

ELINVOIMAA VAI TUKIRIIPPUVUUTTA MAASEUDULLE

Etätyötutkimuksen jälkeen vuorossa on tutkimus, joka osoittaa, mikä puolueen kannattajiin liikenteen polttonesteiden sekä lämmitysöljyn veronkorotukset pahiten kohdistuvat.

Perussuomalaiset ja keskusta eivät varmastikaan poikkea toisistaan siinä, että molemmat puolueet puheissa haluavat puolustaa maaseudun autoilijaa ja öljylämmittäjää. Käytännössä keskusta on kuitenkin Marinin punavihreässä hallituksessa osoittanut, että tiukan paikan tullen se on valmis korottamaan polttoaineveroja vain pysyäkseen hallituksessa.

Perussuomalaisten ja keskustan aluepoliittiset näkemykset eroavat myös siinä, että perussuomalaiset haluavat, että maaseutua ei tarvitse tukea, kun keskusta taas markkinoi itseään maaseudun tukipuolueena.

”Meidän tavoitteenamme ei ole vähentää tukia, vaan tukiriippuvuutta. Ainoa kestävä tapa lisätä maakuntien ja kehä kolmosen ulkopuolisen Suomen vetovoimaa, on edistää työpaikkojen syntymistä ja pysymistä siellä. Myös ihmisten liikkumis- ja asumiskustannuksia on pienennettävä”, perussuomalaisten puheenjohtaja Halla-aho sanoi marraskuussa⁷.

”Keskusta haluaa esiintyä tukirahan jakajapuolueena ja pitää silmä yllä omaa tarpeellisuuttaan maalaisten silmissä. Perussuomalaiset on ainoa puolue, joka edistää käytännössä politiikkaa, jolla pidetään myös

maakunnat asumiskelpoisina”, Halla-aho sanoi.

Kuten aiemmin todettua, nykyinen keskittyminen suuriin kaupunkeihin poikkeaa aiemmasta muuttoliikkeestä maalta kaupunkeihin. Nyt tyhjenevät myös syrjäiset teollisuuskaupungit, joilla ei ole juuri ollut puolustajaa. Perussuomalaiset puolustavat paitsi suomalaista viljelijää, myös suomalaista teollisuutta. Suomen Perusta -ajatuspaja julkaisee vielä ennen kunnallisvaaleja ydinenergiaraportin, joka viitoittaa myös tietä Suomen uusteollistamiseksi alueellisesti tasapainoisella tavalla.

Väestön keskittyminen kaupunkeihin ei nykyisessä tilanteessa ole luonnonvoima. Kaupungistuminen oli luonnollinen prosessi silloin, kun työvoima siirtyi maa- ja metsätaloudesta muihin ammatteihin. Jälkiteollisessa tietoyhteiskunnassa työtä tehdään siellä, missä ihmiset ovat, ja ihmiset ovat siellä, missä he viihtyvät. Ja suuri osa suomalaisista viihtyy maaseudulla ja pikkukaupungeissa aivan hyvin. Väestön keskittäminen muutamaaan suurimpaan yliopistokaupunkiin ei ole ainoa vaihtoehto.

VIITTEET

- 1 <https://politicalbehavior.wordpress.com/2017/05/26/what-is-issue-ownership-and-how-should-we-measure-it/>
- 2 <https://www.suomenuutiset.fi/gallup-ykkonen-perussuomalaiset-kiistatta-suomen-johtava-duunari-yrittajapuolue/>
- 3 <https://www.suomenuutiset.fi/perussuomalaiset-on-nuorten-suosikki-ja-nuorten-miesten-suvereeni-suosikki/>
<https://www.iltalehti.fi/politiikka/a/d4357869-62a2-4ce4-8787-4f7836925bf7>
- 4 https://www.perussuomalaiset.fi/wp-content/uploads/2018/10/Kopo_kokonaan-ja-tiivistelm%C3%A4_2018.pdf
- 5 https://www.npr.org/sections/coronavirus-live-updates/2020/10/30/929667563/now-that-more-americans-can-work-anywhere-many-are-planning-to-move-away?utm_source=pocket&utm_medium=email&utm_campaign=pockethits&t=1604161513128&t=1606851926991
- 6 <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000006611569.html>
- 7 <https://www.kaleva.fi/halla-aho-vastasi-keskustan-kritiikkiin-suomessa-t/3150813>

PELASTAAKO ETÄTYÖ SYRJÄSEUDUT?

Tulevaisuudentutkijat puhuivat 1980-luvulla tulevaisuuden tietoyhteiskunnasta. Yksi futuristien positiivinen tulevaisuudenkuva oli, että tietotekniikan kehittyessä monen ihmisen työ muuttuu sellaiseksi, että sitä voi tehdä kotoa käsin - ja että tämä kehitys voisi hidastaa muutoliikettä maalta kaupunkeihin.

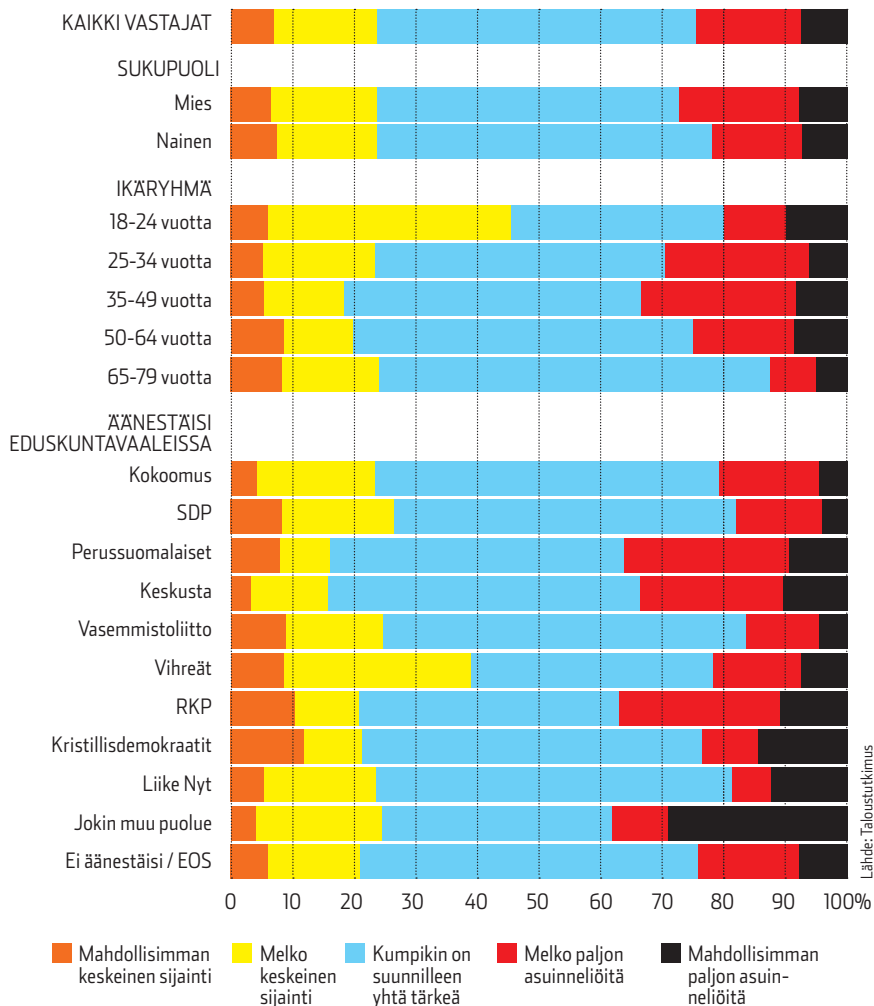
Jos katsoo väestötilastoja tai yrittää aistia kulttuurisia trendejä, ainakin viime vuosiin asti näytti siltä, että tietoyhteiskuntaan päinvastoin kuuluu keskittyminen suurimpiin keskuksiin. Osasyynä tähän tietysti on se, että vasta aivan viime vuosina on teknisesti ollut mahdollista paitsi työstää raportteja, myös seurata mediaa, osallistua palavereihin ja käyttää raskaampiakin työpaikan sovelluksia verkkoyhteyksien yli. Mutta näytti myös siltä, että meille oli syntymässä kaupunkilainen kulttuuri, johon kuuluu ihmisten tapaaminen kasvokkain kahviloissa ja muissa urbaaneissa ympäristöissä.

Urbaani kulttuuritrendi lienee todellinen ilmiö, mutta se rajoittuu maantieteellisesti melko pieneen punavihreään kuplaan Helsingin kantakaupungissa. Suomen Perusta halusi selvittää, miten suomalaiset todellisuudessa haluavat asua, ja olisiko etätyöstä apua maan sisäisen muuttoliikkeen hidastamisessa. Teetimme Taloustutkimuksella kyselyn alkusyksystä 2020. Tutkimustulokset eivät viittaa siihen, että kansan syvät rivit kaihoaisivat suurkaupunkien kahvilakulttuuria.

Koska isojen kaupunkien keskustoissa asuminen on yleensä kallista, ihmiset joutuvat valitsemaan keskeisen sijainnin ja asumisväljyyden välillä. Vallilan kaksion hinnalla saa jo useamman huoneen kehäteiden reunoilta.

Kuvio 1

Kumpi on itselle henkilökohtaisesti tärkeämpää asumisessa: asuine-
liöiden määrä ja oma tila vai keskeinen sijainti palveluiden äärellä?

Vain aivan nuorimpien aikuisten ja poliittisesti vihreiden kannattajien joukossa urbaanit arvot ovat tärkeitä, useimmille suomalaisille on tärkeää saada kotiin tarpeeksi neliöitä.

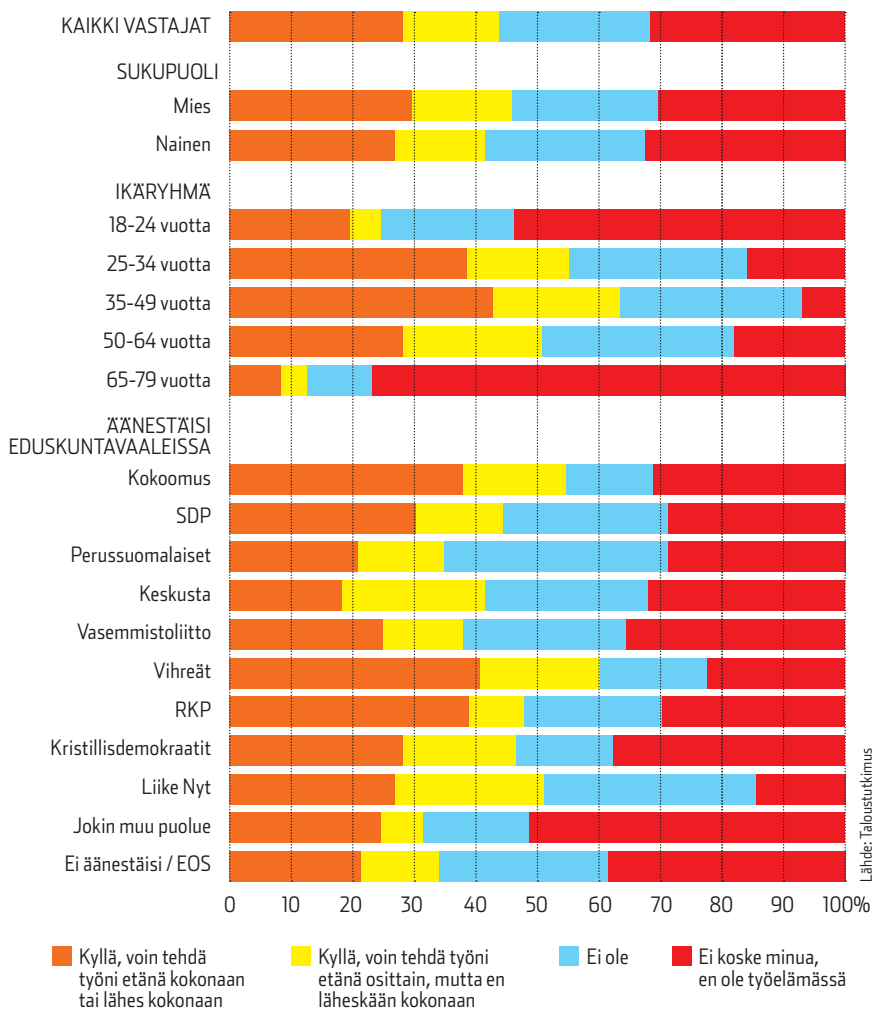
ETÄTYÖ MAHDOLLISTAA PENDELÖINNIN KAUEMPAKIN

Jos hyväksytään oletukseksi se ajatus, että tietoyhteiskunnassa varsinkin tuottavimmat (parhaiten palkatut) työpaikat syntyvät yliopistokaupunkeihin tai niiden työssäkäyntialueille, voi jo yhdenkin hyvin palkatun asiantuntijan muutto työn perässä kasvukeskukseen tarkoittaa sitä, että muuttajia on oikeasti neljä tai viisi. Kun lapsiperheen enemmän tie-naava aikuinen määrittää, missä perhe asuu, voidaan kysyä, jäisikö koko perhe paikalleen maaseudulle tai pieneen kaupunkiin, jos tämä tulonsaaja voisi tehdä etätöitä ainakin osaksi. Monessa tapauksessa perheen toinen tulonsaaja työskentelee ammatissa, jota voi harjoittaa kaikissa kunnissa (esimerkiksi sairaanhoitajia ja opettajia tarvitaan kaikkialla). Jos etätöratkaisu pitää perheen paikallaan, myös lapset jäävät kouluun pienelle paikkakunnalle ja juurtuvat sinne. Kerrannaisvaikutukset voivat siten olla suuret.

Mutta kuinka moni suomalainen voi tehdä etätöitä? Kyselymme mukaan enemmistö työelämässä olevista voi tehdä etätöitä ainakin osittain. Etätöymahdollisuudet ovat yleisempiä kokoomusta ja vihreitä kannattavilla urbanisteilla, mutta myös maaseudun vahvojen puolueiden keskustan ja perussuomalaisten enemmistölle etätö onnistuu.

On ehkä epärealistista (1980-lukulaista futurismia) haaveilla siitä, että merkittävä joukko suomalaisia muuttaisi korpeen Venäjän rajalle tekemään jatkuvasti etätöitä helsinkiläiselle yritykselle tai tutkimuslaitokselle. Realistisempaa on ajatella, että etätöymahdollisuus muutamana päivänä viikossa mahdollistaisi pitemmät pendelöintimatkat työpaikalle. Tätä selvitimme kysymyksellä, kuinka pitkän työmatkan olisi valmis

Kuvio 2
Onko etätöiden tekeminen omassa
ammattissa mahdollista?

hyväksymään, jos työpaikalla täytyisi käydä viikossa kerran, kaksi, kolme, neljä tai viisi kertaa.

Ilman etätyömahdollisuutta työmatkan kipuraja kulkee keskimäärin 37 kilometrissä. Jos taas työpaikalla täytyisi käydä vain yhtenä palaveripäivänä viikossa, suomalaiset olisivat valmiita asumaan jopa 93 kilometrin päässä työpaikaltaan.

Jos ajattelee niitä yliopistokaupunkeja, joihin tällä hetkellä väki pakkautuu, ja piirtää kustakin harpilla ympyrän, jonka säde on vajaat sata kilometriä, tuleekin hyvin suuri osa eteläisestä Suomesta katettua. Muuttamiselle työpaikan takia voisi olla halukkaille vaihtoehto.

Kuvio 3

Kuinka pitkän työmatkan olisi valmis hyväksymään, jos työpaikalla täytyisi käydä viikossa...

Yhtenä päivänä 93,4 km	Kahtena päivänä 63,3 km	Kolmena päivänä 50,2 km	Neljänä päivänä 40,4 km	Viitenä päivänä 37,0 km	Enemmän kuin viitenä päivänä 93,4 km
---------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	----------------------------	---

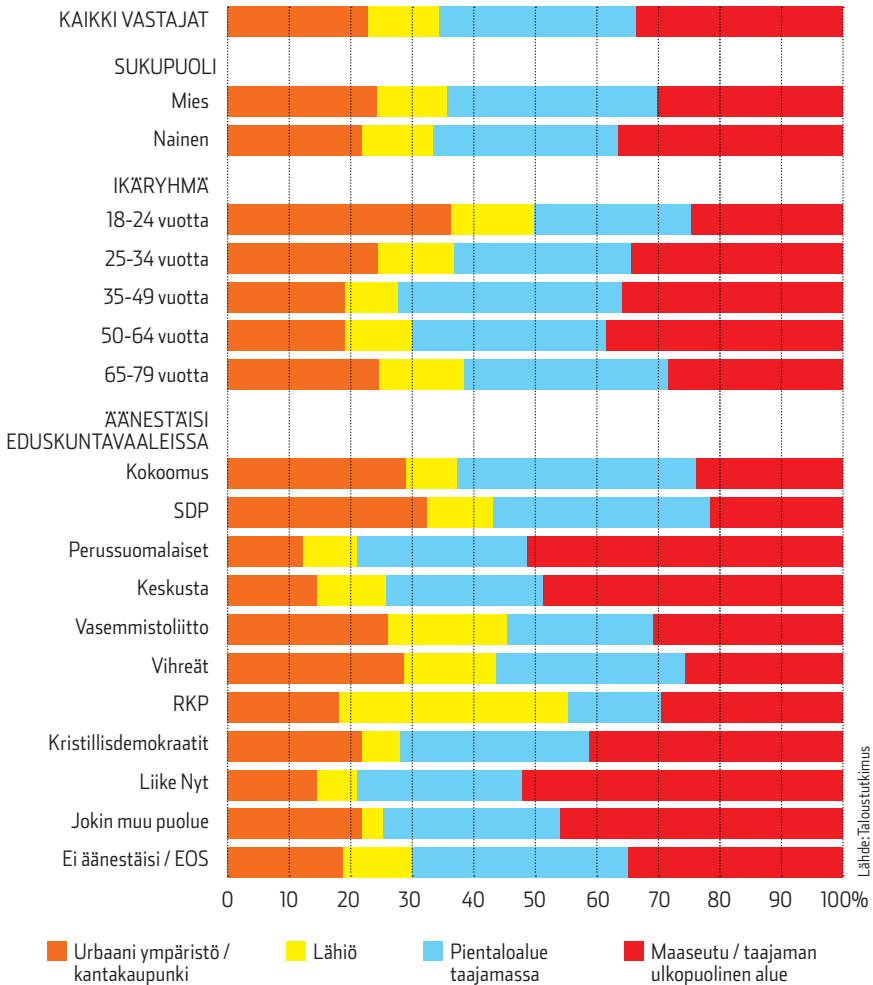
MAALLA ON MUKAVAA

Maassamuuton hidastaminen ilman tukiaisia (kaivoon kannettua vettä) olisi tärkeää sekä muuttotappiokuntien kurjistumisen ehkäisemiseksi että kasvukeskuksien asuntojen hinnannousun hillitsemiseksi. Se vastaisi myös suomalaisten asumistoiveita. Maaseutumielisimmistä perussuomalaisista jopa 52 prosenttia haluaisi asua maaseudulla. Jopa urbaaneimmasta puolueesta vihreistä enemmistö haluaisi asua joko maalla tai ainakin pientaloalueella.

Maaseudulla asuvat suomalaiset ovat kyselymme mukaan tyytyväisimpiä elinpiiriinsä. Ne, jotka kaipaavat elämäänsä urbaania sykettä, pitkälti asuvat jo haluamallaan tavalla. Sen sijaan kerrostalolähiöt, joita on syntynyt sitten 1960-luvun suuren muuton kaupunkien reunoil-

Kuvio 4

Jos voisi vapaasti valita, eli oman ja/tai puolison työpaikan sijainti ei määrittäisi asuinpaikkaa, millaisessa ympäristössä asuisi kaikkein mieluiten?

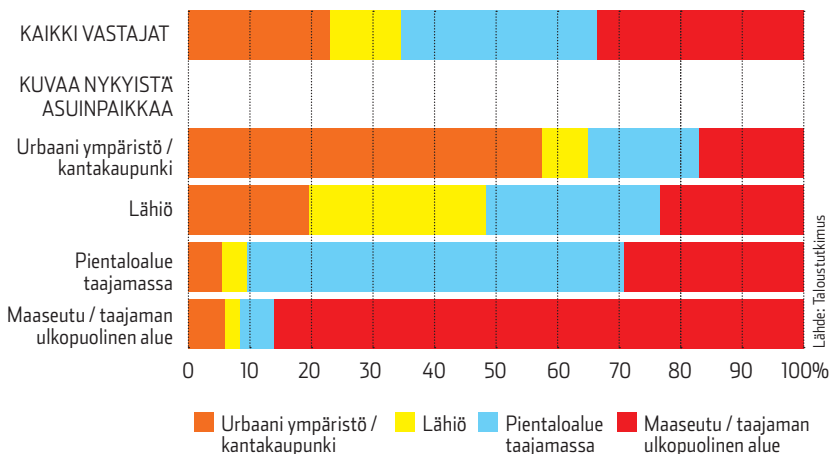
le, näyttäisivät olevan useimmille pakon sanelema vaihtoehto. Lähiöistä halutaan aitoon kaupunkielämään tai väljemmille vesille.

Kyselytutkimuksen valossa näyttäisi realistiselta mahdollisuudelta suosia etätöitä, joka korona-aikana on tullut yhä useammalle tutuksi. Erityisesti yhdistettynä nykyisiä pitempien matkojen pendelöintiin kodin ja työpaikan välillä etätöy voisi olla toimiva aluepoliittinen konsepti.

Se kuitenkin edellyttää niin toimivaa joukkoliikennettä kuin koh-
tuuhintaista henkilöautoiluakin. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen autoilua ja öljylämmitystä himoverottava politiikka uhkaa kuitenkin tehdä tästä ideasta toteuttamiskelvottoman. Siitä lisää seuraavassa luvussa.

Kuvio 5

**Jos voisi vapaasti valita, eli oman ja/tai puolison
työpaikan sijainti ei määrittäisi asuinpaikkaa, millaisessa
ympäristössä asuisi kaikkein mieluiten?**

KUN CITY-VIHREÄT HALLITSEVAT, LASKUN MAAILMANPARANNUKSESTA MAKSAA AUTOILEVA PIENTALOASUJA

Vihreät ja heitä ympäristöpolitiikassa peesaavat puolueet eivät aiheuta vahinkoa vain taloudelle vaan myös ympäristölle itselleen, kun ne takertuvat keinoihin, joiden kustannusvaikuttavuus on olematon, tai jotka ovat jopa enemmän haitallisia kuin hyödyllisiä tavoitteen kannalta.

Kunnanvaltuustoissa ilmastopolitiikkaa on harjoitettu julistamalla milloin mikäkin pieni kunta tai iso kaupunki hiilineutraaliksi johonkin määrävuoteen mennessä. Ajatus noudattaa vanhaa Greenpeacen sloganina: ajattele globaalisti, toimi paikallisesti. Se on huono ajatus. Ilmaston kannalta on yhdentekevää, missä päästövähennykset tapahtuvat, kunhan ne tapahtuvat. Hiilidioksidi kun leviää ajan mittaan enemmän tai vähemmän tasaisesti ilmakehään. Juuri tämän takia on olemassa EU:n päästökauppajärjestelmä. Se ohjaa päästövähennykset sinne, missä voidaan ottaa ikään kuin löysät pois, eli saadaan vähennettyä päästöjä pienimmillä kustannuksilla.

Mitä tapahtuu, kun Helsinki luopuu kivihiilestä sähkön ja lämmön tuotannossa vuoteen 2029 mennessä? Vähenevätkö hiilidioksidi-päästöt? Eivät. Helsingin energia joutuu hankkimaan päästöoikeuksia eurooppalaisesta päästökauppajärjestelmästä, kun se polttaa kivihiiltä. Kun Salmisaaren ja Hanasaaren voimalat suljetaan tai niissä aletaan käyttää jotain muuta polttoainetta, päästökauppaan jää enemmän päästöoikeuksia. Ne voidaan sitten käyttää vaikka Saksassa lämmön tuottamiseen kaikkein saastuttavimmalla vaihtoehdolla, ruskohiilellä.

Päästökaupan tavoite ei toteudu, jos ilmastopolitiikkaa tehdään

päällekkäisellä sääntelyllä. Ilman paikallisia hiilineutraalisuustavoitteita päästökauppa vähentäisi hiilidioksidipäästöjä (päästökauppasektorilla) aivan yhtä nopeasti, mutta halvemmalla. Sähkön ja lämmön yhteistuotanto, kuten Helsingissä, on paljon tehokkaampaa kuin sähkön ja lämmön tuottaminen erikseen. Markkinaehtoisesti, päästökaupan ohjaamana, Helsingin laitokset olisivat todennäköisesti viimeisten suljetavien hiilivoimaloiden joukossa.

KOTIMAISEN TURPEEN TILALLE TUONTIHAKETTA

Myös kiihkeys luopua turpeesta kiristetyssä aikataulussa näyttää johtavan vain suurempiin ongelmiin. Kritiikkiä tulee jopa omilta: vihreiden kansanedustaja Atte Harjanne on Uuden Suomen haastattelussa¹ huolissaan siitä, että nopea turpeesta luopuminen johtaa siihen, että kotimaisista turvetta korvataan ulkomaisella tuontihakkeella.

Syynä puunpolton lisääntymiseen on Uuden Suomen mukaan se, että turvetuotanto on laitosten mukaan Suomessa lähes pysähtynyt ja alalla on käynnissä ”joukkopako”, kun verokohtelun muutosta on osattu odottaa jo pitkään.

Puu on uusiutuvaa energiaa, mutta senkin polttaminen tuottaa hiilidioksidipäästöjä ja ilmastovaikutukset ovat muutenkin kiisteltyjä.

Turpeen alasajoa vaativat vihreät ovatkin vaatineet turpeen korvaajaksi ”kestävää, polttoon perustumatonta tuotantoa puunpolton sijaan”. Myös keskustalainen valtiovarainministeri Matti Vanhanen asetti ennen budjettiriihtä turveratkaisun ehdoksi sen, että turpeen hinta ei saa nousta niin, että ”ainespuuta aletaan polttaa niissä samoissa kattiloissa”, Uusi Suomi kirjoittaa.

Hyvää tarkoittavien ihmisten yllätykseksi puunpoltto näyttää kuitenkin yltyvän.

”Kyllä se vähän väistämättömältä näyttää, koska sitä lämpöä täytyy tuottaa”, Harjanne harmittelee haastattelussa.

PASKALAKI 2.0

Perussuomalaisille nämä asiat eivät tule yllätyksenä. On nähty, mihin johtaa se, etteivät vihreät eivät ymmärrä luonnollisia investointisystejä, oli sitten puhe turpeesta, öljystä tai autoista.

Öljylämmitystä ei enää rakenneta uusiin taloihin, mutta nyt kiirehditään luopumaan öljystä myös rakennuksissa, joissa on ehkä vasta hiljattain tehty remontti, jolla on pyritty saamaan öljy palamaan tehokkaammin. Öljylämmitystä ajetaan ahtaalle myös “mummonmökeissä”, joiden arvo tontteineen on hädin tuskin suurempi kuin mitä investointi maalämpöön kustantaisi. Öljylämmitys on kokonaisuuden kannalta pieni ongelma, ja se ratkeaa itsestään, kun rakennuksia peruskorjataan tai puretaan ja rakennetaan uusia tilalle. Aivan sama suhteellisuudentajun puutehan nähtiin jo vuosikymmen sitten “paskalain” kohdalla. Vanhoja ihmisiä patistettiin tekemään kalliita jätevesi-investointeja rapistuviin mökkeihinsä.

Sama kiirehtiminen näkyy autoilun sähköistämisessä. Marinin hallitus nostaa niin lämmitysöljyn kuin liikennepolttonesteidenkin veroja tilanteessa, jossa useimmilla suomalaisilla ei vielä ole taloudellista mahdollisuutta siirtyä sähköautoihin tai ladattaviin hybrideihin. Autoilu sähköistyy tavallisten ihmisten osalta, kun sähköisiä kulkupelejä löytyy käytettyjen autojen markkinoilta kohtuuhintaan. Vielä emme ole siellä. Toisaalta puheet kilometrimaksuista herättävät epäilyn, että autoilijan kurittaminen jatkuu aivan kuten ennenkin myös sitten, kun autoilu on päästötöntä. Jonkun on rahoitettava vasemmistovihreä maailmanparannus, ja yksityisautoilija on vasemmistovihreälle ollut aina sopiva maksumiehen rooliin.

Lämmityspolttoöljyn ja liikennepolttonesteiden veronkorotukset kuristavat ennen kaikkea maalla omakotitaloissa asuvia, autoa päivittäisessä elämässä välttämättä tarvitsevia ihmisiä. Kun maaseudun pienet kylät menettävät elinvoimansa, niitä ei saa kymmenen tai kahdenkymmenen vuoden päästä enää uudestaan takaisin, vaikka teknologia ja markkinat olisivat silloin valmiita päästöttömään autoiluun ja lämmitykseen.

MAKSAJA LÖYTYY MAALTA

Miksi hallitus sitten on lähtenyt tavoittelemaan hiilineutraaliutta liian nopealla aikataululla ja tehottomalla keinovalikoimalla? Yksi selitys voi olla se, että punavihreiden kannattajat hyötyvät autoilijoita ja omakotitaloasujia kurittavasta veropolitiikasta, jonka opposition kannattajat kustantavat. Myös keskustan kannattajat lukeutuvat maksumiehiin- ja naisiin, mikä näkyikin puolueen surkeana kannatuksena.

Tähän käsitykseen tulee tutkimuksesta, jonka perussuomalaiset teetti vuosi sitten.²

Marinin hallitus on asettanut tavoitteeksi, että Suomi on hiilineutraali vuonna 2035 - tuloeroja kasvattamatta. Työn ja/tai yrittämisen verotusta kevennetään; kevennys rahoitetaan kiristämällä ilmaston kannalta haitallisen toiminnan verotusta.

Taloustutkimus selvitti perussuomalaisten pyynnöstä, miten hiilineutraalisuustavoitteen lasku kohdistuu erilaisille kotitalouksille riippuen asumismuodosta ja liikkumistavasta. Ketkä häviävät ja ketkä voitavat uudistuksessa? Mikä on perussuomalaisten vaihtoehdon hinta?

Tutkimuksessa on käytetty pohjana, että vaalikauden aikana polttoaineveroa nostetaan 30 senttiä/litralla. Se on varmasti alakanttiin arvioitu. Hallitus nosti jo kesällä polttoaineverotusta noin 7 senttiä litra. Lisäksi eduskunnan sekoite- ja jakeluvelvoite nostaa polttonesteiden

hintoja vaalikauden aikana noin 11-13 senttiä litralta, eli yhteensä 18-20 senttiä. Hallitusohjelman keinovalikosta voi laskea, että näiden päätösten lisäksi polttoainevero nousee 10 -15 senttiä litra.

Marinin hallituksen tavoitteena on alentaa ”pienituloisten” tulo-verotusta, kun ilmastopolitiikan toimet lisäävät eriarvoisuutta. On arvioitu, että hallitus laskisi tuloveroja 500 miljoonaa. Verojen alennus hallitusohjelman mukaan kohdistetaan pienituloisille. Tutkimuksessa veroalennuksen vaikutus on laskettu niin, että progressio kasvaa eli veron alennuksista hyötyvät eniten ne kotitaloudet joidenka vuosi tulot ovat 40 000 tai alle sen.

Tutkimukseen osallistujilta kysyttiin heidän työmatkansa pituus ja siitä on laskettu keskiarvo, jota on käytetty laskentapohjana henkilöautoa työmatkoilla käyvien kustannusten vuosimuutoksen vaikutusta laskettaessa.

Tutkimukseen osallistujilta kysyttiin myös heidän asuntonsa koko, ja siitä on laskettu keskiarvo, jota on käytetty laskentapohjana lämmitys- ja sähkölaskun kustannusten vuosimuutoksen vaikutusta laskettaessa.

PERUSSUOMALAINEN VAIHTOEHTO PUOLUSTAA AUTOILIJAA

Perussuomalaisten asumis- ja kulkemiskustannusten vaihtoehtoon laskentapohjana on käytetty puolueen esitystä hallitusneuvottelujen yhteydessä toukokuussa 2019: Välttämättömät elinkustannukset eivät saa viedä palkasta kohtuutonta osaa, ja palkan on riitettävä elämiseen. Sähkön, polttoaineiden, myös lämmityspolttoaineiden verotusta on kevennettävä. Kotitalouksien osalta verojen laskeminen tuo helpotusta arkipäivän menoihin ja kansalaisille ostovoimaa.

Perussuomalaiset kannattivat sähkön ja polttoaineiden kohtuuttoman verotuksen maltillistamista kohti EU-minitasoa. Siirtomaksut voidaan kohtuullistaa, kun luovutaan eduskunnan määräämästä kaa-

pelointipakosta ja asetetaan hintakatto, joka olisi enintään 20% kulutuksesta laskettuna. Kaapelointi ei ole välttämätöntä vaan sähkön toimitusvarmuus turvataan sähkölinjojen alustan ja reuna-alueen raivauksilla.

Perussuomalaisessa vaihtoehdossa polttoaineveroa lasketaan 16 senttiä litralta. Sähkö- ja lämmityspolttoaineen verojen lasku laskee asumiskuluja 15 prosenttia. Öljylämmitystä ei kielletä. Tuloveron alennuksia ei tarvita kompensoimaan työmatka- ja asumiskulujen kasvua, koska perussuomalaisten mallissa kulut eivät nouse.

Tutkimuksessa selviää konkreettisesti Marinin hallituksen hiili-neutraalisuustavoitteen ja perussuomalaisten vaihtoehtojen hintalappujen ero. Hallitus kurittaa omakodissa asuvia ja henkilöautolla työssä kävijöitä veronalennusten jälkeenkin 565 euron lisälaskulla, kun perussuomalaisten vaihtoehto lisäisi ostovoimaa 520 eurolla. Maakuntakohmainen hintalappujen ero on vielä julmempi varsinkin Kepun entisillä sydänmailla.

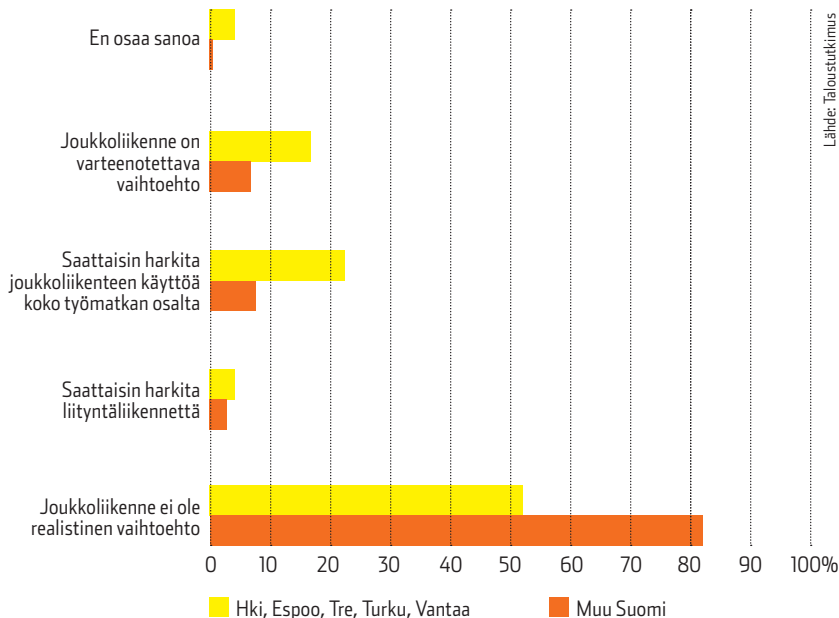
Tutkimus vahvistaa sen yleisen mutu-tuntuman, että kasvukeskusten ulkopuolella omalle autolle ei oikein ole vaihtoehtoa.

VIITTEET

- 1 https://www.uusisuomi.fi/uutiset/turpeen-alasajon-pelatty-seuraus-toteutumassa-suomessa-vihrea-kansanedustaja-vaistamattomalta-naytaa/f28c9cec-afcb-42bf-b904-1ba9be549d29?ref=facebook%3A&fbclid=IwAR2RHSGZwtIs-CiLFdc_6_tEISIORQtrJQ2mbJ8whXFTRGEIcl1krXmRlvk
- 2 <https://www.youtube.com/watch?v=GfRd5x5WYR0>

Kuvio 1

Autolla päivittäin ajavien työllisten ja opiskelijoiden mahdollisuus siirtyä käyttämään joukkoliikennettä jaoteltuna asuinpaikan mukaan

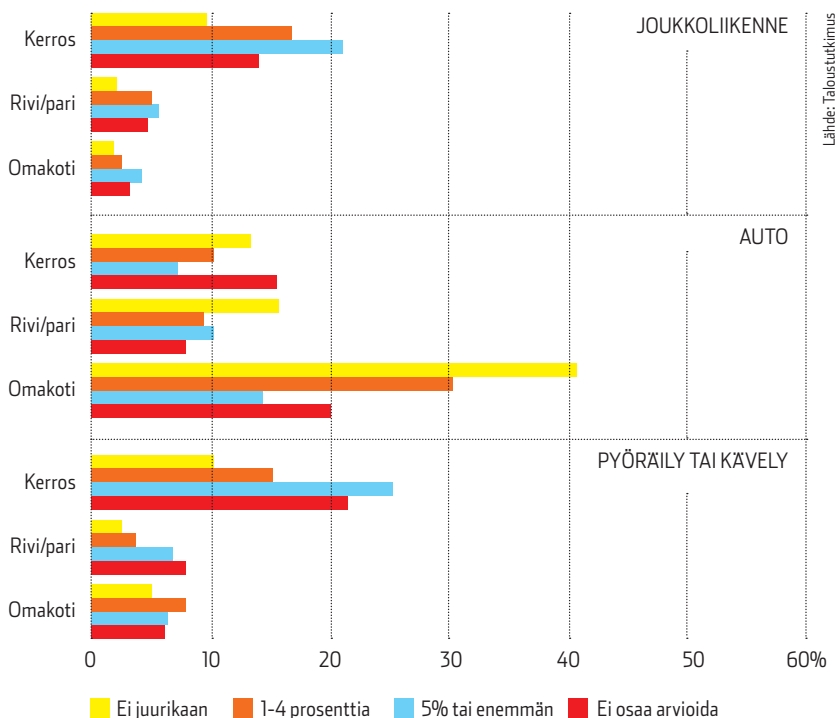

Ilmastonmuutoksen hillintä olisi mahdollista toteuttaa tavalla, joka vahvistaisi suomalaista teollisuutta eikä vaatisi mitään ryhmää maksumiehiksi. Suomen Perusta -ajatuspaja palaa aiheeseen ydinenergiaraportissaan alkuvuodesta 2021.

Marinin hallituksen ilmastopolitiikka taas herättää vastustusta tie-tyissä piireissä enemmän kuin toisissa. Kyse ei ole siitä, että yhdet välittäisivät ympäristöstä ja toiset eivät, vaan siitä, että maksumiehiksi joutuvat eivät ole halukkaita tekemään enempää kuin oman osansa.

Kuvio 2

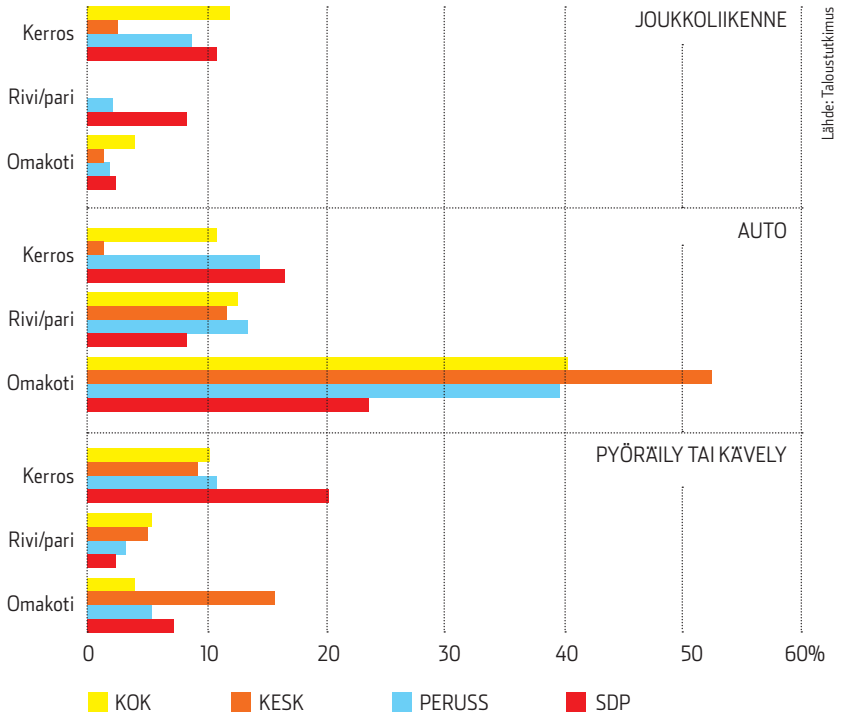
Ilmastomuutoksen torjunnan maksuhalukkuuden (osuus, % kotitalouden vuosituloista) jakautuminen (osuus, % maksuhalukkuusluokka) asumismuodon ja liikku-
muodon mukaan (työssäkäyvät ja opiskelijat)

Marinin ilmastopolitiikan häviäjiä ovat omakotitalossa asuvat autoilijat, jotka äänestävät lähinnä perussuomalaisia, kokoomusta ja keskustaa. Ei ihme, että keskusta kipuilee hallituksessa ja on jämähtänyt runsaan kymmenen prosentin kannatuslukemiin.

Kuvio 3

Eri puolueita kannattavien opiskelijoiden ja työssäkäyvien jakautuminen päivittäisen liikkumismuodon ja asumismuodon mukaan jaoteltuna (% puoluetta kannattavista)

Punavihreät taas ovat Marinin hallituksen ilmastopolitiikan voittajia. Heihin polttonesteiden veronkorotukset eivät juuri kohdistuisi, mutta pienituloisina he voisivat saada kompensatioita tuloverotuksessa.

Skenaario 1:

Toimenpiteiden vaikutukset eri työssäkäyviin ja opiskeleviin kotitalouksiin

Marinin hallituksen veropolitiikka kurittaa työmatkat autoilevia oma-kotitaloasujia: verot ja maksut nousevat yli 500 euroa vuodessa.

Työ-/opiskelumatka	Henkilöiden lkm	Asumismuoto	Kotitalouksien lkm
JOUKKOLIIKENNE	459 500	Kerros	241 000
	164 000	Rivi/pari	65 500
	117 500	Omakoti	43 500
AUTO	344 000	Kerros	175 500
	402 000	Rivi/pari	178 500
	1 365 000	Omakoti	457 500
PYÖRÄILY & KÄVELY	455 000	Kerros	265 500
	180 000	Rivi/pari	69 500
	287 500	Omakoti	102 000
Työssäkäyvät ja opiskelijat yhteensä	3 774 500		1 598 500

■ Mitä tummempi vihreä, sitä enemmän kotitalous voittaa (euroa/vuosi/kotitalous)

■ Mitä tummempi oranssi, sitä enemmän kotitalous häviää (euroa/vuosi/kotitalous)

- Polttoaineveroja nostetaan 30 senttiä/litra; joukkoliikenteen hinta ei nouse, koska tukea nostetaan vastaavasti
- Asumiskulujen kasvu, koska sähkön ja lämmityksen hinta nousee 20 %; öljylämmityksen kierto ja ilmalämpöpumpun hankinta
- Tuloveron alennukset painotetaan pienituloisille työntekijöille ja opiskelijoille: 500 milj euroa

Kustannusten vuosimuutos (euroa) kotitaloutta kohden keskimäärin

Asumiskustannusten nousu, euroa	Työmatkakustannusten nousu, euroa	Verotuksen kevennys, euroa	Verot ja maksut nousevat, euroa
255	0	-250	5
315	0	-340	-25
460	0	-420	40
255	290	-295	250
315	340	-330	325
460	450	-345	565
255	0	-235	20
315	0	-225	90
460	0	-390	70

Perussuomalaisten vaihtoehto:

Toimenpiteiden vaikutukset eri työssäkäyviin ja opiskeleviin kotitalouksiin

Perussuomalaisten veromallissa työmatkat autoilevat omakotitaloasujat saisivat verohelpotuksia yli 500 eurolla.

Työ-/opiskelumatka	Henkilöiden lkm	Asumismuoto	Kotitalouksien lkm
JOUKKOLIIKENNE	459 500	Kerros	241 000
	164 000	Rivi/pari	65 500
	117 500	Omakoti	43 500
AUTO	344 000	Kerros	175 500
	402 000	Rivi/pari	178 500
	1 365 000	Omakoti	457 500
PYÖRÄILY & KÄVELY	455 000	Kerros	265 500
	180 000	Rivi/pari	69 500
	287 500	Omakoti	102 000
Työssäkäyvät ja opiskelijat yhteensä	3 774 500		1 598 500

■ Mitä tummempi vihreä, sitä enemmän kotitalous voittaa (euroa/vuosi/kotitalous)

■ Mitä tummempi oranssi, sitä enemmän kotitalous häviää (euroa/vuosi/kotitalous)

- Polttoainevoja lasketaan 16 senttiä/ litra; jou kkoliikenteen hinta ei laske, koska tukea lasketaan vastaavasti
- Asumiskulujen lasku, koska sähkön ja lämmityksen hinta laskee 15 %
- Tuloveron alennuksia ei tarvita kompensoimaan työmatka- ja asumiskulujen kasvua

Kustannusten vuosimuutos (euroa) kotitaloutta kohden keskimäärin

Asumiskustannusten lasku, euroa	Työmatkakustannusten lasku, euroa	Verotuksen kevennys, euroa	Verot ja maksut laskevat, euroa
190	0	0	190
235	0	0	235
280	0	0	280
190	160	0	350
235	180	0	415
280	240	0	520
190	0	0	190
235	0	0	235
280	0	0	280

MAAHANMUUTTO TULEE KALLIIKSI KUNNALLEKIN

Ohessa julkaistaan kaksi erilaista tutkimusta maahanmuuton vaikutuksista kuntatalouteen. Emeritusprofessori Matti Virenin tutkimus perustuu tavanomaiseen taloustieteelliseen aineistoon, jossa maahanmuuton vaikutuksia pyritään tunnistamaan sellaisista muuttujista kuin kuntien menojen kasvu, velkaantuminen ja niin edelleen. Tutkija Samuli Salmisen analyysi taas perustuu ainutlaatuiseen rekisteriaineistoon, joka sisältää jokaisen Suomessa asuvan maksamien verojen, käytämien julkisten palveluiden ja saamien tulonsiirtojen määrän.

Eri aineistojen ja menetelmien tuottama kuva maahanmuuton vaikutuksista kuntatalouteen on yhdensuuntainen. Tulokset ovat sopu-soinnussa myös tutkija Salmisen aiempien maahanmuuttotutkimusten kanssa, jotka osoittavat, että sekä humanitaarisen maahanmuuton että halpatyövoiman maahanmuuton vaikutukset Suomen julkiselle taloudelle ovat katastrofaalisen kielteiset.

Nyt julkaistavat tutkimukset ovat varoittava viesti kuntapäätäjille ja myös äänestäjille. Maahanmuutto - lukuunottamatta valitettavan pie-

nimuotoista korkeasti koulutettujen asiantuntijoiden maahanmuuttoa - on rasite myös kuntien, ei vain valtion, veronmaksajille.

Monessa kunnassa on kuitenkin nähty turvapaikanhakijoiden vastaanotto mahdollisuutena. Kunta saa valtiolta laskennallista korvausta jokaisesta vastaanotetusta henkilöstä 2 300 €/vuosi yli 7-vuotiaista ja sitä vanhemmista sekä 6 845 €/vuosi alle 7-vuotiaista. Korvausaika on 4 vuotta kiintiössä tulleista henkilöistä ja 3 vuotta turvapaikkamenettelyn kautta tulleista henkilöistä.

Pieni, syrjäinen ja muuttotappiosta kärsivä kunta, jolla on käyttämättömäksi jäänyttä infrastruktuuria pakolaisten kotouttamiseen, voi nähdä tässä ikään kuin uuden elinkeinon. Vastaanottokeskukset ja kotouttamistoimet tuovat kuntaan työpaikkoja ja työpaikat verotuloja. Ja valtio maksaa. Kun kotoutettavat tyypillisesti lähtevät kolmen vuoden kuluessa pääkaupunkiseudun, Turun tai Tampereen lähioihin, he eivät jää pysyvästi kuormittamaan kunnan taloutta, vaikka eivät työllistyisikään.

Koko suomalaisen yhteiskunnan kannalta kyse on tietysti nollasummapelistä. Keskimäärin kaikki häviävät, kun vastaanotamme pakolaisia. Mutta onnistuessaan kolmen vuoden strategia voi toimia yhden kunnan kohdalla. Temppu kuitenkin sisältää riskin. Entäpä jos maahanmuuttajat tai osa heistä haluaakin jäädä kuntaan?

Koko yhteiskunnan kannalta olisi ehdottomasti edullisinta, mitä tiukempaa maahanmuuttopolitiikkaa eduskunta harjoittaisi. Kunnallisella tasolla jokaisen kuntapäättäjän on ajateltava asiaa moraalisesti - onko oikein hyötyä maahanmuuttajista hetken ja jättää sitten kustannukset suurten kaupunkien kustannettavaksi - ja toisaalta oman kuntansa näkökulmasta - jäävätkö pakolaisten vastaanottamisen kustannukset oman kunnan pitkäaikaiseksi rasitteeksi.

Salmisen nyt julkaistavasta tutkimuksesta käy ilmi, miksi erityisesti kehityksimaista kotoisin olevat maahanmuuttajat ovat kunnille niin suuri

rasite. Kyse ei ole niinkään siitä, että maahanmuuttajat saavat enemmän tulonsiirtoja ja käyttävät enemmän kunnan palveluita kuin kantaväestö - vaikka näin onkin - vaan ennen kaikkea siitä, että maahanmuuttajien työllisyysaste on hyvin alhainen kantaväestöön verrattuna. Lisäksi työssä käyvien maahanmuuttajienkin palkkataso on niin alhainen, että kaiken kaikkiaan maahanmuuttajataustaisten ihmisten verokertymä jää palveluiden ja tulonsiirtojen käyttöön nähden pahasti pakkaselle.

Suomen Perusta -ajatuspajan tutkija Samuli Salmisen tutkimukset maahanmuuttajien vaikutuksista kuntatalouteen on julkaistu kuntata-solla pajan verkkosivustolla <http://www.suomenperusta.fi>

RATKAISEEKO MAAHANMUUTTO KUNTIEN TALOUSONGELMAT?

Tutkimuksen kohteena on maahanmuuton vaikutus kuntien talouteen. Ilmiötä tutkitaan kuntakohtaisen paneeliaineiston avulla ajanjaksolta 1987-2018. Aineisto sisältää tiedot kuntien käyttömenoista, kuntien talouteen vaikuttavista taustamuuttujista ja maahanmuuttajien lukumääristä kansalaisuuksittain. Tulokset viittaavat siihen, että henkeä kohden lasketut menot kasvavat maahanmuuttajien väestöosuuden kasvun vaikutuksesta jopa niin paljon, että menojen jousto väestöosuuden suhteen on noin yksi eli väestön osuuden prosenttiyksikön kasvu johtaa yhden prosentin suuruiseen kasvuun menoissa. Erityisesti koulutusmenot näyttävät olevan erityisen sensitiivisiä ulkomaalaistaustaisen väestön osuuden suhteen. Tulokset ovat siinä mielessä huolestuttavia, että maahanmuuttajien ikärakenne on viime vuodet ollut kuntien menojen kannalta mahdollisimman edullinen. Maahanmuuttajien ikääntyessä tilanne tältä osin kääntyy pääläelleen ja luo lisää kasvupaineita kuntien talouteen.

* Taloustieteen professori (emeritus) Turun yliopisto. Kiitän lukuisista ystäviäni ja kollegojani saamistani kommentista, erityisesti Samuli Salmista ja Pauli Vahteraa. Kiitän myös Suomen Perusta -ajatuspajaa tilastojen hankinnan rahoituksesta. Tutkimuksen tuloksista ja tulkinnoista vastaan tietenkin itse.

JOHDANTO

Tässä tutkimuksessa tarkastellaan demografisten tekijöiden vaikutusta kuntien menoihin. Erityisenä mielenkiinnon kohteena ovat maahanmuuttajat. Heidän määränsä on viime vuosina voimakkaasti kasvanut etenkin etelän suurissa kaupungeissa, jossa väestöosuus alkaa jo lähennellä 20 prosenttia. Vaikka muutos on ollut huomattavan suuri, tiedämme hyvin vähän siitä, miten tämä väestökehitys vaikuttaa kuntien menoihin. Useimmissa menopainelaskelmissa oletetaan, että väestöosuuden muutoksilla ei ole vaikutusta kuntien asukasta kohden laskettuihin menoihin. Toisin sanoen oletetaan, että maahanmuuttajat ovat kuntien menojen kasvun suhteen samanlaisia kuin kantaväestö. On myös laskelmia, joissa oletetaan, että maahanmuuttajat eivät vaikuta kuntien kiinteisiin menoihin (kadut ym.), joten heidän osuutensa kasvu itse asiassa supistaa henkeä kohden laskettuja kokonaismenoja. Maahanmuutto vaikuttaa tietysti myös kuntien tuloihin, ja tätä vaikutuskanavaa usein painotetaan, kun arvioidaan, että maahanmuutto voi osaltaan ratkaista kuntien talousongelmat. Tässä yhteydessä tarkastellaan kuitenkin lähes yksinomaan kuntien menopuolta. Tarkoituksena on selvittää, onko tilanne todellakin niin, että kuntien menojen kehitys on edellä mainitulla tavalla neutraalia maahanmuuton suhteen.

Tutkimusta motivoivat kuntien taloudelliset vaikeudet, jotka näytävät vuosi vuodelta pahentuneen etenkin haja-asutusalueilla. Menot ovat kasvaneet ja vaikka veroäyriä ja muita tuloihin vaikuttavia parametreja on jatkuvasti muutettu (käytännössä verotusta kiristetty), kuntien velkakanta on sekin kasvanut nopeasti. Kunnat, jotka vielä kaksi

vuosikymmentä sitten olivat käytännöllisesti katsoen velattomia, ovat nyt monesti pahasti velkaantuneita.

Onko maahanmuutto sitten selitys näihin vaikeuksiin? Ei tietenkään, varsinkin jos tarkastellaan kuntia, joissa ongelmat on suurimmat ja pitkään jatkuneita. Ongelmien taustalla on useita suuria muutostrendejä, kuten epäedullinen väestökehitys etenkin haja-asutusalueilla, elinkeinoelämän rakennemuutos (alkutuotannon osuuden supistuminen ja perinteisten teollisten toimintojen loppuminen) ja kunnallisten palveluin kysynnän jatkuva kasvu. Jos kohta näin on, on syytä ainakin selvittää, onko myös maahanmuutto yksi tällainen menojen kasvua selittävä tekijä vai onko se ehkä päinvastoin tekijä, joka voi ratkaista kuntien rakenteelliset rahoitusongelmat.

Se miksi on syytä epäillä, että maahanmuutolla on vaikutusta myös kuntien talouteen, perustuu lähinnä seuraaviin tekijöihin. Ensinnäkin maahanmuuttajat ovat keskimäärin pienituloisia. He ovat valtavasti yliedustettuja alimmissa tuloluokissa ja vastaavasti aliedustettuja ylimmissä tuloluokissa. Tästä tietenkin seuraa, että heiltä saatavat verotulot eivät pääsääntöisesti riitä kattamaan menoja. Menoja kasvattavat tässä tapauksessa vielä kantaväestöä suuremmat tarpeet tulonsiirtoihin (toimeentulotuki eri muodoissaan), sosiaalisesti tuettuun asumiseen ja muihin tulosiirtoihin (tuet erilaiseen kotoutustoimintaan).

Toinen syy miksi maahanmuutolla on potentiaalisesti vaikutusta kuntien menoihin, on kielikysymys. Ainakin viime vuosina valtaosa tulijoista on sellaisia, joilla ei ole suomen tai suomensukuisten kielten taitoa eikä edes suurten kansainvälisten valtakielten (englanti, espanja, ranska) taitoa. Tästä seuraa vääjäämättä se, että kouluissa ja kunnallisissa palveluissa tarvitaan tulkkausta ja kielen kääntöä. Joskus paljon, joskus vähemmän. Erityinen ongelma tulee vastaan kouluissa, joissa tarvitaan maahanmuuttajien kielen osaavaa omaa henkilökuntaa ja opetusmateriaalia. Kun meillä on kuntia, joissa enimmillään on kanta-

väestön lisäksi 178 eri kansalaisuutta, on selvää, että tämä asettaa suuria haasteita ainakin perusopetuksen osalta. Haasteet eivät koske pelkästään kielten opiskelua vaan myös oppiaineista (uskonto, liikunta), joissa uskonnolliset ja kulttuuriset erot edellyttävät erillisiä opetusryhmiä. On huomattava, että menot eivät koske pelkästään kouluikäisiä; myös vanhemmat maahanmuuttajat tarvitsevat täydennystä opintoihinsa ja vähintäänkin tukea kieliopintoihin. Jos silmäilee esimerkiksi Turun seudun opetustarjontaa maahanmuuttajille, on selvää, että melkoisesti kustannuksia siitäkin kertyy myös kuntien maksettavaksi.¹

Näiden kahden tekijän lisäksi on joukko muita syitä, miksi maahanmuutto näkyy kuntien menoissa. Yksi sellainen tekijä on maahanmuuton luonne: tulijoita ei välttämättä tule tasaisena virtana, vaan joskus odottamatta suurina lukumäärinä. Samalla tavalla poismuutto voi olla yhtäkkistä. Nopeat muutokset asettavat suuria haasteita päivähoitolle, koululle ja palveluksille. Uusia tiloja on rakennettava tai vuokrattava mahdollisesti vielä epäedulliseen hintaan. Maahanmuutto itsessään vaatii lisäresursseja ainakin päätellen kunnallisten virkamiesten tehtävänimikkeistä (esimerkiksi maahanmuutto- ja monikulttuurisuuskoordinaattorit). Maahanmuuttajien kantaväestöstä poikkeava kulttuurinen tausta johtaa jossain tapauksissa lisämenoihin esimerkiksi urheilutiloissa, uskontoon liittyvissä palveluksissa, erilaisissa ohjeistuksissa ja niin edelleen. Seuraavalla aukeamalla pari esimerkkiä Helsingistä, Lohjalta, Kauniaisista ja Turusta, jotka kertonevat millaisista lisämenoista voi olla kyse.

Menovaraus kaupunginhallituksen käytettäväksi turvapaikanhakijoiden kotoutumisen edellytysten ja maahanmuuttajien hyvän kotouttamisen varmistamiseksi

Päätös

Kaupunginhallitus päätti myöntää vuoden 2016 talousarvion kohdalta 1 14 03, menovaraus kaupunginhallituksen käytettäväksi, merkitystä 10 milj. euron määrärahasta turvapaikanhakijoiden kotoutumisen edellytysten ja maahanmuuttajien hyvän kotouttamisen varmistamiseksi sosiaali- ja terveysviraston, varhaiskasvatusviraston, kaupunginkanslian, opetusviraston ja nuorisosiainkeskuksen käytettäväksi kotouttamispalvelut työryhmän ehdotuksen mukaisesti seuraavasti:

- Osaamiskeskus-pilotin käynnistämiseen yhteensä 7,5 milj. euroa, josta opetusvirastolle 4,8 milj. euroa, sosiaali- ja terveysvirastolle 2,5 milj. euroa ja kaupunginkanslialle 0,2 milj. euroa
- Lasten ja nuorten kotoutumisen tukemiseen varhaiskasvatusvirastolle 0,15 milj. euroa ja opetusvirastolle 0,35 milj. euroa
- Turvapaikanhakijoiden ja maahanmuuttajien osallisuusmahdollisuuksien lisäämiseen kaupunginkanslialle 1,1 milj. euroa
- Lisätään turvallisuutta, luottamusta ja vuoropuhelua turvapaikanhakijoiden ja kantaväestön välillä monikulttuurisen jalkautuvan työn keinoin nuorisosiainkeskukselle 0,9 milj. euroa

Diariinumero HEL 2016-002566

Täysi-ikäistyneiden, alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tulleiden pakolaisten kotoutumisen tukemista ja syrjäytymisen ehkäisyä tehostetaan lisäämällä sosiaalityöntekijäresurssia.

Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2022

[www.kauniainen.fi/files/17317/
Kotoutumisen_edistamisen_ohjelma_2018-2022_
KV_hyvaskynyt_13.5.2019_31.pdf](http://www.kauniainen.fi/files/17317/Kotoutumisen_edistamisen_ohjelma_2018-2022_KV_hyvaskynyt_13.5.2019_31.pdf)

Turun kaupungin toiminta-avustukset järjestöille vuodelle 2020

Al.iman al.baker islamilainen yhdistys ry
Apua Ghanaan / Suomeen ry
Aashti -yhdistys ry
Bosnialaisten kulttuurikeskus suomessa ry
Daisyladies ry
Suomalais-venäläisen päiväkotiki Miska-talon kannatusyhdistys ry
Suomen ukrainalaiset ry
Suomen vietnamilaisten buddhalaisten yhdyskunta
Turun bosnjakien islam-yhdyskunta
Turun islam keskus ry
Turun islamilainen yhdyskunta
Turun juutalainen seurakunta
Turun kurdiyhdistys ry

Kyse ei suinkaan ole pelkästään avustuksista/määrärahoista, vaan myös muutoksista kuntien organisaatioon. Useaan kuntaan on perustettu monikulttuurisuusneuvostoja. Vaikka ne ovat näennäisen harmittomia fiskaalisessa mielessä, kykenevät ne yleensä ideoimaan uusia toimintamuotoja ja kustannuksia kunnille. Toki byrokratian kasvu aina maksaa, millä nimellä se nyt kulkeekaan. Byrokratiasta ei ole tilastoja, mutta silmäilemällä kuntien virkaluetteloita (esim. nimikkeet: maahanmuuttajatyön koordinaattori, asiantuntija: kotoutumis- ja työllistämispalvelut maahanmuuttajille) viittaavat maahanmuuttoon liittyvään suunnittelu- ja hallintotehtäviin).²

Yksi kuntien menojen kasvua selittävä tekijä on juuri tämä ”tulonjakajan rooli”, jonka varsinkin etelän suuret kaupungit ovat omaksuneet. Avustuksia jaetaan jopa sadoille järjestöille joko pysyvinä toiminta-avustuksina tai sitten avustuksina erilaisia tapahtumaa varten tai sitten joihinkin teemoihin liittyvinä avustuksina. Erikseen ovat vielä tila-avustukset. Avustukset ovat tyypillisesti piilossa, ne löytyvät ehkä kaupunginhallitusten tai lautakuntien pöytäkirjoista, mutta tavallinen kuntalainen on varmaan autuaan tietämätön niistä rahamääristä, joita erilaiseen ”vapaaehtoistyöhön” käytetään. Huomattava osa rahoista on samalla myös piilopuoluetukea. Silmiinpistävän suuri osa rahoista menee juuri erilaisiin monikulttuurisuus- ja kotouttamistoiminnan nimellä kulkeviin toimintoihin. Joka tapauksessa tuet – ovat ne sitten hyödyllisiä tai ei – kasvattavat entisestään kuntien menoja.³

Olisi tietenkin hyvä, jos voisimme ”paikan päällä” (virasto virastolta) selvittää kunkin menoeron suuruuden, mutta siihen meillä ei ole mitään mahdollisuutta. Siksi meidän on yritettävä päätellä epäsuorasti, mikä on mahdollinen kustannusvaikutus. Eli meidän yritettävä vakioida kuntien menot erilaisten taustatietojen suhteen niin pitkälle kuin mahdollista ja sitten on katsottava, onko maahanmuutto sellainen tekijä, joka selittää näistä kontrollimuuttujista riippumatonta kasvua kun-

tien menoissa.⁴ Onneksemme kuntien asukaskohtaisissakin menoissa samoin kuin näiden kontrollimuuttujien arvoissakin on, voi sanoa, valtavia eroja, mikä helpottaa maahanmuuton vaikutusten identifiointia. Kun puhumme identifioinnista, ajamme viime kädessä takaa, ei pelkästään ”yhteyttä” (korrelaatiota) vaan myös syy-seuraussuhdetta. Onko maahanmuutto todellakin syy menojen kasvuun, vai voiko olla, että havaitut riippuvuudet heijastavat kaksisuuntaista riippuvuutta siinä mielessä, että kuntien hyvät palvelut houkuttelevat maahanmuuttajia asettumaan tiettyihin (hyvien palveluiden) kuntiin. Ongelma on kuitenkin se, että emme oikeasti tiedä kuntien palveluiden laatua; tiedämme vain palvelutuotannon kustannukset. Niin kuin jäljempänä ilmenee, kustannukset ovat selvästi keskimääräistä korkeammat pienissä, maan sisäisestä muuttoliikkeestä kärsivissä kunnissa (karkeasti sanottuna ”pohjoisessa”). Tämä johtuu monesta syystä: skaalaetujen puutteesta, pitkistä välimatkoista ja aiheuttamista kuljetuskustannuksista sekä erilaisista tarjontarajoitteista (lääkärille pitää maksaa kaksinkertaista palkkaa, jotta hän ja hänen perheensä suostuvat muuttamaan pois pääkaupunkiseudulta). Koska maahanmuutto taas kohdistuu ”Etelä-Suomen” keskimääräistä paremmin toimeentuleviin muuttovoittoisiin kuntiin, voisi olettaa, että ilman kontrollimuuttujia maahanmuuttajien väestöosuuden ja kuntien menojen välillä on käänteinen riippuvuus (korrelaatio). Jos kuitenkin riippuvuus on positiivinen, on pakko olettaa, että maahanmuutto vaikuttaa sittenkin asukaskohtaisiin menoihin. Toki tätä syy-seuraussuhdetta voi yrittää selvää erilaisilla ekonometrisilla menetelmillä käyttäen hyväksi viivästettyjä muuttujia ja/tai sellaisia apumuuttujia (instrumentteja), joiden tiedämme varmasti olevan riippumattomia kuntakohtaisista vetovoimatekijöistä.

Syy-seuraussuhteiden analysointi on ehkä helpompaa, kun tarkastelemme menojen sijaan kuntien velkojen määrää (velat per asukas) tai velkaantuneisuutta (velat suhteessa asukkaiden tulotasoon). On näet

hieman vaikea ajatella, että meillä voisi olla jokin sellainen kaksisuuntainen syy-seuraussuhde, jossa maahanmuutto vaikuttaisi velkaantuneisuuteen, mutta velkaantuneisuus vastaavasti vaikuttaisi maahanmuuttajien väestöosuuteen - ja vaikuttaisi nimenomaan positiivisesti, siten että maahanmuuttajat hakeutuisivat erityisesti velkaiisiin kuntiin. Toki tässäkin tapauksessa on mahdollista, että taustalla on monimutkaisempi riippuvuus (jokin ”kolmas muuttaja”), mutta ilmeisiä vaihtoehtoja ei ole montaa.

Tutkimuksemme perustuu kuntakohtaisiin tilastoaineistoon ajanjaksolta 1987-2018. Kuntia otoksessa on 295 ja havaintoja kaiken kaikkiaan 9440. Käytettävissä on tiedot kuntien käyttömenot yhteensä sekä erikseen koulutus- ja sosiaalipuolen menot. Kontrollimuuttajia on toista kymmentä. Mitä tulee maahanmuuttajien määrään (tai väestöosuuteen), on meillä tiedossa sekä maahan muuttaneiden kansalaisten lukumäärä että ulkomaalaistaustaisten lukumäärä kansalaisuuksittain ja sukupuolittain. ”Ulkomaalaistaustainen” tarkoittaa Tilastokeskuksen määritelmän mukaan paitsi ulkomaan kansalaisia myös heidän (Suomessa syntyneitä) lapsiaan. Näiden tietojen perusteella voi laskea asianomaiset väestöosuudet sekä muita indikaattoreita (kansalaisuuksien lukumäärä kunnassa, ulkomaalaistaustaisten lukumäärien hajontalukuja (kuvaamaan sitä, miten ”tasaisesti” eri kansalaisuuksien väestöosuudet jakautuvat kussakin kunnassa, miten sukupuolijakaumat poikkeavat kansalaisuuksistani ja kunnittain jne.). Koska meillä on sekä valtakunnalliset keskiarvoluvut että kuntakohtaiset voimme hyödyntää myös ns. shift-share analyysia päätellessämme syy-seuraussuhteista kuntien menojen osalta.

Analyysimme viittaavat selvästi siihen, että maahanmuutolla on vaikutusta kuntien asukaskohtaisiin menoihin eli maahanmuutto kasvattaa asukaskohtaisia menoja. Vaikutus on itse asiassa aika suuri. Käytämämme mallit viittaavat siihen, että menojen jousto maahanmuuttaji-

en väestöosuuden suhteen on aika tarkkaan yksi. Eli maahanmuuttajien väestöosuuden kasvu yhdellä prosenttiyksiköllä kasvattaa menoja prosentilla. Samanlainen, jos kohta hieman suurempi vaikutus maahanmuutolla on kutien velkaantuneisuuteen: jousto kahden luokaa viitaten siihen, että menojen kasvua ei täysimääräisesti kateta verojen ja maksujen korotuksilla.

Mitä sitten muut tutkimukset sanovat maahanmuuton vaikutuksesta kuntien (tai vastaavien paikallishallinnon yksiköiden menoihin)? Vastaus on aika yksinkertainen Suomen osalta: ei mitään. Suomessa aiheetta ei ole koettu niin tärkeäksi, että olisi tehty mitään tutkimusta tai selvitystä.⁵ Yllättävää kyllä, edes muilta osin demografisten muutosten vaikutuksia ei ole selvitetty, paitsi että joissain esitelmäkalvoissa esitellään lohduttomia kuvia huoltosuhteen muutoksista eri puolelta maata. Suomessa on kohtalaisen suuri tutkimussäätiö, Kunnallisanalan kehittämissäätiö (KAKS), mutta sen rahoittamien tutkimusten joukosta saa turhaan hakea tutkimuksia, joissa teemana olisi kuntien talous. Alla poimintoja KAKS:in suurimmista projekteista 3 viime vuoden ajalta.

”Terävä kiteytys vai tylsä jonninjoutavuus? Kuntien sloganit kielitieteen ja markkinoinnin näkökulmasta” – tutkimushanke, 34 000 euroa

”Monikulttuurinen arki suomalaisessa varhaiskasvatuksessa” – Post doc -työ, yksivuotinen tutkija-apuraha 10 000 euroa

”Oppimista ja hyvinvointia tukevien oppimisympäristöjen yhteissuunnittelu peruskouluissa” – tutkimushanke, 65 000 euroa

”Sietämisen rajat – mikä on häirintää ja mikä uhkailua? Tutkimus kuntien luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden kokemasta uhkailusta ja häirinnästä” – tutkimushanke, 35 000 euroa

”Poliittinen kaupunkikehitys: Poliittisten puolueiden tavoitteet kaupunkisuunnittelussa” - väitöskirjatyö, kaksivuotinen tutkija-apuraha 40 000 euroa

”Turvattomuus, eriarvoisuus ja elinolot: Tutkimus taloudellisen eriarvoisuuden ja elinolojen yhteydestä rikollisuuden pelkoon Suomessa ja muualla Euroopassa” - väitöskirjatyö, yksivuotinen tutkija-apuraha 20 000 euroa

”Sähköisen asioinnin harmaa alue” - tutkimushanke, 50 000 euroa

”Ihmisarvoinen ikääntyneiden hoito. Itsemääräämisoikeutta koskevien loukkausten tunnistaminen ja analyysi hoito- ja palveluasumisessa” - tutkimushanke, 80 000 euroa

”Suomalaisten nuorten pitkäaikaisasunnottomuus” - väitöskirjatyö, yksivuotinen tutkija-apuraha 20 000 euroa

”Omaishoitajien turvallisuus ja hyvinvointi” - tutkimushanke, 50 000 euroa

”Kuntien maahanmuuttajapalvelut: arviointi nykytilasta ja muutostarpeista” - tutkimushanke, 60 000 euroa

”En minä sitä tarkoittanut – Poliittisen kielenkäytön kiistettävyyden teoriaa ja empatiaa” - väitöskirjatyö, yksivuotinen tutkija-apuraha 20 000 euroa

Ylipäättään tutkimustoiminta yhteiskuntatieteissä on kiertänyt kaukaa kuntien talouden, sitä on pidetty enemmän byrokraattien päävaivana:

enemmän Excel-harjoituksena kuin vaativan tieteellisenä tutkimusaineena.

Ulkomailla tutkimuksia on tehty muutamia, mutta niiden fokus on ollut hieman erilainen. Taustalla on ollut ajatus siitä, että maahanmuutto vaikuttaa kuntalaisten halukkuuteen rahoittaa palveluita. Taustalla on silloin järjestelmä, jossa kuntien tai vastaavien paikallishallinnon yksiköiden menot ovat yhtä suuret kuin yksiköiden omat verotulot. On syytä muistaa, että aika harvassa maassa on samalaista tulonsiirtojärjestelmää kuin Suomessa.⁶ Lähtökohtana tutkimuksissa on yleensä ollut Alberto Alesinan ym. (1999) väittämä, että maahanmuutto (väestön etninen fragmentaatio) vähentää kantaväestön halukkuutta ylläpitää hyvinvointivaltiota, mistä taas seuraa se, että henkeä kohden lasketut menot supistuvat siirtolaisuuden seurauksena. Tätä hypoteesia on testattu useaan otteeseen eri maiden tilastoaineistolla ilman, että olisi päästy selvään lopputulokseen edes ”etumerkin” suhteen. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, etteikö mitään näyttöä olisi siitä, että siirtolaisuus ja etninen fragmentaatio vähentäisivät esimerkiksi koulutusmenoja (ks. esim. Speciale 2012). Suomen osalta Alesinan ym. hypoteesin testaaminen on hieman hankalaa, koska kuntalaiset rahoittavat vain osan menoista (korkeimmillaan luku on kuntatasolla 80 % ja alhaisimmillaan hieman yli 20 %, ks. kuvio 2). Toki kunnan ”veropohjalla” voi olettaa olevan vaikutusta kunnan menoihin, mutta näyttäisi siltä, että menoihin vaikuttavat enemmän kysyntäpuolen tekijät.

Kun puhutaan ”politologisista” selityksistä maahanmuuton kustannuksille, on syytä mainita myös ns. fiscal federalism -teemaan liittyvät ajatukset. Tunnettua on, että monet kuntapäätäjät pyrkivät aktiivisesti saamaan lähinnä pakolaistaustaisia maahanmuuttajia kuntaansa. Argumenttina oli tällöin se, että valtio maksaa kaikki kulut (maksuperusteista ks. esim. liite 1). Vaikuttaisi ilmeiseltä, että tämä ”joku muu maksaa” -ajattelutapa johtaa menojen ”tarpeettomaan” kasvuun, koska kunnalla

on insentiivi käyttää kaikki tuet täysimääräisesti. Tukien käytön tarkoituksenmukaisuutta on valtion toimesta mahdotonta valvoa tavalla, joka estäisi ”tarpeettomat” menot. Ongelmat korostuvat etenkin humanitäärisessä maahanmuutossa, jossa on monta toimijaa. Kaikki pyrkivät tietenkin maksimoimaan oman etunsa, jolloin ”yhteiskunnallinen etu” jää helposti sivuseikaksi.

Maahanmuuton vaikutusten tutkimus on voimakkaasti keskittynyt Yhdysvaltoihin. Siellä agendalla eivät niinkään ole olleet julkisen sektorin tulot ja menot vaan kysymys siitä, miten maahanmuutto vaikuttaa kantaväestön työllisyyteen ja palkkoihin (ks. esim. Borjas 2003). Tässä yhteydessä emme puutu kysymyksenasetteluun, vaikka se potentiaalisesti on tärkeä kuntatalouden kannalta. Jos nimittäin maahanmuutto olennaisesti vaikuttaa palkkoihin, vaikuttaa se myös kuntien tuloihin ja menoihin. Vaikka kansainvälinen kirjallisuus on tärkeä viitekehikko kaikessa tutkimuksessa, on meidän kuitenkin pidettävä mielessä, että esimerkiksi Pohjois-Amerikasta saatava empiirinen aineisto on peräisin kovin erilaisesti institutionaalisesta maailmasta. Ainakin Yhdysvalloissa siirtolaisuutta on viime vuosikymmeninä dominoinut laitton maahanmuutto. Se toimii kovin eri pelisäännöille kuin meikäläinen yhteiskunta. Laittomat siirtolaiset maksavat veroja periaatteessa samalla tavalla kuin kantaväestökin, mutta tulonsiirtojen julkisten palveluiden suhteen he ovat selvästi vastaantulijoita. Lisäksi hyödykeverot menevät – päinvastoin kuin Suomessa – osavaltioille tai kunnille. Siksi on hieman varoen suhtauduttava tuloksiin, jotka koskevat siirtolaisuuden vaikutusta julkisen sektorin tuloihin ja menoihin, vaikka ne ovatkin pääsääntöisesti sopusoinnussa jäljempänä esitettyjen tulosten kanssa (ks. esim. Rueben ja Gault 2017 and Preston 2013).

Muutama sana lienee vielä paikallaan tämän tutkimusraportin rakenteesta. Tarkastelemme aluksi hieman kuntien talouskehityksen keskeisiä piirteitä. sen jälkeen kuvailemme maahanmuuton luonnetta ja

määrää kunnissa ja lopuksi esittelemme keskeisiä estimointituloksia kuntakohtaisilla malleillamme. Aivan lopuksi esitämme muutamia johtopäätöksiä tuloksistamme.

VIITTEET

- 1 https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files//vierask_koulutusmahd_2018_tu-lostettava.pdf. Jotain oireilee sek in, ett tulkkauspalveluyritysten lukumäärä on useissa sadoissa ja kasvu painottuu 2010 luvun loppupuolelle (ks. ytj.fi:n tietokanta).
- 2 Valtion budjetissa vuodelle 2020 on kotouttamismenoja 198 miljoonaa euroa. Siitä kunnille suunnattuja avustuksia on ensinnäkin LVM:n momentilta 32.50.03 8 miljoonaa Maahanmuuttajien kotouttamisen ja työllistämisen edistämisen ja TEM momentilta 32.70.03 4 miljoonaa euroa käytettäväksi kuntien moniammatilliseen osaamistoimintaan. Oletinkin nämä (ja muut avustukset) näkyvät myös kuntien menoissa.
- 3 Suomi on tunnetusti yhdistysten ja seurojen maa. Se näkyy myös maahanmuuttajien yritysten lukumäärissä. Esimerkiksi somali-nimellä kulkevia yhdistyksiä löytyy yritysrekisteristä 162 kpl. Kun maassa on kansallisuuksia vajaa 200, samanlaisia yhdistyksiä on varmaa tuhansia. Aika useat näyttävät ainakin hakeneen avustusta valtiolta tai kunnilta. Suuri lukumäärä viestinee siitä, että tukea on myös saatu. Ks. <https://tietopalvelu.ytj.fi/yrityshaku.aspx?yavain=&tarkiste=19652AEBD04AC78DIC24560363BC69B866B6D785>
- 4 Puhumme useassa kohdin samassa merkityksessä sekä menoista että kustannuksista. Varinaisesti emme tietenkään voi identifoida kustannuksia, koska emme tiedä palvelutuotannon tarkkaa määrää eikä laatua. Toki palvelutuotannon määrälle ja laadulle on olemassa tiettyjä valtion (valtionosuusmekanismiin) asettamia kriteerejä, mutta jos tarkastelemme esimerkiksi käyttömenoja kokonaisuutena, emme voi millään selvittää, missä määrin niiden määrä, rakenne ja laatu ovat ulkoapäin annettuja (eksogeenisia) ja missä määrin ne poikkeavat kunnasta toiseen. Yhtä vähän kykenemme määrittämään kuntien menojen hinta- ja kustannuskomponentin suuruutta, koska meillä ei ole kuntakohtaisia hinta- ja palkkatietoja. Ongelma ei välttämättä ole aivan triviaali ajatellen vielä 1990-luvulla voimassa olleita kalliin paikan lisiä (etenkin valtion) palkkauksessa. Kaikki tämä tarkoittaa sitä, vaikka tarkastelemme menoja lähinnä kustannusnäkökulmasta (miten paljon kunnan palvelutuotanto maksaa), on meidän myönnettävä, että luvut kertovat myös siitä, miten paljon kunta haluaa panostaa palvelutuotantoon ja miten paljon kunta joutuu maksamaan palvelutuotannon järjestämisestä. Vaikka meillä ei ratkaisua tähän tulkintaongelmaan, on meillä kuitenkin jonkinlainen ulospääsytie ongelmasta sitä kautta, että voimme tilastollisissa analyyseissä käyttää niin sanottuja kiinteiden vaikutusten malleja, ja tarkastella sitä, miten nimenomaan muutokset kuntien (suhteellisessa) tilanteessa vaikuttavat menoihin annettuna kuntien väliset eroavuuden eri muuttujissa ja miten toisaalta kuntien välisten erot vaikuttavat menojen (reaaliseen) määrään. Voimme toki jättää nämä (kiinteät) vaikutukset kokonaan pois, jolloin lopputulokset kertovat sekä kuntakohtaisista eroista

että kuntakohtaisten muutosten erojen vaikutuksesta. Tulkitsemalla näitä eroja voimme jonkin rajaan asti päätellä, mitkä mekanismit kuntien menojen kehityksen taustalla ovat. Yksi ratkaisu on verrata kuntien menoja kuntaliiton Arttu-projektin (Pekola-Sjöblom 2017) tyytyväisyyskyselyn ”kunnallisiin palveluksiin tyytyväisyysindeksiin” arvoihin. Valitettavasti indeksi on saatavissa vain osasta kuntia (Liitetäulukko 1). Korrelaatiokerron on kuitenkin vain 0,12, mikä ei tilastollisesti poikkea nolasta. Sama tulos tulee kun lasketaan korrelaatio tyytyväisyysindeksi ja maahanmuuttajataustaisten väestöosuuden välille. Korrelaatio on -0,07, mikä ei sekään ole tilastollisesti merkitsevä. Voidaan ehkä pääteellä, että menojen laatu ei suoraan heijasta kustannuksia. Voidaan myös ainakin spekuloida, että kunnallisten palvelusten laatu ei ole olennainen vetovoimatekijä maahanmuuttajien asuinpaikan valinnalle.

- 5 Oikeastaan ainoa tutkimus on Mäkelän ja Virenin 2018 suomalaisella kunta-aineistolla tekemä analyysi, joka on hieman samanlainen kuin tämäkin tutkimus, mutta se perustui pienempään ja aggregatiivisempaan tilastoaineistoon (yksittäisistä kansalaisuuksista ei ollut tietoa). Muista mainitsemien arvoisia tutkimuksia (ulkomailta) mainittakoon Gerdes (2011). Storelesletten (2003) on hyvä lähde siitä, miten arvioida maahanmuuton lyhyen ja pitkän aikavälin fiskaalisia vaikutuksia ylipäätään.
- 6 Valtionapujärjestelmien vertailuista eri maiden väliä ks. OECD (2004)

KUNTATALOUDEN HAASTAVA TILANNE

Kuntien (ml. kuntainliitot) velka on kasvanut nopeasti. 2000-luvun alussa velkaa oli 5,2 miljardia euroa, vuoden 2020 puolivälissä jo 26,1 miljardia (kuvio 1). Kuntien velka/BKT-suhde on kasvanut kyseisenä aikana 2,7 -kertaiseksi. Velan kasvu on sitä huolestuttavampaa, että kunnat ovat samanaikaisesti myyneet omaisuuttaan huomattavia määriä. Esimerkiksi vuonna 2019 käyttöomaisuutta myytiin 1,2 miljardilla eurolla. Vertailun vuoksi mainittakoon, että kuntien velka kasvoi 2019 2,9 miljardilla eurolla). Velkaantuminen on erityisen hälyttävää vielä siksi, että kunnat ”eivät investoi”, vuonna 2019 kuntien ja kuntayhtymien nettoinvestoinnit olivat -4.0 miljardia euroa, eli kuntien pääomakan- ta supistuu nopeaa vauhtia.

Kuntien menot, jotka vuonna 2000 olivat 23 miljardia, ovat (olivat 2019) yli 50 miljardia (55 miljardia 2019). Menojen BKT-suhde on kasvanut 16,9 prosentista 21,5:een. Kasvu on yllättävän suurta, koska kuntien menoja on siirretty valtion (KELAn) hoidettavaksi (toimeentulotuen perusosan siirto KELA:an, kuluttajaneuvonnan siirto valtiolle). Toki on todettava, kokonaiskuva on hieman epäselvä, koska kuntien tehtäviä on muutoin koko ajan kasvatettu. Kuntien alijäämä on lähes trendin- omaisesti kasvanut viimeisen 45 vuoden aikana (ylijäämät muuttuneet alijäämiksi). Jos kehitys jatkuu samansuuntaisena, kuntien talous muodostaa jo lähivuosina samanlaisen piilevän ”pommin” kuin esimerkiksi Espanjassa 2000-luvun alussa (kuvio 2).¹

Erityisesti kuluneen (2020) vuoden aikana kuntien taloustilanne on kiristynyt huomattavasti. Suurin syy on tietenkin Korona -virus ja siihen

liittyneet seurausilmiöt. Kuntien palvelutuotanto on hyvin työvaltaista ja koska kunnat ovat olleet kovin haluttomia vähentämään työvoimaansa, kuntien menojen ja tulojen välinen ristiriita on entisestään kärjistynyt. Jatkossa on pakko mennä menojen (työllisyyden) leikkauksiin ja verojen ja maksujen korotuksiin. Kuntataloudet eivät voi samalla tavalla kuin valtio velkaantua massiivisesti, koska niillä, päinvastoin valtiolla, ei ole rajatonta arsenaalia verojen ja maksujen perimisessä kansalaisilta.

Kuntataloutta vaivaavat myös rakenteelliset ongelmat, jotka liittyvät heikkoon tuottavuus-kehitykseen. Ongelmaa kutsutaan usein Baumolin taudiksi ja sen idea on siinä, että nimelliset kustannukset (palkat) kehittyvät koko taloudessa kutakuinkin samalla tavalla, mutta tuottavuuskehitys on hyvin pientä lähinnä julkisella sektorilla. Siksi julkisen sektorin tuotannon yksikkökustannukset nousevat olennaisesti enemmän kuin yksityisellä sektorilla, mikä johtaa paineisiin siirtää tuloja yksityiseltä julkiselle sektorille (ts. kiristää verotusta). Työn tuottavuus on kuntasektorilla laskenut EMU ajanjaksona 1999-2019 keskimäärin prosentin vuodessa eli tuottavuus on koko ajanjaksona heikentynyt peräti 20 %. Toki ennen vuotta 1999 tuottavuuskehitys oli heikkoa, mutta keskimääräinen kasvu sentään jäi jotenkin plussa puolelle (ollen tosin vain 0,06 % 1976-1998). Selvää tietenkin on, että miinusmerkkinen tuottavuuskehitys nostaa palvelutuotannon hintaa ja jos kehityskulku ei muutu, paineet verotuksen kiristämiseen jatkuvat. Yksityisellä puolella tuottavuus ja palkkakehitys vastaavat kutakuinkin tosiaan, mutta julkisella puolella yksikkökustannuksiin tulee vuosittain 2-3 % kasvupaineita olettaen, että yksityisen sektorin tuottavuus ja tulot kasvavat 1-2 % vuodessa.

Kuntatalouden rakenteellisten ongelmien lisäksi on syytä kiinnittää huomiota niihin valtaviin eroihin, jotka vallitsevat kuntien välillä menojen tasossa, alijäämissä ja velkaantumisessa. Oheiset kuvat 3 ja 4 ehkä valaissevat näitä poikkeamia. Myös taulukon 1 minimi- ja maksimihavainnot vuosille 2019 antavat lisävalaistusta näille eroille:

Taulukko 1: Tunnuslukuja kunnista 1987-2018

	1987	2008	2018	2019	min	max
Taajama-aste, %	77,7	84,4	86,1	..	0,0	100,0
Väkiluku	4938602	5326314	5517919	5525292	690	653835
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	..	0,5	0,1	0,1	-4,3	2,5
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	19,3	16,7	16,0	15,8	7,3	32,3
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	67,8	66,5	62,2	62,0	47,6	68,5
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	12,9	16,7	21,8	22,3	10,1	43,6
Ruotsinkielisten osuus väestöstä, %	6,0	5,4	5,2	5,2	0,0	91,8
Ulkomaan kansalaisten osuus, %	0,4	2,7	4,7	4,8	0,4	13,4
Syntyneiden enemmitys, henkilöä	..	10436	-6950	-8336	-511	1501
Kuntien välinen muuttovoitto/-tappio, n.	..	0	0	0	-793	2626
Toisen asteen tutkinnon suorit. osuus, %	47,5	65,5	73,3	..	56,9	82,0
Korkea-asteen tutkinnon suorit. osuus, %	16,4	26,9	31,8	..	11,9	58,4
Alueella asuva työllinen työvoima	2319527	2377181	2373668	..	238	309685
Työllisyysaste, %	72,5	70,7	72,1	..	57,2	85,0
Asuinkunnassaan työssäkäyvien osuus, %	80,2	68,2	65,4	..	13,2	98,5
Työttömien osuus työvoimasta, %	6,0	8,9	9,7	..	2,7	18,5
Eläkeläisten osuus väestöstä, %	20,3	23,1	25,9	..	12,6	48,8
Taloudellinen huoltosuhde	112,9	124,1	132,5	..	103,2	246,8
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %	..	3,7	2,9	..	0,1	41,3
Jalostuksen työpaikkojen osuus, %	..	23,9	21,1	..	2,5	63,0
Palvelujen työpaikkojen osuus, %	..	71,6	74,8	..	39,9	147,4
Työpaikkaomavaraisuus	100,0	100,0	100,0	..	19,6	92,1
Vuosikate, euroa/asukas	..	363,4	376,1	..	-641	1160
Lainakanta, euroa/asukas	..	1630,6	3039,4	..	0	11005
Konsernin lainakanta, euroa/asukas	..	3900,6	6537,1	..	617	12349
Opetus- ja kulttuurit. kustannukset, €/as.	..	1672,2	1996,0	..	1243	4190
Sosiaali- ja terveyst. kustannukset, €/as.	..	2457,1	3318,5	..	2368	6080

Minimi- ja maksihavainnot koskevat vuosia 2018 ja 2019 riippuen datan saatavuudesta.

Ei ole vaikea havaita, että kuntien välillä on valtavia eroa väestön ikä- ja koulutus- ja elinkeinorakenteessa. On kuntia, joissa alkutuotannon määrä on käytännössä nolla ja toisaalta yli 40 %. Eläkeläisten osuuden

haitari on 12.6 – 48.8 %. Korkean asteen koulutuksen saaneiden osuus (yli 15 vuotiaasta väestöstä) vaihtelee vastaavasti 11.9:n ja 58.4 prosentin välillä. Huoltosuhteessakin on huikeita eroja, minimi on 103.2 ja maksimi 246.6. Sanomattakin selvää on, että jälkimmäinen luku on täysin kestämaton. 22 vuodessa yli 64 vuotiaiden väestöosuus on lähes kaksinkertaistunut (12.6 -> 48.8 %). Nuoremmissa ikäluokissa muutos on ymmärrettävästi päinvastainen, joskaan ei prosenttiluvuissa yhtä tyrmäävä. Muihin demografisiin muutoksiin palaamme luvussa 3.

Kuvioista 3 ja 4 ilmenee, että meillä on kuntia, joissa verotulot ovat vain hieman yli 20 % käyttömenoista. Toisaalta meillä on kuntia (tyyppiä Kauniainen & Masku), joissa verotulot ovat 80 % käyttömenoista.²

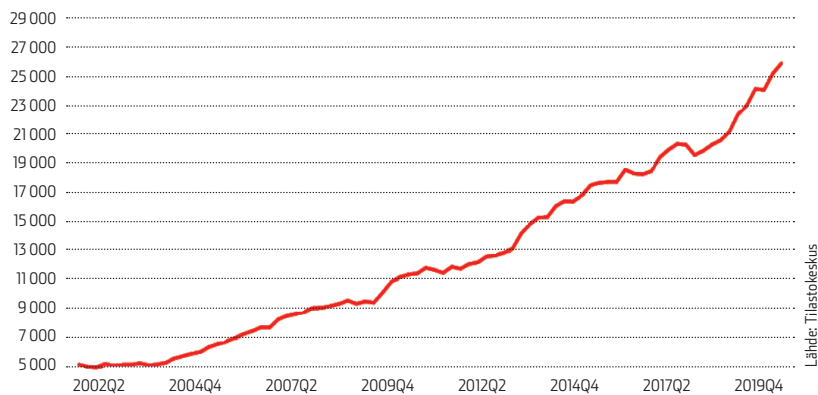
Vastaavasti meillä on velattomia kuntia (useita Ahvenanmaalla) kun taas velkaisuus on huipussa pohjoisella järviolueella ja Pohjois-Suomessa. Nämä suuret erot tulevat karulla tavalla vastaan myös kaavaillun SOTE-uudistuksen rahoituksessa. Ilman Valtion massiivista väliintuloa mahdollinen maakuntaveron olisi esimerkiksi Kainuussa 30.5 % (<https://yle.fi/uutiset/3-9974752>). Selvää on, että tällaiset veroasteet tyhjentäisivät Pohjois-Suomen nopeasti veronmaksajista.

Kun puhutaan verotuloista, on oltava varuillaan, koska verotulojen ja ”muiden tulojen” välinen rajanveto on usein enemmänkin semanttinen kuin todellinen. Kunnilla (ja kuntayhtymillä) on tyypillisesti ainakin vesilaitosmonopoli ja kunnallisten palvelusten hinnoittelumonopoli. Kunnallisen vesilaitoksen maksut ovat tosiasiaa piiloverotusta. Sama tilanne on kunnallisten energiayhtiöiden tapauksessa. Viime aikoina kunnat ovat myyneet omistuksiaan, jos kohta vesilaitosten osalta ollaan vielä odottavalla kannalla. Melkein kaikkien kuntien tilipäätökset ovat ”valheellisen” hyviä siksi, että menojen ja tulojen erotusta on paitattu omaisuutta myymällä. Ostajapuolella ei taida olla yhtään kuntaa. Kun kaikki on myyty, kunnat ovat todellisessa pakkoraossa; verotulojen lisäksi ei ole muuta henkireikää kuin valtionosuudet.

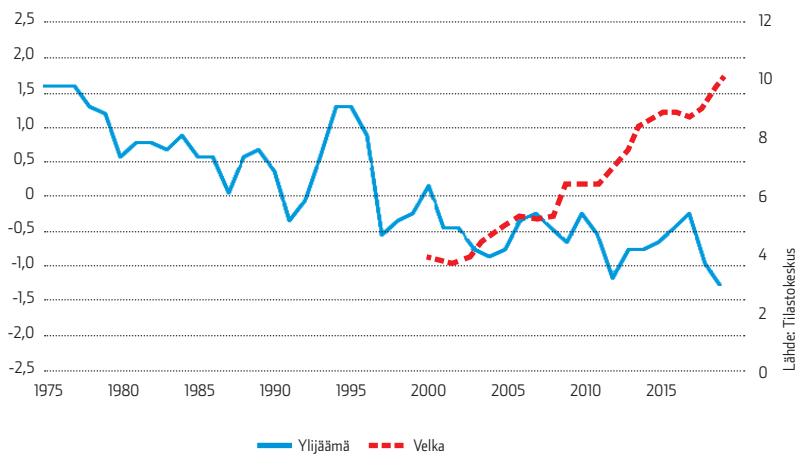
Mitä tulee menojen tasoon, havaitaan, että ne korreloivat voimakkaasti usean taustamuuttujan kanssa. Ensinnäkin havaitaan, että asukasta kohden lasketut menot ovat suurimmillaan pienissä kunnissa. Riippuvuus muistuttaa hieman L -kirjainta, kuten havaitaan kuviosta 5, vaikka itse asiassa (tilastollisten analyysien mukaan) riippuvuus selvästi kvadraattinen siten, että menot alkavat kasvaa, kun kunnan koko kasvaa to-della suureksi.³ Menot riippuvat voimakkaasti myös demografisista tekijöistä etenkin ikääntyneen väestön osuudesta. Korrelaatiotasolla menot riippuvat negatiivisesti väestön tulotasosta kunnassa. Tämä tosiasia pitää nähdä osana suomalaisen kuntakentän perusongelmaa: ”pohjoisen” kunnille on tyypillistä alhainen (ja aleneva) väkiluku, alhainen tulotaso, ikääntynyt väestö, harva asutus (ja sen mukanaan tuomat lisäkustannukset) ja yksipuolinen elinkeinorakenne. Itse asiassa korrelaatio asukasta kohden laskettujen (reaalisten) menojen ja kunnan asunkuntokuntaa kohden laskettujen tuotannontekijätulojen välillä on peräti miinus 0.53. Eli menot ovat suuria ”köyhissä kunnissa”. Erityisen suuri ero oli sosiaali- ja terveystenonissa: vuonna 2019 alle 2000 asukkaan keskimääräiset menot olivat 4622 euroa, kun taas yli 100 000 asukaan kunnissa luku oli 3196. Opetustoimen osalta erot ovat kunnan koon suhteen pienempiä, mutta sijainnilla on tässä suhteessa suurempi merkitys.

Voisi kuvitella, että (asukasluvultaan) pienet kunnat eivät ole maahanmuuttajien ykköskohteita asunpaikan valinnassa. Juuri siksi voisi odottaa, että maahanmuuttajien osuus väestöstä korreloisi käänteisesti kuntien (asukasta kohden laskettujen) menojen kanssa, eli mitä korkeammat menot, sitä vähemmän maahanmuuttajia. Jatkossa osoittautuu kuitenkin, että riippuvuus on positiivinen viitaten siihen, että maahanmuuttoon liittyy ”ylimääräisiä” kustannuksia, jotka ”kääntävät” korrelaatioiden etumerkin. Mitä velkoihin, nähdään (kuvio 6), että velkaisuus korreloi positiivisesti menojen tason kanssa: ”köyhät” kunnat, joissa menot (kustannukset) ovat suuret, ovat myös kaikkein velkaisimpia.

Kuvio 1
Kuntasektorin velka, 2000-2020
 (miljoonaa euroa)

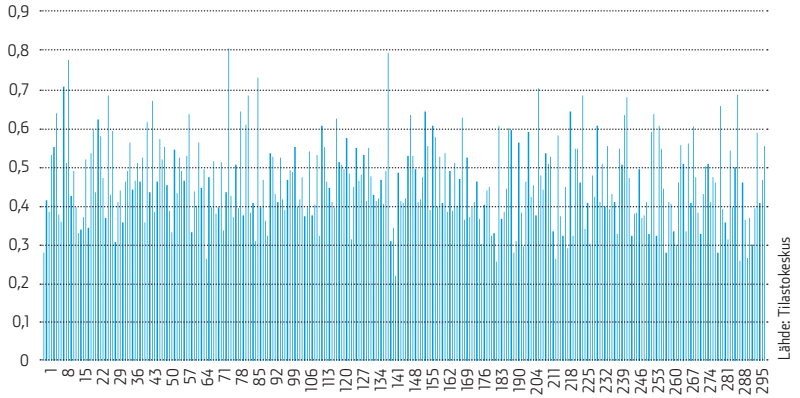

Kuvio 2
Kuntien alijäämä- ja velkakehitys

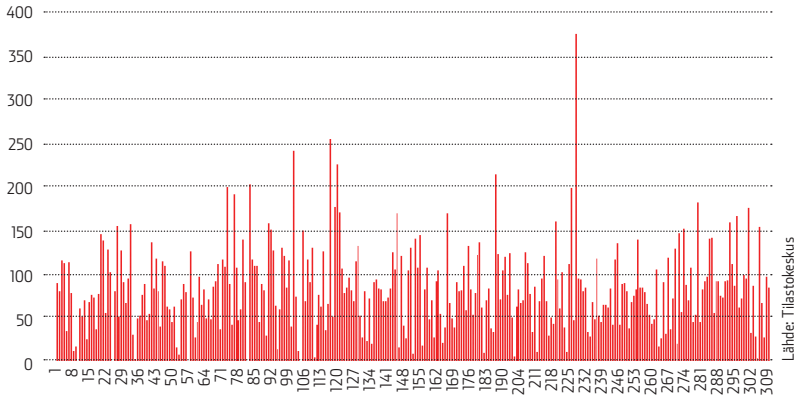
Kuvio 3

Verotulojen osuus kuntien menojen rahoituksessa 2018

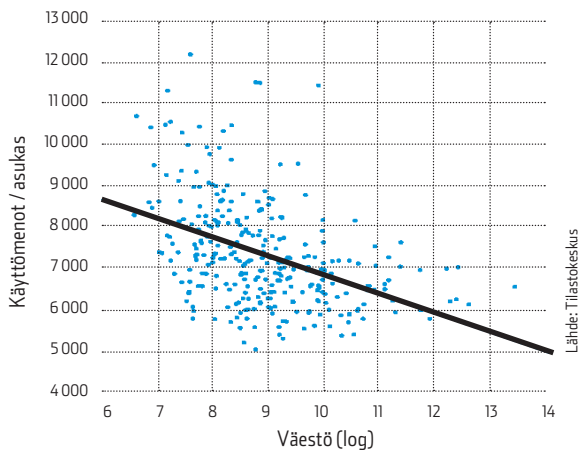

Kuvio 4

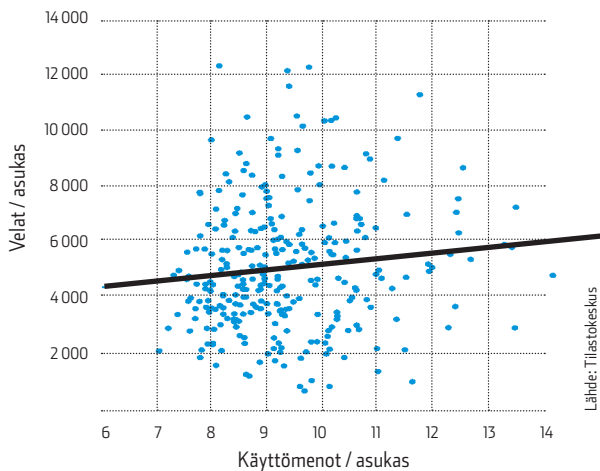
Velkaantuneisuus eri kunnissa 2018

Kuvio 5
Kuntien väkiluku, käyttömenot ja velat
asukasta kohden 2018

Kuvio 6
Kuntien käyttömenot ja velat
asukasta kohden 2018

VIITTEET

- 1 Ennusteista ks. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162472VM_2020_64.pdf?sequence=7&isAllowed=y
- 2 Vuonna koko kuntasektorin (konsolidoidut) käyttömenot olivat 54,996 miljoonaan euroa. Verotulot olivat vain 22.917 miljoonaa euroa (41,7 %). Verotulot ovat kasvaneet EMU-ajanjaksona keskimäärin 3,3 % vuodessa.
- 3 Tästä taas seuraa se, että kuntakoon kasvattaminen ei kaikissa kokoluokissa yksiselitteisesti paranna kuntien palvelutuotannon tehokkuutta, millä on tietysti merkitystä kuntaliitoksia ajatellen. Aihepiiriä käsittelevästä laajasta kirjallisuudesta ks. esim. Fox & Gurley (2006), Moisio & Uusitalo (2013) , Reingewrtz (2012) ja Saarimaa & Tukiainen (2015).

MAAHANMUUTTO JA KUNTIEN VÄESTÖKEHITYS

Kuten johdannossa jo todettiin, maahanmuuttajien lukumäärä voidaan ilmaista kahdella eri tavalla: (1) laskemalla ulkomaan kansalaisten lukumäärä ja (2) laskemalla ns. ulkomaalaistausten ihmisten lukumäärä. Jälkimmäinen käsite määritellään seuraavasti:

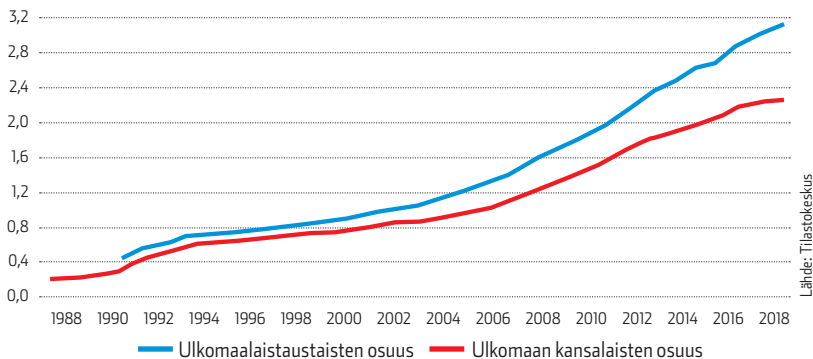
Ulkomaalaistaustaisia ovat ne henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Ulkomaalaistaustaisia ovat myös ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole tietoa väestötietojärjestelmässä. Suomessa ennen vuotta 1970 syntyneiden ja äidinkieltään vieraskielisten henkilöiden on päätelty olevan ulkomaalaistaustaisia samoin kuin vuonna 1970 tai sen jälkeen Suomessa syntyneiden henkilöiden, joiden kummastakaan vanhemmasta ei ole väestötietojärjestelmässä tietoa. Vieraskielisiksi luetaan henkilöt, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame.

Selvää tietenkin, että ulkomaalaistaustaisia on enemmän kuin ulkomaan kansalaisia (ks. alla oleva kuva 7. Keskiarvotasolla sekä ulkomaan kansalaisten että ulkomaalaistaustaisten väestöosuudet ovat pieniä johtuen siitä, että valtaosa heistä asuu etelän suurissa kaupungeissa ja 295 kunnan keskiarvolukuja dominoivat ”pohjoisen” väestöltään pienet kunnat, joissa maahanmuuttajien on vain ”hyppysellinen”.¹ Kuviossa 8 tämä käy selvästi ulkomaan kansalaisten osuuksia tarkasteltaessa. Kuntakohtainen keskiarvo on vain hieman yli 2 %, kun taas koko maan väestöosuus on lähellä 5 prosenttia. Vastaavasti ulkomaalaistaustaisten

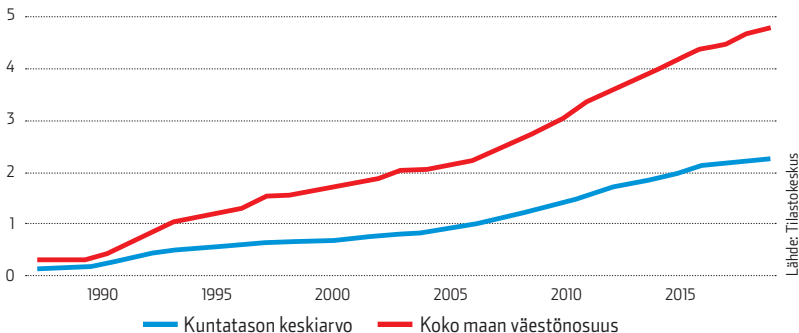
osalta koko maan väestöosuus on (oli 2019) 7.7 %.

Ulkomaalaistaustaisten lukumääristä (kuntatasolla) meillä on tietoa vasta vuodesta 1990, sen sijaan ulkomaan kansalaisista jo vuodesta 1987 (jopa kauempaa, mutta tässä tutkimuksessa takaraja on 1987).

Kuvio 7
Ulkomaan kansalaisten ja maahanmuuttajataustaisten väestöosuudet

Kuvio 8
Ulkomaan kansalaisten osuuden kuntakohtainen keskiarvo ja väestöosuus

Mitä tulee itse väestö-käsitteeseen, Tilastokeskuksen määritelmä on seuraava: Väestöllä tarkoitetaan alueella vakinaisesti asuvaa väestöä. Ne henkilöt, joilla väestötietojärjestelmän mukaan oli kotipaikka Suomes-
sa vuoden lopussa, kuuluvat väestöön kansalaisuudestaan riippumatta. Määritelmä antaisi ymmärtää, että väestön määrän arvioinnissa on mit-
taamiongelmia ainakin sen suhteen, millä tavoin ”pakolais”-nimikkeen
alla olevat erilaiset ryhmät huomioidaan toistaa väestöluvuissa ja toistaa
kuntien menoissa. Meillähän on ”kiintiöpakolaisia”, oleskelulupaa odot-
tavia pakolaisia, oleskeluluvan saaneita pakolaisia ja ilman oleskelulu-
paa jääneitä ”paperittomia” pakolaisnimikkeellä maahan tulleita.

Kuntien luottamushenkilöt väittävät usein, että valtio maksaa ”pa-
kolaisten” kustannukset, eli nettokustannukset olisivat nolla. Mutta asia
ei ole näin yksinkertainen, koska usealla taholla väitetään, että kustan-
nusten korvausperusteet eivät ole riittäviä, varsinkin kun korvausajan-
jaksot (yleensä 3 v.) ovat ainakin kuntien mielestä liian lyhyitä (ks. ra-
portin lopussa oleva liite 1).

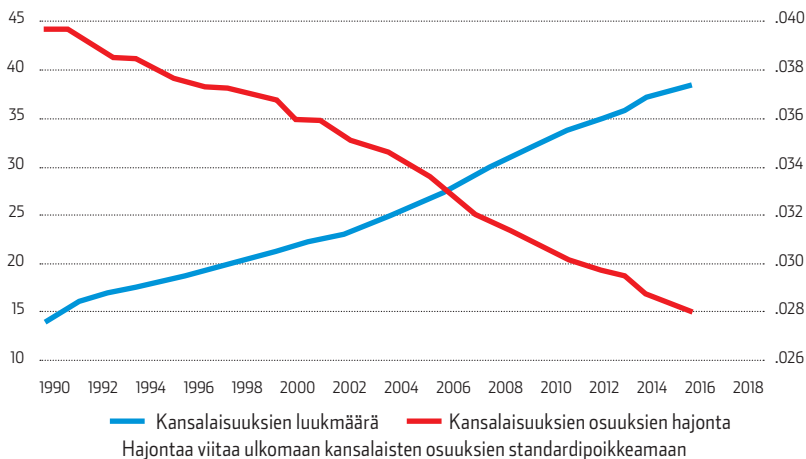
Joka tapauksessa kyse on isohkoista summista, jotka tietenkin vai-
kuttavat kuntien toimintojen kokonaiskustannuksiin. Tässä yhteydessä
on pakko tyytyä oletukseen siitä, että kuntien väkimäärää voi määritel-
mistä johtuen olla alakanttiin, mutta luultavimmin tilanne on se, että ei-
kirjoissa olevat ulkomaalaiset jakautuvat kuntien kesken samalla tavalla
kuin tilastoitu ulkomaalaistaustainen väestö.

Oma mielenkiintonsa ansaitsee maahanmuuttajien taustamaiden
lukumäärä eri kunnissa, koska se antaa jonkinlaisen kuvan myös siitä,
montaako eri kieltä kunnassa puhutaan. Kuviossa 9 ja 10 on havainnol-
listettu tätä tilannetta laskemalla taustamaiden keskimääräinen luku-
määrä yli ajan (kuvio 9) koko maan osalta ja taustamaiden frekvens-
si kunnittain vuonna 2018 (kuvio 10). Paitsi taustamaiden lukumääriä
olemme laskeneet hajontalukuja sille, miten erilaisia väestömääriä eri
kansallisuudet edustavat yksittäisessä kunnassa. Jos eri kansalaisuuksia

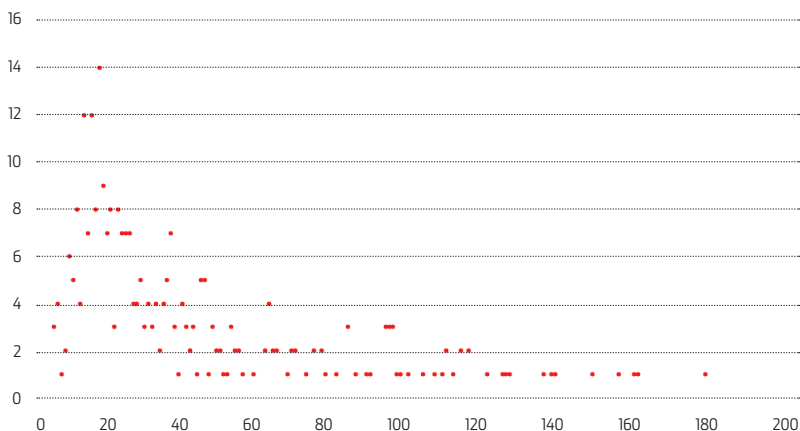
on yhtä paljon, on yhtä paljon, on lukuja kuvaava standardipoikkeamin tietenkin nolla. Vastaavasti tilanteessa, jossa jokin kansalaisuus edustaa valtaosaa maahanmuuttajista, standardipoikkeama on ”suuri”. Kuviosta 11 nähdään, että keskimääräinen lukumäärä ja edellä mainittu hajontaluku ovat kehittyneet eri suuntiin otosajanjaksona viitaten siihen, että maahanmuuttajien lukumäärän kasvaessa nollahavaintojen osuus supistuu ja vastaavasti suurimpien maahanmuuttajaryhmien (Venäjä, Viro jne.) dominanssi pienenee. Ulkomaalaistausten väestöosuus ja kansalaisuuksien lukumäärä eivät suinkaan noudata triviaalia yhteisriippuvuutta: joissain kunnissa kansalaisuuksien lukumäärä kasvaa huomattavasti nopeammin kuin väestöosuus eikä kasvu välttämättä rajoitu väestöosuuden yläpäähän. Ilmeistä on, että jotkut paikkakunnat (esimerkiksi yliopistokaupungit) kehittyvät eri tavalla monikansallisiksi kuin esimerkiksi leimalliset teollisuuspaikkakunnat.

Kuviosta 12 voidaan päätellä, että samoin kuin kuntien menoissa, myös ulkomaalaistaustaisten väestöosuuksissa kuntien väliset erot ovat tavattoman suuret. 20 prosentin raja on jo rikkoontunut kyseisessä osuudessa, kun taas joukko kuntia jää alle yhden prosentin. Toki tilanne on vielä kovien erilaine verrattuna esimerkiksi Ruotsiin, jossa korkeimmat väestöosuudet ovat jo yli 60 % (Bortkyrka 60.3) kun taas alimmat luvut (Piteå 7.8) löytyvät Suomen mallin mukaisesti Pohjois- Ruotsista.

Kuvio 9
**Ulkomaalaistaustaisten kansalaisuuksien lukumäärän
 kuntakohtaisia keskiarvoja**

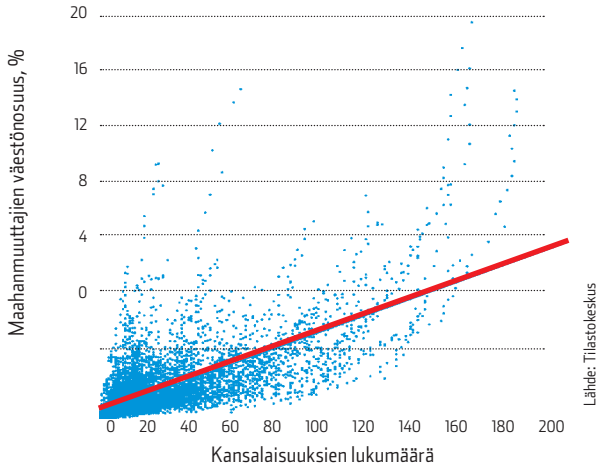

Kuvio 10
**Kansalaisuuksien lukumäärä eri kunnissa ja
 suhde väestöosuuteen**

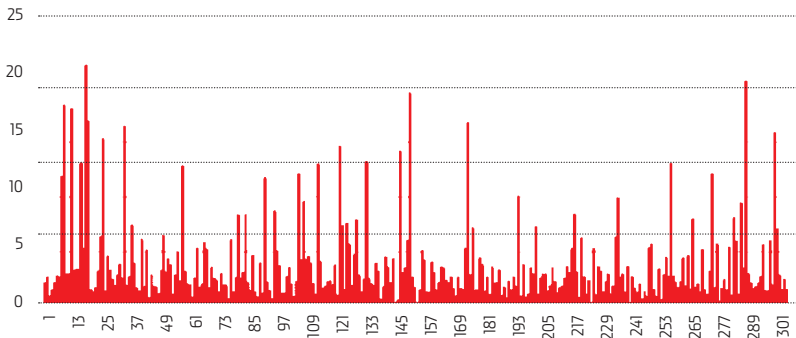
Kuvio 11

Ulkomaalaistaustaisten väestöosuuden ja lukumäärän välinen riippuvuus

Kuvio 12

Ulkomaalaistaustaisten väestöosuuden kunittain 2019, %

Luvut koskevat vuotta 2019, mukana ovat myös Ahvenanmaan kunnat. Korkein luku on Föglöllä (22.0), Manner-Suomen korkein luku on Vantaalla (20.6)

On hieman vaikea ennustaa miten maahanmuuttajien väestöosuuksien (keski)hajonta vaikuttaa kunnan menoihin. Voisi kuvitella, että kuntatalouden kannalta edullisen vaihtoehto olisi, jos ulkomaan kansalaisuusia olisi vain yksi (tarvittaisiin vain yhden kielen kääntäjiä & tulkkeja), kun taas ”tasaisen jakauman tapauksessa” kaikkia maahanmuuttajaryhmiä varten tarvittaisiin erityispalveluksia. Aineistossa korrelaatio osuuksien keskihajonnan ja kuntien menojen välillä on kuitenkin positiivinen viitaten siihen, että riippuvuus on monimutkaisempi ja varmaan riippuu paitsi hajonnan tasosta myös sen muutoksesta. Itse asiassa voi olla, että kunnan menojen suhteen ongelma ei ole niinkään yksittäinen maahanmuuttaja vaan isohkot maahanmuuttajaryhmät, jotka vaativat omat palveluksensa. Tilastollisissa analyyseissä näitä asioita yrittää selvittää (mm. erilaisten ristitermien avulla), mutta ilmeistä on, että ainakin osa vaikutuksista on puhtaasti kunta- ja kansalaisuuskohtaisia, joita emme tässä yhteydessä varsinaisesti analysoi.

Johdannossa viitattiin siihen, että maahanmuuttajat ovat tulojen suhteen selvästi jäljessä kantaväestöä. Tämä ilmenee selvästi kuviosta 13, johon on piirretty desiileittäin (kymmenyksittäin) ulkomaalaistaustaisten osuus kunkin desiilin asutokunnista. Jos ulkomaalaistausten ja kantaväestön tuloissa ei olisi eroja, jokaisen desiilin osalta kuvaaja kuljisi pitkin 10 prosentin viivaa. Nyt nähdään, että ulkomaalaistaustaiset ovat selvästi yliedustettuja alimmissa tuloluokissa ja aliedustettuja ylimmissä tuloluokissa. Niinpä ylimmässä desiilissä heidän osuutensa on vajaat kolme prosenttia kun tulojen ollessa yhtä suuret kaikissa tuloluokissa heidän osuutensa olisi sekin 10 %. Taustalla on kaksi syytä: maahanmuuttajien työllisyysasteet ovat keskimäärin paljon alhaisempi kuin kantaväestöllä. Vuonna 2018 kantaväestön luku oli 73.4 % ja ulkomaan kansalaisten 53.1 %. Ns. pakolaismaista tulleilla työllisyysasteet olivat alle 20 %. Eroa kasvattaa vielä se, että kantaväestöllä palkat (keskimäärin) ovat selvästi korkeammat kuin maahanmuuttajilla, jopa niinkin

paljon kuin 50 %. Tuloksena ovat sitten havaitut tuloero, joka joidenkin kansalaisuuksien osalta ovat todella suuret. Esimerkiksi somaleilla veronalaiset mediaanitulot ovat ETK:n mukaan (Busk ym. 2016, s. 56), vain n. 8000 euroa (ilman, että ne suuresti riippuisivat maassaoloajasta), kun taas virolaisilla luku on 22000.

Huomattava on, että Tilastokeskuksen tulonjakoaineiston luvut koskevat käytettävissä olevia tuloja, eli ne laskettu vähentämälle tuotannontekijätuloista nettotulonsiirrot julkiselle sektorille. Koska maahanmuuttajat ovat pienituloisia, saavat he paljon tulonsiirtoja julkiselta sektorilta ja maksavat vastaavasti vähemmän veroja joten tuotannontekijätulotasolla (ennen tulonsiirtoja) tuloerot ovat oletettavasti huomattavasti suuremmat, mutta niistä (tuotannontekijätuloista) ei valitettavasti ole tilastoja käytettävissä.

Maahanmuuttajien ja kantaväestön ikäprofiilit ovat kovin erilaisia (Kuvio 14) Kantaväestöllä vanhempien ikäluokkien osuudet itse asiassa kasvavat kun taas maahanmuuttajat ovat tyypillisesti keski-ikäisiä (ikävuosien 25-45 välillä) vanhusten osuuden ollessa minimaalinen. Julkisen vallan kustannusten kannalta maahanmuuttajien ikäprofiili on tietenkin mahdollisimman edullinen, koska tunnettu tosiasia on, että nettokustannukset noudattavat U:n muotoista käyrää. Suurimmat kustannukset koituvat lapsista ja vanhuksista. Siten nykytilanteessa maahanmuuton kustannusvaikutusten pitäisi olla edullisimmillaan.

Tämä tarkoittaa myös sitä, että tulevaisuus tuo mukanaan ongelmia, koska maahanmuuttajaväestön ikärakenne muuttuu epäedullisempaan suuntaan. Vanhusväestön osuus tulee vääjäämättä kasvamaan, ja tämä on erityisen ongelmallista siksi, että nyt työiässä olevien työllisyysasteet ja tulot ovat selvästi kantaväestöä pienemmät. Maahanmuuttajat ovat jatkossa voimakkaasti yliedustettuina pelkästään kansaneläkettä saavien joukossa. Se taas näkyy muiden tukien tarpeessa. Erityisen ongelmallista se kuitenkin siksi, että maahanmuuttajataustaiset eivät ky-

kene ”suoriutumaan” vanhustenhoidon asiakasmaksuista, jolloin alijäämät jäävät kuntien harteille.²

On myös huomattava, että maahanmuuttajien koostumus taustamaiden suhteen on muuttunut valtavasti viime vuosien aikana. Esimerkiksi ruotsalaisten määrä on kasvanut vain n. 32 % vuosina 1990-2018. Saksalaisten määrä on kasvanut 170 % (eli heidän määränsä on kasvanut alle kolminkertaiseksi). Sen sijaan pakolaismaista tulleiden määrän kasvuluvut ovat tavattoman suuria, esimerkiksi somaleiden määrä on kasvanut 150 -kertaiseksi. Viime vuosina kasvusta ovat vastanneet oikeastaan yksinomaan ns. pakolaismaista tulleet (ks. tarkemmin liite-
taulukko 2). Esimerkiksi virolaisten määrä ei ole kasvanut aivan viime vuosina lainkaan, vaan itse asiassa kääntyi laskuun 2019. Koska kehitysmaista tulleet ovat työllisyyden ja palkkatason suhteen muita maahanmuuttajia olennaisesti jäljessä, näkyy se koko maahanmuuttajaväestön epäedullisessa tulokehityksessä myös jatkossa.

Mitä tulee välittömiin maahanmuutosta aiheutuviin kustannuksiin, joitain voidaan jotain päätellä siitä, että Valtion budjetissa vieraskielisistä aiheutuva laskennallinen (lisäkustannus) kuntien peruspalveluista on 2 000 euroa/vuosi/vieraskielinen, yhteensä koko maan tasolla 738 M€. Valtio korvaa kunnille peruspalveluiden järjestämisestä noin 500 euroa/vuosi/vieraskielinen (valtion budjetin kohta 28.90). Koska valtion maksuosuus on noin 25 % noista laskennallisista kustannuksista, valtio korvaa noin 500 euroa/vuosi/vieraskielinen. Tämä jo osaltaan viittaa siihen, että maahanmuuttajista aiheutuu kunnille enemmän menoja kuin kantaväestöstä.³

Mitä tulee yksittäisiin menokategorioihin, on ilmeistä, että suurimmat paineet kuntien käyttömenoihin tulevat tätä nykyä koulutuksesta.⁴ Toki koulutukseen liittyy huomattavia ”lisäkustannuksia” myös harvaan asutuissa (pohjoisen) kunnissa, koska luokkakoot ovat pieniä ja koulukyyditykset arkipäivää. Etelän suurissa kaupungeissa on paremmat

mahdollisuudet optimoida koulujen sijainti ja luokkakoot ja opetusryhmät. Maahanmuuttajien suuri määrä vaikuttaa kuitenkin päinvastaiseen suuntaan. Syntyy uudenlaisia paineita luokkakoon pienentämiseksi ja lisähenkilökunnan palkkaamiseksi (avustajat, tulkit, vartijat, äidinkielen ja uskonnon opettajat ja niin edelleen).⁵

Hämmästyttävän vähän on tehty tutkimusta siitä, miten koulutuksen yksikkökustannukset vaihtelevat eri puolella maata ja miten paljon ne riippuvat esimerkiksi maahanmuuttajien määrästä ja kansallisuudesta. Kuitenkin tämä tutkimus viittaa siihen, että nimenomaan koulutuksen osalta maahanmuuttajien määrällä ja kansalaisuuksien kirjoilla on olennainen merkitys kustannusten kehitykseen. Alla oleva työpaikkailmoitus antaa kuitenkin jonkinlaisia viitteistä siitä, mistä mahdolliset lisäkustannukset syntyvät.

Vantaan kaupunki, Kasvatus ja oppiminen, Perusopetus
Mikkolan koulu Lyyränpolku 2, 01480 Vantaa
Työsuhteen kesto: Määräaikainen 19.10.2020 – 05.06.2021

Monikielinen ohjaaja vahvistaa maahanmuuttajataustaisten oppijoiden ja heidän huoltajiensa osallisuutta sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Ohjaaja tukee omalla työllään perheiden kotouttamista. Monikielisten oppilaiden koulunkäynnin tukeminen ja ohjaaminen harrastustoimintaan on myös tavoitteena. Monikieliset ohjaajat auttavat monikielisiä oppilaita ja perheitä ymmärtämään vantaalaisten koulujen toimintatapoja, palveluja ja kulttuuria. Ohjaajat auttavat myös opettajia ja muuta koulun henkilökuntaa ymmärtämään oppijoiden ja heidän perheittensä näkemyksiä ja odotuksia.

Ohjaajat tukevat koulun aloitukseen, koulunkäyntiin ja toiselle asteelle siirtymiseen liittyvissä kysymyksissä, valinnoissa ja käytännöissä. Monikielisen ohjaajan toiminnassa yhdistyvät oppilaiden ohjaus, perheiden palveluohjaus, konsultointiapu ja emotionaalinen tuki perheille. Monikielisen ohjaajan työtehtäviin kuuluu myös kouluttajana toimiminen. Lisäksi työnkuvaan kuuluu tehtävänkuvan jatkuva kehittäminen osana perusopetuksen rakenteita. Koulujen loma-aikoina työtehtävät voivat kohdistua myös vammaisopetuksen huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Tällä hakuilmoituksella etsimme yhteensä seitsemää (7) monikielistä ohjaajaa Korso-Koivukylän alueen kouluihin:

- kahta (2) arabian kielen osaajaa
- kahta (2) somalin kielen osaajaa
- yhtä (1) albanian kielen osaajaa
- kahta (2) venäjän kielen osaajaa

Esimiehinä näille monikielisille ohjaajille toimivat Mikkolan koulun rehtori sekä Kytöpuiston koulun rehtori. Työskentely tapahtuu useammassa koulussa perusopetuksessa tarpeiden ja tilanteiden mukaan kieliryhmän tarve huomioiden. Työskentely edellyttää valmiutta siirtyä koulusta toiseen kesken työpäivän.*

Samanlainen ilmoitus: Myyrmäki-Kivistö, 3 paikkaa ja Martinlaakso 4 paikkaa.

* <https://rekryointi.com/avoimet-tyopaikat/vantaan-kaupunki/monikielinen-ohjaaja-korso-koivukyla-7-paikkaa/906313/>

Terveystenhuollossa tilanne lieenee hieman erilainen, koska suorittavassa portaassa asiakkaiden/potilaiden taustalla ei näytä olevan suurta vaikutusta normaalilla tavalla laskettuihin yksikkökustannuksiin (ks. Gissler ym. 2001 ja 2006). Selvää kuitenkin on, että välillisesti kustannuksia kertyy taas kerran tulkauksesta, avustamisesta, ohjeiden laadinnasta ja niin edelleen. Voi toki olla myös niin, että maahanmuuttajat lähtökohtaisesti ovat vähemmän terveitä kuin kantaväestö ja se vaikuttaa ainakin maassaolon alkuvaiheessa asukaskohtaisiin kustannuksiin (otoksen valintaa liittyvä ongelma).⁶

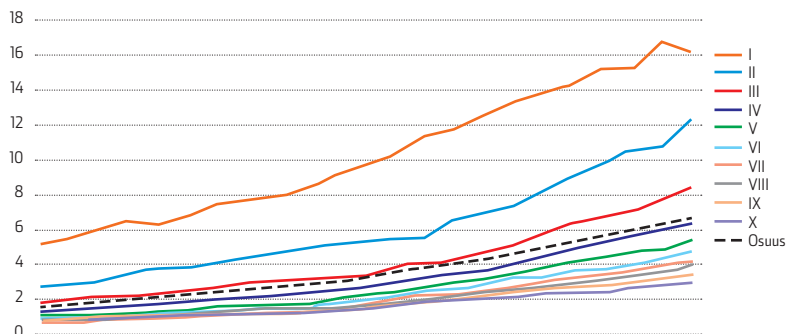
Terveystenhoidon kustannuksia kasvattavat jossain määrin myös ns. paperittomien terveystalvelut, joita järjestetään ainakin Helsingissä, Espoossa ja Turussa. ”Paperittomat” ei näy väestötilastoissa (kunnan asukkaina), mutta menot luonnollisesti näkyvät ensi kädessä kuntien terveystenhoidon kokonaismenoissa.⁷

Taas kerran olemme kuitenkin tilanteessa, jossa meiltä puuttuu tarkoituksenmukainen mikroaineisto terveystenhuollon yksiköiden yksikkökustannuksista ja potilasrakenteesta, niin että mukana olisivat kaikki kustannukset. Siksi joudumme päättämään kustannuskehityksestä kokonaiskustannusten ja demografisten muutosten välisen riippuvuuden avulla.

Kuvio 13

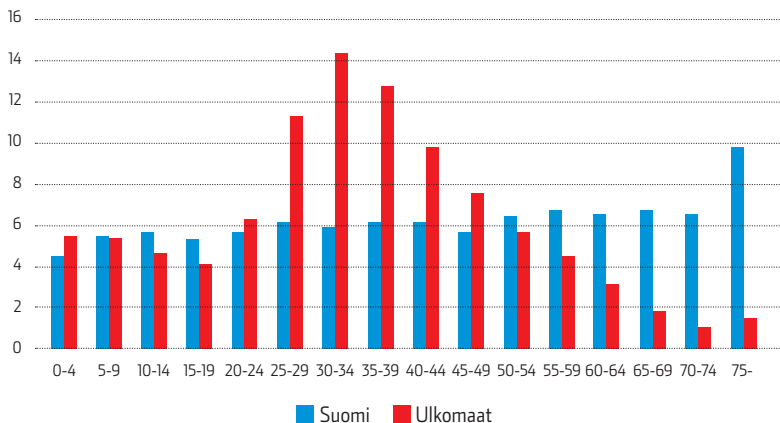
Ulkomaalaistaustaisten asuntokuntien tulot suhteessa koko väestön tuloihin

Osuudet ovat prosentteja. Valitettavasti Tilastokeskus on lopettanut portaalis-
saan asuntokuntien tulojen erittelyn kansalaisuuden mukaan vuoteen 2017.

Kuvio 14

Väestön ikäryhmittäinen jakauma

VIITTEET

- 1 Pääkaupunkiseudulla asuu 50 % maahanmuuttajista. Joistain pakolaismaiden kansallisuksista kuten somaleista 2/3 asuu siellä. Esimerkiksi juuri somaleiden osalta luku on 80 %.
- 2 Kuten tunnettua, vanhustenhoidossa asiakasmaksut nousevat aina 85 prosenttiin nettotuloista (pl. 110 euron taskuraha) Pelkän kansaneläkkeen varassa olevilta ei siten kyetä saamaan kuin murto-osa hoitokustannuksista. Mainittakoon vielä vuonna 2011 koko 24 miljardin eläkepotista vain 0,6 prosenttia maksettiin maahanmuuttajaväestölle.
- 3 Vaikuttaa siltä, että mainittu 2000 euron lisäavustus ei ole riittävä. Kansanedustaja Pia Kauma jätti syyskauden 2020 alussa kirjallisen kysymyksen, jossa hän ehdottaa summan nostamista 3000 euroon. <https://www.verkkouutiset.fi/kunnallisvero-ei-pysy-vieraskielisten-kasvun-perassa/#22466921>
Hänen perustelunaan on, että ”Espoossa veronalaista tuloa saaneista vieraskielisistä 60 % maksoi kunnallisveroa, kun suomalaistaustaisilla vastaava osuus oli 78 %. Kaiken lisäksi vuonna 2018 maksetun kunnallisveron mediaani oli vieraskielisellä väestöllä 42 % kotimaankielisten mediaanista” https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Kysymys/Documents/KK_617+2020.pdf
- 4 Vuonna 2018 kuntien keskimääräiset asukaskohtaiset käyttömenot olivat 7339 euroa, siitä opetustoimen 1936 ja sosiaali- ja terveystoimen 3865 euroa.
- 5 Valtio toki korvaa osan pakolaisperheiden lasten erityisopetuksen kuluista, mutta pääosa koulutuskustannuksista jää silti kuntien kontolle.

- 6 Stakesin tutkimuksessa on seuraava lause: ”Kustannustietoja tarkastellessa on huomioitava, ettei maahanmuuttajien hoitokustannuksiin voitu sisällyttää kustannuspainolisää kieli- ja kulttuurikysymysten takia. Selvitysten mukaan maahanmuuttajien äitiyshuoltoon liittyvien kustannusten on laskettu olevan jopa kaksinkertaiset, mikäli mukana on tulkki. Ilman tulkkijakin käyntien kustannukset voivat olla keskimää räisiä suuremmat, sillä henkilökunnan työaika kuluu enemmän, vaikka muut kiinteät kustannukset pysyisivät samoina (Hujanen Timo, henkilökohtainen tiedonanto).” (Gissler et al. 2006, 22). ks. Myös <https://www.vantaansanomat.fi/paikalliset/1787256> ja <https://tutka.pro/uutiset/synnyttaja-ei-maksa-tulkkia/>. Tulkkauspalvelusten kysyntä on niin suurta, että osa kunnista on perustanut oman tulkkauspalvelukeskuksensa, ks. esim. Turun tilanne: <https://www.turku.fi/sosiaali-ja-terveyspalvelut/perhe-ja-sosiaalipalvelut/turun-seudun-tulkkipalvelus>
- 7 THL:n uudessa Sote-rahoituksen tarvevakiointiraportissa arvioidaan, että valtioavustusten mitoitusta laskettaessa pitää huomioida lisäkustannustekijänä myös ulkomaalaistaustaisten lukumäärä, koska esimerkiksi Lähi-idästä tulevilla terveydenhoitokustannukset ovat 108,7 euroa suuremmat kuin kantaväestöllä. ks. THL (2020)

MAAHANMUUTTO JA KUNTIEN MENOT: TILASTOLLISIA ANALYYSSEJA

Siirrymme nyt tilastollisten analyysien pariin. Niillä yritämme selvittää, minkälainen riippuvuus maahanmuutolla (maahanmuuttajien väestöosuudella) on kuntien palvelutuotannon yksikkökustannuksiin. Kuten jo johdannossa mainittiin, pyrimme ehdollistamaan kustannuskehityksen tiedossa olevien taustamuuttujien suhteen ja ehdolla nämä taustamuuttajat laskemaan kustannusten (menojen) vasteita maahanmuuttajien väestöosuuden suhteen.

Tilastollisissa analyyseissämme tukeudumme paneelimuotoiseen tilastoaineistoon, joka kattaa ajanjakson 1987-2018. Aineisto sisältää maksimissaan 9440 havaintoa. Osa analyyseistä on tehty lyhemmältä ajanjaksolta, koska maahanmuuttajataustaisesta väestöstä on tietoja vasta vuodelta 1990. Viivein jälkeen lopulliseksi otoskooksi jäi 8260. Tietoja menojen alaryhmistä (koulutus, sosiaalimenot) oli vielä tätäkin lyhemmältä ajanjaksolta 2008-2018. Lyhempiin ajanjaksoihin oli tyytyminen myös, kun kontrollimuuttujina käytettiin kuntalaisten tuloja, asumismuotoa ja tieoja kunnan elinkeinorakenteesta ja työssäkäynnistä.¹

Perusmallin rakenne oli verraten yksinkertainen:

$$\log(\text{menotit}/pt) = a0 + a1\text{mamuit} + a2\log(\text{menotit}-1/pt-1) + a3\text{kontrollitit} + \text{uit.}$$

jossa reaaliset asukohtaiset käyttömenot (menot/p) on selitettävä muuttuja. Sitä selitetään ulkomaalaistaustaisten väestöosuudella (mamu) ja joukolla kontrollimuuttujia. Mallissa on lisäksi viivästetty selitettävä muuttuja (edustaen ns. Koyckin viiverakennetta) ja jäännöstermi.² Kaikki muuttujat hintatasoa p lukuun ottamatta ovat kuntakohtaisia ja niistä on kustakin vuosihavainnot.

Kontrollimuuttujien lista on seuraava:

- *työttömyysaste*
- *työllisyysaste*
- *ruotsinkielisen väestön osuus koko väestöstä*
- *0-15 -vuotiaiden väestöosuus*
- *15-6 -vuotiaiden osuus*
- *yli 65 -vuotiaiden väestöosuus*
- *eläkeläisten väestöosuus*
- *dummy-muuttuja vuoden 1996 kuntien menojen raportoinnin tilastomuutokselle*
- *kaupunkiväestön osuus*
- *korkeakoulutettujen väestöosuus*
- *omassa kunnassa töissä olevien osuus*
- *tulotaso kunnassa (osassa dataa)*
- *vuokralla asuvan väestön osuus (osassa dataa)*

Paitsi ulkomaalaistaustaisten väestöosuutta mallissa oli tulosten herkkyydestarkasteluissa lisämuuttujina:

- *em. muuttuja differenssi*
- *ulkomaan kansalaisten väestöosuus*
- *standardipoikkeama eri ulkomaan kansallisten väestöosuuksista*
- *ulkomaan kansalaisten osuus ulkomaalaistaustaisista*
- *ulkomaalaistaustaisten miesten osuus ulkomaalaistaustaisista*
- *em. muuttujan standardipoikkeama ”yli” kansalaisuuksien*
- *ulkomaalaistaustaisen väestön kansalaisuuksien lukumäärä*

Koska ei ole itsestään selvää, miten mallin dynaaminen muoto pitäisi täsmentää, käytettiin perusmallin rinnalla ns. virheenkorjausmallia, jossa ideana on oletus siitä, että kuntien (reaalisilla) menoilla on jokin tasapainoriippuvuus eri taustamuuttujien suhteen ja muutokset menojen määrissä reagoivat näiden taustamuuttujien muutoksiin mutta myös menojen (aiempina ajanjaksoina tapahtuneisiin) poikkeamiin tasapainoriippuvuuden mukaisesta tasosta. Käytännössä tämä tarkoittaa seuraavanlaista yhtälöä:

$$\Delta \log(\text{menotit}/pt) = b_0 + a_1 \Delta \text{mamuit} + b_2 \log(\text{menotit}-1/pt-1 - \text{menot}^*it-1/pt-1) + b_3 \Delta(\text{kontrollitit}) + \text{uit}.$$

Jossa menot^* tarkoittaa pitkän aikavälin tasapainoriippuvuuden mukaista menojen tasoa. Tasapainoriippuvuus on laskettavissa mallin tasomuodon muuttujien avulla, eli se periaatteessa sama kuin edellä esitetty ”perusmalli” (poislukien viivästetyt arvot). Δ on differenssioperaattori (ts. $\Delta x = x_t - x_{t-1}$).

Tutkimuksen päätulokset on koottu jäljempänä esitettävään taulukkoon 2.³

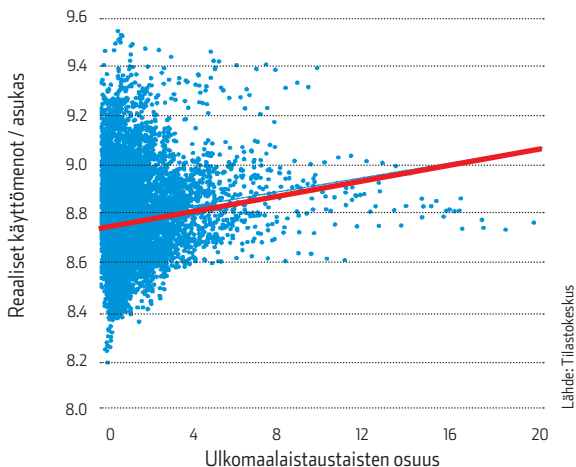
Ennen kuin tarkastelemme tätä taulukkoa, voimme silmäillä tilastotietojen silmiinpistävimpiä piirteitä. Alla ovat sirontakuvat 15 ja 16 kertovat, että koko datan osalta kuntien reaalisten menojen ja maahanmuuttajien väestöosuuden välillä on positiivinen riippuvuus. Erityisen selvästi riippuvuus ilmenee koulutusmenojen osalta. Samanlainen riippuvuus ilmenee myös velkaisuuden suhteen, tarkastellaan sitten velkoja asukasa kohden tai velkojen ja kuntalaisten tulojen suhdetta tai velkojen ja menojen suhdetta (kuviot 17 ja 18).

Kuvat kertovat tietenkin vain korrelaatiosta, mutta ainakin osassa tapauksista voimme myös arvioida syy-seuraussuhteita. Ainakin velkaantumisen osalta näin voitaneen tehdä. Periaatteessahan meillä on kaksi vaihtoehtoa: (1) maahanmuuttajien määrä aiheuttaa tai (2) velkaantuminen aiheuttaa maahanmuuttoa. Jälkimmäisessä tapauksessa meidän pitäisi ajatella, että maahanmuuttajat valitsevat kohteekseen kunnan, jossa on paljon velkaa, mikä tietenkin kuulostaa absurdilta. Ongelma on kuitenkin siinä, että vaihtoehdot eivät rajoitu vain näihin kahteen edellä mainittuun. Voi hyvinkin olla, että taustalla on jokin kolmas muuttaja, joka aiheuttaa (toisin sanoen on syynä) sekä maahanmuuttajien (suurelle) määrälle että velkaantumiselle. On hieman vaikea löytää tällaista selittävää muutosta. Ehkä kunnan tulopuolelta voisi löytyä sellainen. Tilanteen pitäisi tällöin sellainen, että kunta pitää tietten tahtien veronsa ja maksun alhaisena houkutellessaan ihmisiä muuttamaan kuntaa (olemaan muuttamasta pois kunnasta) ja samalla tietoisesti velkaantuu.

Ongelma tässä tarinassa on vain se, että jos tarkastellaan velkaisuutta eri kunnissa, päädytään siihen, että velkaisimmissa kunnissa myös veroäyri on jakauman yläpäässä. Kuntatasolla korrelaatio velkaisuuden ja veroäyrin hinnan välillä oli 2018 0.30 (kuvio 6 luvussa 2). Eli yhden esimerkin ottaaksemme voi sanoa, että Kauniainen ei tosiaankaan ole Suomen velkaisin kunta. Toki on niin, että veroäyri ja ulkomaan kansa-

laisten väestöosuus korreloivat negatiivisesti ($r = -0.35$) mutta se näyttää heijastavan pääkaupunkiseudun kuntien ja Pohjanmaan ruotsinkielisten kuntien korkeaa maahanmuuttajien osuutta. Tulotaso kunnassa voisi olla sellainen vetovoimatekijä, mutta ainakin korrelaatio asuntokuntaa kohden laskettujen tuotannontekijätulojen ja maahanmuuttajien väestöosuuden välillä on yksinkertaisesti nolla.⁴

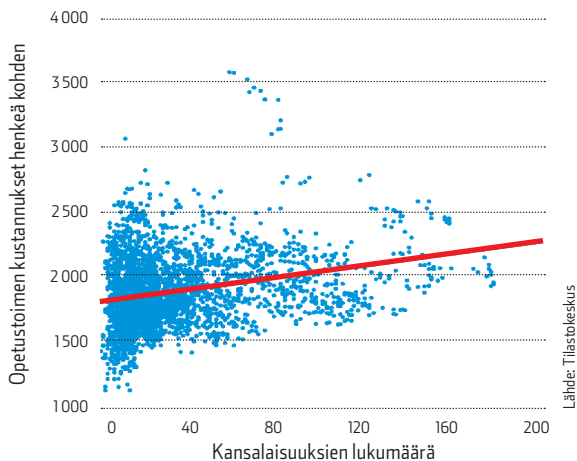
Kuvio 15
Kuntien käyttömenot ja maahanmuuttajien osuus

Viiva on lineaarisen regression sovite.

Kuvio 16

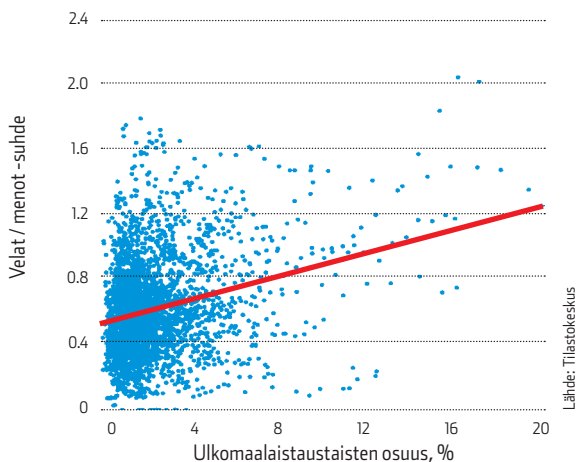
Opetustoimen käyttömenot ja kansalaisuuksien lukumäärä

Opetustoimen käyttömenojen ulkomaalaistaustaisten väestöosuus välinen riippuvuus on hyvin samanlainen.

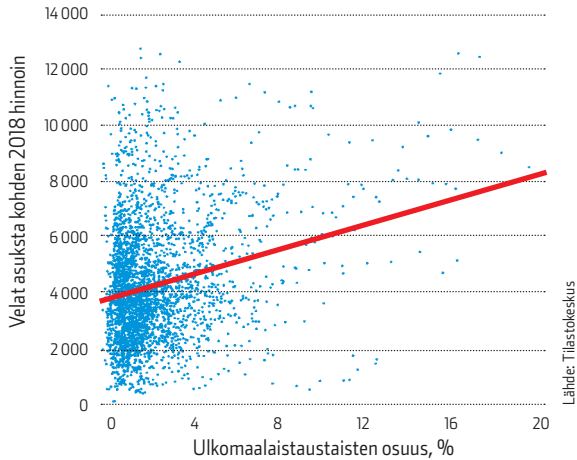
Kuvio 17

Kuntien velkaisuus ja maahanmuuttajien osuus

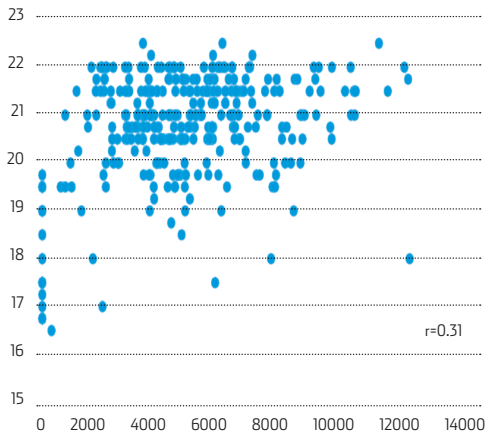
Kuvio 18

Kuntien velkojen-meno-suhde ja maahanmuuttajien osuus

Kuvio 19

Kuntien velka asukasta kohden ja veroäyri

Mitä tulee tuloksiin, se voidaan varmaan sanoa, että kuntien palvelutuo-
tannon kustannukset riippuivat maahanmuuttajien määrästä. Henkeä
kohden lasketut kustannukset eivät siten ole vakio yli kaikkien väestö-
ryhmien. Jonkinlaisena nyrkkisääntönä voisi estimointitulosten perus-
teella pitää joustoarviota 1. Se tarkoittaa sitä, että maahanmuuttajien
väestöosuuden kasvu yhdellä prosenttiyksiköllä kasvattaa (henkeä koh-
den laskettuja) kustannuksia yhden prosentin. Siten maahanmuuttajien
osuuden kasvu kymmenen prosentin tasolle kunnassa, jossa ei ole alku-
tilanteessa lainkaan ulkomaalaistaustaista väestöä, lisäisi kunnan meno-
ja kymmenen prosenttia.⁵

Kunnan velkaantuminen kasvaisi analyysiemme mukaan vielä tä-
täkin herkemmin. Edustavana jouston arvona voimme pitää luku-
arvoa 2.⁶ Samansuuntaiseen tulokseen päädytään, jossa maahanmuut-
tajien väestöosuuden sijaan käytetään kansalaisuuksien lukumäärää.
Tulosten luoteesta saa käsityksen kuvasta 17, johon piirretty kansalai-
suuksien lukumäärän (regressiokerroin) selitettäessä kuntien reaalisia
käyttömenoja. Kerroin on siis estimoitu jokaiselle kansalaisuuksien lu-
kumäärälle. Kertoimen arvojen perusteella voidaan päätellä, että meno-
jen (pitkän aikavälin) jousto kansalaisuuksien lukumäärän suhteen on
noin 0.4, eli kansalaisuuksien lukumäärän kasinkertaistuminen (keski-
arvon, joka paneelissamme on 23, ympäristössä) lisäisi menoja noin 4%.

Joustoestimaateissa on toki paljon hajontaa, mutta se ei sinällään
kerro mistään virheestä, vaan esimerkiksi erilaisesta aikajänteestä: mi-
ten nopeasti maahanmuuton vaikutukset näkyvät. Demografiset luvut
perustuvat yleensä jonkin ajankohdan (esimerkiksi 31.12) tietoihin ja
on ymmärrettävää, että kustannusvaikutukset ovat erilaisia riippuen sii-
tä, tullaanko maahan 1.1 vai 31.12. Tulijoiden perhekoostumus ja ikä-
profiili vaikuttavat nekin kustannuksiin. Toisaalta on syytä pitää mie-
lessä, että kuntamme ovat hyvin erilaisia esimerkiksi väestömuutosten
vaihteluiden suhteen. Eri estimaattorit kohtelevat näitä eroja eri tavoin.

Eroja syntyy myös siksi, että ulkomaan kansalaisten ja ulkomaalaistaustaisen väestön käsitteiden välillä melkoinen ero.

Aiemmin todettiin, että tulosten tulkinnan haastavien kysymys on kahdensuuntaisten vaikutusten mahdollisuus (ns. simultaanisuusongelma). Tässä yhteydessä on ehkä tarpeetonta esitellä erilaisia teknisiä ratkaisuja, joilla tätä ongelmaa on yritetty arvioida ja korjata. Teknisellä tasolla tämä on tarkoittanut maahanmuuttajien väestöosuuden – joka on kriittinen muuttuja – korvaamista instrumenteilla, jotka olisivat immuuneja tälle (kahdensuuntaisen vuorovaikutuksen) ongelmalle. Käytännössä tämä on tarkoittanut viiveiden ja/tai koko maan keskiarvotietojen käyttöä estimoinneissa. Tulokset eivät kuitenkaan viittaa siihen, että ongelma olisi sittenkään niin kriittinen, kuin mitä se on ollut esimerkiksi palkkoja ja työllisyyttä koskeneissa (ulkomaisissa) tutkimuksissa, jonkalaisia valtaosa maahanmuuttotutkimuksista on ollut.⁷

Eri ajanjaksojen välillä ei näyttäisi olevan kovin suurta eroa. Sen sijaan kuntien koon ja demografisen rakenteen suhteen näyttää esiintyvän eroja joustojen arvoissa. Suomi on kuitenkin pieni maa; iso- ja kaupunkeja on vain muutama ja niissä on yleensä muista kunnista poikkeava väestö- ja elinkeinorakenne; kaikki ne hankaloittavat tulosten yleistettävyyttä yksittäisen kunnan tasolla. Mutta tulosten luonne ei muutu miksiäkään vaikka, otoksesta poistettaisiin ”ääriarvoisia” kunta. Itse asiassa tulosten tarkkuus paranee ja ulkomaalaistaustaisen väestön osuuden jouston arvo kasvaa.

Vaikka tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää kuntien menojen riippuvuutta maahanmuutosta, mahdollista aineisto myös se selvittämisen, miten työllisyys- ja työttömyysasteet riippuvat maahanmuutosta. Osoittautui, että riippuvuus oli hyvin voimakas. Niinpä kun estimointiin yhtälön (1) tapainen malli yhtäältä työllisyysasteelle ja toisaalta työttömyysasteelle, saatiin vasteille hyvin tarkkoja estimaatteja. Työllisyysasteen osalta jonkinlaisena nyrkkisääntönä voisi pitää arvoa -0.2, kun taas

työttömyysasteen osalta oli itseisarvolta puolet pienempi eli luokkaa +0.1. Tyypillisesti ns. ”within” estimaatit olivat suurempi ja ”between” estimaatit pienempiä. Luvut tarkoittavat sitä, että jos maahanmuuttajain väestöosuus kunnassa kasvaa vaikkapa arvosta viisi arvoon kymmenen, työllisyysaste laskee prosentin ja työttömyysaste nousee puoli prosenttia. Selvästikään nämä arvot eivät tue oletusta, että julkilausuttuihin työllisyystavoitteisiin päästäisiin maahanmuuttoa kasvattamalla.

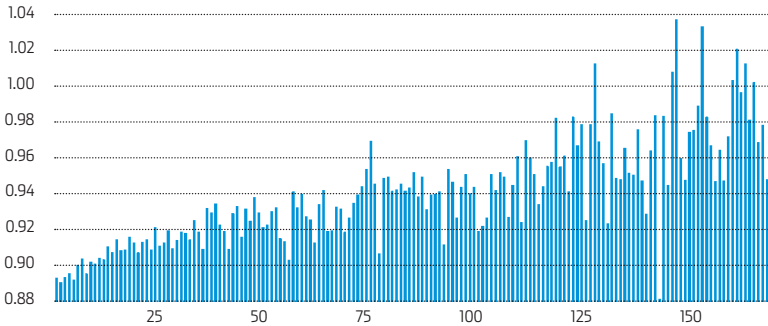
Taulukko 2. Yhteenveto estimointituloksista

selitettävä	selittäjä	LT jousto	PT jousto	kiinteät	estimaattori	viiveet
menot	uk	0.34	2.93	ei	PNS	D
menot	ut	0.28	2.41	ei	PNS	D
menot	uk		2.79	ei	PNS	S
menot	ut		2.09	ei	PNS	S
menot	uk		0.57	on	PNS	S
menot	uk	0.22	0.78	on	GLS	D
menot	ut	0.18	0.60	on	GLS	D
menot	ut	0.15	0.55	on	PNS	D
menot	ut	0.07	0.63	aika	PNS	D
menot	ut		0.47	on	PNS	S
fjmenot	fjut		0.77	on	PNS	differenssi
fjmenot	fjut		0.64	ei	PNS	differenssi
menot	lkm	0.04	0.15	on	PNS	D
menot	sd	0.27	0.98	on	PNS	D
menot	utc)	0.15	0.94	on	PNS	D
menot	utc)	0.16	1.01	on	GLS	D
koulu	ut	0.14	1.61	ei	PNS	D
koulu	ut	0.92	1.52	ei	GLS	D
sosiaali	ut	0.18	0.75	ei	PNS	D
velat/y	ut	0.27	2.40	on	PNS	D
velat	ut	0.61	3.37	on	PNS	D
menot	ut	0.18	0.63	on	Iva)	D
menot	ut	0.19	0.69	on	IVb)	D
menot	ut	0.22	0.64	differenssi	AB	D
menot	ut	0.05	0.95	ei	Robusti	D
menot	ut	0.31	1.08	on	PNSd)	D
menot	ut	0.13	1.14	aika	PNSd)	D
menot	ut	0.007e)	0.060e)	ei	PNSe)	D

Taulukkomerkinnät tarkoittavat seuraavaa: LT on ”lyhyen ajan ” jousto ja PT vastaavasti pitkän aikavälin jousto. menot = kunnan käyttömenot asukasta kohden kiintein hinnoin (ja siitä logaritimuunnos), koulu = koulutoimen menot (samalla tavalla laskettuna), sosiaali = sosiaalitoimen menot (samalla tavalla laskettuna), velat = kunnan velat asukasta kohden ja velat/y = velat suhteessa kuntalaisten tulotasoon. uk = ulkomaan kansalaisten väestöosuus, ut = ulkomaalaistaustaisten väestöosuus, lkm ulkomaalaistaustaisten kansalaisuuksien lukumäärä, sd = ulkomaalaistaustaisten (kansalaisuuksittain laskettujen) väestöosuuksien standardipoikkeama. Kiinteät = on = kiinteät kuntakohtaiset vaikutukset paneeliregressiossa, Kiinteät = aika = kiinteät aikavaikutukset, estimaattoreissa PNS tarkoittaa pienimmän neliösumman laskukaava, GLS yleistetyn PNS laskukaavaa, IV instrumenttimuuttujaestimaattoria ja Robusti Huberin robustia (poikkeaville havainnoille immuunია) estimaattoria. . Instrumentteina on joko a) ulkomaalaistaustaisten väestöosuus koko maassa tai sitten b) isompi muuttujajoukko, jossa on mukana ”muut mahdolliset” taustamuuttujat ja niiden viiveet. S tarkoittaa staattista mallia (ilman viiveitä) ja D ”dynaamista” mallia, jossa viivästetty selitettävä muuttuja. Malleissa c) selittävänä muuttujana on tekstissä mainittujen kontrollimuuttujien lisäksi koko maan keskimääräiset asukasta kohden lasketut käyttömenot. d) Datasta on jätetty pois ½ % äärimmäisiä havaintoja. e) Luvut ovat joustoja (eivätkä siis puolijoustoja) mallissa, jossa mamu-muuttujasta on otettu logaritmi.

Kuvio 15

Kansalaisuuksien lukumäärä -muuttujan regressiokerroin

Regressiokerroin on laskettu jokaiselle kansalaisuuksien lukumäärälle kunnissa (max n =178). Kerroin on laskettu tasomuodon mallista, jossa ovat mukana kaikki kontrollimuuttujat.

VIITTEET

- 1 Toki voidaan tukeutua keskiarvovertailuihin (datan momentteihin), mutta niiden kanssa on työläämpää ehdollistaa lukuja. Ehkä voidaan kuitenkin mainita, että vertailla kuntien reaalisten menojen kasvu tilanteessa, jossa ulkomaalaistausten väestöosuus kasvaa (supistuu), pieni ero on nähtävissä keskimääristen kasvuvauhtien ollessa 0.030 % ja -0.067 %.
- 2 Viiveiden selityksenä on se, että menot sopeutuvat hitaasti eri muuttujien muutoksiin (ns. osittainen sopeutuminen). Malleissa oletetaan kuitenkin, että kaikkien selittävien muuttujien vaikutus noudattaa samanlaista sopeutusuraa, mikä on jonkinlainen Akilleen kantapää tuloksia arvioitaessa. Tässä yhteydessä emme kuitenkaan ole kiinnostuneista muista kuin "mamu" -muuttujan kertoimista.
- 3 Taulukossa on vain pieni osa tuloksista. Asianmukainen raportti tuloksista julkaistaan myöhemmin.
- 4 Kuntakohtaisia tulotietoja on tosin käytettävissä vasta vuodesta 1995 alkaen.

- 5 Virheenkorjausmallissa kerroin b_1 saa arvon 1.11, kun mallissa on kuntakohtaiset kiinteät vaikutukset ja 0.77 ilman niitä. Huomaa, että tässä tapauksessa "kiinteät vaikutukset" tarkoittavat sitä, että kunkin kunnan menojen kasvulle (siis kasvulle, ei menojen tasolle) on muista muuttujista riippumaton vakionsa. Kertoimen b_2 estimaatti oli molemmissa tapauksissa lähes sama = -0.24, mikä tarkoittaa sitä, että 70 % edellisen vuoden "virheestä" menojen tasoissa korjataan neljässä vuodessa. Pitkän aikavälin kerroin maahanmuuttajien väestöosuuden suhteen sai arvon 0.52 (tässäkin "pitkän aikavälin" mallissa ovat mukana kontrollit ja kiinteät vaikutukset)
- 6 Itse asiassa analyysimme viittaavat siihen, että aivan ensi alkuun ("ensimmäinen ulkomaalainen kuntaan") vaikutus on vielä paljon suurempi, jopa runsaan prosentin luokkaa. Eli maahanmuuttajien saapuminen kuntaan, jossa ei entisestään ole yhtään ulkomaalaista, vaatii tietynsuuruisia palveluiden perustamiskustannuksia. Vuoden 1992 jälkeen tällaisia "ei ulkomaan kansalaisia" -kuntia ei kuitenkaan enää ole Manner-Suomessa. Samaan suuntaa vaikuttaa myös se tulos, että "mamu" -muuttujan logaritmi toimii hieman paremmin kuin transformoimaton osuusmuuttuja. Siten osuuden kasvu vaikka kymmenestä kahteen kymmeneen vaikuttaa "enemmän kuin kasvu kahdesta kymmenestä kolmeen kymmeneen.
- 7 Johdannossa viitattiin ns. shift-share -analyysiin, jossa instrumentoinnin ideana on hyödyntää kuntakohtaisen väestörakenteen muutoksia suhteessa koko maan (kansalaisuussittain) laskettuun väestörakenteeseen. Tässä yhteydessä ongelmaksi muodostui se, että kanasalisuuksia ja kuntia on "liian" monta siinä mielessä, että otoksessa kansalaisuuksia on keskimäärin 25, kun maksimi on 178. Siksi analyysia varten kansalaisuuksia piti aggregoida aina maanosatasolle asti. Siinä taas tulokset eivät olennaisesti poikenneet "instrumentoimattomista" tuloksista.

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Käyttämämme tilastot kertovat, että maahanmuutolla on yllättävänkin suuri vaikutus kuntien menoihin. Vaikutuksen suuruus riippuu sekä maahanmuuton määrästä että kansalaisuuksien kirjosta. Maahanmuuttajien osuuden kasvu näkyy asukaskohtaisten menojen kasvussa lähestulkoon suhteessa yksi yhteen. Voimme myös päätellä, että mitä enemmän on kansalaisuuksia, sitä suuremmat ovat kunnan menot. Tämä pätee silloinkin kun kontrolloidaan maahanmuuttajien väestöosuutta. Voimme myös päätellä, että mitä suurempi ulkomaan kansalaisten osuus kaikista ulkomaalaistaustaisista henkilöistä, sitä pienemmät ovat kunnan kustannukset. Tämä selittyy sillä, että ”toisen polven” maahanmuuttajat ovat tyypillisemmin koulutuspalveluiden tarpeessa.

Selitys menojen kasvuun on ilmeinen. Yksi yleinen syy on äidin-kieli: Suomeen tulevat maahanmuuttajat ovat (suomen ja ruotsin kielen suhteen) kielitaidottomia. Niinpä kaikissa palveluissa tarvitaan tulkkausta ja kielenkäännöspalveluita. Paitsi äidinkielen osalta erityistä panostusta vaaditaan erilaisista kulttuurisista syistä. Toinen yleinen syy on alhainen tulotaso, joka vaatii ainakin sosiaalitoimen osalta lisäresursseja. Tärkeä erä on/oli toimeentulotuki, jonka maksatus oli aiemmin kokonaisuudessaan kuntien kontolla. Maahanmuuttajat tarvitsevat tietenkin myös asunoja eri tavalla kuin kantaväestö, ja paineet tältäkin osin kohdistuvat kuntiin. Menoja kasvattavat myös erilaiset kotouttamiseen liittyvät välittömät menot sekä erilaiset järjestöjen tukitoimet.

Vaikka osa menojen kasvusta saadaan katettua valtion avustuksilla, se ei kuitenkaan muuta ”isoa kuvaa”, jonka mukaan menojen kasvu jää

lopulta kokonaisuudessaan veronmaksajien kontolle. Siksi jonkinlaisten ”nettomenojen” laskeminen on lopulta hyödytöntä; loppupeleissä olen-
naista on vain koko julkisen sektorin (valtion & kunnat & sosiaaliturva-
rahasot) rahoittaminen.

Käyttämämme tilastoaineistomme on ajanjaksolta 1987-2018. Ai-
heellinen kysymys on, onko kustannuksissa nyt tai lähitulevaisuudes-
sa tapahtumassa muutoksia esimerkiksi kotoutumisen myötä. Tähän on
vaikea sanoa mitään varmaa, mutta missään tutkimuksessa ei ole tullut
vastaan dramaattisia kvalitatiivisia muutoksia tuloissa, työllisyydessä ja
koulutuksessa kotouttamisen ja maassaoloajan seurauksena, vaikka ko-
toutumiseen on joka puolella laitettu suuria odotuksia. SOTE-uudistus,
millainen se sitten onkaan, ei koske koulutoimea, joka on ehkä kriittisin
kohta maahanmuuton talousvaikutusten kannalta.

Yksi huomio on kuitenkin syytä tuoda esiin. Maahanmuuttajat
ovat keskimäärin kantaväestöä nuorempia ja he ovat toistaiseksi välttä-
neet sen vaiheen elinkaarta, jolloin kustannukset julkiselle vallalle ovat
suurimmillaan. Samalla kun maahanmuuttajaväestö ikääntyy, kustan-
nuskehitys kääntyy epäedulliseen suuntaan. Matalan tulotason omaavat
maahanmuuttajat ovat myös eläkeiässä nettotulosaajia julkiselta sekto-
rilta. Koska he ovat pääsääntöisesti kansaneläkkeen ja muun sosiaali-
turvan varassa, eivätkä he kykene samalla tavalla kuin kantaväestö suo-
riutuman laitoshoidon asiakasmaksuista ja rasittavat siten kuntataloutta
entisestään.

Kuntien talouden kannalta on tietenkin tärkeää, ei pelkästään me-
nokehitys, vaan myös tulojen muutokset. Ongelmallisim tilanne on tie-
tenkin silloin, kuin menot kasvavat paljon, mutta tulojen kasvu ei riitä
kattamaan tätä. Tässä tutkimuksessa emme ole käsitelleet juuri olleen-
kaan kuntien tuloja muuta kuin eläköitymisen vaikutuksia koskevissa
skenaarioissa. Ilmeistä kuitenkin on, että tulopuoli on vähintään yhtä
huolestuttava kuin menojen kehitys. Niin kuin viime aikoina julkais-

tuista tutkimuksista ilmenee, ainakin viimeaikainen maahanmuuttajien tulokehitys on jäänyt paljon jälkeen kantaväestön luvuista. Jos maahanmuuttajat maksavat kunnallisveroa vain kolmanneksen siitä mitä kantaväestö samalla, kun menot kuitenkin ovat jopa kantaväestöä suuremmat, tilanne on kuntatalouden osalta kestävä.

Useimmissa kunnissa maahanmuuttajien väestöosuus on vain muutaman prosentin luokkaa. Pääkaupunkiseudulla aletaan kuitenkin olla jo 10-20 prosentin haarukassa. Jos ja kun väestöosuus edelleen kasvaa, herää kysymys, miten äänestäjät suhtautuvat kuntien menojen ja verojen kasvuun. Tapahtuuko sellaista polarisoitumista, jota johdannossa mainittu professori Alberto Alesina povaili, että äänestäjät suhtautuvat nihkeämmin palvelutuotannon laajentamiseen maahanmuuttovoitoilla alueilla? Jos tapahtuu, se varmaan näkyy kuntien menoissa. Toisaalta voi tietysti käydä niin, että maahanmuuttajat osallistuvat tavallista aktiivisemmin politiikkaan ja pyrkivät sitä kautta palvelutuotannon kasvattamiseen. Eli paljon riippuu siitä, minkä roolin maahanmuutto saa ylipäättään politiikassa ja mikä aseman maahanmuuttajat itse saavat politiikassa.

Kuntatalous on jatkossa suurin haasteiden edessä. Näihin haasteisiin ei ole helppoa ratkaisua. Tämän kirjoituksen tarkoitus ei ole ollut tarjota mitään tiekarttaa ongelmien ratkaisemiseksi vaan pikemmin torjua aika ajoin julkisudessa esiin heitetyn väitteen, jonka mukaan ongelmaan yksinkertainen ratkaisu: maahanmuuton kasvattaminen. Sen sijaan, että haikaillaan tällaisten ratkaisujen perään, olisi tarmo suunnattava liian vaikeina pidettyjen ratkaisujen suuntaan. Vähin mitä voitaisiin tehdä tässä ja nyt, on panostaa analyttisiin selvityksiin ja tutkimuksiin kunta- ja aluetalouden vaihtoehtoisista kehittämismalleista.

Alesina, A. and E. Glaeser (2004) *Fighting Poverty in the US and Europe. A World of Difference*. Oxford University press. Oxford.

Alesina, A., R. Baqir and W. Easterley (1999) Public Goods and Ethnic Divisions. *Quarterly Journal of Economics* 114, pp. 1243-1284.

Borjas, G. (2003) The labor demand curve is downward sloping: reexamining the impact of immigration on the labor market, *Quarterly Journal of Economics*, 118, pp. 1335–1374.

Busk, H., S. Jauhiainen, A. Kekäläinen, S. Nivalainen ja T. Tähtinen (2016) Maahanmuuttajat työmarkkinoilla – tutkimus eri vuosina Suomeen muuttaneiden työurista. ETK 06/2016. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/131159/Maahanmuuttajat_tyomarkkinoilla.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Dollery, B. and E. Fleming (2006), *A Conceptual Note on Scale Economies, Size Economies and Scope Economies in Australian Local Government*,”

The Economic and Fiscal Consequences of Immigration (2017) National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine; Division of Behavioral and Social Sciences and Education; Committee on National Statistics; Panel on the Economic and Fiscal Consequences of Immigration; Francine D. Blau and Christopher Mackie, Editors

Fox W. F. and T. Gurley (2006), *Will Consolidation Improve Sub-National Governments?* Policy Research Working Paper 3913, World Bank.

Gerdes, C. (2011) The impact of Immigration on the Size of Government: Empirical Evidence from Danish Municipalities. *The Scandinavian Journal of Economics* 113(1), pp. 74–79.

Gissler, M., M. Malin, P. Matveinen, M. Sarvimäki, A. Kangasharju (2006) Maahanmuuttajat ja julkiset palvelut. Työpoliittinen tutkimus, TTM.

Gissler M, Malin ja P. Matveinen P. (2006) Maahanmuuttajat ja julkiset palvelut: terveydenhuollon palvelut ja sosiaalihuollon laitospalvelut. Työpoliittinen tutkimus 296.

Moisio, A. and R. Uusitalo (2013) The impact of municipal mergers on local public expenditures in Finland. *Public Finance Management* 13, pp. 148–166.

Mäkelä, E. and M. Viren (2018) Immigration effects on municipalities' expenditures (co-authored by Erik Mäkelä). *Review of Economics*. 69(1), 59-86.

OECD (2004) Intergovernmental transfers and decentralised public spending. <https://www.oecd.org/tax/federalism/37388377.pdf>

Preston, (201# The effect of immigration on public finances? CREAM Discussion Paper 23/13. https://www.cream-migration.org/publ_uploads/CDP_23_13.pdf

Reingewertz, Y. (2012), Do municipal amalgamations work? Evidence from municipalities in Israel, *Journal of Urban Economics* 72, pp. 240-251.

Rowthorn, R. (2008) The fiscal impact of immigration on the advanced economies *Oxford Review of Economic Policy* 24 (3), 560-580

Rueben, K. and S. Gault (2017) State and Local Fiscal Effects of Immigration. Urban Institute https://www.urban.org/sites/default/files/publication/90796/state_and_local_fiscal_effects_of_immigration.pdf

Saarimaa, T. and J. Tukiainen (2015). Common Pool Problems in Voluntary Municipal Mergers. *European Journal of Political Economy* 38, pp. 140–152.

Pekola-Sjöblom, M. (2017) Parhaat mahdolliset palvelut kaikille kuntalaisille? Kuntalaisten mielipiteet kunnallisista palveluista ARTTU2- tutkimuskunnissa vuosina 2015 ja 2017. Kuntaliitto. https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/171212_tiedoteliite_arttu2_nro13_ebook.pdf

Speciale, B. (2012) Does immigration affect public education expenditures? Quasi-experimental evidence, *Journal of Public Economics*, 96 773-78.

Storelesletten, K. (2003) Fiscal Implications of Immigration – A Net Present Value Calculation. *The Scandinavian Journal of Economics* 105(4), pp. 487-506.

THL (2020) Sote-rahoituksen tarvevakiointi. Kirjoittajina Unto Häkkinen, Tuukka Holster, Taru Haula, Satu Kapiainen, Petra Kokko, Merja Korajoki, Suvi Mäklin, Lien Nguyen, Tuuli Puroharju ja Mikko Peltola .THL Raportti 6/2020

LIITE 1:

- Valtio korvaa kunnille pakolaisten vastaanoton kustannuksia.
- Kunnat ovat kotoutumislain mukaisesti oikeutettuja valtion maksamiin korvauksiin kotoutumispalveluiden järjestämisestä. Korvaukset on tarkoitettu pakolaisten ohjaukseen ja neuvontaan sekä muuhun heidän kotoutumistaan tukevaan toimintaan.
- Korvausten edellytyksenä on kotoutumislain mukaisesti tehty kunnan kotouttamisohjelma ja ELY-keskuksen kanssa tehty sopimus kuntaan osoittamisesta ja kotoutumisen edistämisestä.
- Korvaukset jakautuvat laskennallisiin korvauksiin sekä toteutuneiden kulujen mukaan maksettaviin korvauksiin. Kunnalle korvaukset maksaa ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintopalveluja tuottava KEHA-keskus.

Laskennalliset korvaukset:

- Kunta saa laskennallista korvausta jokaisesta vastaanotetusta henkilöstä
 - 2 300 €/vuosi yli 7-vuotiaista ja sitä vanhemmista sekä
 - 6 845 €/vuosi alle 7-vuotiaista.
- Korvausaika on 4 vuotta kiintiössä tulleista henkilöistä ja 3 vuotta turvapaikkamenettelyn kautta tulleista henkilöistä. Laskennallisen korvauksen maksaminen on automatisoitu keväällä 2016.
- Lisäksi KEHA-keskus maksaa kunnalle 700 euron korvauksen jokaisesta henkilöstä, jolle kunta on laatinut alkukartoituksen.

Toteutuneiden kustannusten mukaan maksettavat korvaukset:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannukset
- Kunnalle voidaan korvata toteutuneiden kulujen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon erityiskustannuksia kuten:
 - vamman tai sairauden edellyttämän pitkäaikaisen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen
 - erityiset sosiaalitoimen kulut (esimerkiksi lastensuojelu)
 - muista erityisistä syistä kunnalle aiheutuneet kustannukset
 - ilman huoltajaa maassa oleskelevien lasten ja nuorten palvelut
- Kustannusten tulee olla huomattavia eli enemmän kuin vuodessa maksettava laskennallinen korvaus (2 300 €). Korvausaika on enintään 10 vuotta. Ilman huoltajaa maassa oleskelevien alaikäisten palveluista aiheutuvia kuluja korvataan siihen saakka, kunnes nuori täyttää 21 vuotta
- Kustannusten korvaaminen perustuu sopimukseen, jonka kunta ja ELY-keskus ovat tehneet kyseistä henkilöä koskevista erityisistä kustannuksista

Tulkkaus- ja käännöspalvelut

- Kunnalle korvataan tulkkauspalvelut, jotka ovat olleet tarpeen
 - sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin
 - kotoutumissuunnitelman laatimiseen
 - maahanmuuton alkuvaiheen kotoutumispalveluiden käyttöön
 - perehdyttämiseen kunnassa
 - koulun ja päiväkodin väliseen yhteistyöhön

Myös kääntämisestä aiheutuvia kustannuksia voidaan korvata tapauskohtaisesti.

KEHA-keskus korvaa kustannukset kunnalle täysimääräisinä palvelun tuottajan laskutuksen mukaan.

Toimeentulotuki

Toteutuneiden kustannusten mukaan kunnalle korvataan kohderyhmään kuuluvalla henkilölle maksetusta toimeentulotuesta aiheutuneet kustannukset. Korvausaika on enintään 3 vuotta.

Paluumuuttoavustus

Kunta voi maksaa kohtuulliset matka- ja muuttokustannukset korvausten piiriin kuuluvalla henkilölle, joka palaa vapaaehtoisesti koti- tai lähtömaahansa muuten kuin tilapäisessä tarkoituksessa. Lisäksi kunta voi maksaa yhdelle henkilölle enintään kahden kuukauden ja perheelle enintään neljän kuukauden toimeentulotuen perusosan määrää vastaavan paluumuuttoavustuksen.

Korvauksen matka- ja muuttokustannuksista sekä paluumuuttoavustuksen myöntää hakemuksesta se kunta, jossa mainittu henkilö asuu. Kunnalle korvataan annetusta paluumuuttoavustuksesta aiheutuvat kustannukset ilman määräaika.

Kunnalle maksettavat valtionosuudet

Kunnan maahanmuuttajataustaisen väestön osuus vaikuttaa kunnan valtionosuuden määrään, ja se lasketaan vieraskielisyyskertoimella. Lisäksi valtio maksaa opetuksen järjestäjälle kotikuntakorvauksen, jos esi- ja perusopetusta saavalla 6–15-vuotiaalla tai muulla kotikuntakorvauksen piiriin kuuluvalla, oppivelvollisella oppilaalla ei ole kotikuntaa Suomessa.

Osia kuntaliiton kommentaista kotoutuksen toimivuudesta: Eduskunnan tarkastusvaliokunta, Dnro 616/03/2018, 25.9.2018, Anu Wikman-Immonen

Tällä hetkellä laskennalliset korvaukset kunnille ovat 6 845 euroa vuodessa alle 7-vuotiaasta ja 2 300 euroa vuodessa 7 vuotta täyttäneestä henkilöstä. Korvauksia maksetaan kunnille kiintiöpolalaisista neljän vuoden ajan ja muiden henkilöiden osalta kolmen vuoden ajan. Laskennallisten korvausten taso määriteltiin vuonna 1993. Sen jälkeen laskennallisia

korvauksia on korotettu kaksi kertaa. Vuonna 2010 korvauksia korotettiin kymmenellä prosentilla ja vuonna 2011 korotettiin yli 7-vuotiaista maksettavaa korvausta kymmenellä prosentilla. Tilastokeskuksen julkisten menojen hintaindeksin mukaan kuntien sosiaalitoimen kustannukset ovat vuosina 1993 - 2016 nousseet 78,1 %. On otettava huomioon myös palvelujen laadullisen ja määrällisen muutoksen vaikutus kustannusten nousuun.

Kunnille maksettavat korvaukset eivät enää vastaa palvelutuotannosta aiheutuneita kustannuksia. Jotta korvaustaso vastaisi vuoden 1993 jälkeen tapahtunutta kustannusten nousua sosiaalitoimessa, tulisi laskennallisten korvausten alle 7-vuotiaiden osalta olla 11 083 euroa vuodessa ja 7 vuotta täyttäneiden osalta 3 384 euroa vuodessa.

Valtiovarainministeriön ehdotuksessa valtion talousarvioksi vuodelle 2019 ei ole esitetty korotuksia kunnille maksettaviin laskennallisiin korvauksiin. Kuntaliitto pitää tärkeänä, että laskennalliset korvaukset korotetaan vastaamaan kustannuksia. Kunnilta saadun palautteen mukaan laskennallisten korvausten taso ei ole riittävä. Myös eduskunnan hallintovaliokunta on mietinnössään 4/2016 katsonut, että laskennallisiin korvauksiin tulisi kohdistaa hallituskauden aikana määrällinen korotus asteittain niin, että korvausten jälkeensä jääneisyys korjaantuu.

LIITE 1:

Maahanmuuttajien osaamisen ja työllistymisen edistäminen, esimerkki Espoosta

Espoo - Omnia osaamiskeskus Omnia Osaamiskeskuksen palvelun ydin rakentuu työnhakijan kokonaisvaltaisen kartoituksen ja sen perusteella laaditun henkilökohtaisen osaamisen lisäämisen suunnitelman ympärille. Mikäli asiakkaan tuen tarve arvioidaan pieneksi, asiakas suuntaa pääsääntöisesti Osaamiskeskuksen valmennukseen, jonka tavoitteena on löytää työllistymispolku noin kolmen kuukauden kuluessa. Jos kartoituksessa ilmenee tarvetta asiakkaan osaamisen vahvemmalle kehittämiselle, jatkaa asiakas Osaamiskeskuksen koulutuksessa. Koulutusjakson kesto ja sisältö vaihtelevat asiakkaan tarpeen ja tavoitteen mukaisesti.

Omnia osaamiskeskuksessa asiakkaiden kanssa työskentelee neljä uraohjaajaa, kaksi TE-asiiantuntijaa, sosiaaliohjaaja, työelämävalmentaja, kolme yrityskoordinaattoria, suomen kielen opettajia, erityisopettajia, opinto-ohjaaja ja useita muita työntekijöitä, jotka varmistavat toiminnan sujuvuuden.

www.kuntaliitto.fi/osallistuminen-ja-vuorovaikutus/maahanmuutto-ja-monikulttuurisuus

Liitetaulukko 1

Asiakastyytyväisyys kunnallisiin palveluihin

Askola	3,74	Mustasaari	3,92
Espoo	3,86	Nivala	3,67
Hattula	3,87	Oulu	3,69
Vantaa	3,73	Paltamo	3,83
Hirvensalmi	3,74	Parkano	3,84
Hollola	3,91	Petäjävesi	3,87
Hämeenlinna	3,79	Pudasjärvi	3,80
Inari	3,85	Raisio	3,94
Jyväskylä	3,76	Rautalampi	3,91
Kankaanpää	3,88	Raasepori	3,76
Keitele	3,93	Salo	3,83
Keuruu	3,92	Sipoo	3,83
Kokkola	3,80	Säkylä	3,99
Kotka	3,74	Tampere	3,83
Kurikka	3,81	Tornio	3,74
Kuusamo	4,02	Turku	3,82
Kemiönsaari	3,84	Vaasa	3,77
Lappeenranta	3,80	Vimpeli	3,64
Lempäälä	3,87	Vöyri	3,99
Liperi	3,73	Kaikki	3,81
Mikkeli	3,79	N	11 717

Liitetaulukko 2

Suurimmat maahanmuuttajakansalaisuudet 2019

	1990	2019	osuus kasvusta, %
Suomi	4933556	5121113	
Ulkomaat yht.	64922	404179	100.00
Ent. Neuvostoliitto	9661	58093	9.19
Viro	...	46041	8.74
Ruotsi	24541	32921	1.57
Irak	194	19008	3.57
Venäjä	...	15666	2.97
Somalia	51	12110	2.29
Kiina	403	11935	2.19
Thaimaa	387	11288	2.07
Vietnam	1550	9046	1.42
Turkki	431	8166	1.47
Ent. Jugoslavia	136	7959	1.48
Iran	526	7876	1.40
Intia	517	7865	1.39
Afganistan	..	7321	1.39
Saksa	2437	6893	0.85
Syyria	46	6753	1.27
UK	1638	6677	0.96
Filippiinit	282	5594	1.01
Yhdysvallat	2398	5576	0.60
Puola	968	5000	0.77
Romania	148	4183	0.77
Nepal	15	3792	0.72
Pakistan	131	3340	0.61
Bangladesh	108	3218	0.59
Ukraina	...	3191	0.54
Italia	475	3089	0.50
Espanja	473	3076	0.49
Nigeria	89	2931	0.54
Ranska	507	2750	0.43
Latvia	...	2632	0.50
Marokko	388	2610	0.42
Bulgaria	258	2587	0.44
Etiopia	191	2450	0.43
Unkari	522	2354	0.35
Kongo DT	...	2072	0.39
Brasilia	153	2019	0.35

Kansalaisuudet on määritelty syntymävaltion mukaan. Mukana ovat kaikki kansalaisuudet, joiden lukumäärä oli yli 2000 vuonna 2019.

Liitetaulukko 3

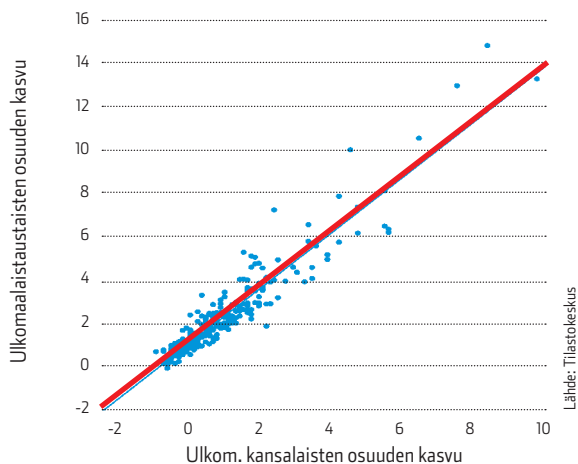
Ulkomaan kansalaisten väestöosuus 2010 (koko maa 4.8 %)

Akaa	1,7	Joensuu	3,1	Korsnäs	8,4
Alajärvi	2,4	Jokioinen	1,6	Koski TI	3,9
Alavieska	0,8	Joroinen	2,5	Kotka	5,8
Alavus	1,1	Joutsa	1,5	Kouvola	2,6
Asikkala	1,7	Juuka	1,2	Kristiinankaupunki	4,1
Askola	1,9	Juupajoki	0,7	Kruunupyö	3,1
Aura	2,3	Juva	1,9	Kuhmo	1,1
Enonkoski	1,6	Jyväskylä	3,4	Kuhmoinen	0,8
Enontekiö	2,1	Jämijärvi	1,7	Kuopio	2,7
Espoo	11,6	Jämsä	1,4	Kuortane	1,4
Eura	2,8	Järvenpää	3,9	Kurikka	1,5
Eurajoki	3,1	Kaarina	2,8	Kustavi	1,9
Evijärvi	2,7	Kaavi	1,5	Kuusamo	1,8
Forssa	4,0	Kajaani	2,3	Kyyjärvi	1,7
Haapajärvi	1,1	Kalajoki	2,3	Kärkölä	2,6
Haapavesi	1,2	Kangasala	1,5	Kärsämäki	0,8
Hailuoto	0,9	Kangasniemi	0,9	Lahti	4,6
Halsua	3,2	Kankaanpää	2,5	Laihia	1,1
Hamina	3,7	Kannonkoski	1,7	Laitila	6,8
Hankasalmi	1,1	Kannus	1,8	Lapinjärvi	4,7
Hanko	3,3	Karjajoki	1,0	Lapinlahti	1,3
Harjavalta	2,7	Karkkila	5,2	Lappajärvi	3,9
Hartola	1,9	Karstula	1,0	Lappeenranta	4,6
Hattula	1,2	Karvia	2,6	Lapua	1,9
Hausjärvi	2,2	Kaskinen	6,3	Laukaa	0,9
Heinola	2,7	Kauhajoki	2,0	Lemi	1,2
Heinävesi	2,2	Kauhava	2,5	Lempäälä	1,5
Helsinki	9,7	Kauniainen	5,9	Leppävirta	1,4
Hirvensalmi	1,5	Kaustinen	1,8	Lestijärvi	1,9
Hollola	1,8	Keitele	1,2	Lieksa	3,0
Honkajoki	6,7	Kemi	3,1	Lieto	1,5
Huittinen	3,1	Kemijärvi	0,9	Liminka	0,5
Humppila	1,2	Keminmaa	0,7	Liperi	0,9
Hyrnsalmi	0,9	Kemiönsaari	4,0	Lohja	3,3
Hyvinkää	4,0	Kempele	0,7	Loimaa	2,9
Hämeenkyrö	1,3	Kerava	8,2	Loppi	1,8
Hämeenlinna	3,5	Keuruu	1,6	Loviisa	3,4
Ii	0,4	Kihniö	1,2	Luhanka	0,6
Iisalmi	2,1	Kinnula	0,9	Lumijoki	0,7
Iitti	1,3	Kirkkonummi	6,3	Luoto	2,7

Ikaalinen	1,5	Kitee	3,0	Luumäki	2,0
Ilmajoki	0,8	Kittilä	3,1	Maalahti	4,6
Ilomantsi	1,7	Kiuruvesi	1,0	Marttila	2,2
Imatra	3,7	Kivijärvi	1,5	Masku	1,2
Inari	2,6	Kokemäki	2,2	Merijärvi	0,5
Inkoo	3,1	Kokkola	2,4	Merikarvia	1,1
Isojoki	3,5	Kolari	1,7	Miehikkälä	3,2
Isokyrö	0,8	Konnevesi	0,8	Mikkeli	2,7
Janakkala	2,2	Kontiolahti	1,2	Muhos	0,8
Multia	1,2	Puolanka	1,5	Suomussalmi	1,8
Muonio	3,3	Puumala	1,3	Suonenjoki	1,7
Mustasaari	2,1	Pyhtää	2,1	Sysmä	1,4
Muurame	0,8	Pyhäjoki	1,6	Säkylä	1,9
Mynämäki	1,9	Pyhäjärvi	0,8	Taipalsaari	2,5
Myrskylä	3,1	Pyhäntä	1,1	Taivalkoski	1,2
Mäntsälä	2,6	Pyhäranta	1,2	Taivassalo	4,3
Mänttä-Vilpp.	2,1	Pälkäne	2,3	Tammela	1,3
Mäntyharju	1,6	Pöytyä	3,2	Tampere	4,9
Naantali	1,8	Raahe	2,2	Tervo	0,9
Nakkila	1,0	Raasepori	3,6	Tervola	2,0
Nivala	0,8	Raisio	4,7	Teuva	1,3
Nokia	1,6	Rantasalmi	2,2	Tohmajärvi	2,8
Nousiainen	1,1	Ranua	0,8	Toholampi	1,1
Nurmes	1,0	Rauma	5,3	Toivakka	0,8
Nurmijärvi	3,9	Rautalampi	2,4	Tornio	2,6
Närpiö	13,4	Rautavaara	0,6	Turku	6,7
Orimattila	2,1	Rautjärvi	1,9	Tuusniemi	1,5
Oripää	6,5	Reisjärvi	0,6	Tuusula	4,3
Orivesi	1,2	Riihimäki	3,6	Tyrnävä	0,4
Oulainen	0,8	Ristijärvi	0,8	Ulvila	1,0
Oulu	3,1	Rovaniemi	2,5	Urkala	2,3
Outokumpu	2,7	Ruokolahti	2,0	Utajärvi	1,5
Padasjoki	0,8	Ruovesi	1,1	Utsjoki	4,1
Paimio	2,0	Rusko	1,5	Uurainen	1,1
Paltamo	0,7	Rääkkylä	2,0	Uusikaarlepyy	6,6
Parainen	2,8	Saarijärvi	0,9	Uusikaupunki	4,6
Parikkala	1,1	Salla	1,5	Vaala	1,1
Parkano	1,7	Salo	4,1	Vaasa	6,2
Pedersöre	2,9	Sastamala	2,2	Valkeakoski	2,6
Pelkosenniemi	0,6	Sauvo	2,3	Vantaa	12,6
Pello	1,2	Savitaipale	0,7	Varkaus	2,0
Perho	0,4	Savonlinna	2,2	Vehmaa	1,7
Pertunmaa	1,9	Savukoski	0,5	Vesanto	1,2
Petäjävesi	1,1	Seinäjoki	1,8	Vesilahti	1,4

Pieksämäki	1,9	Sievi	1,2	Veteli	1,6
Pielavesi	1,0	Siikainen	1,2	Vieremä	2,4
Pietarsaari	7,2	Siikajoki	1,3	Vihti	4,5
Pihtipudas	0,7	Siikalatva	0,5	Viitasaari	1,1
Pirkkala	2,1	Siilinjärvi	0,8	Vimpeli	1,0
Polvijärvi	0,6	Simo	0,7	Virolahti	3,9
Pomarkku	0,9	Sipoo	3,6	Virrat	1,6
Pori	2,5	Siuntio	4,2	Vöyri	5,1
Pornainen	1,8	Sodankylä	1,5	Ylitornio	2,8
Porvoo	4,9	Soini	0,6	Ylivieska	1,1
Posio	1,1	Somero	2,8	Ylöjärvi	1,3
Pudasjärvi	2,2	Sonkajärvi	0,5	Ypäjä	1,0
Pukkila	2,6	Sotkamo	1,8	Ähtäri	0,9
Punkalaidun	2,2	Sulkava	2,3	Äänekoski	1,3

Liite 4 Ulkomaalaisten %- osuuden kasvu 1990-2018

1. JOHDANTO

Suomen Perusta on julkaissut aiemmin useita laajoja tilastotutkimuksia maahanmuuton vaikutuksista Suomen koko *julkiseen talouteen* (katso tiivistelmät tutkimusten tuloksista: <https://www.suomenperusta.fi/teema/muuttoliike/>). Julkinen talous käsittää sekä valtion, kunnat, sairaanhoitopiirit että julkiset sosiaaliturvarahastot. Tähän mennessä emme ole kuitenkaan julkaisseet tilastotuloksia eritellysti koskien jokaista Suomen yli 300 kuntaa. Nyt teemme niin.

Julkaisemme jokaista Suomen kuntaa koskien olennaisimpia kuntataloutta koskevia tilastotietoja liittyen maahanmuuttoon. Samat tilastotiedot julkaistaan vertailun vuoksi myös koskien kuntien suomalaista kantaväestöä.

Kaikki kuntakohtaiset tilastotiedot julkaistaan viimeistään vuoden 2021 alussa Suomen Perustan nettisivuilla interaktiivisessa kuntakartassa. Tarkat kuvaukset käytetyistä Tilastokeskuksen rekisterilähteistä ja esimerkiksi siitä, miten maahanmuuttajaryhmät muodostetaan, löytyvät puolestaan tämän kirjan kanssa samaan aikaan julkaistusta erillisestä raportista.

Joka tapauksessa hyvin lyhyesti kuvattuna kaikki tilastotulokset tulevat Tilastokeskuksen kahdesta aineistokokonaisuudesta, jotka sisältävät vuosittaisia tietoja jokaisesta Suomen väestön henkilöstä (katso Tilastokeskuksen rekisterilähteet, *FOLK perustieto* ja *FOLK tulotieto*, tämän tekstin lopussa).

Maahanmuuttajaryhmät on puolestaan määritetty jokaisen henkilön ja hänen vanhempiansa syntymävaltiotietojen perusteella, jotka

ovat myös peräisin Tilastokeskuksen rekistereistä. Maahanmuuttajaryhmiin kuuluvat sekä ulkomailla syntyneet maahanmuuttajat että niin kutsuttu toinen sukupolvi – eli Suomessa syntyneet, joiden vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla. (Katso tarkat kuvaukset aineistonmuodostuksesta erillisestä raportista.).

Julkaistavat kuntakohtaiset tilastotiedot koskevat vuotta 2018. Vuosi 2018 oli uusiin/tuorein vuosi, jolle tilastotiedot olivat jo olemassa. Tilastotietojen paljouden vuoksi – yksittäisiä kuntakohtaisia tilastotietoja eri maahanmuuttajaryhmille on jo kymmeniä tuhansia pelkästään vuotta 2018 koskien – tulokset julkaistaan vain yhtä vuotta koskien.

TILASTOTIEDOT MAAHANMUUTTAJIA JA KANTAVÄESTÖÄ KOSKIEN

Tilastokeskuksen rekisterilähteistä julkaistavat tulokset voidaan jakaa kolmeen kuntataloutta koskevaan ryhmään:

Menopuoli: sosiaalietuudet:

- Toimeentulotuet
- Työttömyysturvet
- Asumistuet

Tulopuoli: Maksetut kunnallisverot verrattuna kantaväestöön ja tästä seuraava rahoitusvaje kuntien talouksille
Sosioekonomiset mittarit eli ”pärjäämistä” koskevat tiedot:

- Työllisyysaste
- Palkka- ja yrittäjätulot
- Koulutus: vähintään 2. asteen koulutus

TÄMÄN TEKSTIN RAKENNE

Tässä tekstissä julkaistaan vain *joitakin yksittäisiä tietoja* kaikista yli 300 kuntaa koskevista kuntakohtaisista tuloksista. Lisäksi julkaistaan joitakin yhteenvetotuloksia kaikkia Suomen kuntia koskien. Kaikki kunta-kohtaiset tilastotiedot julkaistaan varsinaisesti Suomen Perustan nettisivuilla interaktiivisessa kuntakartassa.

- Luvussa 2 julkaistaan saatuja sosiaali- ja terveyspalveluita koskevia tilastotuloksia.
- Luvussa 3 julkaistaan yhteenvedot maksettuja kunnallisveroja ja sosioekonomisia mittareita koskevista kuntakohtaisista tilastotuloksista.
- Luvussa 4 selvennetään, miksi kuntien taloudet eivät kestä sitä, että maahanmuuttajat maksavat paljon vähemmän kunnallisveroja kuin kantaväestö. Ei edes vaikka kaikista maahanmuuttajien erityispalveluista luovuttaisiin.

MUUT KUNTIIN JA MAAHANMUUTTOON LIITTYVÄT AIHEET

Maahanmuuttoon ja erityisesti pääkaupunkiseudun kuntiin liittyy tietenkin paljon muitakin aiheita kuin nämä nyt julkaistavat, sinänsä olennaisen tärkeät, tilastotiedot.

Keskityn nyt kuitenkin julkaisemaan kuntakohtaiset tilastotiedot, sillä kukaan ei ole julkaissut niitä aiemmin Suomessa. Muista aiheista löytyy kuitenkin jo muita julkaisuja. Lisäksi kuntakohtaiset maahanmuuttajien erityispalveluiden menot on helpointa selvittää jokaisessa kunnassa erikseen paikallisesti.

Muita tärkeitä aiheita ja niihin liittyviä tuloksia ovat ainakin:

- Maahanmuutto laskee matalasti koulutettujen palkkoja pääkaupunkiseudulla tietyillä aloilla. Katso aiheesta Tilastokeskuksen Seppo Kouvosen julkaisut (2012) sekä Isa Kuosmasen väitöskirja (2020).
- Maahanmuutto on osaltaan lisännyt asuntojen kysyntää Espoossa. Tämä puolestaan on nostanut asuntojen hintoja ja vuokria Espoossa. (Espoon kaupunki 2018, s. 18).
- Arviot maahanmuuton kokonaismenoista kunnille (ei vain sosiaali-
tuista aiheutuvia). Katso Matti Virénin teksti tässä kirjassa.

2.SAATUJA SOSIAALIETUUKSIA KOSKEVIA TILASTOTULOKSIA

Esitän tässä luvussa joitakin Tilastokeskuksen rekisteriaineistoihin perustuvia tuloksia maahanmuuttajien ja suomalaisen kantaväestön saamista sosiaalietuista Suomen kunnissa. Tässä yhteydessä esitetään vain hyvin pieni osa kaikista kuntakohtaisista tuloksista. Kaikki kuntakohtaiset tulokset löytyvät Suomen Perustan nettisivuilla viimeistään vuoden 2021 alussa julkaistavasta interaktiivisesta kuntakartasta.

Saadut sosiaalietuudet, joita tulokset koskevat, ovat toimeentulotuki, työttömyysturvaetuudet ja asumistuet. Kunnat maksavat suoraan noin puolet toimeentulotuista ja työmarkkinatuista kunnat maksavat työttömyyden keston mukaan. Asumistukia kunnat eivät rahoita suoraan, mutta niiden saanti myös kertoo osaltaan maahanmuuttajien ja kantaväestön sosioekonomisesta asemasta.

MAAHANMUUTTAJIEN OSUDET KAIKISTA KUNNISSA MAKSETUISTA TOIMEENTULOTUISTA OVAT SUURIMMAT POHJANMAAN RUOTSINKIELISISSÄ KUNNISSA JA PÄÄKAUPUNKISEUDULLA

Taulukossa 1 on esitetty lista Suomen kunnista, joissa maahanmuuttajat saivat suurimman osuuden kunnassa maksetuista kaikista toimeentulotuista (kaikki toimeentulotuen muodot) vuoden 2018 aikana.

Suurin maahanmuuttajien saamien toimeentulotukien osuus oli Korsnäsän kunnassa, jossa kaikki maahanmuuttajat yhteensä saivat 65,7 prosenttia kaikista Korsnäsissä maksetuista toimeentulotuista. Toiseksi suurin osuus oli Vöyrin kunnassa, jossa maahanmuuttajat saivat yhteen-

sä 61,3 prosenttia kaikista kunnassa maksetuista toimeentulotuista.

Taulukosta 1 myös selviävät tietyt maahanmuuttajaryhmittäiset osuudet. Esimerkiksi mainitussa Vöyrin kunnassa henkilöt, joiden tausta oli isoissa pakolaismaissa (Irak, Somalia, Afganistan, Syyria), saivat 20,7 prosenttia kaikista Vöyrin kunnassa maksetuista toimeentulotuista.

Taulukko 1.

Kunta	Kaikki ulkomaat	Isot pakolaismaat	Lähi-Itä pl. isot pakolaismaat	Itä-Eurooppa	Länsimaat	Kaikki muut ulkomaat
Korsnäs	65,7	–	–	10,3	–	8,3
Vöyri	61,3	20,7	4,6	6,0	5,1	25,0
Närpiö	54,6	–	–	24,0	13,5	9,5
Kaskinen	48,6	–	–	–	–	–
Uusikaarlepyy	48,5	17,2	–	–	9,4	14,6
Kristiinankaupunki	48,5	20,5	–	15,8	6,8	–
Espoo	48,4	22,6	6,7	10,6	1,9	6,7
Luoto	47,1	38,2	–	–	4,2	–
Kauniainen	45,1	18,3	8,9	5,8	1,9	10,3
Vantaa	44,5	18,2	5,0	12,2	1,7	7,5
Helsinki	40,3	19,1	4,7	9,2	1,7	5,6

Maahanmuuttajaryhmien osuudet kuntien kaikista maksetuista toimeentulotuista vuonna 2018 (% kunnassa maksetuista tuista). Taulukossa esitetään kaikki kunnat, joissa kaikkien maahanmuuttajien osuus oli yhteensä yli 40 prosenttia kunnassa maksetuista toimeentulotuista. Osaa tiedoista ei esitetä yksityisyydensuojan vuoksi. Lähde: Tilastokeskuksen rekisteriaineistot.

Taulukossa 1 on listattu kaikki Suomen kunnat, joissa maahanmuuttajien osuus yhteensä oli yli 40 prosenttia kunnassa maksetuista toimeentulotuista vuonna 2018. Taulukon listasta löytyvät kunnat ovat joko pääkaupunkiseudun kuntia tai Pohjanmaan ruotsinkielisiä kuntia. Taulukossa 1 korostuvat myös isojen pakolaismaiden osuudet näiden kuntien kaikista maksetuista toimeentulotuista.

Taulukkoa 1 tulkittaessa on huomioitava, että maahanmuuttajien suuri osuus ruotsinkielisen Pohjanmaan kuntien tuista selittyy osittain sillä, että näissä kunnissa kantaväestön keskimäärin saamat tuet ovat hyvin pieniä (katso Perustan nettisivujen kuntakartasta myös tiedot kantaväestön saamista tuista eri kunnissa).

MAAHANMUUTTAJIEN OSUUDET KAIKISTA KUNNISSA MAKSETUISTA TYÖTTÖMYYSTURVAETUUKSISTA OVAT SUURIMMAT POHJANMAAN RUOTSINKIELISISSÄ KUNNISSA, PÄÄKAUPUNKISEUDULLA, TURUSSA, KOTKASSA JA KERAVALLA

Taulukossa 2 on esitetty lista Suomen kunnista, joissa maahanmuuttajat saivat suurimman osuuden kunnassa maksetuista kaikista työttömyysturvaetuuksista (sisältäen kaikki etuudet, esimerkiksi työmarkkinatuet ja päivärahat) vuoden 2018 aikana.

Suurin maahanmuuttajien saamien työttömyysturvaetuuksien osuus oli Närpiön kunnassa, jossa kaikki maahanmuuttajat yhteensä saivat 47,6 prosenttia kaikista Närpiössä maksetuista työttömyysturvaetuuksista. Toiseksi suurin osuus oli Korsnäsän kunnassa ja Vantaalla, joissa kummassakin kunnassa maahanmuuttajat saivat yhteensä 40,4 prosenttia kaikista kunnassa maksetuista työttömyysturvaetuuksista.

Taulukosta 2 myös selviävät jotkut maahanmuuttajaryhmittäiset osuudet. Esimerkiksi Närpiön kunnassa henkilöt, joiden tausta oli Itä-Euroopassa, saivat 27,0 prosenttia kaikista Närpiössä maksetuista toimeentulotuista.

Taulukko 2.

Kunta	Kaikki ulkomaat	Isot pakolaismaat	Lähi-Itä pl. isot pakolaismaat	Itä-Eurooppa	Länsimaat	Kaikki muut ulkomaat
Närpiö	47,6	–	–	27,0	6,0	10,2
Korsnäs	40,4	–	–	18,2	–	11,7
Vantaa	40,4	9,5	4,6	16,2	1,8	8,2
Espoo	37,5	10,6	4,5	11,9	2,3	8,3
Vöyri	33,1	6,5	1,7	10,1	4,3	10,3
Helsinki	32,9	9,4	3,7	10,5	2,5	6,8
Pietarsaari	30,2	9,5	1,3	8,4	3,5	7,6
Uusikaarlepyy	28,3	–	–	12,0	5,0	5,7
Turku	27,6	8,5	4,0	8,8	2,4	4,0
Kotka	27,0	3,1	1,4	17,0	1,2	4,3
Kauniainen	27,0	7,5	2,6	5,3	2,5	9,1
Vaasa	26,6	7,1	3,9	6,2	2,7	6,7
Kerava	25,7	3,4	3,9	10,2	1,7	6,6

Maahanmuuttajaryhmien osuudet kuntien kaikista maksetuista työttömyysturvaetuuksista vuonna 2018 (% kunnassa maksetuista etuuksista). Taulukossa esitetään kaikki kunnat, joissa kaikkien maahanmuuttajien osuus oli yhteensä yli 25 prosenttia kunnassa maksetuista työttömyysturvaetuuksista (lukuun ottamatta kahta pientä kuntaa). Osaa tiedoista ei esitetä yksityisyydensuojan vuoksi. Lähde: Tilastokeskuksen rekisteriaineistot.

Taulukossa 2 on listattu kaikki Suomen kunnat, joissa maahanmuuttajien osuus yhteensä oli yli 25 prosenttia kunnassa maksetuista työttömyysturvaetuuksista vuonna 2018. Taulukon 2 listasta löytyvät kunnat ovat pääasiassa pääkaupunkiseudun kuntia ja Pohjanmaan ruotsinkielisiä kuntia.

Edellä taulukossa 1 isojen pakolaismaiden osuudet korostuivat kunnissa saaduissa toimeentulotuissa. Taulukossa 2 puolestaan korostuvat Itä-Euroopan osuudet näiden kuntien kaikista maksetuista työttömyysturvaetuuksista.

Taulukkoa 2 tulkittaessa on huomioitava, että maahanmuuttajien suuri osuus ruotsinkielisen Pohjanmaan kuntien tuista selittyy osittain sillä, että näissä kunnissa kantaväestön keskimäärin saamat tuet ovat hyvin pieniä (katso Perustan nettisivujen kuntakartasta myös tiedot kantaväestön saamista tuista eri kunnissa).

MAAHANMUUTTAJISSA ON ENEMMÄN SOSIAALITUKIEN SAAJIA KUIN KANTAVÄESTÖSSÄ – LÄHES KAIKISSA SUOMEN KUNNISSA

Taulukossa 3 esitetään kaikkia Suomen kuntia koskevat yhteenvetotulokset sosiaalitukien saamisesta maahanmuuttajaryhmissä verrattuna suomalaisen kantaväestöön. Taulukon prosenttiosuudet kertovat, kuinka suuressa osassa Suomen kuntia 18–64-vuotiaissa maahanmuuttajissa on enemmän sosiaalietuuksien saajia kuin 18–64-vuotiaassa suomalaisessa kantaväestössä.

Prosenttiosuudet esitetään kolmelle eri sosiaalietuudelle maahanmuuttajaryhmittäin ja kaikille maahanmuuttajille yhteensä. Taulukon 3 tulokset kertovat esimerkiksi, että 91 prosentissa Suomen kunnista maahanmuuttajissa oli enemmän toimeentulotuen saajia kuin kunnan kantaväestössä. Isojen pakolaismaiden kohdalla tämä luku oli 100 prosenttia, eli tähän maahanmuuttajaryhmään kuuluvissa oli enemmän toimeentulotuen saajia *kaikissa* Suomen kunnissa kuin kunnan kantaväestössä. Länsimaisten maahanmuuttajienkin osalta 92 prosentissa Suomen kunnista länsimaalaisista maahanmuuttajista suurempi osuus sai toimeentulotukia kuin kunnan kantaväestö.

Taulukko 3.

Sosiaalietuus	Kaikki ulkomaat	Isot pakolaismaat	Lähi-Itä pl. isot pakolaismaat	Itä-Eurooppa	Länsimaat	Kaikki muut ulkomaat
Toimeentulotuki	91	100	99	86	92	90
Työttömyysturvaetuudet	96	100	99	95	87	98
Asumistuki	74	100	93	67	71	58

Prosenttiosuus Suomen kunnista, joissa 18–64-vuotiaita sosiaalietuuksiin saajia oli enemmän kunnan maahanmuuttajissa kuin kunnan kantaväestössä vuonna 2018 (%-osuus kunnista). Prosenttiosuudet kunnista maahanmuuttajaryhmittäin. Vertailuista on suljettu pois maahanmuuttajaryhmittäin ne kunnat, joiden osalta tietoa ei voida julkaista yksityisyydensuojan vuoksi. Lähde: Tilastokeskuksen rekisteriaineistot.

Työttömyysturvaetuuksien saajia oli kaikkien maahanmuuttajien joukossa puolestaan 96 prosentissa Suomen kunnista enemmän kuin paikallisessa kantaväestössä. Luvut esitetään taulukossa 3 ilman ”ikäväkiointia” eli sellaisenaan. Joka tapauksessa myös ikävakioidut tulokset ovat taulukon 3 kanssa hyvin samankaltaiset.

3.YHTEENVETO

MAKSETTUJA KUNNALLISVEROJA JA SOSIOEKONOMISIA MITTAREITA KOSKEVISTA TILASTOTULOKSISTA

Edellisen luvun lopussa esitettiin tilastotulokset siitä, että lähes kaikissa Suomen kunnissa maahanmuuttajissa on enemmän sosiaaliturvien saajia kuin kunnan kantaväestössä. Tehdään nyt samanlainen vertailu maksettuja kunnallisveroja ja sosioekonomisia mittareita koskien. Esitetään tilastotulokset sille, kuinka suuressa osassa Suomen kuntia:

- Maahanmuuttajien maksamien kunnallisverojen mediaani on pienempi kuin kunnan kantaväestön mediaani. Vertaillaan 18–64-vuotiaita väestöjä.
- Maahanmuuttajien yhteenlaskettujen palkka- ja yrittäjätulojen mediaani on pienempi kuin kunnan kantaväestön mediaani. Vertaillaan 25–60-vuotiaita väestöjä.
- Maahanmuuttajien työllisyysaste on pienempi kuin kunnan kantaväestön työllisyysaste. Vertaillaan 18–64-vuotiaita väestöjä.
- Maahanmuuttajissa on vähintään 2. asteen tutkinnon suorittaneita vähemmän kuin kunnan kantaväestössä. Vertaillaan 25–60-vuotiaita väestöjä.

Yhteenvedo näistä vertailuista kuntien suomalaisen kantaväestöön on esitetty alla taulukossa 4. Tulokset esitetään taulukossa 4 sellaisenaan eli ilman ”ikävakiointia”. Ikävakioidut tulokset ovat joka tapauksessa taulukon 4 kanssa hyvin samankaltaiset.

MAAHANMUUTTAJIEN MAKSAMAT KUNNALLISVEROT JÄÄVÄT KAUAKSI SUOMALAISESTA KANTAVÄESTÖSTÄ

Taulukon 4 tulosten mukaan 97 prosentissa Suomen kunnista kaikkien maahanmuuttajien maksamien kunnallisverojen mediaani oli pienempi kuin kunnan kantaväestön maksamien kunnallisverojen mediaani. Kaikissa maahanmuuttajaryhmissä länsimaita lukuun ottamatta tämä osuus oli vähintään 96 prosenttia.

Ylipäätään koko Suomessa kaikkien maahanmuuttajien maksamien kunnallisverojen mediaani oli vain 39,7 prosenttia Suomen kantaväestön maksamien kunnallisverojen mediaanista vuonna 2018 (lähde: Tilastokeskus FOLK tulotieto -tutkimusaineisto). Luvussa 4 selvennetään, miksi kuntien taloudet eivät kestä tällaista maahanmuuttoa – ei edes vaikka kaikista maahanmuuttajien erityispalveluista luotuttaisiin.

Taulukko 4.

	Kaikki ulkomaat	Isot pakolaismaat	Lähi-Itä pl. isot pakolaismaat	Itä-Eurooppa	Länsimaat	Kaikki muut ulkomaat
Maksettujen kunnallisverojen mediaani pienempi	97	99	98	96	75	98
Palkka- ja yrittäjätulojen mediaani pienempi	98	100	97	96	83	99
Työllisyysaste pienempi	91	99	100	89	79	98
2. asteen tutkinnon suorittaneita vähemmän	100	100	100	100	95	100

Prosenttiosuus Suomen kunnista, joissa kunnallisverojen mediaani oli kunnan maahanmuuttajilla pienempi kuin kunnan kantaväestöllä; palkka- ja yrittäjätulojen mediaani oli kunnan maahanmuuttajilla pienempi kuin kunnan kantaväestöllä; työllisyysaste oli maahanmuuttajilla pienempi kuin kantaväestöllä; vähintään 2. asteen koulutuksen suoritta-

neiden osuus maahanmuuttajilla oli pienempi kuin kunnan kantaväestöllä (%-osuus kunnista). Tiedot vuodelta 2018. Prosenttiosuudet kunnista maahanmuuttajaryhmittäin. Vertailuista on suljettu pois maahanmuuttajaryhmittäin ne kunnat, joiden osalta tietoa ei voida julkaista yksityisyydensuojan vuoksi. Lähde: Tilastokeskuksen rekisteriaineistot.

Taulukon 4 muut tulokset kertovat:

- Maahanmuuttajien palkka- ja yrittäjätulojen mediaani on kantaväestöä pienempi lähes jokaisessa Suomen kunnassa lähes jokaisella maahanmuuttajaryhmällä.
- Maahanmuuttajien työllisyysasteet ovat kantaväestöä pienempiä lähes jokaisessa Suomen kunnassa lähes jokaisella maahanmuuttajaryhmällä.
- Maahanmuuttajien 2. asteen koulutusasteet ovat kantaväestöä pienempiä lähes jokaisessa Suomen kunnassa lähes jokaisella maahanmuuttajaryhmällä.

4. KUNTATALOUDEN KANTOKYKY

MIKSI KUNTIEN TALOUDET EIVÄT KESTÄ SITÄ, ETTÄ MAAHANMUUTTAJAT MAKSAVAT PALJON VÄHEMMÄN KUNNALLISVEROJA KUIN KANTAVÄESTÖ. EI EDES VAIKKA KAIKISTA MAAHANMUUTTAJIEN ERITYISPALVELUISTA LUOVUTTAISIIN.

Oman kokemukseni mukaan useimmille on selvää, että maahanmuuttajien saamien sosiaalietuuksien määrät (katso esimerkiksi tulokset edellä) ovat ongelmallisia niin koko Suomen julkisen talouden kuin pelkästään kuntien talouksien kannalta.

Tämä ymmärrys ylettyy myös maahanmuuttajien kantaväestöä matalampiin työllisyysasteisiin (katso esimerkiksi tulokset edellisestä luvusta). Eli ymmärretään, että kantaväestöä matalammat työllisyysasteet ovat jälleen ongelmallisia niin koko Suomen julkisen talouden kuin pelkästään kuntien talouksien kannalta.

Jostain syystä tämä ymmärrys ei kuitenkaan kovin usein ulotu siihen, että ymmärrettäisiin, että maahanmuuttajien maksamien kunnallisverojen pienuus olisi kuntien talouden kannalta jopa sosiaalietuuksia ja työllisyysasteita suurempi ongelma. Tämä siitä huolimatta, että maksetut kunnallisverot kertovat henkilön kontribuutiosta kunnan taloudelle paljon enemmän kuin pelkkä työllisyys/ei-työllisyys.

Mikäli maahanmuuttajien maksamien kunnallisverojen pienuuden ongelmaa kuntien talouden kannalta ei ymmärrä, saattaa esimerkiksi luulla, että maahanmuuttajien erityispalveluista luopuminen tai sosiaalitukien saamisen muuttaminen asumisperustaisesta kansalai-

suusperustaiseksi ratkaisisi maahanmuuttajien kuntien talouksille tuomat ongelmat. Näin ei kuitenkaan ole, ja yritän tässä luvussa selvittää, miksi näin ei ole.

Hyvä lähtökohta tähän lukuun on muistaa, että kaikkien **maahanmuuttajien maksamien kunnallisverojen mediaani oli vain 39,7 prosenttia kantaväestön mediaanista koko Suomessa** vuonna 2018. (Maahanmuuttajaryhmäkohtaiset ja kuntakohtaiset luvut julkaistaan Suomen Perustan nettisivuilla).

Tässä luvussa selvennetään:

1. Miksi kuntien taloudet ovat riippuvaisia maksetuista kunnallisveroista.
2. Miksi kuntien talous ei kestä sitä, että maahanmuuttajat maksavat paljon vähemmän kunnallisveroja kuin kunnan kantaväestö.
3. Johtopäätös: miksi nykyinen maahanmuutto on ongelma kuntien talouksille, vaikka kaikista maahanmuuttajien erityispalveluista luovuttaisiin.

1. KUNTIEN TALOUDET OVAT RIIPPUVAISIA MAKSETUISTA KUNNALLISVEROISTA

Kuntalaisten ansiotuloista kerätyt kunnallisverot muodostavat suuren osan koko julkisen talouden (kunnat, valtio, sosiaaliturvarahastot, sairaanhoitopiirit) tuloista. Vuonna 2018 kunnallisverojen karttuma oli yhteensä noin 19 miljardia eli noin 3 400 euroa jokaista Suomen asukasta kohti. Kunnallisverokarttuma muodosti vuonna 2018 melkein 20 prosenttia koko julkisen talouden keräämistä veroista ja veronluonteisista maksuista. Vain arvonnäisäverot muodostivat kunnallisveroja suuremman veropotin. (SVT: Verot ja veronluonteiset maksut).

Kunnallisverojen merkitys kuntien talousarvioissa. Kunnallisverojen merkitys korostuu entisestään, kun tarkastellaan niiden osuutta kuntien tuloista. Näillä tuloilla rahoitetaan pääosin kuntien tuottamat lakisääteiset peruspalvelut kuten esimerkiksi:

- sosiaali- ja terveystalvet
- koulut, päiväkodit
- kunnan perusinfrastrukturi.

Kuntien muut verotulot muodostuvat kiinteistöveroista ja yhteisöveroista, mutta ne muodostavat vain murto-osan kunnallisverojen tuomista tuloista. (Valtiovarainministeriö 2020).

Esimerkki: Espoon talousarviossa lähes puolet kunnan rahoituksesta kunnallisveroista. Espoon vuoden 2020 talousarviossa kunnallisverotulot (1 320 miljoonaa euroa) muodostavat 84 prosenttia kaikista verotuloista ja 45 prosenttia kaikista Espoon kokonaistuloista – joka sisältää myös 216 miljoonan euron lainanoton. Eli lainanotto huomioidenkin Espoo rahoittaa tuottamansa peruspalvelut melkein puoliksi kunnallisverotuotoilla. Esimerkiksi Espoon valtionosuudet (97,6 miljoonaa euroa) kattavat tästä summasta vain vähän yli 3 prosenttia. (Espoon kaupunki 2020).

Esimerkki: Helsingin talousarviossa noin puolet rahoituksesta kunnallisveroista. Helsingin vuoden 2020 talousarviossa kunnallisverotulot (2 740 miljoonaa euroa) muodostavat 76 prosenttia kaikista verotuloista ja noin 52 prosenttia kaikista Helsingin tuloista (joihin kuuluvat toimintatulot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot) (s. 71, 299). Eli Helsinki rahoittaa tuottamansa peruspalvelut karkeasti ottaen puoliksi kunnallisverotuotoilla. Helsingin valtionosuudet (246 miljoonaa euroa) kattavat vain noin 5 prosenttia (s. 299). (Helsingin kaupunki 2020).

2. KUNTIEN TALOUDET EIVÄT KESTÄ SITÄ, ETTÄ MAAHAN- MUUTTAJAT MAKSAVAT PALJON VÄHEMMÄN KUNNALLISVE- ROJA KUIN KUNNAN KANTAVÄESTÖ.

Edellä esitettiin julkisen talouden lukuihin perustuen, että kunnallisverot ovat ratkaisevassa asemassa kuntien peruspalveluiden rahoittamisessa. Esimerkiksi Espoon ja Helsingin kaupunkien kokonaistuloista noin puolet tulee maksetuista kunnallisveroista, vaikka kaupunkien ottamat lainat laskettaisiin mukaan tuloihin. Aiemmin esitettiin myös tilastotulokset siitä, että lähes kaikissa Suomen kunnissa maahanmuuttajien maksamat kunnallisverot jäävät jälkeen kantaväestöstä.

Vedetään nämä kaksi lähtökohtaa – kunnallisverojen ratkaiseva merkitys kuntien talouksille ja maahanmuuttajien maksamien kunnallisverojen ratkaisevan pienet määrät – yhteen ja todetaan johtopäätöksenä, että kuntien taloudet eivät kestä sitä, että maahanmuuttajat maksavat paljon vähemmän kunnallisveroja kuin kunnan kantaväestö.

Tehdään tämä päättely Espoota koskien. Espoon kaupunginjohtajan Jukka Mäkelän mukaan nimittäin yhtäältä: *”vieraskieliset ovat ylliedustettuina useissa kalliissa palveluissa, kuten lastensuojelussa ja työttömyyden hoidossa”* (Helsingin Sanomat 4.3.2019). Toisaalta kaupunginjohtaja Mäkelän mukaan: *”[...] Nähtävissä kuitenkin on, ettei väestönkasvu tue entiseen tapaan verotulojen kehitystä, [...] ”Hyviä veronmaksajia tulee vähemmän kuin ennen. Maahanmuutto on yksi tekijä, mutta isossa kuvassa vaikuttaa myös huoltosuhteen muutos.”* (Helsingin Uutiset 21.10.2019).

Toisin sanoen maahanmuuttajat kuluttavat Espoon (perus)palveluita vähintään yhtä paljon kuin muut asukkaat, mutta keskimääräinen osallistuminen niiden rahoitukseen kunnallisverojen muodossa jää kauaksi kantaväestöstä. Eli syntyy **rahoitusvaje**.

Espoon talous ei tietenkään kestä tällaista yhtälöä – missä perus-

palveluita käytetään, mutta niistä maksetaan vain vähän – ilman, että jokin seuraavista vaihtoehtoista toteutuu:

- Espoo leikkaa menojaan esimerkiksi (perus)palveluiden osalta kaikilta kunnan asukkailta.
- Espoo nostaa kunnallisveroastettaan, jotta maahanmuuttajien pieniksi jäämien kunnallisverojen aiheuttama rahoitusvaje saadaan katettua.
- Espoo paikkaa maahanmuuttajien pieniksi jäämien kunnallisverojen aiheuttaman rahoitusvajeen ottamalla lisää velkaa.

Ensimmäinen vaihtoehto – eli kunnan palveluiden leikkaaminen kaikilta – voi olla vaikeaa toteuttaa, sillä kyse on kunnan lakisääteisistä peruspalveluista. Näitä palveluita ei voi myöskään ”peruuttaa” esimerkiksi maahanmuuttajilta, sillä kyse on esimerkiksi kouluista ja kunnan jäte- ja vesihuollosta. Ei kunta voi päättää jättää tarjoamatta näitä peruspalveluita jollekin ryhmälle.

Käytännössä siis vaihtoehtoiksi jäävät kunnallisveroasteen nosto ja/tai lisävelan otto. Tällaisia valintoja Espoolla onkin edessään, kun katsotaan kaupungin väestöennusteita. Espoon kaupunginjohtajan Jukka Mäkelän mukaan: *”Vieraskielisen väestön määrä kymmenkertaistuu 30 vuodessa. Se tarkoittaa meille valtavia haasteita.”* Tosin Jukka Mäkelän mukaan jo nyt: *”Espoolle koituu maahanmuutosta valtavat kustannukset [...]”*. (Helsingin Sanomat 4.3.2019).

3. JOHTOPÄÄTÖS: NYKYINEN MAAHANMUUTTO ON ONGELMA KUNTIEN TALOUKSILLE, VAIKKA KAIKISTA MAAHANMUUTTAJIEN ERITYISPALVELUISTA LUOVUTTAISIIN.

Eikö kuntien talouksien ongelmia maahanmuuton suhteen voisi siten ratkaista yksinkertaisesti lopettamalla kuntien maahanmuuttajille

suuntaamat erityispalvelut (eli kunnan palvelut, jotka tulevat peruspalveluiden päälle)?

Vastaus on ei. Ja tämä johtuu siitä, että näin ei poisteta ongelman ydintä: Maahanmuuttajat käyttävät kuntien peruspalveluita (koulutus, infra) vähintään yhtä paljon kuin muut kuntalaiset, mutta heidän osallistumisensa niiden rahoittamiseen on keskimäärin heikkoa. Tämä luo kunnan talouteen rahoitusvajeen.

Kuvitteellinen, yksinkertainen esimerkki

Yritetään selvittää tätä kuvitteellisella, yksinkertaistetulla esimerkillä, jossa:

- Kunnassa on vain yksi kantaväestön henkilö ja yksi maahanmuuttaja.
- Kantaväestöön kuuluva kuntalainen käyttää kunnan peruspalveluita 10 000 euroa vuodessa.
- Kunnan maahanmuuttaja käyttää kunnan peruspalveluita samaten 10 000 euroa vuodessa.
- Tämän lisäksi kunnan maahanmuuttaja saa 2 000 eurolla erityispalveluita vuodessa.
- Palvelut rahoitetaan kokonaan karttuneilla kunnallisveroilla, joita:
 - Kantaväestön edustaja maksaa 10 000 euroa vuodessa.
 - Maahanmuuttaja maksaa 4 000 euroa vuodessa (vrt. todellinen tulos siitä, että maahanmuuttajien kunnallisverojen mediaani on noin 40 % kantaväestöstä koko Suomessa).
- Kuntaan muuttavan maahanmuuttajan peruspalveluiden rajakustannus on 10 000 euroa vuodessa (eli ei alenevaa rajakustannusta).

Luodaan tältä pohjalta nyt muutama skenaario:

1. skenaario: Ei luovuta maahanmuuttajien erityispalveluista.

- Kantaväestön henkilö käyttää peruspalveluita 10 000 eurolla ja maksaa saman verran kunnallisveroja. Ei rahoitusvajetta kunnalle.
- Maahanmuuttaja käyttää peruspalveluita 10 000 eurolla ja erityispalveluita 2 000 eurolla, mutta maksaa samaan aikaan vain 4 000 euroa kunnallisveroja. Tuloksena on 8 000 euron rahoitusvaje kunnalle.

Seuraus: Jotta tämä 8 000 euron rahoitusvaje saadaan katettua, kunnan veroastetta on nostettava tai on otettava velkaa. Mikäli päädytään kunnan veroasteen nostamiseen rahoitusvajeen paikkaamiseksi, niin suurin osa ylimääräisestä verorasitteesta lankeaa kantaväestön henkilölle.

2. skenaario: Luovutaan maahanmuuttajien erityispalveluista.

- Kantaväestön henkilö käyttää edelleen peruspalveluita 10 000 eurolla ja maksaa saman verran kunnallisveroja. Ei rahoitusvajetta kunnalle.
- Maahanmuuttaja käyttää peruspalveluita 10 000 eurolla, mutta ei enää kuluta maahanmuuttajien erityispalveluita. Samalla hän edelleen maksaa vain 4 000 euroa kunnallisveroja. Tuloksena on 6 000 euron rahoitusvaje kunnalle.

Seuraus: Kunnan taloutta ei saatukaan tasapainoon luopumalla maahanmuuttajien erityispalveluista. Rahoitusvaje on nyt 6 000 euroa 8 000 euron sijaan, mutta silti joko kunnan veroastetta on nostettava tai on otettava velkaa.

Tämä siitäkin huolimatta, että maahanmuuttaja osallistui kunnan talouden rahoitukseen maksamalla 4 000 euroa kunnallisveroja eikä käyttänyt lainkaan kunnan erityispalveluita.

3. skenaario: Luovutaan maahanmuuttajien erityispalveluista, ja kuntaan muuttaa toinen maahanmuuttaja.

- Kantaväestön henkilö käyttää edelleen peruspalveluita 10 000 eurolla ja maksaa saman verran kunnallisveroja. Ei rahoitusvajetta kunnalle.
- Maahanmuuttajat käyttävät peruspalveluita yhteensä 20 000 eurolla, mutta he eivät kuluta maahanmuuttajien erityispalveluita. Samalla he maksavat yhteensä 8 000 euroa kunnallisveroja. Tuloksena on 12 000 euron rahoitusvaje kunnalle.

Seuraus: Kunnan taloutta ei saatu tasapainoon luopumalla maahanmuuttajien erityispalveluista. Rahoitusvaje sen sijaan kasvoi entisestään, kun kuntaan otettiin uusi maahanmuuttaja, jonka maksamat kunnallisverot olivat ensimmäisen maahanmuuttajan tavoin 40 prosenttia kantaväestön kuntalaisesta.

Tämä siitäkkin huolimatta, että maahanmuuttajat osallistuivat kunnan talouden rahoitukseen maksamalla yhteensä 8 000 euroa kunnallisveroja eivätkä he käyttäneet lainkaan kunnan erityispalveluita.

Edellä esitetyn yksinkertaistetun esimerkin tarkoitus oli selvittää yhtäältä, miksi maahanmuuttajien maksamien kunnallisverojen pienuus on suuri ongelma ja miksi ongelmaa ei ratkaista luopumalla maahanmuuttajien erityispalveluista. Lopuksi vielä esitettiin, että rahoitusvajeen suuruus riippuu suoraan heikosti pärjäävien maahanmuuttajien lukumäärästä kunnassa. Esimerkit myös osoittavat, että pelkkä maahanmuuttajien menopoolen tai kustannusten selvittäminen ei anna realistista kuvaa maahanmuuttajien aiheuttamista ongelmista kuntien talouksille. On ensiarvoisen tärkeää ottaa myös huomioon, kuinka paljon vähemmän he maksavat kunnallisveroja kuin kunnan kantaväestö.

REKISTERILÄHTEET

Tilastokeskuksen rekisteriaineistot jokaista Suomen väestöön kuuluvaa henkilöä koskien:

- FOLK perustieto -tutkimusaineisto (katso tarkemmin aineistokuvaus: <https://taika.stat.fi/>).
- FOLK tulotieto -tutkimusaineisto (katso tarkemmin aineistokuvaus: <https://taika.stat.fi/>).
- Tilastokeskuksen rekisteritiedot henkilöiden ja heidän vanhempiensa syntymävaltioista.

VIITTEET

Espoon kaupunki, 2018. Espoon kaupungin asunto-ohjelma [verkkojulkaisu]. <https://www.espoo.fi/download/noname/%7B6FAA04C6-5271-4EE4-B20F-4FC517C74F60%7D/107750> [viitattu: 4.12.2020].

Espoon kaupunki. Talousarvioehdotus 2020 [verkkojulkaisu]. https://www.espoo.fi/fi-FI/Talousarvioehdotus_2020_Espoo_turvaa_per, 2020. [viitattu: 4.12.2020].

Helsingin kaupunki. Talousarvio 2020 [verkkojulkaisu]. https://www.hel.fi/static/kanslia/Julkaisut/2019/HKI_TAE_2020.pdf, 2020. [viitattu: 4.12.2020].

Helsingin Sanomat 4.3.2019. Espoolle koituu maahanmuutosta valtavat kustannukset ja valtion pitäisi maksaa niistä suurempi osa, vaatii kaupunginjohtaja Jukka Mäkelä. <https://www.hs.fi/kaupunki/espoo/art-2000006022665.html>. [viitattu: 4.12.2020].

Helsingin Uutiset 21.10.2019. Hyvä työllisyys ei auta vieraskielisiä: Osuus toimeentulotuen-saajista on kivunnut jopa 42 prosenttiin. <https://www.helsinginuutiset.fi/artikkeli/811722-hyva-tyollisyys-ei-autavieraskielisia-osuus-toimeentulotuensaajista-on-kivunnut>. [viitattu: 4.2.2020].

Kouvonen, Seppo 2012. Ulkomainen työvoima vaikuttaa jo palkkoihin pääkaupunkiseudulla [verkkojulkaisu]. https://www.stat.fi/ajk/poimintoja/2012-12-10_hyka4.html. [viitattu: 4.2.2020].

Kouvonen, Seppo 2012. Pääkaupunkiseudun palkat ovat toista maata [verkkojulkaisu]. https://www.stat.fi/artikkelit/2012/art_2012-12-10_002.html?s=0#2. [viitattu: 4.2.2020].

Kuosmanen, Isa 2020. Essays on Economics of Immigration and Education (abstract) [verkkojulkaisu]. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/313252>. [viitattu: 4.2.2020].

Suomen virallinen tilasto (SVT). Verot ja veronluonteiset maksut [verkkojulkaisu]. <http://www.stat.fi/til/asas>, 2020. ISSN=1798-1131. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 4.12.2020].

Valtiovarainministeriö. Kuntien tehtävät ja toiminta [verkkojulkaisu]. <https://vm.fi/kuntien-tehtavat-ja-toiminta>, 2020. [viitattu: 4.12.2020].

KUUNNELKAA

KOKEMUSASIAN-

TUNTIJOITA

Oletko harkinnut asettumista ehdokkaaksi kunnallisvaaleissa 2021? Joissakin kunnissa on vielä listoilla tilaa, ja kaikkia perussuomalaisesti ajattelevia tarvitaan. Ehdokasasettelu on kunnallisvaaleissa eräänlainen ensimmäinen kierros: puolue, jolla on täydet listat, lähtee itse äänestykseen etumatkalta.

Vuonna 2012 perussuomalaiset lähtivät kunnallisvaaleihin kevyellä kenttäorganisaatiolla, vain runsas vuosi 2011 jytyn jälkeen. Valta-kunnallinen kannatus ei realisoitunut kunnallisvaaleissa. Keväällä 2017 vielä Soinin johtamaa puoluetta vaivasi hajaannus eri suuntausten välillä, ja kunnallisvaalitulos jäi 2012 tuloksestakin.

Nyt perussuomalaisten kenttäorganisaatio on iskussa, gallup-kannatuksessa olemme paalupaikalla (joulukuun alussa 2020) ja mahdollisuudet voittaa kuntavaalit niin maaseudulla kuin kaupungeissa, koko maassa, ovat realistiset.

Mutta moni empii asettua ehdokkaaksi, jos ei ole aiemmin ollut missään poliittisessa luottamustehtävässä.

Seuraavien kirjoitusten tarkoitus on rohkaista asettumaan ehdolle silläkin riskillä, että saattaisi tulla puolivahingossa valituksi ja joutua opiskelemaan aivan uusia asioita.

Kirjoituksissaan perussuomalaisten kunnallisvaltuutetut kertovat, kuinka alkuun pelottavankin hämärä kunnallinen päätöksenteko vähitellen avautuu, kuinka tärkeisiin asioihin pystyy vaikuttamaan pienelläkin valtuustoryhmällä, miten apua saa oman ryhmän kokeneemmilta valtuutetuilta ja miten uskallus lähteä ehdokkaaksi kuntavaaleihin voi johtaa jopa puolison löytämiseen kilpailevan puolueen politiikosta.

Kuunnelkaa kokemusasiantuntijoita - asettukaa ehdolle! Ehdokasettelu päättyy 9.3.2021.

RAHTARIN HOMMISTA KAUPUNGINVALTUUTETUKSI JA ARKADIANMÄELLE

Lähdin vuoden 2012 kunnallisvaaleihin ihan piruuttani. Ajatuksena oli, että onpahan sitten kiikkutuolissa kerrottavaa. Pohjana politiikasta minulla oli 12 vuoden kokemus raskaan kaluston kuljettajana ja pääosin öisin. Siitä mitä kaupunginvaltuutettu tekee tai mitä ovat lautakunnat ei minulla ollut hajuakaan.

Olin huolissani lähinnä maahanmuuttajien alipalkkauksesta ja siitä, että se riskeeraa tällaisen normaalipalkkaa saavan kuljettajan työsuhteen pidemmällä aikavälillä.

LÄHIKOULUJEN PUOLESTA

Kunnallisvaaleissa innostuin sitten pitämään Kotkan lähikoulujen puolta. Tutustuin niihin muiden ehdokkaiden kanssa ja sain aika hyviä yhteyksiä yli puoluerajojen. Vaalipäivänä yllätyin, kun minut valittiinkin 123 äänellä valtuustoon. Siis minut, joka olin ollut 15 vuotta pois paikakunnalta ja vasta äsken muuttanut takaisin.

Pohdin olisiko minulla ollut niin paljon vanhoja tuttuja vielä paikkakunnalla, koska ei sekään alue, jossa koulua puolustin, tuonut kuin 4 ääntä. Oli miten oli, paineita alkoi kasaantua ja kaikki olisi opeteltava.

Paikkajaossa olisin halunnut lasten ja nuorten lautakunnan paikan. En uutena sitä äänekkäästi käynyt kuitenkaan vaatimaan, enhän siinä vaiheessa edes tiennyt mitä lautakunnat tekevät. Sain paikan teknisestä lautakunnasta ja meitä istui sillä kaudella siellä kaksi perussuomalaista.

Teknisessä lautakunnassa pistin heti alussa merkille, että meitä pienempiä ryhmiä ei paljoa noteerattu. Päätökset menivät nuijan kopautuksella läpi ja kun teit muutosesityksiä niin niitä lähinnä paheksuttiin.

Meistä lautakunnan kahdesta perussuomalaisesta kummallakaan ei ollut minkäänlaista kokemusta politiikasta. Kyllästyin tilanteeseen ja niin kyllästyivät muutkin pienpuolueet, joten kokosin oman ryhmän yli puoluerajojen ja kävimme kokouksen listan aina läpi kokoonpanolla perussuomalaiset, vasemmisto ja vihreät. Yllättäen löysimme paljon yhteisiä asioita, joita halusimme päätöksissä muuttaa, ja joka kerta kun tällainen tuli niin tehtiin muutosesitys ja aiheutettiin pahennusta.

Sillä kaudella saimme toki monia asioita läpi yhteisellä työllä. Ne asiat, joista oltiin eri mieltä, kuitattiin vaan toteamalla, että tästä olemme eri mieltä. Teknisen lautakunnan alla aloitti sillä kaudella myös joukkoliikennejaosto, johon minut valittiin vihreän varajäseneksi (varsinainen paikka oli naispaikka ja varapaikalle voitiin ottaa mies). Oli kuitenkin sovittu niin, että se olen minä, joka niissä kokouksissa käy. Olin myös ainoa, jolla oli linja-autokortti. Sain siis periaatteessa luottamuspaikan vihreiltä.

Käsitykseni vihreistä ja vasemmistosta muuttuikin tällä kaudella kovasti. Olinhan kuitenkin syntynyt Helsingissä ja tehnyt siellä töitä yli puolet elämästäni. Maakunnissa vihreiden ja vasemmiston kanssa tuli siis toimeen, kun käsitteli heitä ihmisinä, ei heidän ajamana politiikkana. Loppukaudesta hommasin myös vihreän avopuolison toiselta paikkakunnalta ja nyt olemme olleet yhdessä jo viisi vuotta.

AINA JOKU AUTTAA

Valtuustotyöstä alkuperäinen käsitykseni oli, että minun pitäisi tietää kaikesta kaikki ja koko vapaa-aika pitäisi vain lukea esityksiä ja ottaa selvää esityksien taustoista. Olin täysin väärässä.

Valtuustoryhmästä löytyi aina joku, joka tiesi asioista jotakin. Se, että porukat istuivat eri lautakunnissa ja asioita oli käsitelty niissä, toi pohjatietoa ryhmään ja pystyttiin päättämään asioista tiedon pohjalta, ilman että jokaisen piti tietää kaikki ihan joka asiasta.

Myös esiintyminen jännitti: minä, joka olin lähinnä ajanut jakeluajoa raskaalla kalustolla yöllä ja ollut vailla sosiaalisia kontakteja sekä viestinyt lähinnä päätä aukomalla – eihän minusta olisi esiintymään? Tässäkin pääsin todistamaan ennakkoluulonni vääräksi.

Ensimmäisten valtuustojen asialistalla oli Koivulan koulu, jota olin vaalilyössä kovasti puolustanut. Tein kokoukseen 12 minuutin puheen ja harjoittelin sitä kotona peilin edessä muutaman kerran. Kun aikani sitten tuli ja oli aika alkaa puhua, kädet tärisivät ja hiki valui pitkin otsaa. Mietin ettei tästä kyllä tule mitään ja lähdin marssimaan kohti puhujakoroketta.

Hengähdin pari sekuntia ja asettelin puheeni puhujakorokkeen pöydälle. Nojasin pöytään, jotta kädet eivät tärisisi ja aloin lukemaan. Lukiessa ajattelin vain, että ei täällä ole ketään. Välillä nostin katsettani valtuustosaliin ja sitten jatkoin puhumista. Hengissä siitä selvittiin ja voin tunnustaa, että ei se julkisesti puhuminen nykyäänkään ole helppoa. Välillä vain pitää ottaa itseään niskasta kiinni ja voittaa omat pelkonsa.

Kauteen 2012-2017 mahtui kaikenlaista. Niin hyviä kuin huonojakin hetkiä. Perussuomalaiset ovat kuitenkin niin hyvä ja monimuotoinen porukka, että menossa jaksoi huonompinakin hetkinä. Sillä kaukella kerkesin olla paikallisyhdistyksen puheenjohtajana muutaman vuoden, vetää Juho Eerolan eurovaalikampanjan, olla vaalipäällikkönä

Kaakkois-Suomen vaalipiirissä eduskuntavaaleissa sekä istua oikeusministeriön alla vaalipiirilautakunnassa Mikkeliissä. Paljon tuli siis tehtyä ja kaikkeen osallistuttua, vaikka lähtötaso politiikkaan oli täysi nolla.

KOHTI KAUPUNGINHALLITUSTA

Vuoden 2017 kuntavaalit eivät olleet perussuomalaisille mikään kauhean kova menestys. Meitä valittiin Kotkaan silti 6 valtuutettua. Olin siinä vaiheessa ainoa vanha valtuutettu, joka kasvatti äänisaalistaan. Puolet ryhmästä oli uusia valtuutettuja. Paikkaneuvotteluissa meitä petettiin aika pahasti ja jäimme muiden tekemän neuvottelutuloksen ulkopuolelle. Mutta mitä sitten. Meillä oli uusia innokkaita valtuutettuja ja neljä vuotta uutta edessä. Minut valittiin kaupunginhallitukseen ja pääsin katsomaan päätöksentekoa siltäkin suunnalta.

Yllätyksesi vihreä emäntäni valittiin sinne myös vaikkei ollut päässyt edes valtuutetuksi asti. Siellä sitten ollaan maanantaita vietetty tällä kaudella perheen kesken kinastellen. Äänestyksissä olemme olleet useimmin eri kuin samaa mieltä. Toisaalta kaupunginhallituksessa on paljon luottamuksellisia asioita ja niistä ei paljoa ulkopuolisille voi puhua, mutta tässä tapauksessa lista on voitu käydä läpi jopa saunan lauteilla.

Tällä kaudella meillä on ollutkin vipinää. Yksi viime kaudella jättämäni valtuustoaloite on vihdoon rantautumassa päätöksentekoon, se on lähetetty takaisin käsittelyyn jo monia kertoja - aina se on tullut uudestaan listalle ilman vastauksia. Olin myös ainoana kaupunginhallituksen jäsenenä puolustamassa Pentti Tiusasta. Tiusasen erottaminen valtuustosta ei kerennyt valtuustoon asti ennen hänen kuolemaansa.

Kerkesin olla myös perussuomalaisten Samuli Sibakoffin vaalipäällikkönä eurovaaleissa, edellisten kuntavaalien vaalipäällikkönä ja nyt toimin sellaisena myös näissä vaaleissa.

TÖIHIN EDUSKUNTAAN

Lopetin myös työni kuorma-autonkuljettajana ja siirryin eduskuntaan kansanedustajan avustajaksi. Saimme myös paikallisyhdistyksen puheenjohtajaksi uuden, nuoren ja energisen Arttu-Petteri Klamin. Eli kyllä vanhasta rahtarista voi kehittyä ihan toimistotyöntekijäkin, vaikka kuinka inhoaa kauluspaitoja (onneksi kravattia ei tarvitse käyttää).

Veikkaan, että perussuomalaiset on ehkä helpoin puolue siinä mielessä, että meille on helppo tulla. Olen nähnyt tässä muutamien vuosien aikana paljon uusia tulokkaita ja kaikki on otettu avosylin vastaan. Monesti olen joutunut kysymyksiin vastailemaan ja neuvomaan mutta aina olen ollut siihen myös valmis.

Jokainen jäsen, oli sitten pärjännyt vaaleissa tai ei, on ollut terve-tullut vaikuttamaan politiikan tekoon ja luottamuspaikkojakin pyrittiin jakamaan niin, että mahdollisimman moni pysyisi mukana aktiivisena päätöksenteossa. Moni toimiikin aktiivisesti. Yhdestä viime vaaleissa mukaan tulleesta värikkäämmästä vaihtoehdosta on kasvanut tämän vaalikauden aikana ihan oikea poliittinen tekijä. Kerkesi osallistumaan eurovaaleihin, eroamaan poliisista ja hankkimaan kovan suosion. Hänestä odotamme nyt meille yhtä ääniharavaa, joka nostaisi muutaman ehdokkaan lisää valtuustoon. Hän on myös ihminen, joka ei varmasti jätä kaveria pulaan. Tällaisia ovat kaikki muutkin perussuomalaiset.

KUNTAVAALIT RATKAISEE

EHDOKKAIDEN MÄÄRÄ JA LAATU

Kuntavaalit ovat puoluevaalit, joissa äänestetään henkilöä. Tämän kaikki meidän ehdokkaamme ovat ymmärtäneet ja vauhti on kova. Moni on lähtenyt ehdolle pelkästään sen vuoksi, että perussuomalaiset saisivat myös heidänkin tuttujen, työkaverien ja muiden äänet. Joku tällai-

nen kaveri voi seuraavissa vaaleissa päästä omasta mielestään vahingossa läpi ja hän voi oppia paljon – näinhän minullekin kävi.

Kotkassa kaikki siis vetävät yhtä köyttä ja nyt kun tätä kirjoitan, on syyskuun alku ja meillä on jo yli 50 ehdokasta. Edellisissä vaaleissa ehdokkaita oli 34 ja sitä edellisissä 42. Tammikuuhun mennessä meillä on lista täynnä. Tämän lisäksi miltei kaikista muista puolueista ovat ne pahimmat ääniharavat lähteneet pois, ja meillä taas alkaa olemaan hyvinkin tunnettuja poliitikkoja.

Tavoitteenamme onkin nousta Kotkan suurimmaksi puolueeksi ohi punaisten. Keskustalaisia meillä ei ole yhtään, he ovat lähteneet avaruuteen istuttamaan perunantaimia. Ainakin jos Kulmunin avaruussuunnitelmia on uskominen.

Nyt juuri sinulla on mahdollisuus hankkia kokemus ja lähteä kuntavaaleihin ehdolle. Voit sitten vanhana puhua kiikkutuolissa, että tuli-pa kokeiltua kerran politiikkaa. Jos en olisi lähtenyt ehdolle, olisin jäänyt paitsi siitä, kun...

... oma tarinani jatkuisi näin: Hyppäsimme kansanedustajan kanssa lentokoneesta laskuvarjolla, pääsin töihin eduskuntaan, matkailtiin Freddy (van Wonterghem) kanssa Venäjällä, löysin emännän eduskuntavaaleissa naapuriteltalta, tuotantoyhtiö teki meistä dokumentin, vierailtiin rajavartiolaitoksella, tehtiin Suomen kiertue Juhon puolesta Freddy (van Wonterghem) kanssa eurovaaleissa kun se tuli kipeäksi, jouduin vahingossa järjestämään eduskuntavaalit Kaakkois-Suomessa...

Mikko Kangasoja ja Mika Koivisto

RAISIOSSA MAAHANMUUTTO SAATIIN ALAS

Perussuomalaiset nousivat Raisiossa valtuustoon vuonna 2008 yhdeksällä paikalla ja 2012 valtuutettuja ilmestyi viisi (43:sta). Ensimmäistä kertaa Raision kaupungin historiassa perussuomalaiset, kokoomus, keskusta, kristillisdemokraatit ja RKP saivat enemmistön valtuustossa ohi vasemmistopuolueiden. Käsitlemme alla kahta erityistä tapausta vaihtamisesta kunnassa: maahanmuuttajien vastaanottoa ja kaupunginjohtajan valintaa.

Ryhmämme oli kokematon ja se hieman vaikeutti asioiden läpiviemistä, koska jokaisen piti oppia ne asiat, mitkä muille ryhmille siirtyivät perimätietona. Niinpä olisi hyvä jo ennen kuntavaaleja järjestää koulutusta ehdokkaille perusasioista, kuten päätöksentekoprosesseista, kokouskäytännöistä ja taloudesta.

Muiden tapaan Mika Koivisto tuli mukaan kunta politiikkaan lähes ns. pystymetsästä 2012 mutta yhteiskunnallisia asioita pitkään seuranneena. Kunnallinen päätöksenteko oli hänelle aika tuntematonta, lehden seuraamista lukuun ottamatta. Koivisto nimettiin kaupunginhallitukseen.

Mikko Kangasoja valittiin Raision kaupunginvaltuustoon 2017. Hän on toiminut aktiivina puolueessa 2008 alkaen ja ollut lautakunnissa Vantaalla ja Raisiossa. Ehdolla kuntavaaleissa hän on ollut kolmesti kolmella paikkakunnalla.

Mika Koivisto valittiin Raision kaupunginvaltuustoon 2012, jolloin hän aktivoitui puolueessa. Hän on toiminut siitä alkaen kaupunginhallituksessa.

Politiikassa ei ollut Koivistolle varsinaisesti mitään yllättävää, koska hän tiesi sen voivan olla raadollista ja kahden suurimman puolueen voivan sopia asiat keskenään ennakkoon muiden voimatta juuri vaikuttaa. Yllättävää oli ollut huomata, kuinka vähin asiatiedoin jotkut voivat tehdä päätöksiä ja kuinka henkilökohtaisesti jotkut tuntuivat tietyt asiat ottavan.

Mikko Kangasoja havaitsi Raisiossa konkreettisesti, kuinka menolisäyksiä aina tukevat vasemmistopuolueet ja vastustavat oikeistolaiset. Joskus suhtautuminen tuntuu olevan periaatteellista. Niin ikään, välillä vaikuttaa siltä, että moni ääni annetaan päätöksestä vasta, kun on nähty omien ääni. Lauma seuraa johtajaansa. Politiikka tuntuu siis varsin kah-tia jakautuneelta, vaikka päinvastaista moni konkari propagoi. Se selit-tynee sillä, että yhteistyöhönkin kytetään ja sitä paisutellaan puheissa. Tarvittaessa reviirirajojen yli siis astutaan. Kun on valmis yhteistyöhön, luo itselleen liikkumatilaa.

TAPAUK 1 - MAAHANMUUTON MÄÄRÄ

Ennen vuoden 2012 kuntavaaleja Raisiossa ei puhuttu kaupungin maa-hanmuuttolinjasta. Sopimukset kaupungin ja ELY-keskuksen kanssa maahanmuuttajien vastaanottomääristä Raisioon olivat ylimalkaisia ja päättäjät hyväksyivät ELY-keskuksen ehdotukset sijoitettavien määristä mukisematta. Tästä oli seurannut, että Raisioon hakeutui vuosittain vä-kilukuun nähden poikkeuksellisen paljon ulkomaalaistaustaisia.

Maahanmuuttoasioihin liittyvästä keskustelun sisällöstä ennen vuotta 2013 ei ole tietoa mutta jos se oli ollut samanlaista ja tasoista kuin siitä lähtien, niin keskustelua ja asioiden esittelytekstejä hallitsi muuta-man virkamiehen näkemys. Nuo näkemykset olivat lähinnä oman agen-dan ajamista ja suoranaista ymmärtämättömyyttä tai asioiden vääriste-lyä ja pimittämistä.

Koivisto oli perehtynyt maahanmuuttoasiaan usean vuoden ajan ennen vuoden 2012 kuntavaaleja, joten termit ja tilanne olivat tuttuja yleisellä tasolla. Kun maahanmuuttoon liittyviä asioita tuli päätettäväksi ja keskusteluun, hän pystyi haastamaan kaupunginjohtajaa, virkamiehiä ja muita poliitikkoja asia-argumenteilla ja tosiasioilla. Keskusteluissa ja kirjoituksissa hän avasi aiheeseen liittyviä termejä ja kertoi mitä mikäkin asia tosiasiaa tarkoittaa.

Sosiaali- ja terveystieteiden maahanmuuttoasioista vastaava henkilö väitti muun muassa, että Raisio saa maahanmuuttajista enemmän rahaa kuin mitä maahanmuuton kustannuksiin Raisiossa menee, ja että tuosta rahasta jää yli raisiolaisten muihin palveluihin. Tuollaiset väitteet asioiden esittelyteksteissä olivat täyttä lööperiä ja helposti osoitettavissa vääräksi mutta niin vain tuokin meni osaan päättäjistä täydestä ja oli ilmeisesti mennyt myös aiempina vuosina.

Koivisto alkoi heti vuonna 2013 vaikuttaa siihen, että kaupungin ja ELY-keskuksen välinen pakolaissopimus pitää ottaa uudestaan päätettäväksi ja sopimukseen tulee kirjata niin pieni vastaanotettavien määrä kuin mahdollista ja määrään tulee sisällyttää myös perheiden yhdistämiset ja kuntaan itsenäisesti muuttavat.

Asiaan vaikuttamiseen ei silloinkaan riittänyt se, että toi aiheeseen liittyvät seikat esiin vasta kokouksessa. Aikaa ja vaivaa piti käyttää tosiasioiden ja tilastotiedon etsimiseen, niiden avaamiseen muille ymmärrettävään muotoon ja kirjoittaa aiheesta selkeä kirjoitus perusteluineen, miksi kaupungin tulisi vähentää vastaanotettavien maahanmuuttajien määrää.

Tuossa Koivisto käytti apuna THL:n Sotkanetin tilastoja, Turun kaupungin selvitystä maahanmuuton kustannuksista, lehtikirjoituksia, kavereiden perehtyneisyyttä asiaan jne.

Pääasia oli kuitenkin se, että hän vaikutti muiden puolueiden päättäjiin kertomalla heille tiedot asioista perusteluineen. Jos perustat väit-

teesi tosiasioille, siihen on kenenkään vaikea väittää vastaan muuten kuin mielipiteillä, ja kun osoitat hallitsevasi asian, niin yllättävän moni ei edes lähde haastamaan. Tosin siitä huolimatta jotkut ovat silti edelleen maahanmuuton puolesta mutta eivät tuo asiasta päätettäessä kommenttejaan julki, vaan äänestävät vain jatkamisen puolesta.

Asioihin vuosia vaikuttamalla Raison ja ELY-keskuksen välinen sopimus muutettiin viimein vuoden 2019 marraskuussa kaupunginhallituksessa tiukan äänestyksen jälkeen. Sopimusta oli käsitelty muutamia kertoja vuosien aikana aina hieman muuttaen mutta muiden puolueiden poliitikoilta ei löytynyt rohkeutta tehdä Perussuomalaisten vaatimia suurempia muutoksia kuin vasta 2019. Asioissa saattaa mennä vuosia, kun niitä yritetään muuttaa järkevämpään suuntaan, joten pitkäjänteisyyttä tarvitaan.

TAPAUK 2 – KAUPUNGINJOHTAJAN VALINTA

Raison kaupunginjohtaja erosi 2020 linjaerojen takia ja uusi päätettiin palkata konsulttien avulla pian. Puolueet sopivat, että valintaa ei politisoida vaan osaavin valitaan. 18 hakijasta 8 valikoitui haastatteluihin. Perussuomalaisista valittiin Kangasoja haastattelevaan valintaryhmään.

Seitsemän hakijaa oli sitoutumattomia. Kun valtuuston suurimman puolueen, SDP:n, puoluekirjan omaava 33-vuotias ja neljä vuotta kaupunginjohtajana ollut oli käynyt haastattelussa, kävi ilmi, että komeaksi väitetty mies nautti naisvaltaisten punavihreiden laajaa suosiota. Koska haastatteluissa kävi useita moninkertaisen kaupunginjohtajan kokemuksen omaavia ja näyttöjä säästöistä antaneita, demari oli osajaana selkeä altavastaja.

Vahvoista hakijoista innostuttiin, etenkin porvarien kesken. Tämä johti demarien taholta hyökkäykseen kulloistakin suosikkia kohtaan. Perusteet olivat milloin juoruja, milloin vain panettelua. Vastaavasti

demarinuoren aikaansaannosta pikkukunnan somejuttujen kehittäjänä ylikorostettiin. Äärimmillään tämä johti johtavan demarinaisen valtuustopuheessa esittämään näkemykseen, että johtajan elintärkeä taito on sometus.

Mitään hän ei puhunut taloudesta, vaikka se on tulevan johtajan ykköshaaste Raisiossa. Vasemmistoa ei häirinnyt demarijohtajan johtaman järvikunnan tappiollinen talous, suuret paperin pyörittelijöiden kulut, saati väestön väheneminen, aivan kasvavan Jyväskylän kyljessä.

Prosessin myötä loppusuoralle valikoitui demari, jonka demarit aina väkisin joka vaiheessa nostattivat jatkoon. Toisena suosikkina valtuustolle ehdotettiin entistä vihreää (aatteeltaan todistetusti edelleen) ja nykyisin sitoutumatonta, mutta hyvin kokenutta johtajaa.

Valtuustopuheiden jälkeen päätettiin vaalitavasta, johon Perussuomalaiset esitti muutosta. Suljettu lippuäänestys haluttiin suoritettavaksi puhujakorokkeelta oman valtuustopaikan sijaan. Tämä olisi mahdollistanut suljetun lippuäänestyksen idean säilymisen, kun lippua ei olisi ollut mahdollista näyttää saati nähdä. Kun tämä epäkohta kerrottiin, demarileiristä kuului: ”sehän se on tarkoituskin!” Suljettu äänestyslippu kuuluikin nähdä. Vaalitavan demokraattisuus sai hävitä toverikurille.

Puheet valtuuston kokouksessa olivat lopulta ilmeisen turhia. Vaikka SDP:n apupuolueet ilmoittivat päätöksen olevan valtuutetuilleen heidän oma asiansa, äänimäärä täsmäsi vasemmiston ja porvarien määrän mukaan 23–20. Nuori demari valittiin 25 000 asukkaan kaupunginjohtajaksi. Jälkeenpäin vihreistä kerrottiin, että vähintään yksi oikeistosta on loikannut, koska vihreiden äänet jakautuivat.

Perin mielenkiintoista on, että siinä missä perussuomalaiset olivat valmiita äänestämään vankan kokemuksen ja näyttöjen ansiosta aatteeltaan vihreää kaupunginjohtajaksi, vihreistä vain osa äänesti vihreää ehdokasta. Siinä eivät auttaneet edes näytöt siitä, että johtaja oli voimallisesti kehittänyt nykyistä kaupunkiaan vihreäksi.

Demarijohdossa vihreille tuskin koskaan annetaan samaa, eivätkä he voine itsekään sellaiseen uskoa. Perusteiden ääniin täytyy olla siis muita. Joko demarit ovat luvanneet tukeaan johonkin viherhankkeeseen tai nuoren demarin olemus vakuutti.

Näistä kumpikaan ei ole vakuuttava peruste, mutta kuten alussa todettiin, monet päättävät hyvin vähäisin tiedoin. Tapaus oli selkeä esimerkki, mihin Perussuomalaisia tarvitaan. Puhdistamaan politiikkaa.

YHTEENVETO

Kuten aiemmin todettiin, asiat saa parhaiten läpi tai päätöksiä muutettua, kun on ajoissa ja vaikuttaa muihin ennen varsinaista toimielimen kokousta. Monet valtuustoryhmät, elleivät jopa kaikki, tekevät päätöksensä omissa ryhmäkokouksissaan viikonlopun aikana. Tuo tarkoittaa sitä, että oma kanta perusteluineen tulee toimittaa muille elimen jäsenille mahdollisimman nopeasti kokouksen esityslistojen julkaisun jälkeen.

Faktatietoa, tilastoja ynnä muuta käyttämällä saa omiin argumentteihinsa painoarvoa. Kokouksessakin asioita täytyy tuoda esiin ja haastaa virkamiehiä, jos aihetta on. Lisäksi vaikuttamisen kanavina tulee käyttää lehtien yleisönosastoja, omia nettisivuja ja sosiaalista mediaa. Kun tuollaiset kanavat on keksitty ja ne ovat käytössä, niitä tulee myös käyttää.

Juuri kukaan ei kuule sinua, jos pienessä porukassa mietit asioita.

Kun ollaan valtuustossa, hallituksessa, lautakunnissa yms., kannattaa käyttää puheenvuoroja, haastaa ja tuoda oma kanta esiin. Jos siis on tarvetta. Ei aina tarvitse olla suuna päänä.

Toimielimissä vaikuttamisessa on sama pointti kuin eri medioissa vaikuttamisessa. Jos et saa suutasi auki, kukaan ei tiedä mitä mieltä olet. Päättäjät valitaan päättäjiksi siksi, että tuovat kantansa esiin, ei siksi, että

istuvat kokouksissa tärkeän näköisinä.

Hyväksi on havaittu, että kannattaa perehtyä kunnan tärkeimpiin talouslukuihin, jotta tiedät edes veroprosentit, velan määrän jne. Housut kintuissa ei kannata jäädä kiinni helpoissa asioissa.

Kai Karhukorpi

KUINKA KYLÄKOULU PELASTETAAN

TARINAA EI OLE ILMAN SEN KIRJOITTAJIA

Elettiin vuotta 2013. Lappeenrannassa puuhattiin uutta säästöohjelmaa, jossa kouluja karsittaisiin kovalla kädellä. Puhuttiin palveluverkon kartoittamisesta. Mikä se semmoinen palveluverkko kartoituksineen on, mikä vie kaikki palvelut, tai siis ne viimeisetkin - ajattelin.

Asuinpaikkani Nuijamaa oli vaarassa menettää ainoan koulunsa sekä päiväkotinsa. Osaksi Lappeenrantaan Nuijamaa liitettiin vuonna 1989. Sen jälkeen palveluita on kadonnut kohti keskustaa. Venäjän rajalla toimiva pieni entinen oma rajakunta olisi entinen tai ainakin ilman asukkaita, mikäli koulu kuopattaisiin. Minulle tuo ei käynyt eikä käy vielääkään.

Toinen tapetilla ollut asia oli jo tuolloin uuden kaupunginteatterin suunnittelu entisen homeisen tilalle. Kaupunginteatterisuunnitelmat lähtivät täysin laukalle. Lobbaajat loivat mielikuvia, kuinka Lahtea, Kouvola ja jopa Pietaria myöten tullaan täysillä busseilla teatteriin. Hyvä, että paikat riittävät autoille tai tuolit teatterissa. Voitte arvata, että tuohon palatsiin rahaa paloi ja paikat eivät ole loppuneet kesken. Eipä ole sitä bussiralliakaan näkynyt.

Kai Karhukorpi on lappeenrantalainen kaupunginvaltuutettu ja Lappeenrannan seudun perussuomalaisten puheenjohtaja

Ei yllättänyt. Ei mennyt minun tajuntaani, että peruspalveluista karsitaan, mutta ylellisyys ei näemmä maksa mitään. Nuo koulukysymykset ja uusi kaupunginteatteri olivat yksi syy, mikä sai minut aktiivisemmin mukaan päätöksentekoon. Silloin ajattelin lähinnä vaikuttamista asioihin ja sana politiikka tuntui täysin vieraalta.

PERUSSUOMALAISET OLI AINOA VAIHTOEHTO

Kynnys ottaa yhteyttä paikallisiin persuihin tuntui aluksi korkealta. Asuin lopulta tuon kynnyksen yli ja otin puhelun, päivääkään en ole kaunut.

Tapasin ensimmäistä kertaa paikallisia persuja 2013 yhdistetyssä syyskokouksessa ja pikkujouluissa. Tuo ilta on jäänyt pysyvästi mieleeni. Minut otettiin uutena erittäin lämpimästi vastaan. Heti tarjottiin vastuuta ja kaikkiin kysymyksiin löytyi vastaukset.

Minut otettiin heti mukaan paikallisyhdistyksen hallitukseen ja sen toimintaan. Minut pyydettiin mukaan avoimiin valtuustoryhmän kokouksiin ja niissä minä erittäin aktiivisesti housuntakamuksia kulutinkin. Vastuuta tuli, mielipiteitä kysyttiin ja kuunneltiin. Ei mennyt aikaakaan, kun olin jo mukana Kymen piirin toiminnassa, ensin piirikokousedustajana. Tuo kaikki oli minulle uutta ja ihmeellistä. Se kiehtoi ja vei mennessään. Tuo innostus päätöksentekoon, vaikuttamiseen ja politiikkaan ei ole vielääkään sammunut eikä sammu.

Mikä tekee Perussuomalaisista minun puolueeni ja toisen kodin jossa mielelläni vietän lähes kaiken vapaa-aikani? Yhdessä tekeminen, yhteishenki, toisista huolen pitäminen niin kliseiseltä kuin tuo kuulos- taakin, se on ainakin Kymen piirissä ja Lappeenrannassa totta.

Vuonna 2017 olin ensimmäistä kertaa ehdolla kuntavaaleissa ja pääsin läpi Lappeenrannan kaupunginvaltuustoon. Siitäpä se vasta uusi ja ihmeellinen aukesi valtuustoiheen ja lautakuntineen. Se tuki, mitä

sain kokeneemmilta valtuutetuilta, kantaa tänä päivänäkin ja laittaa minut joka päivä tukemaan sekä auttamaan meidän jatkuvasti kasvavaa jäsenjoukkoamme.

Toimin nyt toista vuotta Lappeenrannan seudun Perussuomalaisen puheenjohtajana ja ensimmäistä vuotta Kymen piirin Perussuomalaisen puheenjohtajana. Kokemukseni politiikasta tai puoluetoiminnasta on moneen muuhun verrattuna vielä lyhyt. Silti tämän oman taipaleen aikana olen saanut kokea, nähdä, kuulla, tuntea ja olla mukana monissa eri tapauksissa. Tapaukset ovat tuoneet muistoihini tarinoita joita on jo nyt mukava muistella. Noita tarinoita tulee koko ajan lisää ja niitä minä lisää janoankin. Minä olen tuntenut alusta asti olevani kotonani Perussuomalaisessa porukassa. Perussuomalaisuus on lyönyt minuun lähtemättömän jäljen. Miksi se ei tekisi sitä sinullekin?

NUIJAMAALLA ON YHÄ KOULU JA PÄIVÄKOTI

Niin, jos kiinnostaa, niin Nuijamaalla on edelleenkin koulu sekä päiväkoti ja mikäli se minusta on kiinni niin on jatkossakin. Teatteri kumisee tyhjiyttään edelleenkin, mutta eipä sitä persut kannattaneetkaan. Kaikkea ei yksi ryhmä pysty torppaamaan vaikka kuinka yrittää. Yhteistyössä on voimaa ja varsinkin kuntapolitiikassa se on välttämätöntäkin.

Lappeenranta on siinä mielessä poikkeuksellinen paikkakunta, että täällä me persujen valtuustoryhmä teemme tiivistä yhteistyötä muiden pienten ryhmien kanssa. Muodostamme yhdessä vihreiden ja kristillis-demokraattien kanssa ryhmä 14:n.

Kaikissa asioissa emme ole lähellekkään samoilla linjoilla eikä pidäkään. Joistakin asioista yhteinen sävel löytyy ja tuolloin pystymme lyömään edes vähän kapuloita rattaisiin muiden puolueiden kantojen horjuessa. Kouluasioissa olemme yhteisen sävelen löytäneet ja osin senkin takia oma lähikouluni Nuijamaan koulu on vielä olemassa.

Olisiko tuota koulua ilman minun mukaan lähtöäni? Vaikea sanoa, voi olla ettei olisi. Ainakin voin seisoa selkä suorassa ja sanoa: minä tein parhaani. Joka tapauksessa uskallan sanoa, että moni asia olisi toisin. Yksi suurimmista olisi oma hyvinvointi. En pystynyt tuolloin katsomaan sivusta, kun kylääni ja kaupunkiani vietiin väärään suuntaan. Viedään osin vieläkin, mutta laitan sentään hanttiin ja niin tekee koko meidän porukka.

VETO VALTAKUNNANPOLITIikkaAN

Nykyään oma katseeni ja kuuloni keskittyy toki edelleenkin paikallispolitiikkaan, siellähän minä vaikutan. Valtakunnanpolitiikka on myös imaissut mukanaan, joka asiaan löytyy mielipide ja perusteluja. Ei päivää ilman mielipiteiden ilmaisemista. Ilman kotijoukkojen ymmärrystä ja tukea voisin olla kovakin sohvakriitikko, heidän tuellaan olen sitä tarpeen vaatiessa valtuustossa, lautakunnissa, sosiaalisessa mediassa sekä mediassa.

Ei tämä silti pelkkää kritisointia ole, sillä ei luoda mitään uutta. Uudet asiat syntyvät tai vanhat hyvät säilyvät teoilla jotka pystyt perustelemaan niin, että muutkin sinuun ja tekemiseesi uskovat. Uskomisesta ja luottamuksestahan tässä hyvin pitkälti on kysymys.

Moni asia on persujen vuoksi säilynyt tai parantunut ja mikä parasta, nykyään tälläkin alueella monista asioista puhutaan niiden oikeilla nimillä. Mikään muu ei kelpaa. Poliitiikka ja päätöksenteko on tullut lähemmäs tavan tallaajaa, siitä on tullut tietyin paikoin läpinäkyvämpää. Toisaalta työtä on tekemättä, koska olemme saaneet uusia vastustajia mm. noista lukuisista median edustajista. Jotain me olemme tehneet oikein, kun meitä noin paljon pelätään.

Edessä ovat kuntavaalit 2021. Niissä usko ja luottamus punnitaan. Vaaleihin on aikaa tätä kirjoittaessani noin 8 kuukautta, silti jo se sama

jännitys hiipii kroppaan kuin vuonna 2017.

Itselleni ehdokkaana ovat edessä toiset vaalit ja ensimmäiset niin paikallisyhdistyksen kuin piirinkin puheenjohtajana. Tulevat kuntavaalit ovat erittäin tärkeitä ja kaipaavat juuri sinun panostasi niin ehdokkaana, teltantukipilarina kuin äänestäjänäkin. Jokaista tarvitaan.

Puolueen tavoitteena on olla suurin kuntapuolue keväällä. Tuohon mekin tähtäämme ja uskomme, niin piirin kuin kaupunginkin osalta. Mikään ei tule ilmaiseksi tai ilman työtä. Mikäli me emme ole tekemässä päätöksiä, niitä tekevät muut, pahimmillaan vihervasemmisto.

Haluatko sinä sitä? Lähde siis mukaan ja tee tulevaisuuden tarinaa kanssani. Nimittäin tulevaisuutta ei tule eikä ole ilman Perussuomalaisia ja perussuomalaisuutta. Nähdään kentällä.

KUINKA LAPIN JÄTKÄSTÄ TULI KAUPUNGINVALTUUTETTU

Kun kuntavaalit 2012 pidettiin, eksyin perussuomalaisten joukkoon. Se johtuu siitä, että työyhteisöni halusi minut rakennuksilta valtuustoon ”messuamaan”. Pitihän sinne saada sähkö- ja rakennusalan ammattilainenkin. Rakennuksilla kävimme aina kahvi- ja ruokatunneilla kovaa väittelyä EU-, euro- ja maahanmuuttopolitiikasta.

Kuten kaikki ymmärtävät, yleensä rakennusmiehet ja naiset ovat tai ainakin olivat enemmän vasempaan kuin oikeaan kallellaan.

Itse olin siihen asti aina äänestänyt oikeiston edustajaa, työmiestä-ustastani huolimatta, ja siihen oli syy. Olen syntyisin maan punaisimmasta kunnasta (Kemi on punaisin kaupunki mutta tuolloin punaisin kunta oli Kolari). Siksi oma taustastani oli oikeistolainen, koska kommunismi ei koskaan ottanut tuulta purjeeseen.

Sen vahvasti viimeistään käyntini 1974 synnyinkuntani Kolarin työväentalolla kuuntelemassa E-J Tennilää (SKDL), hänhän nousi sinä vuonna eduskuntaan ja teki pitkän uran kansanedustajana.

Nyt me istumme hänen kanssaan Rovaniemen valtuustossa ja hallituksessa. Kun Tennilä on esittänyt olevansa jätkä, olen hänelle sanonut, että sinä EJT olet herra jätkän vaatteissa ja minä herrain vaatteissa oleva jätkä, siis minä olen se oikea jätkä, et sinä.

KAVERI ILMOITTI EHDOKKAAKSI

Kaverini oli soittanut puoluetuomistoon ja kysynyt, miksei Björkbacka kelpaa ehdokkaaksi, minulta kysymättä. Oli keskiviikkoilta syyskuun alussa 2012 ja Lapin piirin ja paikallisyhdistyksen silloinen puheenjohtaja soitti, että olet kuulemma halukas kuntavaaliin. Häkellyin, ja sanoin etten ole ilmoittautunut mihinkään. Hän kertoi puoluetuomiston olleen häneen yhteydessä, että olisin halukas mukaan.

Sovimme, että hän tulee käymään seuraavan päivän iltana. Niin hän tuli ja löi paperinipun eteeni, että täytähän nämä. Mietin ja kysyin vaimoltani, että lähdenkö mukaan. Vaimoni vastasi siihen, että älä minulta kysy.

Täytin jäsenhakemukset puolueeseen, paikallisyhdistykseen ja sioustoumuksen kuntavaaliin. Ajattelin siinä kirjoittaessani, että aivan sama, enhän minä kuitenkaan pääse läpi. Vaalithan pidettiin 28.10.2012 ja olin hyväksytty puolueen jäseneksi 12.9.2012, joten tiukoille meni. Jollin väärin muista, ehdokaslistojen jättöpäivä oli seuraavan viikon tiistai. Niin olin mukana kuntavaalissa ja aivan pihalla, mitä pitäisi tehdä.

Siinä mielessä erikoista, että olin pienestä kunnasta Lapin maakunnan pääkaupunkiin muuttanut ehdokas. Olihan se jotain, ainakin synnykuntani tutuille.

Kun tulin myöhässä mukaan, yritin tietenkin seurata, mitä itse kukin teki. Olin aina mahdollisuuksien mukaan toritapahtumissa. Hauskin episodi oli se, että en edes tiennyt, että 2011 eduskuntavaalissa Lapista oli valittu ensimmäinen perussuomalainen kansanedustaja, joku Hanna Mäntylä Sallasta.

Sitten sain tietää eräältä ehdokkaalta, että hän oli ollut eduskuntavaaleissa ja saanut yli 1900 ääntä ja hän oli laskenut, että saisi siitä määräästä ainakin 10 prosenttia eli 190 kunnallisvaaliääntä. Hän kysyi minulta, kuinka paljon olet ajatellut saavasi, vastasin, että yksi on ainakin

varma, ja jos oikein hyvin käy, niin kaksi eli vaimoni. Vaalit tuli ja sain 14 ääntä enemmän kuin hän; hänen saldonsa äänistä oli 117 ja varavaltuutettu.

Vaali-iltana muut jännittivät enemmän kuin minä itse, koska en uskonut ollenkaan läpimenooni. Porukka huusi olohuoneesta, että ennakkoäänien perusteella olet menossa läpi. No tietysti mielenkiintoni heräsi, että ei hemmetti, onko tosi. No niin siinä jännitettiin ja olin välillä putoamassa varalle ja taas valtuutetuksi.

Olihan se lopullinen tulos täysi shokki, minä, sähkötyömies ja Rovaniemen kaupunginvaltuutettu, Lapin maakunnan pääkaupungista, köyhänpenikka Sieppijärveltä.

Onnitteluja tietysti sateli sieltä täältä, tuntemattomiltakin. Itsekseni mietin, miten tämä oli mahdollista. Minun äänestysnumeroni oli 2. Kun kävin tutun yrittäjän luona, silloin yli viidenkymmenen työntekijän yrittys, jonka pääluottamusmies oli myös ehdokkaana, vasemmiston listoilta, pojat aina kovaan ääneen, että ”kaupungin kakkonen on ykkönen” ja kaksi sormea pystyssä. Heidän luottamusmiehensä pääsi varavaltuutetuksi, 50 ääntä vähemmän kuin minulla. Varmaan ne äänet tuli pääasiassa rakennustyömiehiltä ja naisiltakin. Meitä pääsi 34 ehdokkaasta siis yhdeksän valtuutetuksi, edellisistä vaaleista 2008 triplasimme tuloksen.

Kun sitten tuli lautakuntapaikkojen jako, sai itse kukin valita äänimäärän mukaisesti eli eniten ääniä saanut valitsi ensin. En itse huollanut minulle tarjottua perusturvalautakunnan paikkaa, koska en tuntenut toimialaa ja haluisin mieluummin teknisluonteiselle luottamuspaikalle. Näin jälkeen ajateltuna suurinta budjettia käyttävä toimiala olisi pitänyt valita.

Niinpä sain Rovaniemen energian hallituksen jäsenen paikan, siitä olen edelleen erittäin tyytyväinen. Se tehtävä opetti minulle suomalaista energiapolitiikkaa, josta olin kiinnostunut. Kun olen aina ollut myös taloudesta kiinnostunut, minulle annettiin mahdollisuus tarkastuslauta-

kunnan jäseneksi kahdeksi vuodeksi, kun edellinen jäsen valittiin kaupunginhallitukseen. Todella mielenkiintoinen lautakunta, suosittelen.

Ongelmana tietysti oli meillä se, ettei ollut valtuustoryhmässä selkeää henkilöä, joka olisi voinut neuvoa ja opastaa. Jouduimme itse opiskelemaan ja opettelemaan muun muassa taloutta. Olin itse kiinnostunut taloudesta. Tutkin entisiä tilinpäätöksiä, mihin niitä veroeuroja oikein käytetään? Yritin ajatella kaupungin taloutta, kuten yksityisiä yrityksiä, sillä olin käynyt 80-luvun alussa yrittäjäkurssin. Huomasin sitten jälkepäin, ettei kuntatalous ole verrattavissa yritystalouteen.

ESIINTYMÄÄN OPPII

Ensimmäisen ryhmäpuheenvuoron pidin Rajan kaavasta. Kun menin puhujapöytäön, jännitti ihan sairaasti, en ollut koskaan ennen pitänyt puheenvuoroa yhtään missään. Jokin ihme palikka oli kurkussa, tuntui, ettei ääntä tule. Ryhmäpuheenvuoro meni kuitenkin hyvin.

Seuraava olikin sitten kesäkuussa 2013, kun pidin ryhmäpuheenvuoron henkilöstöraportista - siitä sain kiitosta yli puoluerajojen. Eräs pitempiaikainen sosiaalidemokraattivaltuutettu kysyi, että olenko esiintynyt jossain, kun vedit puheenvuoron kuin ammattilainen. Siitä se sitten lähti: olen pitänyt varmaan useita kymmeniä, jollei satoja ryhmäpuheenvuoroja niin kaupunginvaltuustossa kuin maakuntavaltuustossakin ja saanut aina hieman hämminkiä aikaan.

Kun meillä oli eräs pitkä valtuuston budjettikokous, pidin ryhmäpuheenvuoron taloudesta. Eräs kokoomuslainen valtuutettu sanoi, että kun minä nousin puhujapöytäön, niin kaikki heräsivät ja kuuntelivat selkää suorana, kun paasasin huonosti hoidetusta taloudesta, haukuin kaupunginjohtajan ja muut viranhaltijat.

PAKOLAISKIINTIÖ SAATIIN PUOLITETTUA

Yksi tärkeimmistä kokouksista 2013 oli kotouttamisohjelman hyväksyminen. Pyysin ryhmältä, että pitäisin siitä puheenvuoron ryhmän puolesta. Eivät uskaltaneet päästää.

Rovaniemellä oli silloin 80 kiintiöpakolaisen vastaanottomäärä, siihen tietysti perheenyhdistämiset päälle. Kustannuksia ei kukaan saanut selvitettyä. Saimme kaupunginhallituksen pudottamaan määrän 50 kiintiöpakolaiseen. Meidän puheenvuoronpitäjä esitti, että puolitetaan kiintiö. Kannatin hänen esitystään. Siitä nousi pienoinen häly valtuustossa, puheenjohtajisto yritti saada minut perumaan esityksen, ettei siitä jouduttaisi äänestämään, vaan se menisi kaupunginhallituksen päätettäväksi. En antanut periksi ja siitä jouduttiin äänestämään. Tottahan me hävittiin tuo äänestys, mutta se meni kaupunginhallitukseen, joka sitten pudotti kiintiön 50 paikkaan.

Turvapaikkaturisteja tuli syksyllä 2015 ovista ja ikkunoista, Ruotsin valtion kuljettamana tuhansia Tornion rajan yli. 2016 ELY-keskus esitti Rovaniemellekin 200 kiintiöpaikkaa lisää.

Jo silloin haastoin ELY:n asiantuntijan, että eihän valtio maksa kaikkia kuluja. Vertasin, että Rovaniemellä yksi oppilas maksaa noin 8 130 euroa vuodessa kaikkineen ja valtio maksaa siitä 2 400, joten loppu jää kunnan veronmaksajien maksettavaksi. Hän myönsi sen ja tätä käytin aina kaikissa mahdollisissa tilaisuuksissa hyväksi.

Kun asia tuli esille kaupunginhallituksen iltakoulussa, hallituksen esityslistalla oli jo pykälänä kiintiön nostaminen. Kun haastoin iltakoulussa kaupungin kehityspäällikön faktatiedoilla, hän meni aivan solmuun. Kaupunginhallituksen silloinen keskustaryhmän puheenjohtaja sanoi, että hän on Björkbackan kanssa samaa mieltä, ei vastuullinen päättäjä voi perustaa päätöstään mutulukemiin vaan faktatietoihin. Asia jäi kaupunginhallituksen kokouksessa pöydälle. Vielä samana vuonna

kun kaupunginjohtaja esitti, että otetaan 50 kiintiöpakolaista lisää, sillä valtio maksaisi kaikki kulut, se äänestyksessä torpattiin.

Valtuutettumme teki valtuustoaloitteen alkuvuodesta 2018 kiintiön nollaamisesta, koska taloustilanne on vaikea. Olimme hävinneet äänestyksen kotouttamisohjelmasta, koska sinne oli lisätty myös laittomasti maassa olevien palvelut. Kaupunginhallituksessa hävisimme äänestyksen, koska esitystäni kannatti vain yksi alkiolainen keskustalainen.

Kun äänestytimme kotouttamisohjelman valtuustossa, sitä kannattivat vain perussuomalaiset valtuutetut. Meille luvattiin syksyn 2018 aikana tuoda kustannukset nähtävälle, koskaan ei tuotu.

Nyt kun kuntatalous rypee pohjamudissa, olen nostanut nämä ideologiset palvelut esille. Eräs keskustalainen kysyi minulta, mitä tarkoittavat ideologiset palvelut. Kerroin, ettei kirjoitukset mene mediassa läpi, jos sinne kirjoittaa matukustannukset. Olen saanut selvitettyä, mitä kaupunkimme maksaa näistä turvapaikkashoppailijoista, se on yksi veroprosenttiyksikkö, meidän kaupungissamme se tarkoittaa 10 miljoonaa euroa, pelkästään sote-kustannukset.

Tämä osoittaa, kuinka pitkä voi olla jonkin asian ylläpitäminen ja siihen vaikuttaminen. Olemme olleet siis tämän asian kimpussa vuodesta 2013 lähtien tähän päivään asti, ja se on vaatinut sinnikkyyttä.

Vaikka kuntatalous on todella haasteellisessa tilanteessa, perussuomalaisia tarvitaan päättämään, mihin meidän verovarojamme käytetään. Käytetäänkö niitä varhaiskasvatukseen, koulutukseen, vammaisten ja vanhusten palveluihin vai tänne kutsumatta tulleiden palveluihin. Sinä päätät.

Siksi kehotan kaikkia tulemaan mukaan kuntavaaliehdokkaaksi. Meitä kokeneita on lähes jokaisessa kunnassa pitkin laajaa maatamme.

Tule mukaan ottamaan Suomi takaisin.

KUN JÄRVENPÄÄN "ALFAITU" NUUPAHTI – ONKO JÄRVENPÄÄSSÄ ELETTY YLI VAROJEN?

Uskalletaanko vaikeista aiheista puhua?

Helsingin Sanomat uutisoi Järvenpään kaupungin tilaa keväällä 2019 termillä *"hurja syöksy"*.

Miten tämä oli mahdollista? Miten kaupunki, jota ylistettiin vuonna 2018 ja jolla oli positiivinen väestökehitys sekä edullinen asema saattoi joutua tilanteeseen, jossa se joutui vuonna 2020 aprikoimaan sitä, tuleeko siitä kriisikunta?

Muutos oli nopea.

JÄRVENPÄÄ – HYVÄTULOISTEN NUORTEN ONNELA?

Vielä vuonna 2018 Järvenpään kaupunki oli Ylen mainostama paikka, jossa *"Järvenpää-ilmiö kerää alle 35-vuotiaita, hyvätuloisia nuoria aikuisia kehyskuntiin"*. Järvenpään kaupunki sai ilmaista mainosta näiden nuorten hyväosaisten turvapaikkana: *"He haluavat tiivistä asumista raitteiden varrella"*.¹

Järvenpäästä mainostettiin city-vihreille edullisena Onnelana, jossa oli rautatie, hyvät kulkuyhteydet ja perhe tarvitsisi korkeintaan yhden auton. Asuntojen hinnat olivat kohtuullisia ja radanvarteen nousivat kerrostalot tekivät kaupunkimaisen vaikutelman.²

Kaikkea tätä vihervasemmistolaista ihanuutta piti koristaa - kuin kirsikka kakkua - ihmeellinen pilvenpiirtäjäkeskusta, jossa keskustan vanhasta Perhelän korttelista olisi tehty ”Manhattan”.³

NUUPAHTANUT ITU JA ”RESURSSIVIISAS” JÄRVENPÄÄ

Järvenpään vuosien 2017-2018 edistyksellinen hype symbolisoitui, kun kaupungille haettiin ultra-modernia symbolia. Kun oltiin kehityksen kärjessä, niin Järvenpään vanha silkkiuikku-logo ei enää uinutkaan niin kauniisti. Nyt piti löytää uutta. Sellaiseksi tuli ns. ”Luonnotar” niminen alfalfa-itu. Tämän vihreän ja J-kirjainta muistuttavan siemenen piti korostaa Järvenpään edistyksellistä vihreyttä ja vireyttä.

Vihreitä tulevaisuudennäkymiä korosti myös se, että kaupunki julisti, että se olisi ”resurssiviisas” kaupunki ja vuodesta 2035 ”hiilineutraali”. Tämä siitähän huolimatta, että ko. ideaa vastaan esitettiin perusteltua kritiikkiä. Samalla hyväksyttiin ajatus siitä, että ”hiilineutraalius, jätteettömyys ja kestävä kulutus vuoteen 2050 mennessä” hallitsisivat kaupunkia.

Miten ”resurssiviisautta” sitten pantiin käytäntöön Järvenpäässä? Järvenpään Kaupunkikehityslautakunta hyväksyi kokouksessaan 29.10.2020 - äänestyksen jälkeen – asiakirjan nimeltä ”resurssiviisauden toteutussuunnitelma 2020-2023”. Siinä mainittiin huppeat, noin 100 toimenpidettä, johon liittyivät yleensä sanat: aseman seutu, polkupyörä, hulevesi, sähköbussi, sähköautojen latauspisteiden (pakko)rakentaminen taloihin, hiilineutraalisuus tai led-valot.

Asiakirjassa mainittiin, että ”jotkin ratkaisut toki vaativat lisäresursseja, eivätkä maksa itseään suorasti takaisin” ja että ”hulevesien hallinnan laiminlyönti voi johtaa tulvavahinkoihin”. Samoin: ”kaikki julkinen rakentaminen toteutetaan vähintään A-energialuokkaan”, ”...sisällytetään konkreettisia hiilineutraalius- ja resurssiviisausvaatimuksia

hankkeisiin ja rakentamisen aikaisiin järjestelyihin jo kilpailutusvaiheessa”, ”...huomioidaan ympäristövastuullisuus puitesopimusten kilpailutuksissa...”.

Hankkeessa ei ollut sanaakaan siitä mitä se ”resurssiviisaus” maksaisi konkreettisesti. Salaperäinen paperi ei sisältänyt sanaakaan lisääntyneistä ja ”vihreistä” kustannusvaikutuksista tai siitä mitä nämä kummalliset toimenpiteet maksaisivat kuntalaisille. Hyväksytyssä suunnitelmassa veronmaksajien resurssit menisivät mutta mitään laskettua tietoa siitä kuinka paljon Järvenpään toimet viivyttävät ilmastokatastrofia ei siinä ollut.

Edellä mainitut vihreät ”newspeak” ilmaisut kätkevät sisälleen sen tylyn todellisuuden, että kaupunki resurssiviisaus merkitsi todellisuudessa sitä, että Järvenpää joutuisi kaikissa investoinneissaan ja rakenushankkeissaan etsimään itselleen huomattavasti kalliimpia ratkaisuja aina ”vihreästä betonista” miljoonia maksaviin pyörateihin.⁴

Resurssiviisaus ja hiilineutraalius merkitsivät selkosuomeksi sitä, että järvenpääläiset joutuisivat maksamaan lisää veroja. Edellämainitut viher-vasemmistolaiset taikasanat kätkevät myös sen, että Järvenpää oli elänyt pitkään yli varojensa ja että sitä odotti hurja syöksy alas.

Todellisuus koputti Järvenpään päättäjien ovella. Se ei ollut vihreä – se oli harmaa.

TODELLISUUS PALAUTTI JÄRVENPÄÄN MAAN TASALLE

Vuodet 2019-2020 puhkaisivat Järvenpään kuplan.

Tilanteen epäsuhtaa korosti se, että Tuusula ja Kerava ovat tänä aikana kyenneet hoitamaan taloutensa tyydyttävästi. Järvenpää oli ollut ikävä poikkeus; se ei ollut kyennyt hankkimaan ylijäämää vaikeita vuosia varten. Se ei ole kyennyt keräämään itselleen taloudellista ”puskuria”. Jostain syystä Järvenpään aikaisemmat kaupunginhallitukset ja

valtuustot eivät olleet kyenneet tekemään pitkän tähtäimen kestäväää ta-
loudellista politiikkaa.

Kyseessä on epäsuhta, johon kaupunki yritti reagoida vippaskon-
steilla. Järvenpää on yrittänyt viime vuosina hankkia lisää tuloja hou-
kutteleamalla runsaasti uusia asukkaita ja turvautumalla aggressiiviseen
maanmyyntiin. Karu totuus oli kuitenkin se, että Järvenpää oli aikai-
semmin itse ajanut oman kuntataloutensa huonoon jamaan ennen ko-
ronakriisiä. Todellisuutta ei oltu vain uskallettu katsoa silmiin.

Vielä kerran: talouden pitkän ajan ongelmat johtuivat siitä, että
oli totuttu elämään äveriäämmin kuin olisi ollut varaa. Paras esimerk-
ki tästä lyhytnäköisyydestä on ehkä se, että kaupunki möi 1990-luvul-
la yhdessä Tuusulan kanssa Tuusulanjärven Sähkölaitos Oy:n osakkeet
silloiselle Imatran Voimalle. Kerava piti oman sähkölaitoksensa ja nyt
keravalaiset sähkönkäyttäjät nauttivat Suomen halvimalla taksalla
siirretystä sähköstä.

Kuten edellä mainittiin, Järvenpäällä on ollut pitkään epäsuhta tulo-
jen ja menojen välillä. Kaupungissa on noudatettu varsin pitkään talou-
dellista politiikkaa, jossa on kulutettu aina enemmän kuin on ansaittu.⁵

Koronakriisi ja Keusoten virhearvioinnit olivat lopulta ne viimeiset
niitit, jotka romuttivat kaupungin taloudellisen tilanteen.

KEUSOTE JA KORONA PYSÄYTTIVÄT!

Ikävä todellisuus hiipi Järvenpäähän joulukuussa 2019. Tällöin Ke-
usoten valtavat tappiot paljastuivat yleisellä tasolla; sen tappiot olivat
yhtenä vuotena 12 miljoonaa euroa. Alkuperäinen ajatus oli, että sote-
menot eivät kasvaisi kuin 2 prosenttia vuodessa.⁶

Näin ei kuitenkaan käynyt.

Kuten kaupungin talousarvio todisti: ” *Vuosi 2019 on kuntatalou-
den nykyhistorian, eli 1997 jälkeen, kaikkien aikojen heikoin. Verotulojen*

kasvu on talouskasvun hiipumisen myötä hidastunut selkeästi. Verottajan tekemä tulorekisteriuudistus pienentää huomattavasti vuoden 2019 verotulon kertymää ja vaikeuttaa tulevien vuosien verotulojen ennustamista”.

Keusote joutui 25 miljoonan euron kulukuurille vuosille 2020–2022. Vuonna 2020 sen arvioitiin ylittävän budjettinsa 24,5 miljoonalla eurolla. Samaan aikaan maaliskuussa 2020 iski myös koronaviruksen torjunta. Se säteili kaikkialle.

Sotemenoissa se merkitsi sitä, että syntyi hoitojonoa, jonka purkaminen tulisi taudin jälkeen viemään valtavasti rahaa. Onneksi valtio kuitenkin ilmoitti vuoden 2020 lopussa jakavansa lisäbudjetissaan kunnille rahaa tämän hoitojonon purkamiseen. Mitään konkreettista laskelmaa ei marraskuun 2020 alkuun mennessä ole vielä tullut Järvenpäälle.

JÄRVENPÄÄ LÄHTI VERONKOROTUSTEN TIELLE...

Korkeasta veroprosentistaan (19,75) tunnettu Järvenpää oli nyt umpikujassa. Huonojen taloudellisten uutisten jälkeen pohdittiin verojen korotusta. Ongelma oli vain siinä, että tilanne oli nyt niin paha, että verojen kiristämiseläkin oli rajansa. Laskennallisesti Keusoten 12 miljoonan tappioiden kattaminen olisi merkinnyt 1,5 prosentin veronkorotusta, kun yhden veroäyrin korotus tuo kassaan noin 8,6 miljoonaa.

Keskimääräiselle 40 000 euroa vuodessa tienaaavalle (naimisissa, 2 alaikäistä lasta) henkilölle yhden prosentin kuntaveron korotus Järvenpäässä tarkoittaa noin 341 euron menetystä nettoansioista. Kaksilapsisen perheen vanhemmille se merkitsisi noin 700 euron menetystä vuodessa. Mikäli veroäyriä nostettaisiin peräti 3 prosenttia, merkitsisi se 2 100 euron menetystä perheelle vuodessa. Ikäviintä oli se, että akuutissa rahapulassa jouduttiin turvautumaan leikkauksiin ja lisäsäästöihin.

Ongelmana oli vain se, että teollisuuden vientitulojen hiivuttua koronan takia kaupungin tulopohja väheni. Asia vahvistui, kun valtio sai syys-

kuun lopulla valmiiksi laskelmansa verotulojen valtakunnallisesta laskusta.

Virkamiesten oli kuitenkin tehtävä esitys.

Kaupunginjohtaja esitti 5.11.2020 vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-2023 taloussuunnitelman Järvenpään kaupunginhallitukselle.⁷ Investointibudjetin karsimisten ja leikkausten jälkeen seuraavia verojen korotusvaatimuksia: vuodelle 2021 kuntaveron korotus olisi 0,5 prosenttia. Sen päälle tulisi 0,1 prosentin kiinteistöveron korotus ja vuodeksi 2022 automaattinen 0,25 prosentin korotus.

Kyseiset korotukset eivät kuitenkaan ratkaisisi kaupungin rakenteellisia talousongelmia. Ehdotus nakertaa vääjämättä järvenpääläisten ostovoimaa vaikeassa tilanteessa, jossa makrotalouden ts. kokonaistalouden kannalta olisi tärkeää elvyttää – ei kiristää.

Oli todellinen vaara, että keskituloisen järvenpääläisen perheen ostovoiman vähittäiset ja vuosittaiset kiristykset veisivät tilanteeseen, jossa kaupunki sortuisi veronkorotusten vuosittaiseen ”automaatioon”. Selkosuomeksi tämä tarkoittaisi sitä, että kun rakenteiden tervehdyttämiseen ei pystyttäisi, niin Järvenpää joutuisi kymmeniksi vuosiksi jonkinlaisen kriisikunnan asemaan. Riippuvaiseksi valtion avusta.

Se merkitsee sitä, että verotulojen vääjämättä tippuessa koronan ja siitä seuraavan laskusuhdanteen takia, Järvenpää olisi pakotettu nostamaan verotusta vuodesta toiseen samalla kun kaupungin talouden rakenteellisiin ongelmiin ei voisi poliittisista syistä puuttua. Mahdolliset huppeatkaan valtionavut eivät ratkaisisi rakenteellisia ongelmia eikä sitä, että verojen korotuksia olisi tehtävä vuodesta toiseen.

JÄRVENPÄÄN KÄSIJARRUTUS

Kuten edellä mainittiin, Järvenpää ryhtyi kesällä 2020 käsi-jarrutukseen. Kun verotulot sakkasivat ja sotemenot räjähtivät, oli kuluja kertakaikkiaan pakko karsia. Hätäjarrutukseen kuului se, että investointisuun-

nitelma karsittiin ja lopuksi myös tehtiin suunnitelma lisäsopeuttamista varten. Järvenpää oli syksyllä 2020 ottanut kaikki keinot käyttöön. Sotemenokuri, omaisuudenmyynti ja investointien vähentäminen olivat olleet ensimmäisiä toimenpiteitä ja lopuksi myös pysyvien menojen karsinnat. Sopeutustoimenpiteet vuosiksi 2020-2023 merkitsivät veronkorotuksia ja lopulta myös lomautuksia. Henkilöstömenoja saatiin 3,1 miljoonaa pienemmäksi samalla kun verotulot putosivat 12,7 Me, myös kunnallisverot vähenivät 11,6 Me.

VERONKOROTUSAUTOMAATTI JÄRVENPÄÄ? PITÄISIKÖ KAUPUNKILAISILLE PUHUA ENNEN VAALEJA REHELLISESTI JA SUORAAN?

Järvenpään taloudellinen kriisi merkitsee myös vakavaa poliittisen keskustelun paikkaa ennen vaaleja 2021.

Miten perustella asukkaille tilannetta? Puhuako vaaliteltoilla suoraan vai kaarrellen? Pitäisikö puhua rehellisesti siitä, että Järvenpää on jo tätä ennen elänyt liian äveriäästi ja kalliisti, vai olisiko parasta laittaa kaikki koronan piikkiin? Pitäisikö äänestäjille puhua siitä, että me emme olleet poliittisista syistä kenneet keräämään puskuria tällaisia olosuhteita varten?

Vai pitäisikö vaalikarjaa hämätä - turvautua kovaäänisiin vaatimuksiin lisärahaa – joko veroina tai valtionapuna? Pitäisikö korottaa veroja kunnolla tai edes rutkasti kiinteistöveroja?

PERUSSUOMALAISTEN VASTAUS: PUHUTAAN AVOIMESTI JA REHELLISESTI - JÄRVENPÄÄN TALOUDEN PITÄÄ OLLA TERVEELLÄ POHJALLA JA ASIOITA PITÄÄ HOITAA VASTUULLISESTI

Järvenpään perussuomalaisille oli vuosien 2017-2018 ”Järvenpää-hype” vieras ilmiö. Valtuustoryhmämme puolusti jokaisessa mahdollisessa yhteydessä sitä, että kaupungin oli saatava taloutensa terveille pohjalle.

Esimerkiksi keskusteluissa budjeteista vuosina 2017-2019 valtuustoryhmä on joka kerta korostanut, että Järvenpään oli päästävä jossain vaiheessa tulevaisuudessa ns. arkeen ja pienentämään emokaupungin velkaa. Myös ajatusta verojenkorotuksista tai kiinteistöveron korottamisesta on vastustettu.

Vuonna 2018 kun puhuttiin vuoden 2019 budjetista varoitimme tulevaisuuden näkymistä ja siitä, että talouskasvun lasku voi olla hyvinkin jyrkkä. Samoin esimerkiksi konsernipalvelujen henkilöstön tilajärjestelyiden ja modulien hankkimisessa perussuomalaiset vastustivat ”toimistohotellien” rakentamista (Järvenpään kaupungin valtuustokokous 25.3.2019). Samoin perussuomalaiset pyysivät tutkimaan etätyn mahdollisuutta ja sitä, että vuoden 2020 investointiohjelmaa vuosille 2021-2030 investointitarpeita varten muovattaisiin ”*kaupungin oletetun kantokyvyn mukaisiksi*”.

Perussuomalaisten toimesta hyväksyttiin onneksi aloite, jolla tähdättiin Järvenpään kaupungin pitkään jatkuneen velkaantumisen kasvun pysäyttämiseen 2020-luvun jälkimmäisellä puoliskolla.

Tämä olikin tarpeen, sillä Kuntaliiton syksyllä 2020 tekemän arvion mukaan myös Järvenpään kunnallisverokertymä tulisi laskemaan noin 12,67 miljoonaa euroa. Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueelle tämä merkisi 2 miljoonan iskua ja vuosille 2021-2023 lähes kahdeksan miljoonan euron karsimista.

Kun veronkorotukset olivat kaatua päälle, niin Järvenpään Perussuomalaiset reagoivat viipymättä.

Talousarviokehukseen vuosille 2021-2023 tehtiin seuraava lisäysehdotus:

”Kaupunginvaltuusto hyväksyy talousarviovalmistelun lähtökohdaksi kolmivuotisen talousohjelmakehysten liitteessä 1 esitetyn mukaisesti sillä lisäyksellä, että taloussuunnitelmakehukseen lisätään vaihtoehto, joka sopeuttaa talouden kertyneen alijäämän vuoteen 2026 mennessä ilman tarvetta verojen korottamiseen.”

Tätä vaihtoehtoa ”ilman tarvetta verojen korottamiseen” ei haluttu edes tutkia. Se tyrmättiin valtuustossa äänin 38-13.

JÄRVENPÄÄN KUNTAVAALIOHJELMA 2021: TERVETTÄ TALOUTTA, TEHOKKUUTTA JA TURVALLISUUTTA

Perussuomalaisten kuntapoliittinen linja 2021 sisältää terveen talouden, tehokkuuden ja turvallisuuden elementit. Nyt kun Järvenpää valmistautuu vaaleihin on lähdettävä siitä, että tulojen on katettava menot ja että verotus on jo tapissa. On voitava puhua realistisesti ja suoraan.

Kaartelematta.

Me haluamme kunnille tervettä taloutta kaupunkilaisia ja kuntalaisia varten. On kannettava kokonaisvastuu yhteiskunnasta ja sen tulevaisuudesta. Kakku on ensin leivottava ennen kuin sitä voi jakaa. Me perussuomalaiset pidämme tärkeänä sitä, että Järvenpää voisi – kuten naapurinsa – olla vähävelkainen ja ylijäämäinen kaupunki, joka kykenisi kestämaan näin taloudellisten suhdanteiden myrskyt.

Kuten Järvenpään perussuomalaisten ohjelmaluonnos (jota ei ole vielä julkistettu) syksyllä 2020 totesi. Siteeraan sitä tässä:

”Terve talous merkitsee taloudenpidon viisautta. Järvenpään positiivisen tulevaisuuden perusta on ajatus siitä, että menomme eivät saa ylittää tu-

lojamme. Jokainen noudattaa omassa yksityistaloudessaan tätä periaatetta. Tämä totuus pätee niin yksityistaloudessa kuin myös julkisellakin puolella.

EI VERONKOROTUKSIA!

Vuosien 2019-2020 talouskriisi on osoittanut, että tulojen kasvattaminen veroja kiristämällä on nyt kuljettu loppuun. Menojen rahoittaminen lainaa lisäämällä ei ole kestävä ratkaisu. Se merkitsisi sitä, että me söisimme lastemme pöydästä.

TERVE TALOUS ON TULEVAISUUTTA

Terve talous merkitsee parempaa ja ennustettavampaa tulevaisuutta.

Kurjistamispolitiikka ja yli varojen eläminen syö tulevaisuudenuskoa. Näin syntyy ns. negatiivinen kierre: yritykset eivät investoi Järvenpäähän jos niillä ei ole tulevaisuudenuskoa tai asukkaat muuttavat pois kun eivät usko Järvenpään päättäjien terveeseen järkeen.

Talouteen ei synny positiivista kierrettä, jos emme voi saada kaupungin taloutta tasapainoiseksi ja ylijäämäiseksi kuten naapurikunnissa.

Menot ja velanotto on saatava kuriin. Kuten suomalainen sananlasku toteaa: suu säkkiä myöten!

HAIHATTELUSTA ON PÄÄSTÄVÄ TODELLISUUTEEN!

Eräs terveen taloudenpidon perusta on se, että kaupunki ei vajoa haihatteluun.

Valitettavasti Järvenpään kaupunki on tulevaisuuden visioissaan julistanut, että se olisi ”resurssiviisas” kaupunki ja vuodesta 2035 ”hiili-neutraali”. Vaikka perussuomalaiset esittivät perusteltua kritiikkiä tätä

utopistista maailmansyleilyhanketta kohtaan, niin siitä huolimatta Järvenpään kaupunginvaltuusto hyväksyi sen. Samalla hyväksyttiin ajatus siitä, että *”hiilineutraalius, jätteettömyys ja kestävä kulutus vuoteen 2050 mennessä”* hallitsisivat kaupunkia.

JÄRVENPÄÄN PERUSSUOMALAISET EIVÄT HALUA PALUUTA 1800-LUVULLE!

Perussuomalaiset haluaa palauttaa Järvenpään maan pinnalle ja terveen talouden periaatteisiin. Meidän tulevaisuudenvisiossamme ei Järvenpäätä piinata ilmastomuutosvaatimuksilla tai hiilineutraalisuus-hirmuvallalla. Me emme halua sitä, että ihmiset pakotetaan rautatieasemien viereen kerrostaloihin ja *”energiaremontteihin”*.

Me emme halua yksityisautoilun rajoittamista tiemaksuilla ja sitä, että asuminen keskitetään rautatieasemien lähellä oleviin isoihin ghetteihin. Me emme kannata sitä, että taajamien välisestä ajamisesta tulee kallista tuskaa tiemaksuilla ja liikennettä ahdistavalla *”pullonkaula-bulvardisoinnilla”*. Yksityisautoilu ja asuminen omakotitaloissa on siinä vihreässä suunnitelmassa *”vihollisen asemassa”*. Me emme halua sitä, että vireästä kaupungistamme halutaan jonkinlainen 1800-luvun idylli; että siellä ei olisi teollisuutta eikä autoja, ja asukkaat hakisivat innoitusta elämäänsä Aleksis Kiven kuolinmökistä.

Kyseisenä aikakautena ihmiset elivät vihreästi, hiilineutraalisti, vanhenivat nopeasti, kuolivat nuorina ja kärsivät taudeista. Vapaa-ajan ongelmia ei ollut, kun illalla vuoltiin hengenpitimiksi työkaluja tai ommeltiin herrasväelle vaatteita ja verhoja savuttavan päreen valossa. Virsikirjat pysyivät tuolloin ahdistuneen kansan käsissä hyvin. Nyt ne on korvattu ilmastohysteriaa lietsovilla ja maailmanpelastusta lupaavilla pamfleteilla, jotka tosin järjestelmällisesti jättävät kertomatta pari asiaa: kuinka paljon nämä uhrauksemme vaikuttavat ilmastoon, ja mitä tämä meille maksaa?

TEHOKAS KAUPUNKI

Järvenpään perussuomalaiset kannattavat tehokkuutta kaupungin palveluissa ja hallinnossa. Se merkitsee, että hallinnon on mentävä dieetille. Me haluamme vähentää byrokratiaa ja hallinnollisia raja-aitoja, selkeyttää johtamista sekä tehdä kaupungin asukkaiden palveluista asiakaslähtöisiä.

Järvenpään parempi tulevaisuus vaatii sitä, että me uudistamme ajatuksen kaupunkilaisista palvelujen käyttäjinä, lähivaikuttajina ja demokratian toteuttajina. Hallinnon on päästävä eroon päällekkäisistä tai turhista virkanimikkeistä. Ajatuksena on se, että veroille on saatava parempaa vastinetta sekä esimerkiksi tilojen on oltava tehokkaammassa käytössä.

KEUSOTE KURIIN

Me tarvitsemme terveystalvueluita ja niiden on oltava tehokkaita. Ongelmana on vain se, että Keusotesta ei ole tullut toivottua kustannusten rationalisoinnin välinettä vaan kasvavien kulujen kaivo. Tappioihin herättiin vasta joulukuussa 2019. Jos naapurikunnat kykenevät tuottamaan terveystalvuelunsa huomattavasti tehokkaammin niin miksemme mekin?

PURKUKIIMA POIKKI!

Perussuomalaiset ei halua jatkaa kaupunkimme rakennuspoliittista muotia, joka vaatii purkamaan kaikki mahdolliset kaupungin omistamat rakennukset. Home-ongelmat on nyt saatu kuriin kalliilla rakennusboomilla mutta nyt on istuttava alas ja mietittävä sitä mikä on Järvenpään tulevaisuus kaupunkina – haluammeko olla asukasystävällinen kaupunki vai Helsingin lähiöghetto?

Järvenpää on meidän kaikkien koti!

TURVALLINEN JÄRVENPÄÄ

Järvenpään perussuomalaiset haluavat kotikaupungistaan turvallisen, jossa niin nuoret kuin seniorikansalaisetkin voivat tuntea olevansa rauhassa. Turvallisuus kuuluu kaikille – joko sitä on kaikilla tai sitä ei ole kellekään. Me vaadimme, että kaupungissamme ovat poliisivoimat voivat säilyttää asemapaikansa täällä. Poliisien resurssien pitää olla sellaisia, että he ehtivät tehdä työnsä rauhassa.

Me haluamme, että kouluissamme vallitsee koulurauha. Sitä varten me haluamme antaa koululaisille koulurauhatakuun, joka merkitsee sitä, että ne lapset, jotka tarvitsevat erityistä pedagogista apua saavat sitä ammattilaisilta – omista ryhmissään. Inklusio ei sovi meille.

Kuoppatiet korjattava! Katuvalot kunniaan!

Järvenpään katujen pitää olla rauhallisia ja turvallisia. Valaistuksen ja teiden kunnon pitää olla kunnossa. Erityisesti valaistuksen ja katujen lumitöiden on oltava sellaisessa kunnossa, että kaupunkilaiset voivat liikkua turvallisesti aina...

1 <https://yle.fi/uutiset/3-10155166>

2 <https://helsinki.chamber.fi/kuuma-kunnissa-on-edelleen-imua/>

3 <https://www.keski-uusimaa.fi/paikalliset/1457177>

4 http://co2-raportti.fi/?heading=J%C3%A4rvenp%C3%A4%C3%A4-selvitti-keinoja-hiilineutraaliuden-saavuttamiseksi&page=ilmastouutisia&news_id=5181

5 <https://www.hs.fi/kaupunki/jarvenpaa/art-2000006404990.html>

6 https://www.jarvenpaa.fi/attachments/text_editor/22045.pdf?name=Talousarvio_2020_ja_taloussuunnitelma_2020-2023

7 https://jarvenpaa.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginhallitus/Kokous_5112020

ONKO MUILLA PUOLUEILLA MAHDOLLISUUKSIA KESKUSTA- ENEMMISTÖISESSÄ KUNNASSA?

Politiikka on yhteisten asioiden hoitamista. Tätä fraasia olen käyttänyt useasti ollessani yhteiskuntaopin sijainen peruskoulussa ja lukiossa. Nuorille valtakunnantason politiikka tuntuu hyvin kaukaiselta ja kasvottomalta. Siksi olen kuvaillut politiikan tekemistä paikallistasolta katsottuna – nimittäin kunnanvaltuustoista käsin.

Kuntalainen tietää lähtökohtaisesti oman lähialueen elämänmenon ja rytmin. Kuka on tunnetuin asukas, missä oma koulu sijaitsee ja millaisia harrastuspaikkoja tai kauppoja kylältä löytyy. Oman elinympäristön tunteminen on kunnallisvaltuutetun paikkaa tavoiteltaessa erityisen tärkeää.

Moni on varmasti kuullut puheita keskustavoittoisen kunnan poliittisesta ilmapiiristä ja toiminnasta. On yksioikoisia päätöksiä, osamattomuutta ja peräti oman edun tavoittelua kaupungin kustannuksella. Näitä tarinoita on kuulunut ja kuuluu varmasti jatkossakin kunnista, joissa yhdellä puolueella on yksinvalta – yli puolet valtuutetuista.

Manolis Huuki on kannuslainen, 1. kauden kaupunginvaltuutettu, joka on oppinut valtuustokaudella 2017-2021 paljon siitä, miten politiikkaa tehdään kuntatasolla. Huuki opiskelee Turun yliopistossa poliittista historiaa. Vapaa-aikanaan hän osallistuu vapaaehtoisen maanpuolustuksen kursseille ja on sotilasarvoltaan reservin luutnantti. Huukille vaalikauden tärkeimmät kysymykset ovat olleet uuden kaupunginjohtajan valinta ja paikkakunnan lukion kehittäminen. Huuki oli kokoomuslainen, kunnes vaihtoi perussuomalaisiin kesällä 2020.

Tämä kirjoitus käsittelee käytännön havaintoja valtuustotyöskentelystä Kannuksen kaupungissa. Toivon kokemuksieni auttavan ymmärtämään keskustalaista mielenmaisemaa maaseutukunnissa ja miksi perussuomalaista ääntä tarvitaan päätöksenteon järkevöittämiseksi. Olemme vastavoima eduskuntatasolla, mutta meillä on myös mahdollisuus samaan kuntatasolla.

TOIMINTA KUNTATASOLLA JA SEN MERKITYS JOKAISEN ELÄMÄÄN

Kuntatason politiikka on pitkälti eduskuntatyön pienversio: on kaupunginhallitus, joka tekee toimeenpanoa koskevat päätökset, on valtuusto, joka siunaa talousarviot ja miten kuntaa kehitetään ja sitten on vielä lautakunnat, joissa valmistellaan valtuutettujen tekemät aloitteet ja annetaan niistä lausunnot tai tehdään tarvittavat toimenpiteet. Jokaisen kunnallisvaaleissa ehdolla olevan tulisi siis ymmärtää tämä työnjako. Tällöin voi edistää omalle kunnalle ominaisia asioita tai ajaa niitä lupauksia, joita on luvannut toteuttaa, mikäli kuntalaisten äänet avaavat oven oman kunnan valtuustoon.

Ensimmäisen kauden valtuutettuna valtuustotyö on periaatteessa oppimista, miten asioita hoidetaan. Tämä jokaisen uuden valtuutetun tulisi ymmärtää ja toimia rauhallisin mielin, vaikka ei vielä tietäisi, miten omia vaalilupauksia toteutetaan käytännön tasolla. Minulle esimerkiksi valtuuston työskentely (ns. työjärjestys) oli osittain tuttua yhdistystoiminnan ajoilta, mutta tietyt kaavat opitaan itse valtuustosalissa aina äänestystilanteista alkaen. Omien kokemuksieni perusteella nostan esille kolme asiaa, jotka ensimmäisen kauden valtuutetun tulisi huomioida valtuustotyössään:

KESKITY MUUTAMAAN KESKEISEEN TEEMAAN JA OLE KÄRSIVÄLLINEN

Valtuustotyössä kannattaa nostaa esille muutama keskeinen teema, joiden tulisi olla myös osa vaalikevään kampanjaa. Tämä kysymys on pitkälti paikkakuntakohtainen: jossain se voi olla terveyskeskuksen säilyttäminen kotikunnassa, keskusta-alueen tai oman lukion kehittäminen. Olet oman kuntasi asiantuntija, joten näiden keskeisten kysymysten selvittäminen on tärkeää. Tilanne on vielä parempi, mikäli tiedät keskeiset teemat vaalien alla – se helpottaa vaalityötä, kuntalaisten kysymyksiin vastaamista ja oman linjan muodostamista.

Paikkakunnan asioiden tunteminen on hyvä asia, mutta viime kädessä ihminen on rajallinen olento ja siksi on tärkeää panostaa muutamaa keskeiseen asiaan, jotka tuntee perinpohjin ja joita on valmis puolustamaan niin lautakunta- kuin valtuustokäsittelyssä. Keskeisten teemojen tulee myös kestää aikaa, eli prosessien pitää olla realistisesti toteutettavia niin keskipitkällä kuin pitkällä aikavälillä. Koulujen kehittäminen on yksi tällainen teema. Olen valtuustokauden alusta asti osallistunut kotikaupunkini lukion kehittämiseen ja tämä prosessi on ollut koko vaalikauden mittainen.

Valtuustotyössä asiat eivät pääsääntöisesti etene nopeasti. Tämä johtuu pitkälti siitä, että isot ehdotukset voivat vaatia todella pitkäksi aikaa ennen kuin ne käsitellään valtuuston eri tasoilla. Siksi valtuutetulla on oltava erittäin hyvä kärsivällisyys ja kyky ymmärtää päätöksentekoprosessia. Riippuen paikkakunnasta valtuutetun tekemän valtuustoaloitteen matka valtuustosalista kohti valmistelua ja lautakuntaa voi olla pitkä prosessi, ja siksi valtuutetun on hyvä valita muutama keskeinen teema vaalikauden ajaksi. Tällöin jokaisessa valtuuston kokouksessa on asioita, joihin voi ottaa kantaa ja edistää niiden toteuttamista.

OLE VALMIS OTTAMAAN SELVÄÄ MUISTA ASIOISTA

Kohta 2 koskee vahvasti myös edeltävää ohjetta. Valtuutettuna on hyvä keskittyä keskeisiin teemoihin, mutta samaan aikaan myös olla valmis kartuttamaan omaa tietämystä ja kiinnostua uusista asioista. Vaalien jälkeen puolueet valitsevat yhteisillä neuvotteluilla jäsenet erilaisiin ylikunnallisiin toimielimiin, kuntakonserneihin kuuluvien yritysten hallituksiin ja lautakuntiin.

Joskus voi käydä niin, ettei valtuutettuna pääse ensisijaisesti haluaansa lautakuntaan, vaan johonkin toiseen, asialtaan täysin erilaiseen tehtävään. Tällöin ei pidä lannistua, vaan innostaa itsensä uuden tehtävän edessä! Lautakunnassa voi oppia uutta tietoa sellaisesta asiasta, josta ei muuten tietäisi.

Asioista voi ottaa selville monella eri tavalla. Juttelemalla paikallisten kanssa saa käsityksen, mitä yleisö on mieltä jostain asiasta. Tällä tavalla saa varmasti käsityksen, mikä on ”pohjavirtaus” jonkin asian kanssa – ovatko kuntalaiset esimerkiksi lukion lakkauttamisen kannalla vai eivät. Tämä ei kuitenkaan ole riittävä taso. Kuntapoliitikkona on tärkeää pitää yhteyttä myös eduskuntatasoon, koska siellä päätetään myös kuntia koskevasta lainsäädännöstä ja suurista linjoista.

Valtio myös ohjaa valtionosuuksia kunnille. Eduskuntatason asioita voi seurata parhaiten lukemalla sanomalehtiä ja niihin kirjoitettuja poliittisia tilannekatsauksia, missä vaiheessa jokin kuntia koskeva lakialoite on menossa. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen tai vaikkapa perusopetuslain eduskuntatason asioiden tietämys antaa sinulle kuntapäätäjänä mahdollisuuden valmistella omia ratkaisutapoja kuntatasolla.

Oma valtuustokauteni on kulunut aktiiviseen päivänpolitiikan seurantaan, ja minulle on muodostunut hyvä käsitys eduskunnassa tehdyn lainsäädäntötyön vaikutuksista oman kaupunkini toimintaan. Esimerkiksi opetushallituksen uusi peruskouluja (ala- ja yläaste) koskeva ope-

tussuunnitelma astuu voimaan 2021 elokuussa ja olen vuoden 2019 aikana tehnyt valtuustoaloitteen yrittäjälinjan perustamisesta Kannuksen lukioon. Aloitteellani olen siis samalla tukenut peruskoulun uutta ope-tussuunnitelmaa ja tuonut esille ajatuksen siitä, miten lukion valitsevat opiskelijat saavat lisää jatkumoa peruskoulun yrittäjäopetukselle. Suo-sittelen siis lukemaan aktiivisesti sanomalehtiä, joissa kerrotaan, missä vaiheessa kulloisenkin hallituksen työ on menossa ja mitä muutoksia la-kiin on tulossa.

Lautakuntatyössä kartutettu tietotaito voi hyödyttää monella taval-la: laajemman tiedon turvin voit havainnoida päätöksenteon monimuo-toisuutta, tunnet kuntasi rakenteet ja ehkä tärkeimpänä: palvelet kun-talaisia isosta kuvasta katsottuna. Varaudu siis oppimaan uutta ja näe toimintasi henkilökohtaisena oppimiskäyränä politiikan maailmassa. Politiikkakin on viime kädessä oppimista ja jokainen voi parantaa omia taitojaan pitkäkestoisella työllä.

TEE YHTEISTYÖTÄ – TARVITTAESSA

Lopuksi tärkeä huomio: tee yhteistyötä muiden valtuustoryhmien kans-sa – mikäli se on tarpeellista. Tarkoitan tällä yhteistyötä asiakysymyk-sissä ja valtuuston äänestyksissä. On toki ymmärrettävää, että perus-suomalainen valtuustoryhmä pyrkii itsensä näköisen politiikan tekoon. Valtuustotyöskentely on kuitenkin pitkässä juoksussa yhteistoimintaa muiden valtuustoryhmien kanssa, sillä suurimassa osassa Suomen kun-tia millään puolueella ei ole ehdotonta enemmistöä päätöksenteossa (poikkeuksiakin on, mutta ne eivät muuta isoa kuvaa). Tällöin korostuu yhteistyökyky ja ihmissuhdetaidot.

Valtuustotyössä erityistä painoarvoa on annettava myös ihmissuh-teille ja verkostoitumiselle. Omaa asiaa on vaikea saada läpi, jos on asian kanssa aina yksin – oli siis kyse perussuomalaisesta valtuustoryhmäs-

tä suhteessa muihin valtuustoryhmiin tai tilanteesta, jossa olet ainoa perussuomalainen lautakunnassa tai muussa päätöksentekopöydässä. Kuntatasolla ei ole yleensä hallitus-oppositio -asetelmaa, mikä on vakiotilanne eduskuntatasolla. Siksi kuntatasolla on pyrittävä yhteistyöhön puoluerajat ylittävästi, kunhan muistaa pitää oman valtuustoryhmän näkemyksen kärjessä (mikä on siis yhdessä sovittu valtuustoryhmän kokouksessa) ja tämän sovittaminen muiden ryhmien kanssa isoon etuun. Mikäli et ole varma, mitä sinun pitäisi tehdä, kysy asiaa valtuustoryhmästäsi ja sitten muilta.

Yhteistyö kantaa pitkällä aikavälillä tulosta. Verkostoituminen onkin eräänlaista siltojen rakentamista: niiden rakentaminen kestää pitkään, koska luottamuksen saavuttaminen on kuin betonin kuivuminen – vaatii tarvittavat olosuhteet ja aikaa. Toisaalta sillat on myös mahdollista polttaa ja se on myös helpompaa kuin rakentaminen. Siksi maltti on valttia – pitkä yhteistyö kantaa vuosien jälkeen sellaisissa tilanteissa, joissa sinä saatat tarvita apua oman asiasi läpi saamiseksi oman valtuustoryhmäsi ulkopuolelta. Tällöin vuosien ajan rakennetut verkostot astuvat arvoon korvaamattomaan. Näin oli asianlaita uutta kaupunginjohtajaa valittaessa: yhteistyö muiden ryhmien kanssa edesauttoi omia tavoitteitani uuden kaupunginjohtajan valintaprosessissa.

PERUSSUOMALAISTEN AIKA ON NYT

Halusin näillä esimerkeillä korostaa perusasioita, jotka tietämällä voi menestyä kunnallistason päätöksenteossa. Kunnallispolitiikka on läheisin politiikan taso jokaiselle meistä ja hyvä ponnahduslauta valtakunnanpolitiikan tuntemukseen. Siksi onkin todella tärkeää opetella perusasiat kuntoon ja suunnata oma tarmo oikeaan suuntaan. Jos kunnallispolitiikkaa tekee väärällä tavalla (ottamatta asioista selvää ja riitaantumalla muiden valtuutettujen, omien tai muiden ryhmien kanssa),

polittaa itsensä erittäin nopeasti loppuun. Poliitikon tärkein voimavara on kärsivällisyys ja sen olen tuonut useasti esille tässä tekstissäni.

Perinteiset puolueet ovat vaikeuksissa. Pitkään vahvana ollut kuntapuolue Keskusta on suuntaamassa kohti historiansa suurinta vaalitappiota kuntavaaleissa. Kaupungeissa Kokoomus ja SDP eivät enää puhuttele perinteisiä äänestäjäkuntiaan. Tässä saumassa Perussuomalaiset on vaihtoehto. Meillä ei ole pinttyneitä rakenteita taustalla, olemme kuntalaislähtöisiä ja haluamme hoitaa asiat kuntoon myös kuntatasolla.

Keskustan ahdinko näkyy siinä, ettei puolue ole saanut houkutelua perinteisiä kannattajiaan ehdolle. Omalla paikkakunnalla Keskustan keskinäinen riitely, linjattomuus ja sekava päätöksenteko ovat antaneet kuntalaisille signaalin ja se näkyy tyytymättömyytenä – tämä on mahdollista valjastaa menestykseksi ja siksi jokaisen perussuomalaisen ehdokkaan on panostettava vaalimenestykseen ympäri Suomea. Tämä onnistuu parhaiten tarjoamalla vaihtoehtoa vanhalle linjalle. Vanha linja vaihtelee kunnittain, joten näitä vaaleja varten on tärkeää kerätä taustatietoa siitä, mikä omassa kunnassa on ongelmallista ja mitä kuntalaiset toivovat tulevalta valtuustokaudelta lähtien Suomen kunnista aina Hangosta Utsjoelle.

Perussuomalaisilla on historiallinen hetki ottaa kuntakenttä haltuun. Olemme eduskuntatasolla raskaan sarjan toimija, mutta kuntatasolla edelleen keskisarjalaista joukkoa. Siksi on todella tärkeää ottaa kuntataso vakavasti ja hoitaa politiikan peruskivijalka – oma kunta kuntoon. Ilman kuntia perussuomalainen sanoma ei pääse lujittumaan jokaisen ihmisen mieleen siellä, missä se on kaikkein selvimmin näkyvillä. Muistakaa siis peruseriaate: hyvin valmisteltu on jo puoliksi tehty, siksi toivon tämän kirjoitukseni tuovan ajatteluunne jotain uusia näkökulmia istuvan valtuutetun näkökulmasta katsottuna.

KULTTUURIPERSUN KOKEMUKSIA PIENESTÄ MAALAISKUNNASTA

Asun Sauvossa, merellisessä kunnassa Turun ja Salon välissä. Koulutukseltani olen musiikin maisteri, laulupedagogi ja diplomilaulaja. Työskentelen Turun Mikaelinseurakunnassa kanttorin virassa, opetan laulua ja valmennan laulajia eri teatteriproduktioissa. Perustamani ja johtamani Aboa Gospel-kuoron kanssa on tullut konsertoitua täysille saleille Suomessa ja nähty maailmaa mm. legendaarisen New Yorkin Carnegie Hallin lavalla. Välillä olen esiintynyt ja tehnyt kuorosovituksia Putouksessa ja The Voice of Finlandissa. Teen paljon yhteistyötä eri tähtiartistien kanssa ja sävellän monen tyylistä musiikkia. Olen siis työni puolesta vaikuttamassa monipuolisesti taide- ja kulttuurikentällä.

Olen Varsinais-Suomen piirin puheenjohtaja ja lisäksi olen neljä kuntaa kattavan Kaarinan seudun Perussuomalaisten puheenjohtaja neljättä vuotta.

Kun liityin Perussuomalaisiin 2012 kamppailin ajatuksen kanssa, että miten voin taide- ja kulttuurialan ammattilaisena liittyä puolueeseen, joka nähdään hyvin ”kulttuurivastaisena”. Muut Perussuomalaisten ajamat asiat painoivat kuitenkin enemmän ja päätin olla itse vaikuttamassa siihen, että kulttuuripolitiikka saisi enemmän arvoa puolueessa. Puhuin aiheen puolesta puoluekokouksissa ja puolueuuevoston kokouksissa.

Tammikuussa 2020 julkaistiin Perussuomalaisten historian ensimmäinen Media- ja kulttuuripoliittinen ohjelma, jota pääsin kirjoittamaan yhdessä Riikka Purran kanssa. Tämä on mielestäni hyvä osoitus siitä, että Perussuomalaisissa pääsee vaikuttamaan itselle tärkeiden osa-alueiden kehittämisessä, mikäli kokee niiden jääneen vähemmälle huomiolle puolueen politiikassa, mutta muuten sopivan sen arvomaailmaan.

KOKOOMUKSESTA PERUSSUOMALAIISIIN

Olen ollut nyt 12 vuotta mukana Sauvon kuntapolitiikassa. Kun muutin Ruotsista Sauvoon 2008, Kokoomuksen paikallisyhdistys lähestyi minua ja pyysi ehdokkaaksi saman vuoden kuntavaaleihin. Olin silloin 28-vuotias, eikä minulla ollut mitään aiempia kytköksiä Sauvoon. Ajattelin, että kuka minua äänestäisi, kun en tunne yhtään ketään. Lähdin silti mukaan ja vaikken silloin kunnanvaltuustoon päässytään, pääsin vapaan sivistyslautakunnan puheenjohtajaksi. Ääniäkin sain ensikerतालaiseksi ja vielä silloin Sauvossa melko tuntemattomaksi ehdokkaaksi rohkaisevan paljon.

Poliittista kotia en Kokoomuksesta lopulta löytänyt ja yhä enemmän sydän sykki Perussuomalaisille. Äidiksi tuleminen laittoi myös miettimään minkälainen yhteiskunta olisi hyvä ja turvallinen jälkipolvelle, ja sitä pohtiessa Perussuomalaiset puolueena tuntui olevan yhä lähempänä omia ajatuksia ja arvoja. Halusin antaa oman panokseni niiden edistämiseksi.

Kesällä 2012 ennen syksyn kuntavaaleja liityin Perussuomalaisiin. Halusin tehdä sen ennen vaaleja, jotta äänestäjät voisivat sitten antaa oman ”tuomionsa” puoluevaihdoksesta. Sain yli kolminkertaisen äänimäärän Perussuomalaisten ehdokkaana ja pääsin kirkkaasti läpi.

Sauvossa ei ollut koskaan aiemmin päästy äänestämään Perus-

suomalaisia, mutta näihin vaaleihin saimme neljän ehdokkaan porukan kokoon ja edustimme näin historian ensimmäisiä Perussuomalaisia kuntavaaliehdokkaita. Saimme todella hyvin ääniä ja melkein kolme valtuutettua läpi. Ääniä kolmanneksi paras ehdokkaamme sai enemmän kuin miltei kolmasosa valtuustoon valituista, mutta listan koko, joka ratkaisee kuntavaalimenestyksessä eniten, oli liian pieni eikä yhteispotti riittänyt kilpailemaan suurempien listojen puolueille. Siksi on erittäin tärkeää saada paljon ehdokkaita listalle, jotta listan kokonaisuäänimäärästä ja äänikertymästä tulee mahdollisimman suuri.

KUNNANVALTUUTETTUNA SAUVOSSA

Minä ja ylikonstaapelina työskentelevä veljeni olemme olleet nyt kaksi kautta kunnanvaltuustossa. Olen mukana edelleen sivistyslautakunnassa, nyt rivijäsenenä mutta viime kaudella puheenjohtajana. Kuluvalla kaudella olen kunnanvaltuuston toisena varapuheenjohtajana mukana kunnanhallituspöydässä.

Nyt meillä on tavoitteena tuplata viime vaalien ehdokasmäärä. Puolueen tilanne on muutenkin aivan eri mallilla kuin viime kunta-vaaleja hallinneen vihervasemmistopopulismin ja puolueemme kadonneen linjan aikaan. Nyt linja on selkeä ja puheenjohtaja Jussi Halla-aho on vakuuttavuudellaan nostanut puolueen kannatusta aivan eri lukemiin. Lähtökohdat tuleviin kuntavaaleihin ovat siis aivan toisenlaiset ja parempaa menestystä voidaan odottaa koko Suomessa.

Sauvo on 3000 asukkaan maaseutukunta, jota Keskusta on hallinnut vahvasti vuosikymmenet. Paljon siihen on vaikuttanut se, että pienestä kunnasta on jo pitkään eduskunnassa istunut keskustalainen Esko Kiviranta. Muualta tulleet asukkaat ovat kuitenkin tuoneet kuntapolitiikkaan objektiivisempaa ja kriittisempää otetta ja siihen meillä Perussuomalaisilla on ollut herättävä vaikutus. Olemme tietoisesti pyrkinneet

murtamaan ajatusta ”näin on aina täällä tehty”, ”on sitä aiemminkin yritetty eikä onnistunut”. Usein pienissä kunnissa valtuusto toimii ”kumileimasimena”. Asiat on ikään kuin jo sovittu ”hyvien veljien ja siskojen kesken” eikä niistä enää valtuustossa kaivata keskustelua tai varsinkaan päätösehdotusten kyseenalaistamista.

Kun tulimme uusina mukaan, lähdimme tietenkin keskustelemaan asioista ja haastamaan myös virkamiehiä, joiden toiminnassa näimme vakavia puutteita, asioiden huonoa valmistelua ja välillä myös päätöksentekoon vaikuttavan tiedon pimittämistä.

Taloudenpidossa on ollut myös paljon parantamisen varaa. Rohkeutemme nostaa vaikeitakin asioita esiin ei miellyttänyt varsinkaan pitkään mukana olleita ”kantasaunolaisia”. Vähitellen keskustelukulttuuri on alkanut muuttua ja nykyään valtuuston kokouksissa käydään monista asioista vilkastakin keskustelua. Olemme olleet suunnannäyttäjiä avoimemmalle keskustelulle. Se on myös laittanut viranhaltijoita valmistelemaan asioita paremmin. ”Hyvät kaverit”-kerho ei enää samalla tavalla pysty vaikuttamaan.

Ylimitoitettu ja kallis kunnanviraston rakentaminen saatiin ratkaisevassa äänestyksessä torpattua. Mieluummin uusi koulu sadoille lapsille kuin hulppea virastotalo muutamalle virkamiehelle. Näin kävi.

KEHITTYVÄ KUNTAPOLIITIKKO

Vaikka alkuun tuntui haastavalta olla edustamassa paikallispolitiikassa puoluetta ilman konkareiden tukea, niin tekemällä on oppinut, ja ryhmänjohtajana toimiessa ymmärsi heti alussa, että vastuuta täytyy vain ottaa ja kehittää itseään siinä parhaansa mukaan. Paljon auttaa, kun perehtyy oman asiantuntemuksen ja mielenkiinnon kohteiden lisäksi puolueen poliittisiin ohjelmiin ja muihin julkaisuihin, katsoo Työmiehen tuumaustunteja ja erilaisia haastatteluja. Puolueen linja eri aiheissa sel-

keytyy ja antaa hyvää tukea ja faktatietoa myös itselle vieraammista poliittikan alueista.

On hyvä osallistua aktiivisesti oman paikallisyhdistyksen tai piirin järjestämiin koulutuksiin. Nyt meitä konkareitakin alkaa olla monilla paikkakunnilla enemmän ja uusilla kuntapäättäjillä on helpompi päästä hommaan sisälle ja kehittyä itsensä näköiseksi poliitikoksi.

Itse asioiden käsittely ei ole vaikeaa, ja niihin pystyy kyllä hyvin perehtymään, vaikka olisi vieraampikin aihealue. Ryhmästä varmasti löytyy eri alojen asiantuntijoita ja se tuo ammattiosaamisen näkökulmaa päätöksenteon tueksi. Suurin haaste uutena valtuutettuna voi olla ajamiensa asioiden ja aloitteiden etenemisen hitaus, toisten saaminen niiden taakse ja byrokratian koukerot. Siitä ei kannata turhautua.

Suosittelen omien mielipiteiden kirjoittamista paikallisiin lehtiin. Tällöin sellaiset mielipiteet ja kannanotot nousevat esiin, jotka muuten saattaisivat jäädä kokouspöytiin ilman uutisointia. Joku hyvä idea ja esitys, joka ei saanut kannatusta kokouspöydässä, voi olla tehokas, kun sen kertoo kuntalaisille mielipidekirjoituksen kautta ja asia voikin kuntalaisten tukemana lähteä eteenpäin ja luoda painetta muille päättäjille.

YHTEISTYÖLLÄ ASIAT EDISTYVÄT

Mitä pienempi kunta on kyseessä, sen konkreettisempia ja yhteisempiä päätettävät asiat ovat. Usein valtuutettujen tahto on yhteinen, kun kyseessä on vaikka kunnan ainoan koulun sisäilmaongelmien korjaaminen tai päiväkodin laajennus. Toteuttamistavasta ja rahoituksesta saat-
taa löytyä erilaisia mielipiteitä, mutta yhteinen tahtotila löytää ratkaisut, vaikka myös kompromisseja on opittava hyväksymään. Kuntapolitiikassa saattaa huomata tekevänsä aloitteen Vihreiden kanssa, kuten teimme arkkitehtikilpailun järjestämisestä koulusuunnitelmien osalta, tai äänestävänsä eri puolueiden edustajien kanssa samoin.

Perussuomalaisten linja onkin, että voimme tehdä yhteistyötä min-kä puolueen kanssa tahansa, silloin kun saamme sen kautta edistettyä omia tavoitteitamme.

Jokainen valtuutettu ja ryhmä vaikuttaa yhdessä muiden kanssa. Mitään päätöksiä ei saada aikaan yksinään. Poliitiikka on yhteistyötä, mutta jokainen pystyy yksinkin tekemään aloitteita, antamaan alkusysä-yksiä erilaisille prosesseille ja olla vaikuttamassa asioiden kulkuun sekä kanssapäättäjien ajatuksiin.

ESIMERKKEJÄ PERUSSUOMALAISTEN EDISTÄMISTÄ ASIOISTA SAUVOSSA

Ensi töiksemme halusimme mahdollistaa kuntalaisaloitepalvelun käytön ja teimme aloitteen sen käyttöönotosta. Se otettiin käyttöön, mutta kauan piti muistutella virkamiehiä sen olemassaolosta, kun aloitteet tuntuivat vain roikkuvan eikä niitä otettu vakavasti. Asiaan on saatu hie-man parannusta.

Tuulivoimalan rakentamista suunniteltiin Sauvossa ja sitä vastustimme faktoihin vedoten määrätietoisesti koko sen useamman vuoden kestäneen prosessin. Kansalaisaktiivisuus tuli tueksemme ja lopulta valtuutettujen enemmistö äänesti kanssamme samoin. Se oli pitkä taistelu, mutta lopulta tuli voitto. Kyseisestä hankkeesta olisi ollut merkittävää haittaa lähistön asukkaille.

Sauvossa vilkkaasti liikennöidyn tien rinnalla oli kevyen liikenteen väylä vain osan matkaa. Keskeltä puuttui kymmenien metrien pätkä ja kyseinen mutkainen kohta oli vaarallinen niin koululaisille kuin muille-kin tietä kulkeville. Teimme valtuustoaloitteen ja adressikeräyksen, jotta puuttuva osa saataisiin tehtyä. Meille kerrottiin, että siitä on puhuttu jo kymmenen vuotta sitten. Meitä eivät puheet kiinnosta, jos mitään ei lai-teta oikeasti tapahtumaan. Meidän aktiivisuutemme johti tämän puot-

tuvan tieosuuden rakentamiseen. Ei mennyt kymmentä vuotta.

Teknisen toimen puolella on ollut paljon ongelmia ja vuosikausia jatkunut vastuuton johtaminen on aiheuttanut monien keskeisten rakennuksien sisäilmaongelmiin ja rakenteiden vaurioitumisiin. Rakennuksista ei ole pidetty huolta asianmukaisella tavalla ja nyt rakennus toisensa perään ovat lähes käyttökelvottomia ja vaativat erilaisia toimenpiteitä.

Olin sivistyslautakunnan puheenjohtajana mukana Lastentalon suunnittelutyöryhmässä, joka suunnitteli laajennusprojektin esi- ja alkuopetukselle. Jäljelle jäi kuitenkin 50-luvulta asti palvellut, mutta heikkoon kuntoon päästetty alakoulurakennus. Kun sen sisäilmaongelmat ja tämän päivän koulumaailmaan alkeellinen taso alkoivat paljastua minulle ja sain runsaasti yhteydenottoja koulun henkilökunnalta, nostin asiat julkisesti esiin uuden rehtorin tukemana.

Siitä lähti liikkeelle prosessi, joka johti lopulta siihen, että tänä syksynä, kolmen raskaan väistötילוvuoden jälkeen Sauvossa on uusi alakoulurakennus. Monia asioita, kuten erilaisia terveystarkastuksia ja vaadittuja toimenpiteitä oli salattu ja lasten oireilua vähätelty.

Tämän esiin tuominen rohkeasti ei miellyttänyt kaikkia. Jos pienen, mutta aiemmin vapaammin suhmuroineen piirin tekoset alkavat paljastua, tulee sieltä suunnalta myös vastusta. En ollut kuitenkaan valmis suojelemaan ihmisten terveyttä vaarantaneita ja tietoja pimittäneitä virkamiehiä ja heidän mainettaan vaan lapsia ja koulun henkilökuntaa.

Uusina sauvolaisina huomasimme aika pian, saamamme kansalaispalautteen lisäksi, että ”talon tavat” vaikuttivat tehottomilta ja aloimme puhua ulkopuolisen tekemästä henkilöstörakenneselvityksestä jokaisen toimialueen kohdalla. Muutkin alkoivat nähdä selvityksen tarpeellisuuden. Kun tämä raportti sitten tehtiin, paljasti se juuri sellaisia asioita mitä olimme epäilleetkin, vaikka epäilyistämme oltiin alkuun pöyristytty. Nyt saimme kuitenkin objektiivisen selvityksen, joka toimii nyt työ-

kaluna kunnan ja sen organisaation kehittämisessä, työnkuvien selkeyttämisessä ja viestinnän parantamisessa.

Jätimme vuosi sitten valtuustoaloitteen koskien selvityksen tekemistä rekisteröimättömistä rakennuksista sekä selvitystä rakentamattomien rakennuspaikkojen määrästä. Aloite on edennyt toteuttamisvaiheeseen ja se sai laajaa huomiota myös paikallismediassa. Sauvon hakiessa harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta, tämä mainittiin yhtenä kunnan tekemistä talouden tasapainottamisen toimenpiteistä. Paljon muutenkin esillä pitämiemme talousnäkökulmien lisäksi tämän aloitteen ajatuksena oli kuntalaisten tasa-arvoinen kohtelu.

LÖYDÄ KUNNAN POTENTIAALI JA LÄHDE VAIKUTTAMAAN

Meillä Sauvossa on upea luonto merenrantoineen, keskiaikainen kirkko, vahvat kulttuuritoimijat teatterista taidemaalareihin, ruuantuottajia ja mielenkiintoisia yrittäjiä. Meillä on myös Varsinais-Suomen toiseksi suurin jalkapallostadion sekä sisähalli, jonne juniorit saapuvat turneauksiin ympäri Varsinais-Suomea. Sauvossa pelattiin nuorten maaottelu Suomen ja Slovakian kesken vuosi sitten. Erilaiset kulttuuri- ja urheilutapahtumat sekä ekoturismin edistäminen ovat mielestäni Sauvon kaltaisen kunnan valtteja, ja niitä tulen jatkossakin pitämään kuntapoliitikkona esillä.

Itse aion jatkossakin keskittyä edistämään niitä asioita, joiden koen olevan oman ydinosaamiseni alueella - sivistys, kulttuuri ja urheilu. Haluamme olla perussuomalaisina ryhmä, joka jaksaa tuoda uusia avauksia, ratkaisuja ja luovia ideoita, miten kunnan potentiaalia saisi käytettyä ja miten siitä saa houkuttelevan asukkaille, matkailijoille ja yrittäjille. Mahdollisuuksia ainakin on. Ainaisten leikkausajatuksen sijaan pitäisi keksiä keinoja, miten kuntaan tulisi rahaa. Välillä tuntuu, et-

tei kuntapolitiikassa uskalleta ideoita ja heitellä hulluiltakin kuulostavia ajatuksia. Moni menestystarina on lähtenyt ideasta, jolle on saatettu alkuun naurahtaa eikä siihen ole haluttu uskoa.

POLITIIKASSA ON NÄKÖISESI AUKKO – TÄYTÄ SE!

Haluan rohkaista sinua lähtemään mukaan kuntavaaleihin. Sinun ei tarvitse tietää kaikesta kaikkea. Riittää kun haluat tehdä edes jotain paremman asuinympäristön hyväksi. Sinä annat kasvot Perussuomalaisuudelle ja tuot ääniä, joita kukaan muu ei voi tuoda. Ole oma itsesi ja luota siihen, että on muitakin, jotka ajattelevat samoin kuin sinä. Ole heidän ehdokkaansa. He tarvitsevat sinua.

SUOMEN KUMMALLISIN VALTUUSTO?

HELSINGIN VALTUUSTO - OMITUISTEN OTUSTEN KERHO

Minulla on ollut etuoikeus osallistua Helsingin valtuuston päätöksentekoon vuodesta 2017 alkaen.

PS-valtuustoryhmään kuuluvat lisäksi valtuustoryhmän puheenjohtaja **Mika Raatikainen**, **Jussi Halla-aho**, **Mari Rantanen** ja **Pia Kopra**. Salissa perussuomalaisia edustavat usein myös varavaltuutetut **Nuutti Hyttinen** ja **Juhani Stranden**.

Perussuomalainen valtuustoryhmämme istuu keskellä valtuustosalia. Ympärillämme on suurempia puolueryhmiä, ja osaa niistä värittää erittäin vahva punavihreän ideologian läpitunkema maailmankuva. Välillä salissa ajaudutaan kiivassanaisiin keskusteluihin, joissa osapuolet eivät enää kykene seuraamaan toistensa ajatusratoja.

Täytyy sanoa, että hyvin erikoisia keskusteluja on siellä salissa käyty.

Länsimaissa on käsittääkseni perinteisesti ajateltu, että politiikan tarkoitus on parantaa elinoloja. Moni valtuustossa kuultu puheenvuoro tai aloite tyrkyttää päinvastaista.

Jotenkin sitä ihan maalaisjärjellä kuvittelisi, että mikä tahansa kaupunki maailmassa haluaisi pitää huumeet, väkivallan ja hampuusit mahdollisimman kaukana. Ja vastaavasti tarjota mahdollisimman hyviä palveluita sille väestölle, jonka tekemän duunin varassa koko hy-

vinvointikoneisto elää ja hengittää. Ehkä joskus ennen oli noin. Nykyään kaupunkipäättäjien ykkösprioriteetteina ei todellakaan ole osaajien houkuttelu eikä talouden tasapainotus vaan ilmaisten palveluiden syyttäminen laittomasti maassa oleville, käyttötilojen rakentaminen huumeita käyttäville möhnäpäille, valtaväestön syrjiminen rekrytoinneissa, lihansyönnin ja maitotuotteiden syömisen estäminen, valtateiden katkaisu sekä lentokenttien ja voimaloiden tuhoaminen.

Kuulostaako erikoiselta? Se on sitä.

Kun kuuntelee Helsingin valtuustosalin nuorten hurmahenkien puheenvuoroja, on välillä tosi vaikeaa hahmottaa olevansa todellakin läsnä kaupungin ylimmässä päätöksentekoaikavälissä.

Älköön kukaan sanoko, etteikö kuntapolitiikka olisi mielenkiintoista. On se, vaikkakin kannanotot välillä uhmaavat arkijärkeä. Otetaan muutama muu uutisiin saakka noussut omituisuus Helsingistä.

TERKKARIMAKSUT PAPERITTOMILTA POIS

8.5.2018. Helsingin sote-lautakunta luopuu terveyskeskusmaksujen perimisestä ulkomaalaisilta yhdenvertaisuuslain vuoksi ” PS-valtuutettu Mari Rantanen hiiltyy. Hän kirjoittaa: *”Tiesittekö, että Suomen yhdenvertaisuuslaki koskettaa koko maailman väestöä? Helsingin sosiaali- ja terveyslautakunta päätti juuri poistaa terveyskeskusmaksujen perimisen ulkomaalaisilta, se kun on kyseisen lain vastaista. KETÄÄN ei saa syrjiä.”*

Rantanen jatkaa: ”Mitä hullumpia esityksiä, sen varmemmin ne menevät läpi”.

LIHA POIS LAUTASELTA

14.2.2019. Vihreiden **Atte Harjanne** ja joukko muita valtuutettuja esittävät, että kaupunki ottaa tavoitteeksi puolittaa liha- ja maitotuotteiden

kulutus kaupunkikonsernissa vuoteen 2025 mennessä. Useita nuoria kokoomusvaltuutettuja rynnistää hankkeen taakse. Valtuusto äänestää, ja niin luvuin 42-39 enemmistöllä punavihreät pääsevät sähräämään kymmenientuhansien kaupunkilaisten lounaslautasten sisältöä.

1.9.2020. Helsingin kaupunginvaltuuston puheenjohtaja **Otso Kiväkäs** (vihr.) kehottaa Facebook-kirjoituksessaan kuluttajia boikotoimaan suomalaista lihaa ja muita maataloustuotteita.

PIIKKITILAT

Kaupunkistrategian mukaan Helsingin pitäisi olla ”maailman toimivin kaupunki”. Tästä päästään jollain kummallisella tavalla ajatukseen, että kaupungin pitäisi huolehtia huumeluolien toimivuudesta.

7.11.2018 Vihreiden valtuutettu **Kati Juva** esittää aloitteessaan, että kaupunki selvittää mahdollisuutta avata avoimia ja valvottuja huumeiden käyttöön tarkoitettuja tiloja. Salin poliisivaltuutetut ja moni muukin yrittävät keskustelun lomassa todeta, että Suomen laki ei anna moislle myöten. Turhaan puhuvat. Valtuusto päätyy edistämään piikkitilojen selvittämistä äänin 61-23. PS ja KD äänestivät asiaa vastaan. Kokoomus jakautui. Kaikki vasemmistoliiton, vihreiden ja Rkp:n, keskustan ja Sdp:n valtuutetut äänestivät asian puolesta. Puheenjohtaja **Jussi Halla-aho** (ps.) pohdiskelee, miksi Helsinki torjuu joitain laittomia asioita signaali vaikutuksen vuoksi (prostituutio, rasistinen toiminta), mutta suhtautuu sallivammin muihin asioihin (laittomasti maassa olevat, huumeidenkäyttö, lasten rituaalisilpominen).

KADUT KATKI, LENTOKENTTÄ MÄSÄKSI, VOIMALA KIINNI

Helsingissä on väännetty pitkään kättä sisääntuloväylien bulevardisoinnista. Punavihreät autoilunvastustajat saivat väylien kuristamisen yleis-

kaavaan asti, mutta korkein hallinto-oikeus pisti sekoilulle onneksi stopin.

Uutistekstiä lokakuulta 2018 (Yle): ”Korkein hallinto-oikeus on hylännyt suurimman osan Helsingin yleiskaavaa koskeneista valituksista. Valitukset koskivat muun muassa useiden Helsingin sisääntuloväylien muuttamista kaupunkibulevardeiksi sekä Malmin lentoaseman alueen ottamista asuinkäyttöön.”

Ps moittii menettelyä liikenteen sujuvuutta hankaloittavien vaikutusten takia, ja irtautuu Helsingin talousarvioehdotuksesta.

On hyvin kummallista, että valtaväyliä halutaan tarvella ikiajoiksi. Reppiä väylät rikki ja rakentaa niiden päälle sen verran infraa, ettei päätöstä voisi enää milloinkaan kumota. On kuvaavaa, että bulevardisointihankkeet tyssäävät lainsäädäntöön. Vaikkei tämäkään toimi edistysmielisille kuin korkeintaan hidasteena.

Nurin ajetaan Malmin lentokentän lisäksi myös Hanasaaren kivihilivoimalaa, perusteluna kunnianhimoinen ilmastopolitiikka. Sen korvaajaksi rakennetaan biolämpölaitosta toiseen kaupunginosaan. Investoinnilla ei kuulemma ole kaukolämmön hintaan kustannusvaikutusta. Uskoo ken haluaa.

LAILLISTA SYRJIMISTÄ

4.9.2017. PS-valtuustoryhmä irtautuu kaupunkistrategiasta, jossa mainitaan muun muassa että ”Helsinki käyttää tarvittaessa erityiskohtelua”. PS-ryhmä muistuttaa ties monennenko kerran, että positiiviset erityistoimet ovat syrjintää. Muistutus kuuluu kuuroille korville.

Ihan äsken meillä oli vielä aika, jossa ei niin kauhean lujaa hurrattu ajatukselle, että ihonväri määritteli kansalaisoikeudet. Suuri osa sivistynyttä maailmaa pyrki tarkoituksella eroon ajatuksesta, joka oli tehnyt tuhojaan kaikkialla maailmassa. Noh, se oli ennen se. Omituinen Helsingimme ottaa rekrytoinnissa käyttöön ihonvärikartan:

”Helsingin kaupungin asiantuntijan mukaan rekrytoinnissa harjoitetulla positiivisella erityiskohtelulla voidaan lisätä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Helsinki aloittaa vuodenvaihteen jälkeen kokeilun, jolla pyritään lisäämään henkilöstön monimuotoisuutta rekrytoinneissa. Palkkaustilanteessa etusija voidaan antaa aliedustettuun ryhmään kuululle. Tällaisia henkilöitä ovat maahanmuuttajat, vammaiset ja yli 55-vuotiaat.” Asiasta kertoo Uusi Suomi.

Positiivinen erityiskohtelu on vain kauniimpi sana syrjinnälle.

Logiikka heittää häränpyllyä (pahoittelut maskuliinis-seksistisessä ilmauksesta). Syrjitään, jotta saataisiin ripaus tasa-arvoa. Innokasta puuhastelua, vailla järjen hiventä. Toki hyvin tukevasti vasemmistolaisen perinteen mukaista. On ilmeisesti mahdoton ajatus, että kaikissa rekrytoinneissa vallitsisivat selkeät säännöt, jotka olisivat kaikille samat. Turha toivo. Vasemmisto rakentaa usein järjestelmiinsä *mielivaltaisen komponentin*. Tässä tapauksessa vasemmistolaisista itsestään koostuvan *toverituomioistuimen*, joka voi mielivaltaisesti päättää siitä, keitä se suosii ja keitä ei.

PRIORITEETIT KUNNOSSA?

Helsingin valtuusto on omituinen paikka. Ja useiden valtuuston jäsenten prioriteetit ovat minun mielestäni huomattavan omituisia.

Miksi näin on? Täytyy kuitenkin muistaa, että tuhannet ihmiset ovat äänestäneet demareiden, vasemmistoliiton ja vihreiden valtuutettuja. Heillä on luonnollisesti täysi oikeus olla juuri sitä mieltä kuin haluavat olla. Mutta mistä kumpuaa ajattelu, joka on usein täysin päinvasistaista kuin omani?

Jokin omituinen uusi ajattelutapa on saanut otteen suomalaisista kaupunkilaisista. He itse kutsuisivat omaa ajattelutapaansa jollain kau- niilla termillä, kuten *suvaitsevaisuudella*, *avarakatseisuudella* tai *edistyk-*

sellisyydellä. Mutta nuo termit johtavat vääjäämättä harhaan. Suvaitse-
vaiseksi itseään kutsuva liike on päinvastoin varsin suvaitsematon. Sen
katsantokanta on hyvin kapea, ja se paheksuu voimakkaasti vääramielisiä.

Suuressa maailmassa tiedostavia, progressiivisia kaupunkilaisia
kutsutaan termillä *woke*. Termiä näkee silloin tällöin käytettävän Suo-
messakin. Se tarkoittaa suomeksi ”hereillä”.

Jos haluaa vähän ikeillä, voi wokeuden syvimmän olemuksen ki-
teyttää sanoihin: ”paljon empatiaa, vähän loogisuutta”.

Wokeilla on herkäät tuntosarvet. He eivät tyydy vain puuttumaan
havaitsemiinsa vääryyksiin, vaan he usein etsivät niitä toiveikkaana. Jos
vääryyksiä ei löydy, niitä luodaan joskus itse joko tahallisilla väärinym-
märyyksillä tai **äärimmäisillä ylitulkinnoilla**.

Aivan samalla tavalla kuin uhriutumisen tuottaa maahan heittäytyvälle
tietyntaista pääomaa, julkisuudessa esitelty sankaruus on omiaan lisää-
mään sankarillisen vääryystaistelijan sädekehää.

Wokettamisella on etunsa. Punavihreiden oma viiteryhmä pitää ko-
vääänisimpiä taistelijoitaan sankareina ja aatteensa esitaistelijoina. Sillä,
ovatko heidän tarinansa **överiksivedettyjä**, ei tunnu olevan niin suurta
väliä. Asetelma johtaa ikävä kyllä siihen, että politiikan retoriikka kär-
jistyy jatkuvasti.

PELASTA MAAILMA (JA ANSAITSE SAMALLA)

Pohditaan hetki valtakunnanpolitiikkaa.

Paljonko sinä haluaisit maksaa maailman pelastamisesta? Kysymys
on väärä. Oikea kysymys kuuluu: paljonko haluat ansaita siitä, että puu-
hastelet maailman pelastamisen kanssa?

Taloustutkimuksen tutkimusjohtaja **Pasi Holm** avasi 23.1.2020
perussuomalaisten Tuumaustunnilla sitä, kenelle tuputetaan laskua il-
mastotoimioista. Holmin mukaan tulokset ovat melko selkeitä - kokoo-

muksen, keskustan ja perussuomalaisten kannattajat ovat hallituksen ilmastotoimien häviäjien leirissä:

”Tutkimuksen tuloksista nähdään, että se ryhmä, joka todennäköisesti joutuu ilmastotoimien maksajaksi, on sitä porukkaa, joka kulkee autolla työ- tai opiskelumatkansa ja asuu omakotitalossa. Ryhmässä on hyvin paljon kokoomuksen, keskustan ja perussuomalaisten kannattajia. Myös moni Sdp:n kannattaja autoilee töihin ja asuu omakotitalossa.”

Seuraavaksi Holm pudottaa melkoisen pommin:

”Ilmastotalkoiden lasku lankeaa niille ihmisille, jotka tyypillisesti ovat perussuomalaisten, keskustan, kokoomuksen ja sosialidemokraattien äänestäjiä. Mutta lisälasku kompensoidaan ihmisille, jotka ovat enimmäkseen vihreiden ja vasemmistoliiton äänestäjiä. Hallituksen ilmastotoimet ovat siis näiden puolueiden kannalta täysin rationaalista politiikkaa.”

Holm muistuttaa kuitenkin puheenvuorossaan, että vaikka muut hallituspuolueet (Sdp, vihreät, vasemmistoliitto) hyötyvät, on asetelma keskustapuolueen kannalta kuitenkin täysin epärationaalinen. Sen kannattajat joutuvat maksamaan kalliisti ilmastokilvoittelusta, kuten kokoomuksenkin.

Ei ole ihme, että molempien kannatus on ollut jo pitkään alamaissa. PS puolestaan kerryttää kannatusta yksinkertaisesti siitä syystä, että sen esittämä politiikka on äänestäjien edun mukaista.

Vihervasemmisto toteuttaa rahansiirrot verotuksen keinoin. Autoilun kustannukset nousevat, kuten asumisenkin. Lämmityskustannukset ja sähkön hinta nousevat. Hallitus suunnittelee ”kompensoidansa” näitä kuluja muun muassa alentamalla pienituloisten verotusta, kasvattamalla kunnallisveron ansiotulovähennystä ja perusvähennystä. Mutta yhtään näistä keinoista ei voida kohdistaa autoilijoihin.

ERILAISET ARVOT

Vihervasemmisto ja perussuomalaiset ovat haukkuneet toisiaan nyt jo yli kymmenen vuotta. Äänenpainot ovat välillä aika raskaita, mutta mielenkiintoista ei oikeastaan ole solvaamisen nokkeluus vaan asiat huutomyrskyn takana.

On selvää, että poliittiset ryhmät katsovat maailmaa eri tavoin. Punavihreät liikkeet painottavat voimakkaasti erilaisten uhriryhmien oikeuksia ja puutuvat hanakasti näiden mahdollisiin ongelmiin. Isänmaalliset puolestaan painottavat kansakunnan merkitystä, turvallisuutta sekä vastustavat vapaamatkustamista ja rötöstelyä.

Arvoerot näkyvät kaikkein selvimmin maahanmuuttokysymyksessä. Punavihreät ovat valmiit hyväksymään sen, että vaikka jotkut tulijat huijaisivatkin avuntarpeestaan, on silti kuitenkin tärkeämpää ottaa mahdollisimman moni avunhakija sisään, ettei yksikään todellinen avuntarvitsija jäisi ulkopuolelle.

Nuivemmin maahanmuuttoon suhtautuvat ajattelevat päinvastoin. Koska niin moni tulija huijaa, on parempi pitää tiukkaa linjaa, vaikka se tarkoittaisikin sitä, että joku todellinen avuntarvitsija jäisi vaille turvapaikkaa. Tätä näkökantaa perustelee osaltaan se, että Suomi on Euroopan pussin perällä. Maan rajoille saapuvat tuskin ovat akuutissa hengen hädässä, koska he ovat tallustelleet jo useiden maiden halki.

HUOLEHTIVA VANHEMPI VS TIUKKA ISÄ

Somessa on helppo havaita toistensa kurkussa olevien ryhmien narratiivit – siis suuret tarinat. Punavihreät pitävät isänmaallisia hirviöinä ja pahoina, tunnekylminä ja itsekkäinä ihmisinä. Isänmaalliset puolestaan pitävät punavihreitä lapsenomaisina, tunteidensa heittelemänä hysteerikkoina, jotka kirkkain silmin uskovat kaiken pödyn, mitä lihapatojen ääreen

pyrkivät siirtolaiset keksivät kertoa. Lisäksi suvaitsevaisia moititaan usein siitä, että nämä haluaisivat ”moraalisäteillä” – siis poseerata hyveellisenä.

Nämä ovat rajuja kärjistyksiä. Näiden kahden ryhmän ajattelu eroaa perustavalla tavalla toisistaan. Mistä tämä voisi johtua? Olen pohdiskellut asiaa viime vuosikymmenen aikana usein.

Erään vihjeen tarjoaa politiikassakin toiminut yhdysvaltalainen lingvistiikkaprofessori **George Lakoff**. Hän oivalsi, että liberaalien ja konservatiivien hyvin erilainen ajattelutapa heijastelee ydinperheen vanhempien eri rooleja. Liberaali ajattelutapa heijastelee *huolehtivan vanhemman* (engl: nurturing parent) ajattelutapaa, joka on huolehtiva, empaattinen, anteeksiantava. Tämän vastakohta on *tiukka isä* (engl: strict father), joka on ankara, kilpailullinen, tiukka ja rankaisee herkästi.

Suomeen sovellettuna: punavihreiden suhtautuminen heijastelee huolehtivan vanhemman mallia. Empatiaa riittää loputtomiin, eikä politiikan kohde voi käytännössä koskaan toimia tavalla, joka johtaisi huolehtimissuhteen katkeamiseen.

Perussuomalaisen malli muualta tulevia kohtaan on selvästi lähempänä tiukan isän mallia. Tulokulma on voimakkaan skeptinen, ja mikäli tulijat joko huijaavat tai tekevät rikoksia, heille näytetään ovea.

Hyvä esimerkki on äskettäin Yhdysvalloissa nähty Black Lives Matter -liikehdintä. Punavihreät ryhmittyivät liikkeen taakse, ja jopa pääministeri **Sanna Marin** ja sisäministeri **Maria Ohisalo** nyökkäilivät sille hyväksyvästi. Oli tietysti totta, että mustan miehen kuolema pidätystilanteessa oli harvinaisen viheliäinen tapaus. Mutta sen varjolla ei silti pitäisi syntyä oikeutusta toiminnalle, joka johtaa kaupunkien polttamiseen.

MORAALIN VIISI KULMAKIVEÄ

Sukelletaan vielä vähän syvemmälle ihmismielen syövereihin.

Yhdysvaltalainen moraalipsykologi **Jonathan Haidt** avasi ihmisten

arvoeroja klassikkoteoksessaan *The Righteous Mind* (suom: oikeudenmukainen mieli).

Liberaaleilla on kaksi keskeistä arvoa: *hoivaaminen* ja *tasa-arvo*.

Konservatiivien keskeiset arvot ovat samat kuin liberaaleilla – sillä tärkeällä lisäyksellä, että heillä on niitä kahden sijaan viisi. Konservatiivit tuntevat myös *auktoriteetin*, *lojaalisuuden* ja *pyhyiden*, ja vieläpä aivan yhtä vahvoina kuin hoivaamisen ja tasa-arvon. Konservatiivisilla ihmisillä on teorian mukaan moniulotteisempi moraali kuin liberaaleilla.

Suomeen sovellettuna: hoivaamien ja tasa-arvo ovat kuin suoraan Sdp:n puolueohjelman kansisivulta. Hoivapuolueen maine on ihan ansaittu. Ei rividemari teeskentele tai poseeraa. Hän kokee velvollisuudekseen toteuttaa arvojensa mukaista maailmaa. Ikävänä haittapuolena on, että jos kukaan ei laske hoivaamisen hintaa, rahat loppuvat kesken.

Vastaavasti: yhteiskuntarauhan tai perinteisten arvojen alasajosta huolestunut perussuomalainen ei teeskentele. Hän kokee meneillään olevan myllerryksen voimakkaana arvotörmäyksenä.

Perussuomalaisissa on huomattavan paljon ihmisiä, jotka ottavat maanpuolustuksen erittäin vakavasti, ja kokevat kaiken turvallisuutta rapauttavan toiminnan ahdistavana. Jäsenissä ja aktiiveissa on paljon poliiseja, rajavartioita, sotilaita ja muita turvallisuusalan ammattilaisia.

Maanpuolustusta olisi vaikeaa järjestää ilman lojaalisuuden ja auktoriteetin käsitettä. Nämä ovat toki kovia arvoja, mutta pehmeitä arvoja ei oikein voi ylläpitää niitä ilman.

Maailmanhistoriassa on kokeiltu monenlaisia hallintomalleja. On ollut sellaisia, jotka perustuvat pelkästään koviin arvoihin. Tulokset eivät ole kovin mairittelevia. Mutta yhtään sen paremmin ei pärjää maa, joka turvaa pelkästään pehmeisiin arvoihin. Tarvitaan molempia. Iki-vanha kiinalainen jin-jang-filosofia muuten pohjaa samaan ajatukseen. Maailma on edelleen dualistinen paikka. On aina ollut.

LOPUKSI

Ehkä lopulta kyse on kuitenkin vain vallasta.

On syytä erottaa toisistaan puolueiden rivijäsenten sielunliikehdintä ja puolueiden pitkän aikavälin strateginen toiminta.

Päätöksenteossa ja kaupunkirakenteen mullistamisessa näyttäisi olevan viime kädessä kyse niinkin yksinkertaisesta asiasta kuin vaalimatematiikasta. Hyvin pienet erot eri väestöryhmien välillä määrittelevät myös poliittiset voimasuhteet. Mikäli vihreiden kannattajia on Helsingissä enemmän kuin vaikkapa kokoomuslaisia, tulee vihreistä vääjäämättä suurin puolue. Ei vain toviksi, vaan hyvin pitkäksi aikaa. Se, joka johtaa Helsinkiä, päättää miljardien budjetista.

Tätä taustaa vasten ei ole sattumaa, että kokoomuslaiset haluavat kaupunkiin enemmän kovan rahan asuntoja, punavihreät tuettua asumista.

Saman syyn takia Yhdysvaltojen vaaleissa **Joe Biden** halusi maahanmuuttoa, ja **Donald Trump** puolestaan muurin Meksikon rajalle. Tulijavirrat vaikuttavat äänestäjäkuntaan, toisinaan ratkaisevasti.

Puolueiden toiminta on kooste siitä, mitä puolueiden koneistot rakentavat sekä mitä niissä toimivat puolueaktiivit haluavat. Yksittäiselle punavihreälle on monin tavoin järkevää tehdä juuri sellaista politiikkaa kuin he tällä hetkellä tekevät. Se hyödyttää heitä henkilökohtaisesti, se on heidän arvomaailmalleen sopivaa ja aivojen palkitsemisjärjestelmälle antoisaa. Se muuttaa lisäksi kaupungin demografiaa heille edulliseksi.

Ainoa ongelma on siinä, että puuha on liian kallista. Lainaa ei voi ottaa loputtomiin. Ja kun yhteiskunnan aktiiviväestön rahat vääjäämättä loppuvat, loppuu samalla myös into ylenmääräiseen maailmanhalaukseen. Yhteiskunta joutuu kulukuurille, ja toivottavasti aikanaan tervehtyy.

KURKISTUKSIA

ALKIOLAISEEN

SIELUNELÄMÄÄN

Sosiaalidemokraatit ovat hylänneet työväenluokan, joka on siirtynyt kannattamaan perussuomalaisia.

Kokoomus on hylännyt kodin, uskonnon ja isänmaan arvot, joita kannattavat entiset kokoomuslaiset ovat nyt perussuomalaisia.

Nyt keskustapuolue tarjoaa omia kannattajiaan perussuomalaisille kuin tarjottimella. Jo pitkään puolueen liberaali, globalistinen ja EU-suuntautunut eliitti on ajanut politiikkaa, jota keskustan kenttä ja äänestäjät ovat karsastaneet.

Mutta ennen perussuomalaisia maaseudun äänestäjillä ei ole oikein ollut vaihtoehtoja. Nyt on. Tässä kirjassa on pyritty osoittamaan, miksi Jussi Halla-ahon johtama puolue on useimmille keskustaa aiemmin äänestäneille se liike, joka eniten ajaa maakuntien ihmisten asiaa.

Perussuomalaisten suurin haaste maaseudun valloituksessa ei ole se, etteikö sen sanoma miellyttäisi pienten maalaiskuntien asukkaita. Ongelma ei ole myöskään se, ettei perussuomalaisilla olisi riittävästi kannattajia pienissä maalaiskunnissa. Tällä kertaa on.

Suurin haaste valloittaessa vakaumuksellisten keskustalaisten sydämet ja mielet on se, että keskustalaisuus on saatu äidinmaidossa. Stereotyyppisellä keskustalaisella on monen sukupolven juuret alkiolaisuudessa, eikä puoluetta jätetä, vaikka sen johto olisikin muutamaksi vaalikaudeksi hairahtunut ajamaan maaseudulle vierasta ideologiaa tai omaa etuaan.

Hypätäkseen perussuomalaisten kelkkaan keskustalaisen täytyy ylittää suuria henkisiä kynnyksiä, suorittaa symbolinen isänmurha ja tehdä surutyötä oman aikansa. Ja mitähän isoisävainaan haudassaan?

Seinäjoen kaupunginvaltuutettu Piia Kattelus-Kilpeläinen kertoo kirjan päätösartikkelissa omasta kipuilustaan alkiolaiset juurensa hylänneen keskustan kanssa. Ja nyt seuraa juonipaljastus: tarinalla on onnellinen loppu. Päähenkilö on ehdolla uusimaan paikkansa Seinäjoen kaupunginvaltuustossa perussuomalaisten listalta.

MITEN MINUSTA TULI PERUSSUOMALAINEN?

Voidaan puhua kasvutarinasta, jolla on kolme ulottuvuutta: minun henkilökohtainen, puoluepoliittinen ja kansallinen tarinani. Olen ihmisenä kasvanut ja kypsynyt vuosien varrella, välillä kantapään tai vielä kovemman kautta. Minulle henkilökohtaisesti Perussuomalaiset on tässä tilanteessa ainoa ja oikea puolue, jonka kautta näen, että minulla on mahdollisuuksia vaikuttaa siihen, millainen yhteiskuntamme on ja miten sitä johdetaan. Olen kiitollinen puolueelle siitä, että jäsenhakemukseksi hyväksyttiin ja saan olla mukana hankkimassa Suomea takaisin.

Perussuomalaiset puolueena on hankkinut kokemusta ja näkemystä ja ennenkaikkea valtavasti lisää uskottavuutta. Puolueen johdossa on ymmärrys yhteiskuntamme kipukohdista ja siitä, millaisia ratkaisuja ja päätöksiä Suomi ja suomalaiset tarvitsevat. Puolue olemme me, ihmiset, ja puolue elää ja hengittää meidän kauttamme.

Myös Suomi on muuttunut, valitettavasti, huonompaan suuntaan. Tämä johtuu väärästä hallituspolitiikasta, joka on Suomelle vahingollinen. Kansallisesti olemme heikompia kuin vuosikymmeniin. Perussuomalaiset pystyvät kääntämään Suomen suunnan. Iso laiva ei käännä hetkessä, mutta kurssia muuttamalla saadaan oikea suunta. Nyt on viimeinen hetki pelastaa hyvinvointiyhteiskuntamme rippeet. Tulevissa kuntavaaleissa alkaa ruori ja kurssi kääntymään.

Piia Kattelus-Kilpeläinen on poliisi ja hallintotieteiden maisteri. Kattelus-Kilpeläinen tuli valituksi Seinäjoen kaupunginvaltuustoon Keskustan listalta 2012 ja 2017, mutta vuonna 2020 hän vaihtoi perussuomalaisiin ja on ehdolla kunnallisvaaleissa 2021.

HENKILÖKOHTAINEN KASVUTARINA

Omalla kohdallani polku, jota kuljen, ei ole ollut suoraviivainen, mutta eteenpäin on menty mutkista ja mäistä huolimatta. Suuntaviittoina ovat toimineet minulle tärkeät arvot: Isänmaallisuus, oikeudenmukaisuus, rehellisyys, suomalaisuus sekä kuivakka luterilaisuus, jota ilman ei olisi minun rakastamaani Suomea ja suomalaisuutta.

Politiikasta kiinnostuin toden teolla vasta toisen lapseni syntymän jälkeen vuonna 2010. Toki olin jo ensimmäisen lapsen jälkeen tullut tietoiseksi siitä, miten tärkeän turvaverkon ja kasvuympäristön rauhallinen ja turvallinen hyvinvointiyhteiskunta luo.

Kirjoitin vuonna 2011 maaseutua puolustavan mielipidekirjoituksen maakuntalehti Ilkkaan ja sain yhteydenoton tuntemattomalta henkilöltä, joka kertoi, että minua tullaan pyytämään ainakin kolmeen puoleeseen. Yhteydenotot tulivat keskustasta ja kokoomuksesta.

Olin täydellinen ummikko, jonka kotona oli aina äänestetty keskustaa. Siksi oli helppo lupautua keskustan ehdokkaaksi. Jo edesmenneiltä isovanhemmiltani sain kuulla omaavani keskustalaiset juuret. Kummatkin mummolani olivat pientiloja, sellaisia perheviljelmää, toinen Isossakyrössä ja toinen Ylihärmässä. Lehmiä, metsää ja viljelysmaata. Paappani olivat sodassa palvelleita, juurevia pohjalaisiäntiä. Mummani tekivät töitä rinta rinnan ja tasapuolisina puolisoitensa rinnalla. Isovanhempani olivat ututteria ja sitkeitä, omilla tultiin toimeen, sellaisia ”ittellisiä” pohjalaisia.

Isokyröläinen äidinäitini puhui aina ”Ruusasta”, eli saman kylän kartanonrouva Rose-Marie Björkenheimistä, joka istui yhden kauden kansanedustajana keskustan riveissä. Ruusalle poliittinen ura jäi lyhyeksi, koska hän erehtyi äänestämään EU:hun liittymisen puolesta. Se suututti häntä aikaisemmin tukeneet keskustalaiset pohjalaisiännät ja Ruusa tippui eduskunnasta.

Se mitä keskusta on ollut vuosikymmeniä sitten, on menetetty. Uskon, että jo edesmenneet Keskustaa kannattaneet sukulaiseni kääntyisivät haudassaan, jos tietäisivät keskustan ääliöliberaalista nykymenosta. Keskustalla ei ole linjaa eikä sanomaa. Henki on kuollut, koska keskusta on hylännyt maaseudun sekä konservatiiviset ja kristilliset arvot. Keskustasta on tullut vihervasemmiston aisankannattaja ja islamisaation edistäjä.

KUNTAPÄÄTTÄJÄNÄ

Ensimmäiset vuodet keskustan riveissä Seinäjoen kaupunginvaltuustossa sujuivat sopuisasti. Toki minulle kirkastui, että juureni eivät olleet keskustalaiset vaan maalaisliittolaiset. Isossa valtuustoryhmässä meitä ”maalaisliittolaisia” ei montaa ollut. Valtaosa oli niitä arvoliberaaleja poninhäntäpää-miehiä ja vihertäviä naisia. Tai sitten sitä perinteistä joo-joo-akka-ukko-osastoa. Eli ei omaa kantaa, ei omaa näkemystä eikä omaa mielipidettä.

Perussuomalaisen erottaa keskustalaisesta siitä, että perussuomalaisen silmät ovat auenneet, toisin kuin keskustalaisella, jolla silmät ovat ummessa kuin vastasyntyneellä kissanpennulla. Tämä konkreti-soitui vuonna 2015 Sipilän ollessa pääministerinä. Seurasin kauhuissani tilanteen eskaloitumista turvapaikanhakijavyöryn osalta, enkä voinut ymmärtää keskustalaisen pääministerin vastuutonta touhua, kun hän laiminlöi oman kansamme turvallisuuden lupaamalla talonsa turvapaikanhakijoille.

Vuoden 2015 tapahtumat herättivät minut huomaamaan, että keskustan ja minun näkemykset ja linjat olivat pahassa ristiriidassa. Ja mikä pahinta, toisinajattelijat haluttiin vaientaa.

Eräässä tupaillassa keskustan kellokas ohjeisti meitä rivikepulasia, miten tästä turvapaikanhakijavyörystä tulisi ajatella ja ennenkaikkea

viesti oli, että pitääkö suunnella supussa. Siinä kohtaa hämmäläinen sisuni kuohahti. Minulle ei tule kukaan broileripolitiikko neuvomaan, miten minä asioista ajattelen. Kun sitä elämäkokemustakin oli kuitenkin jo kertynyt jonkin verran ja ammattinikin kautta tiesin asioita, mitä pantattiin kansalaisilta.

Kevään 2017 kuntavaaleissa olin keskustan ehdokkaana ja keräsin Seinäjoelta neljänneksi eniten ääniä. Edelläni olivat vain ministeri, istuva kansanedustaja ja eduskuntavaaleissa ehdolla ollut keskustalainen. Olin Vaasan vaalipiirissä eniten ääniä saanut keskustalainen nainen.

Kuten sanottu, keskustan vahingollinen valtakunnantason politiikka vei minulta yöunet. Keskustalainen Paavo Väyrynen oli perustanut oman puoleen, Kansalaispuoleen. Hän kertoi sen olevan todellinen vaihtoehto keskustalle. Koska Paavo oli pitkän linjan valtiomies ja keskustataustainen, en epäröinyt lähteä mukaan Kansalaispuolueeseen. Tyytymättömyys keskustaan oli niin suurta.

Kansalaispuoleessa toimin varapuheenjohtajana ja sain todenteolla laittaa itseni likoon Suomen ja suomalaisten puolesta. Minulla on lämpimät muistot puolueesta, joka uskoi minuun ja antoi minulle vastuuta ja mahdollisuuden olla eduskuntavaaleissa ja EU-vaaleissa ehdokkaana. Syksyllä 2019 jättäydyin pois Kansalaispuolueesta, koska koin, että minulla ei tarpeeksi resursseja jatkaa puolueessa.

Perustin Seinäjoelle sitoutumattoman valtuustoryhmän, jonka sitten lakkautin liittyessäni Perussuomalaisten valtuustoryhmään vuonna 2020.

MITEN KESKUSTALAINEN KÄÄNTYY PERUSSUOMALAISEKSI?

Syy on ollut omalla kohdallani yksinkertainen: ensinnäkin tyytymättömyys Keskustan harjoittamaan politiikkaan, toiseksi huoli kansallisen turvallisuuden menettämisestä ja kolmanneksi huoli suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan murtumisesta

Yleisemmällä tasolla, herääminen tai kääntyminen tapahtuu siinä vaiheessa kun silmät aukenevat. Puusilmäkepulaisilla ne eivät aukene koskaan, mutta tämä ryhmä on ”kuudenkymmenen ja kuoleman väliltä”, joten heidän poliittinen uransa on joka tapauksessa ehtoopuolella.

Olen lyhyen ajan sisällä saanut useita yhteydenottoja erityisesti yrittäjätaustaisilta henkilöiltä, joiden sanoma on karu: Suomea johdetaan harhaan. Heillä on suuri hätä Suomen tulevaisuudesta. He ovat aikaisemmin äänestäneet keskustaa, mutta kertovat tukevansa Perussuomalaisia ja samaan hengenvetoon kehuvat, kuinka järkevä ja osaava puheenjohtaja Jussi Halla-aho on. Tähän on helppo yhtyä.

Keskustalainen kääntyy perussuomalaiseksi, jos hänellä on yhtään kykyä ajatella omilla aivoilla ja kykyä itsenäiseen päätöksentekoon.

Keskustalainen kääntyy perussuomalaiseksi, kun hän kyllästyy onttoon sanahelinään, joka on pelkkiä tyhjiä puheita kansallispuku päällä, runonlausuntaa ja pönötystä.

Keskustalainen kääntyy perussuomalaiseksi, kun hän huomaa, että keskusta on olemassa vain ja ainoastaan itseään varten ja keskustaa ohjaa raha sekä vallanhimo.

Keskustalle ihmiset ovat vain vaalikarjaa.

Keskustalainen kääntyy perussuomalaiseksi, kun hän huomaa, että Keskustalla ei ole linjaa eikä sanomaa. Henki on kuollut, koska keskusta on hylännyt maaseudun sekä konservatiiviset ja kristilliset arvot.

Keskustalainen kääntyi viimeistään siinä kohtaa perussuomalaiseksi, kun keskustan puheenjohtajaksi valittiin liberaali Annika Saarikko, joka on ajanut imaamikoulutusta Suomeen. Eikä Katri Kulmuninkaan uudelleenvalinta asiaa miksikään olisi muuttanut, koska Katrilla ei ole mitään omaa linjaa.

Suomen Perusta -ajatuspajan julkaisuja

Miten euroalue kehittyy? (2013)

Euro vai ei? – Eurokriisi ja Suomen vaihtoehdot (2013)

Kunnat kuntoon! – Puheenvuoroja kuntien ongelmista ja mahdollisuuksista (2014)

Kohti parempaa Eurooppaa (2014)

Suomen talous ja talouspolitiikan linja – Miten Suomi saadaan uudelleen nousuun? (2014)

Vapaaehtoinen ruotsi on hyvinvointietu – Suomenkielisten näkökulma kielipolitiikkaan (2014)

Venäjä: uhka vai mahdollisuus? – Avointa keskustelua Suomen Venäjä-suhteesta (2014)

Kansankodin kuolinvuoteella – Ruotsalainen hyvinvointivaltio ja maahanmuutto (2015)

Liberaalin dilemma – Monikulttuurisuus ja vapaa yhteiskunta (2015)

Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous – Osa 1:

Toteutuneet julkisen talouden tulot ja menot (2015)

Punavihreä kupla – Perussuomalaiset ja media (2015)

Siirtolaiskriisi – puheenvuoroja muuttoliikkeen syistä ja seurauksista (2015)

Onko Euro pelastettavissa? – EMU:n kehittämissuositusten arviointia ja Suomen linja (2016)

Turvallisuus uhattuna – maahanmuutto, turvallisuustilanne ja kansalaispartiot (2016)

Kansainvälinen pakolaisinstituutio ja valtioiden mahdollisuudet –
imagon suojelusta rajojen suojeluun (2016)

Epäneutraali sukupuolikirja – puheenvuoroja sukupuolikysymyksistä (2016)

Integraatio vastatuulella – kuinka Brexit ja Trump-ilmiö haastavat
globalisaation ja federalismin (2016)

ME – ajatuksia perussuomalaisuudesta (2016)

Maahanmuutto – talouden ongelma vai ongelmien ratkaisu? (2017)

Seitsemän näkymää Suomelle – ajatuspajojen tulevaosuusvisioita (2017)

Mitä maahanmuutto maksaa? – katsaus maahanmuuton julkisen
talouden vaikutuksiin (2017)

Tuleeko Amerikasta jälleen suuri? – Mitä Donald Trump on saanut aikaan ensimmäisenä vuotenaan Yhdysvaltojen presidenttinä (2018)

Maahanmuutto - kriitikon käsikirja (2018)

Syteen tai soteen - sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusesityksen kritiikki (2018)

Veroja, velkaa ja kaverikapitalismia - näkökulmia Suomen talouden ongelmista ja mahdollisuuksista (2018)

Kuinka kalliiksi halpatyövoima tulee? - Ulkomaisen työvoiman aatavuusharkinta, työmarkkinat ja julkinen talous (2018)

Loppu halpatyövoiman maahantuonnille (2019)

Humanitaarisen auttamisen reformi (2019)

Maahanmuutot ja Suomen julkinen talous: Osa 2: Elinkaarivaikutukset (2019)

Ympäristörealistin käsikirja (2019)

Maahanmuuttajien toimeentulotuet (2020)

Aloite Suomen koronapolitiikkaan (2020)

Jukka Hankamäen kirja: Totuus kiihottaa (2020)

Kuinka kalliiksi 175 nuoren turvapaikanhakijan vastaanottaminen tulee (2020)

Kummallisvaalit - mistä kuntavaaleissa on kyse? (2020)

